

OBSERVATIONES
DE AËRE
ET
MORBIS EPIDEMICIS, &c.

RESERVATIONS

DEAR

LET

YOUR EPIDEMIC

OBSERVATIONES DE AËRE ET MORBIS EPIDEMICIS,

Ab Anno MDCCXXVIII. ad Finem Anni
MDCCXXXVII. Plymuthi factæ.

HIS ACCEDIT

OPUSCULUM

De Morbo Colico Damnoniensi.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

— Τοῖσι δ' αὖ ὁμηροῖσιν ἔπος Ἀϊτίος (ὁ Ἀῆρ.) ἵσ. τῆτε βίβ.
αὐτῶν Νοσέων τοῖσι νοσέεσσι. Hippocr. de Flatibus.

— nisi persuadere Nobis volunt, Sanis quidem considerandum
esse, quod Cælum, quod Tempus Anni sit; Ægris verò non esse.
Celsus Præfat. ad Librum I.

EDITIO PRIMA VENETA
Juxta ultimam LONDINENSEM.

VENETIIS, MDCCCLXIV.
Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permissu, ac Privilegiis.

OPUSCULUM
DE AERE

ET MORBIS EPIDEMICIS

Ab Anno MDCCXXIII. ad Finem Anni
MDCCXXVII. Pyrenaei facta.

HIS ACCEdit

OPUSCULUM

De Morbo Colico Danubio.

AUCTORE

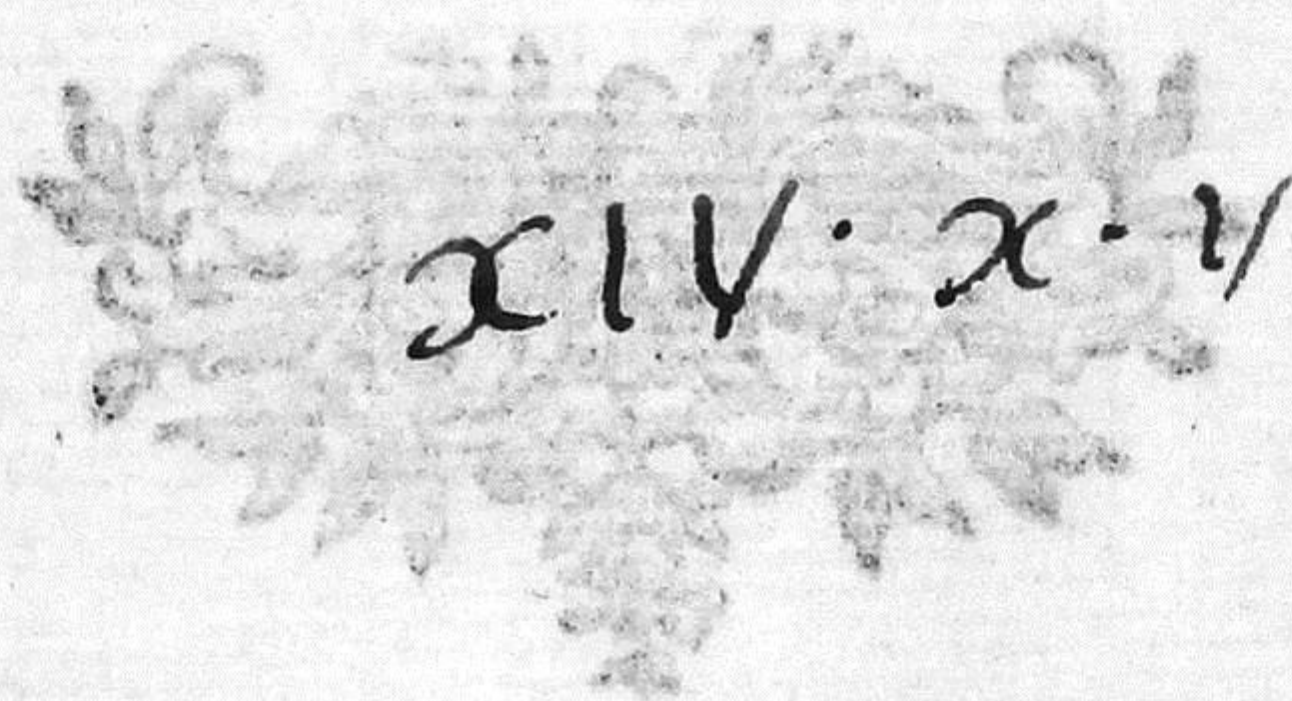
JOHANNI HUXHAM, M.D.R.S.S.

Tractatus de Morbo Colico Danubio. Auctore (J. Huxham) M.D.R.S.S.

Tractatus de Morbo Colico Danubio. Auctore (J. Huxham) M.D.R.S.S.

EDITIO PRIMA VENETA

per Johannem Huxham

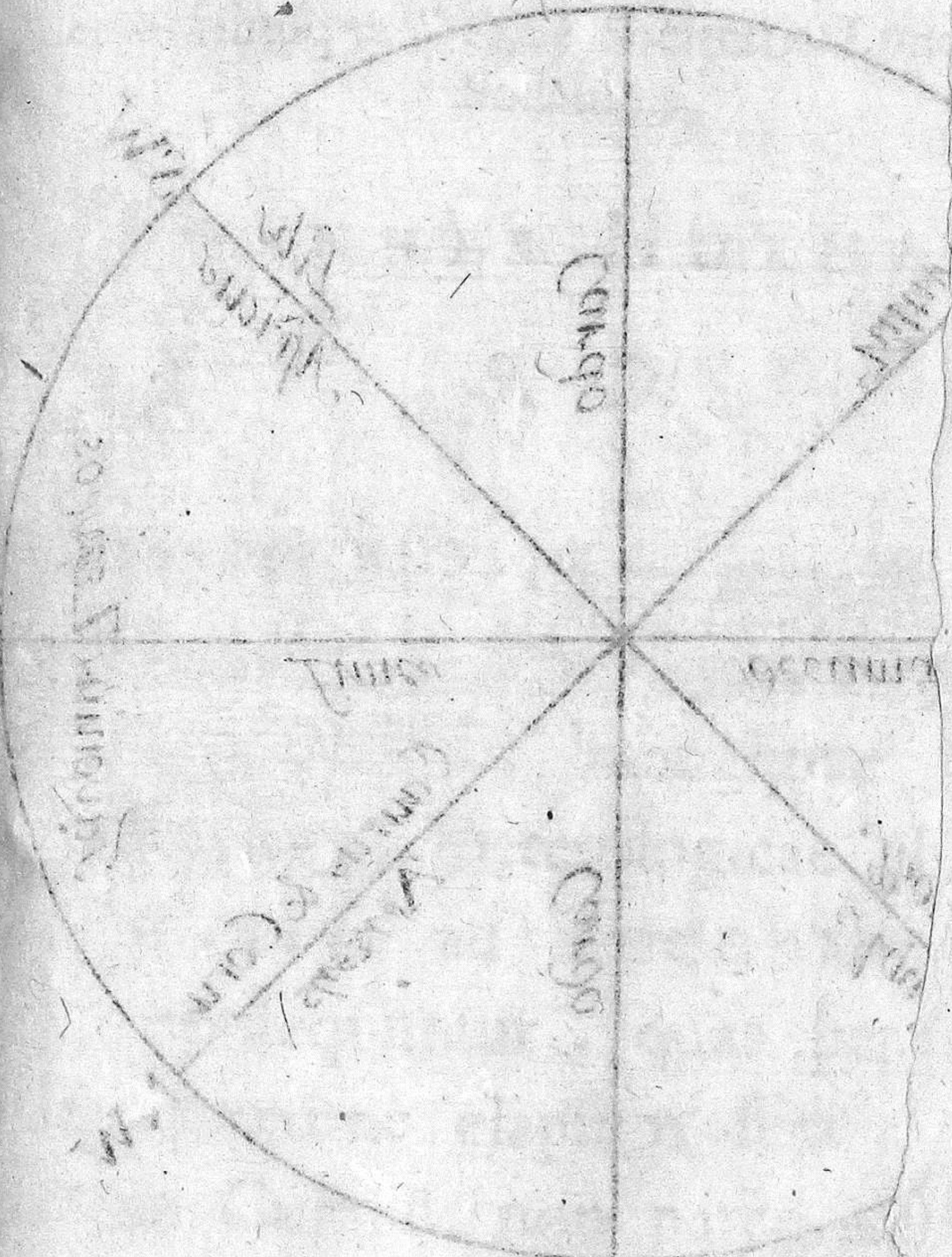
VENETIIS, MDCCCLXIV

Apud LAURENTIUM BASSIUM.

Superiorum Permissu, ac Privilegio.

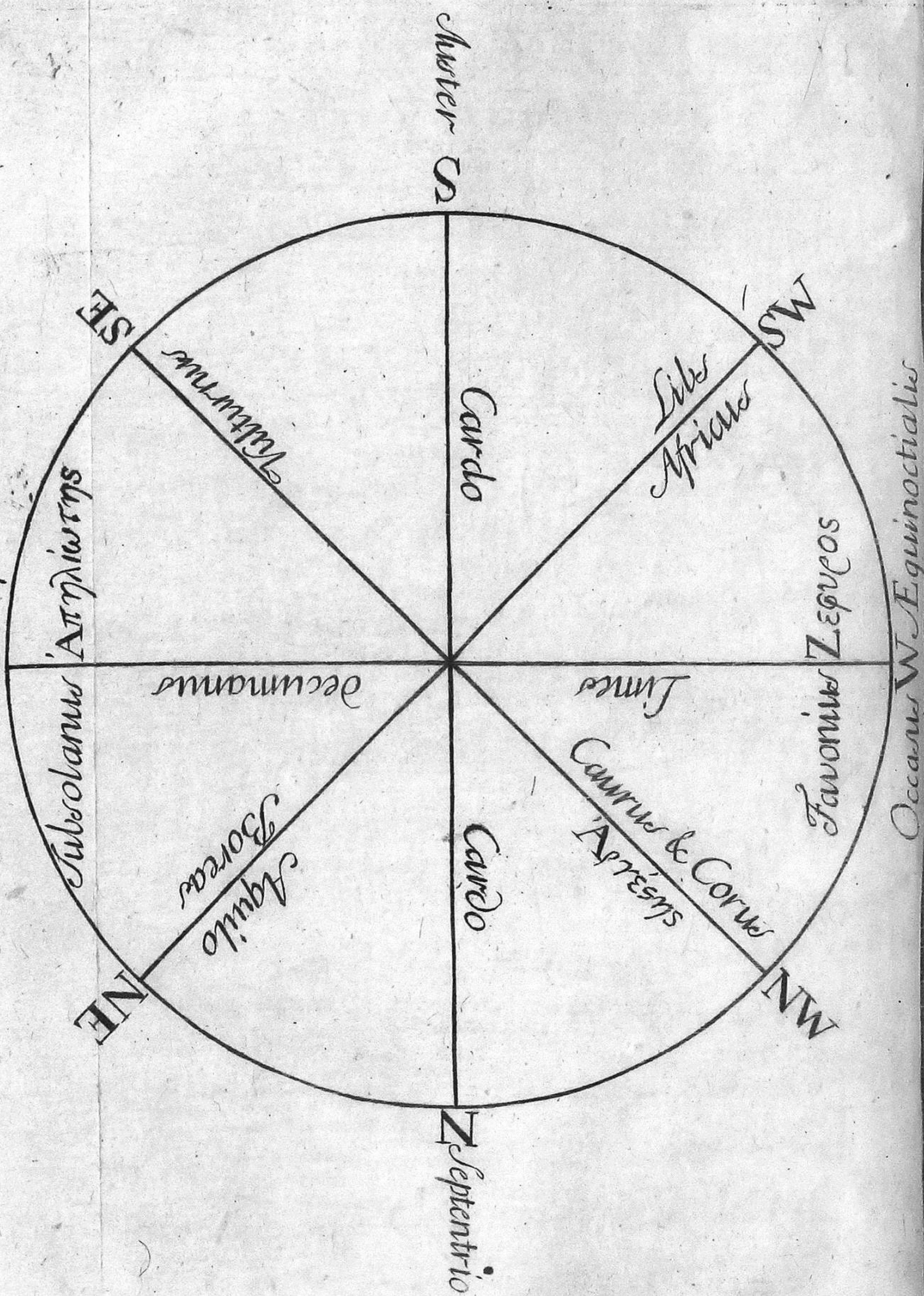
April 2

April 3

Exortus E. Equinoctialis

Occasus W. Equinoctialis

AMPLISSIMO VIRO,

HANS SLOANE, Baronetto,
Praefidi;

Illustribusque Regiae Societatis Londinensis
Sodalibus,

JOANNES HUXHAM.

S. D.

BENIGNE olim accepistis, or-
natissimi Viri! parva quædam
Opuscula nostra, inter quae fuerunt
Observationes meterologicae ab Anno
MDCCXXIV. ad MDCCXXVII. Jam
adeò consequuntur, quas per Decen-
nium proximè elapsum feci, summa
quidem Cura & non parco Labore in
Compendium redactae: hisque adje-
cti sunt perpetui de Morbis Epidemi-
cis Commentarii.

NOI

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione ,
ed Approvazione del P. Fr. Filippo Rosa
Lanzi Inquisitor General del Santo Officio di
Venezia nel Libro intitolato , *Observationes de*
Aere, & Morbis Epidemicis ab anno 1728. ad
finem anni 1737. & ab anno 1738. usque ad
exitum 1748. His accedit Opusculum de Morbo
Colico Damnoniensi . Auctore Joanne Huxham.
Tomi duo, non v'esser cosa alcuna contro la
Santa Fede Cattolica , e parimente per Atte-
stato del Segretario Nostro, niente contro Prin-
cipi , e buoni costumi; concedemo Licenza a
Lorenzo Baseggio Stampator di *Venezia* che pos-
si essere stampato , osservando gli ordini in
materia di Stampe, e presentando le solite Co-
pie alle Pubbliche Librerie di *Venezia* , e di
Padova .

Dat. li 9. Novemb. 1763.

{ Sebastian Zustinian Rif.

{ Alvise Vallareffo Rif.

{ Francesco Morosini 2°. Kav. Proc. Rif.

Registrato in Libro a Carte 186. al Num. 1033.

Davidde Marchesini Segr.

19. Novemb. 1763. Reg.

Francesco Gadaldini Segr.

PROLEGOMENA.

OMNIUM Animantium Vitæ nihil æquè necessarium est ac ipse Aer communis, quo sine ne vel per paucula Momenta protrahenda est. Cum verò maximas is variasque subeat Mutationes, harum Notatio & Historia non potest non esse Medicis summoperè utilis: quod optimus ille quidem, Artisque nostræ vetustissimus Magister, Hippocrates, nobis præcepit, atque præclaro commendavit Exemplo; quippe qui, in genuinis Epidemiorum Libris, Aeris Constitutionem Morbos vulgares antecedentem accuratè præscripsit. Idque Jure sane merito: Causæ namque Morborum fere omnium Epidemicorum sunt Constitutiones Atmosphæræ depravatæ; etiam ipsorum, qui proprie contagiosi vocantur, Incrementum & Duratio ex eadem Causa maximè pendent. Nonne enim uno Anno, in hac Urbe, aut hoc Oppido, unum tantùm, alterumve, Variolis nempe, aut Morbillis, correptum videmus, alio autem, ab uno incipientem, Labem in innumeros disseminatam? Ita ut Aer ipse arcere, aut fovere, videatur ipsum contagium: Ignis veluti Scintilla, Fomiti injecta idoneo, immensum quantum Flammæ accendit undique! Humidæ contra occurrens Materiei extinguatur protinùs.

Quid sit quidem τὸ Θεῖον istud Hippocratis veterumque Medicorum, pro Causa Morborum pestilentium acceptum, haud probè scio. Si velint verò, nonnullis ut placet, peculiare aliquid ab irato Numine rebeli inflictum Populo, in Vindictam violatæ Legis, id utique Precibus humillimis, facta certè, non ficta, Pœnitentia aver-tendum est: quandoquidem vix ullus Medicinæ Locus, aut Spes sit ulla.

Sed hoc mittamus, utpote paulò abstrusius, & videamus breviter certos & manifestos Aeris Effectus in Corpora nostra; unde quàm necessaria sit Medico *Atmosphæræ* Consideratio & Observatio facilè patebit.

Primò igitur. Respiratio, in qua quasi Vita ipsa consistit, Ope Aeris perficitur omninò: Vesiculas nempe Pulmonis dilatando vias facit patulas toti circulanti Sanguini, qui hic maximam subit Mutationem. Factus enim lentus nimis & crassus ob tardum admodùm per Venas majores motum, Chylo etiam crudo refectus, è dextro Cordis Ventriculo minùs aptus *Circulationi* & Corporis Nutritioni expellitur. At per innumerabiles minimasque Pulmonis *Arteriolas*, reticulari Plexu Vesiculas pulmonares texentes, distributus omnigenam ibi patitur Compressionem; partim ab inspirato Aere, à renitente Sanguine partim, & ab ipsa partim Vasculorum Contractione; iisque omni Momento variè agentibus; ita ut in Pulmonibus misceatur omni modo & conquassetur Sanguis, atque *Moleculæ* ejus crassiores inde comminuantur maximè. Hic etiam præcipuè Globuli Sanguinis rubri componi videntur è sex (uti per Microscopium patet) minoribus, sive *Serosis*, more quo Globulum Argenti

genti vivi majorem è minoribus formamus ; quod ipsum quoque vim quandam quasi & Compressionem postulat. Ibi porrò recentis Chyli Particulæ conteruntur , ita ut globosæ tandem fiant , ac animale induant Naturam : quæ omnia ulterius perficiuntur Actione Expirationis , Pulmone nempè se corrugante , atque Costis collabentibus presso.

Adeò ut hoc viscus præcipuum Sanguificationis Organum æstimari debeat : non mirum ideo si , qui Infirmitate Pulmonum laborant , Cachectici fiunt & Hydropici , nec si , qui corruptum inspirant Aerem , morbidì.

Comminutio hæc & Attritus , ac ipsius Chyli Sanguificatio (sit venia verbo) in Pulmonibus sunt omnino necessaria ad Usus Naturæ , cùm ad Nutritionem , tùm ad motum Musculorum ; quia neutrum horum perfici videmus ab ullo Sanguine , nisi postquam Pulmones tranaverit : hoc enim notandum est ab Arteriis Coronariis ad ultimos usque Ramos Aortæ : ad hunc finem Animalcula quædam Spiracula habent pulmonalia à Capite ad Caudam usque.

Secundò. Aer non solùm ab Effluviis noxiis purus esse debet , sed & justæ insuper Gravitatis & Elasticitatis , ut Pulmones distendat satis ; nec tamen enormis , ne eos opprimat . Ut cunque enim gravem valde , vel levem , Atmosphæram commodè satis ferant robustiores ; montesve incolant , imasve valles integri : non ita tamen infirmi , quibus harum Rerum paulò curiosior debetur Æstimatio . In Medicina utique facienda vides & quibus Boreas , Mercurium in Barometro attollens , officit maximè ; vides & quos , cum Mercurio , deprimit humidus Auster . Sed de

his infra; hic solùm obiter notans altiores Habitationes illis eligendas esse, his humiliores; cætera si paria sint: pro Ratione enim situs, Aeris incumbentis Columna magis, minusve, producitur; adeoque Pressura ejus magis, minusve, intenditur: hinc aliqui prope Mare meliùs se habent, alii Locis in montanis.

Tertiò. Aer etiam Respirationi idoneus non nimis calidus esse debet, nec ultra modum frigidus: est enim Aeris inspirati temperare Sanguinis Calorem, qui aliter fervendo putresceret citò, ut patet ab Experimento præcellentissimi Boerhaavii in Hypocausto capto (vide Chem. capit. de Igne Experim. xx. Corollar. 16.) Si Aer enim fit magis, aut æquè calidus ac Sanguis aliqujus Animalis, intra pauxillum Tempus moriatur necesse est.

Nec solum Sanguinem refrigerat Aer, sed, ne nimium ebulliendo vasa perrumpat, impedit, eum nempe condensando. Atque hoc utique permagni est momenti, si cum doctissimo * Helvetio supponimus dextri Cordis Ventriculi Capacitatem majorem esse Cavitate finistri, eamque pariter Arteriarum *pulmonicarum* multo excedere istam Venarum respondentium: nam consequitur inde, quod Sanguis debeat ab Aere inspirato esse valdè densatus, ut æqualis Cruoris Quantitas æquali eodemque Tempore recipi possit à Venis *pulmonalibus* & Ventriculo Cordis finistro; pulsus scilicet Corde dextro per capaciores pulmonis Arterias. — Hoc quidem plurimi negant contrarium omninò statuentes. Est tamen necesse

---

* Vide Eclaircissemens concernant la maniere dont l'Air agit sur le Sang dans les Poulmons. Paris, 410. 1728.

tesse prorsus ut Aorta ex Ventriculo Cordis sinistro tantum recipiat Sanguinis, quantum è Ventriculo dextro per Arteriam pulmoneam pellitur, idque æquali eodemque Tempore: fatale aliter Diluvium Pulmones obrueret brevi; quoniam utriusque Ventriculi Systole est Synchronica. Aortam ideò & Arteriam pulmonarem invenimus semper Diametro quàm proximè æquales, modò sint in Statu Naturali. Ob hanc igitur Causam Ventriculorum quoque Capacitates debent esse æquales, ut eodem etiam & æquali Temporis Spatio æquas possint recipere Sanguinis Quantitates. Eadem perinde Ratio necessaria videtur inter Arterias & Venas pulmonares (quod enim protrudunt Arteriæ, transmittunt Venæ). Nulla saltem datur necessitas, cur hæ Venæ factæ sint Arteriis capaciores: nam Aer ipse communis, quatenus Sanguine frigidior multo, eique per omnem intimumque Pulmonem Inspiratione applicatus non potest non Sanguinem condensare: tantum utique, ut reprimere sufficiat nimiam ejus Effervescentiam; cui quidem propter magnam Cruoris Agitationem, ac proinde Calorem, aliàs foret obnoxius valde. Hinc Asthmatici Auram quàm frigidam haurire coguntur, urgente Paroxysmo: (ubi nempe Sanguis nimis in Pulmonibus turgescit) ne protinus accederet Suffocatio. Sic qui Febre ardente laborant, qui Cursu, aut Luctatione valida, perturbant Humores, longè frequentius solito respirant: ut frigido novoque Aere, creberrimè attracto, ebullientem Sanguinem refrigerent satis, eumque debitos intra Cancellos coerceant.

Vis adeò inspirati Aeris tantum condensare Sanguinem in Pulmone debet, quantum vehem

mens ibidem particularum Attritus, ac massularum Comminutio, istum expandit: nimiam aliter in molem assurgeret rarefactus Sanguis; quod idem est ferè, ac si redundaret ipsa Quantitas. At cum Ventriculus Cordis sinister parsolùm est dextro, qui capere potest auctam hanc molem? Si non, quæ inde Ruinæ?

Quod Ratio suadet, fida docet Cadaverum Inspectio, ubi Vasa Cordis & Pulmonis sicut descripsi inveniuntur, si sanis in Animalibus, recentissimè demortuis, quærantur. Iniquè verò admodum, diu post Mortem comparantur Venæ & Arteriæ ejus congruæ Diametri; huic enim ob Structuram longè magis *elasticam* inest contrahendi vis maxima, illi autem longè minor: hinc Arteriæ Sanguinis, saltem *Serosi*, vacuæ ferè inveniuntur & constrictæ; imò si Siphone, injecta nempè Cera, replentur utræque, Arteriæ multo magis quàm Venæ resistunt, nec ideò æqualem admittunt Distensionem. Idem de Ventriculis Cordis dicendum est, quandoquidem sinister crassior multo est, adeoque longè fortior dextro.

Ex iis jam, quæ suprà dicta sunt, liquet satis quàm utile est Ægris, præcipuè febricitantibus, Auram frigidiusculam, fervente potissimùm Æstate, subministrare. Vidi ego multoties Anxietates & Languores *febriles* momento ferè depulso, Fenestris tantùm apertis, quibus imprudens nutricula Spiritibus (uti dicitur) *volatilibus* perperam omninò mederi satagit; imò tunc adeò non juvant *Cardiaca* calidiora, ut etiam maximè noceant; longè meliùs enim Inspiratione Auræ frigidæ, & missione nonnunquam Sanguinis, abiguntur; quia ortum habent sæpissimè a Congestione

ffione & nimia Sanguinis Rarefactione in Pulmonibus. Oportet verò ut Aer, Pectori saluber, non sit nimium frigidus. Josephus d'Acosta refert Aerem ita frigidum esse Altissimum quendam super Montem Peruvianum, ut uno solum Flamine Sanguinem sæpe in Pulmone congelet.

Imò Hyberna Frigora Europæ, in Plagis potissimum borealibus, *Pulmonias* exitiales inferunt sæpissimè; quin etiam aliquando, non tantum Pulmones, sed & Artus etiam ipsi, ex Frigoris vehementia, Gangræna corripuntur. Peregrinantibus igitur per frigidam valde *Atmosphæram* opportunum est maximè Liquores tepidos, eorumque Vapores sorbere frequenter; ad debitam nimirum Laxitatem Vasorum *pulmonalium* & Sanguinis Fluorem conservandum: Haud utique Auram gelidiorem impune respirant jejuni, diras inde profectò novi Peripneumonias.

Hæc hætenus de Aeris Potentia in Pulmone; jam quæ sit in totum Corpus paucis videamus.

Primò itaque; consideremus Aerem, quatenus grave quoddam fluidum in nos perpetuò incumbens, haud minore quidem Pondere Hominem mediocris Staturæ premens quàm Librarum 32000. immane quantum Pondus! quod ex nobis quicquid est Liquoris exprimeret, ni Pressura foret æqualis undique, ni ex æquo resisterent inclusi Humores. Hoc autem sapientissimus nostrum omniumque Conditor, Deus, nobis fecit salutare maximè; nam & totam Corporis Compagem confirmat, & humores ejus coercet; imò vel hac ipsa Pressura (ut ego sanè sentio) haud parùm promovet ipsius Sanguinis circuitum: Siquidem totum Corpus ab incumbente

Atmosphæra comprimitur assidue, totus ideo ejusdem cruor per Venas versus Cor urgeatur necesse est, quum non possit, per Arterias, Cor petere retrorsum propter obstantes Valvulas. Tam parum utique motus originalis à Corde accepti, in Venis majoribus, Sanguini restat, ut vix Cor adusque ab imis Pedibus, ni ad Æquilibrium tantum perficiendum, ascenderet; (per Venas nimirum cum Arteriis continuatas, quasi per Siphonem inversum, cujus crura æqualis sint Altitudinis) ita tardus sanè ibi est Sanguinis Progressus, ut in Venis Artuum Valvulæ frequentes occurrant, ad Onus nempe incumbentis Sanguinis excipiendum, ne fortè relaberetur. Haud ergò ex se solo polleret (ut mihi videtur) vim propriam constringentem Cordis superare, ne dicam irruere in ejus Ventriculum, eumque dilatare.

Sanguinis ideo momentum adjuvat assidua *Atmosphæra* Pressura, more velut *Antagonistæ* agens contra vim Cordis insitam & validè constringentem, quod plùs, minùsve, omni *Sphincteri* Musculo proprium est. Cùm primum enim, ope Inspirationis, explicatus Pulmo Locum dat expellendo è Corde Sanguini; factò nempe in Ductibus Pulmonum Sanguineis momentaneo quasi Vacuo, continuo in Cor dextrum impellit Sanguinis quantum facile capit Pondus *Atmosphæra*, totum Corporis habitum comprimens semper. Eodem porro ipso momento irruens, undique premens, & *elasticus* Aer haud exiguum addit impetum rapidissimis, per Pulmonem currentibus, Sanguinis Rivulis, ejusque Momentum tantum adauget, ut vel vim Cordis finistri subigere possit: longè enim * longèque velocius currit Sanguis

---

* Vide Hales's *Hamastatics*, Experim. X.

Sanguis per pulmones quam per *Aortæ* Rā-
muloſ.

At de his ſatis; cum non ſit hujus Opusculi accuratam circum acti Sanguinis Hiftoriam perſcribere: hoc ſolum, hic obiter, denotare volebam, Compressionem *Atmoſphæræ* eſſe unam ex multis, eamque haud contemnendam Cauſam circuitus Sanguinis, quantūmque immoderata Gravitas Aeris aut Levitas, accelerare Sanguinem, aut retardare poteſt.

Quum verò ab Hiftoria *Barometri* clariffimè pateat, quod *Atmoſphæræ* pondus uno Tempore majus eſt quam alio, Ratione fere $\frac{1}{10}$ totius Columnæ *baroſcopicæ*; non poteſt non eſſe quin tanta Differentia nos, ſub ea verſantes, afficiat maximè: quandoquidem haud minoris eſt iſta quam Pondo Librarum 3200. cujus dimidium fanè, vel perpaucaſ intra horas, ſentimus ſæpiſſimè. Suprà verò monſtratum eſt pondus *Atmoſphæræ* multum conferre ad *Circulationem* Sanguinis promovendam: major ergò ejusdem Gravitas Motum Cruoris auget, minor autem minuit. Hinc fit, quod dum Cœlum ficcum (ſit atque ſerenum; id eſt quando debita Gravitate & *Elaſticitate* præditus ſit Aer, alacres nos vegetoſque percipimus: aucta namque Sanguinis Velocitate, cæteris paribus, Secretiones noſtræ naturales & *Evacuationes* augentur, præcipuè *Perſpiratio* (ut dicitur) *Sanctoriana*, quam, modò ſit ordinata probè, conſequitur Corporis & Animi Vigor. Major porrò in Corpora noſtra Preſſura Vaſa ſanguinea coarctat per totum Habitum Corporis externum, quod Effectu idem eſt, ac ſi Sanguinis ipſius Quantitas fuerit adaucta; nam non ſolum motos Humores incitat, ſed & etiam
quo

quo magis premitur Habitus exterior, eo plus Sanguinis ad interiores & maximè vitales Corporis Partes adigitur, unde fortior evadit earum Actio. Ideò non solum in Pulmone meliùs lentefcentem subigit Sanguinem crudumque Chylum purus & elasticus Aer, sed per totum quoque Systema Vasorum. Verum enimverò si permagna Gravitas Aeris & Elasticitas longo perdurat Tempore, Morbos producit ab aucto nimium Sanguinis Motu; cujusmodi sunt Pleuritides, Peripneumonix, Anginx, Febres ardentes, atque id Genus alia: idque potissimum accedentibus aliis Aeris Qualitatibus, Frigoris scilicet, aut Caloris; ut videbimus infra.

Secundò; contrà omninò contrarias Corporis Affectiones infert Aer debitæ Gravitationis & Elasticitatis expers: nam sequitur inde tardior Sanguinis Circulatio, diminutæ Secretiones, impedita Perspiratio, Lentorque tandem nimius humorum. Hinc ille Corporis & Animi Languor, quo ferè afficimur omnes, dum talis adest Atmosphæræ Constitutio; quæ porrò, persistens usque, ista omnia auget indies: imò vel ipsa mala, Causæ originali succedentia, se mutuò promovent assiduè: demumque his omnibus accedunt Affectus hysterici & hypochondriaci, Febres intermittentes, remittentes, putridæ, lentæ, nervosæ, petechiales; Morbi denique omnes à nimio Lentore Sanguinis & segni ejus Circuitu pendentes.

Quoniam verò omnes Atmosphæræ effectus, qui a Gravitate ejus, aut Levitate, oriuntur, vim plurimam ab ipsius secundariis Qualitatibus, frigore putà, aut Calore, Humiditate, aut Siccitate accipiunt; pauca quoque de his dicenda sunt.

1. De Aere frigido & sicco.

Omnia, quæ saltem attingit, Corporis vasa frigus coarctat: idem iste Annulus, quem Æstate vix digito induis, Hyeme frigida excutitur facillimè: supputa jam à contractione parvulæ istius partis quantum patitur totum. Vasa autem constricta longè fortius vibrant in contenta fluida, quam si sint bene laxa; à Frigore nempè *Fibrarum Elasticitas* augetur, adeoque major contractio vasorum & Humores magis atterit, & eorum simul accelerat motum: nam ut sunt vasorum capacitates inter se, per quæ eadem cruoris *Quantitas*, eodem Temporis spatio, fluere debet; sic sunt quoque, inversa Ratione, Liquidi istius *Velocitates*; diminuta adeò capacitate *Velocitas* augetur.

Quod verò Sanguinem attenuat, ejusque *Velocitatem* adauget, *Secretiones* fluidiores & *Excretiones* debitas promoveat necesse est, unde *Functiones* omnes *Animales* evadunt validiores. Quoniam verò hæc eadem facit gravis & *elasticus* Aer, cui frequentissimè quoque adjuncta est & frigiditas *Atmosphære*, & siccitas, unita vi *Effectus* edunt majores; adeò ut, dum conspirant unà, sæpe demum subsequatur vis Vitæ, quam vel par est, fortior; quæ tandem proinde suis & ipsa viribus ruit. Tam validus enim solida inter & fluida oritur *Attritus*, tam rapidus Sanguinis cursus; corrugata insuper à frigore cute, tanta dissipatio humidissimi, crassissimi autem *Retentio*, donec fit cruor acris valdè & maximè viscosus: dumque in vasa urgetur inepta morbos omnigenos *inflammatorii* Generis parit. Idque præsertim, cum immodica *Atmosphære* siccitas nec moderantem *Fibris*, nimium rigidis, Forum præbet,

bet, nec Sanguini diluentis Humiditatis satis; quæ, dum suppetit, per cutis Poros attrahitur assidue.

Quod tamen quibusdam nocumento est maximo, plurimis inservit maximè, dumque hos Febres acutæ, *pleuritica*, *peripneumonica*, alios graves Asthmatis, *Rheumatismi*, aut Arthritidis, Paroxysmi corripunt; illos, firmosque serè omnes, alacres magis sanosque reddit Aer ponderosus, frigidus, ac ficcus: nec incitat aliquid magis grave Belgarum vulgus quàm rigidum, diuque durans, Gelu; tunc Temporis enim vel cum lepidissimis Gallis Festivitate concertant. Hoc olim notavit Celsus Senex, Aphorism. 17. Sect. 3. quem sic vertit Cornel. Celsus: “ Aquilo sanum
“ Corpus spissat, & mobilius atque expeditius
“ reddit. “

2. De Aere frigido & humido; qui nobis quidem officit multum, quatenus Frigus ejus Corporis Poros constringit, eosdemque Humiditas occludit; horum alterutrum *Perspirationem* impedit plurimum: etiam ipsa Corpora *Electrica* in Aere humido longè parcius, quàm in sicco, Effluvia emittunt. Quam noxia sunt madida frigidaque Indusia, & Lodices, nemo non norit.

Imbrica porrò & pluvia tempestas Gravitationem *Atmosphære* minuit, Humor ejus nimius vim Fibrarum enervat; utraque impetum Sanguinis impediunt, ac debitas proinde Secretiones & Excretiones. Hinc gignitur serosa Colluvies, Destillationes inde sequuntur & Tumores Faucium, Tusces & Anginæ, aliaque multa. Denique, si talis Tempestas manet diu, Febres *catarrhales*, intermittentes, putridæ, lentæ, *nervosæ*, ingruunt;

unt ; ni per Cutim (quod optimum) aut Urinam , aut per Alvum , exterminentur tempestivè retenti Humores : priusquam scilicet putrescere incipiunt.

Nec more solùm descripto nocet algida udaeque Aeris Temperies , sed & ipsa gelida Humiditas in ipsum Corpus attrahitur. Vel ipse Medicinæ Parens , Hippocrates , hanc Corporis imbibentem Facultatem , bis mille abhinc Annis asseruit ; dum scilicet ὅλον τὸ Σῶμα non solum ἐκπνοον , sed & εἰσπνοον , esse pronunciavit : quæ verba ipse Galenus de Aeris ingressu per Cutis Poros interpretatur. Id verò abundè Experimenta probant , neque enim alia patet via Argenti vivi , aut Terebinthinæ particulis in Sanguinem , nisi per ipsos Cutis Poros ; modò sint illitæ solùm , aut vel sub Forma Vaporis allectæ. Hoc idem satis superque confirmant Tentamina acutissimi Jacobi Keilei nostri ; quinimò Humoris gelidi Absorptionem , summa cum Probabilitate , posuit pro Causa frequentissima istius Corporis invaletudinis , quæ vulgò *susceptum Frigus* nominatur : ipsis nimirum Particulis frigoricis (si placet Nitroæris) unà cum Humore absorptis , quæ Sanguinem Lymphamque vitiant.

An verò datur reverà Principium aliquod frigoricum , Sal nempe Nitro-Aereus , ut à Μαγόνν vocatur , sive ullo alio Vocabulo id nominabis , eximios inter Philosophos dubitatur ; Causam nempe omnis Frigoris ponentes in Privatione solùm Motus & Caloris . Hæc tamen Sententia haud mihi Herclè prorsùs arridet : nam posce modò , num in Calore aliquid magis positivum est quam in Frigore ? nonne utriusque æquè subitanea & æque certa Sensatio est ? quod
forſan

forſan non adeò eſt explicatu facile à ſola motus Ceſſatione : nec ex mera Privatione , aut Relatione , poſitivi fluunt Effectus , at è Frigore plurimi : Corporum quorundam Expansio , quorundam Condensatio , permanens mutatio & ſexcenta alia . Aqua , dum congelatur , expanditur , Argumentum ſanè materie alicujus ab extrà receptæ ; aliter enim à ſola Caloris & Motus Abſentia condenſaretur : Sicut Metalla , quæ fuſa quidem dilatantur , rigeſcentia verò , minus occupant Spatium .

Porro Aqua , ex Gelu reſoluta , longè frigidior eſt , quàm quæ priùs congelata non fuerat , reſtatque diu ad plurimos Uſus inepta , ad quos ante Congelationem idonea fuiſſet ; hoc vel mulierculæ notant . Imò , qui Gelu reſolutum perpoſtant , ſunt pluribus Morbis obnoxii ; ideo Poeta — *Quis tumidum Guttur miratur in Alpibus ?* Parùm utique video , cur Aquæ Congelatio ob meram motus Privationem efficeretur , ſi , cum ſummis Philoſophis , particulas ſuas conſtituentes *Sphæricas* eſſe ſtatuiamus ; quod maximè videtur probabile , quia nullus excitatur Calor utcunque vehementer agitetur Aqua ; minimà enim intervenit Friſtio (Cauſa nempe Caloris) motas inter Sphæriculas . Nam ſequitur hinc planè , ſeu in Motu , ſeu in Quiète , quod in punctis ſolùm ſe mutuò contingere poſſunt ; unde ne major quidem ob Quietem Cohæſio : quæ tamen infinite major eſt in Gelu , quàm in Aqua . Porro autem Aqua in Vacuo difficillimè , ſi unquam , congelatur ; ubi tamen ſatis certè Quietis : at ipſiſſima iſta Aqua , ad Contactum gelidi Aeris effuſa , dicto citiùs , etiam inter effundendum , in Glaciem abit ; notante diligentiffimo Viro , *Fahrenheit.*

neit : Act. Philosoph. Anglic. N. 382 : requiritur ideo ab Aere aliquid ad Congelationem efficiendam.

Magis adeò probanda videtur eorum Opinio, qui Congelationis Causam arbitrantur Spiculas esse quasdam frigorigicas, ab extrà admissas : quæ utcunque Globulos aqueos à se invicem dimoveant paululùm, Quantitatem tamen contactus hos inter & illas adaugent, & proinde mutuam eorum Cohærentiam. Ni ex hac forsan *Hypothesi*, vix alia datur Methodus, insignem istam Aquæ Expansionem, dum congelatur, explicandi: quæ verò Aquæ gelatæ Expansio evenit semper, five Aeris fuerit expers, five non.

Quoniam verò congelatio omnis artificiosa, Sale quodam mediante, perficitur, haud absurdum est credere Spiculas has frigorigicas salinæ esse Naturæ.

Quod verò datur salinum aliquod Principium, per universam *Atmosphæram* disseminatum, vero simile est admodùm à Vitrioli Generatione in ipso Colcothare, utcunque Sale sit Destillatione, aut ullo alio modo, privatum. * Nitrum porrò de novo producitur, ex ipsa Terra damnata, ex ipsis insulsissimis Cineribus, modò hæc inter & apricum Aerem libera detur Communicatio. Unde oritur Nitrum, ut dicitur calcarium, nisi ab hoc Sale aereo? Nonne Ferrum, etiam super altissimas Turres, Ferruginem contrahit? quod ab eodem omninò evenit Principio. Plurima item Mineralia, & Glebæ metallicæ, pristinam recipiunt Naturam; licet vi Ignis omni fuissent orbata Sale, ex ipso nimirùm Fonte. Sal hoc
univer-

---

* Vid. Frid. Hoffman. Historiam, &c. Nitri.

universum agnoscit illustrissimus Nevvton; utique ex Analyfi Chemica clarissimi Hombergii solus videtur & idem Parens & Origo omnigeni Salis; prout scilicet sit hac, vel illa, Matrice receptum, huic, vel illi Materiæ, coadunatum.

Atqui non prorsus alienum est credere hoc Sal nitrosæ esse Profapiæ, dum observamus & Nitri Aciculas, & Spiculas glaciales, imò Salinas ipsius Roris particulas, Forma esse simillimas. Quin etiam si reputamus, quæ referuntur à dignissimis Fide * Viris, de Armenia, Tartaria, China, &c. Terris nimirum Nitro quàm maximè abundantibus; quod ibi scilicet, quamvis Æstate Sol interdiu omnia quasi adurit, Noctu tamen sævit rigidum Gelu: magna adeò Copia decedente Sale nitroso, quem Solis Ardor elevaverat. In nostra etiam Regione, post Diem calidiorem, verno præsertim Tempore, observamus sæpe mane sequente stagna, camposque omnes, Glacie, ac Pruina, obductos: quod quidem vel ipsa Æstate contingeret, nisi vis Solis, tunc Temporis vehemens, particulas nitrosas, hic non æque ac in Oriente abundantes, diffringeret & proinde dissiparet. Hæc sanè arguere videntur, quod Abundantia Nitri aerei plus faciat ad Congelationem efficiendam, quàm sola Paucitas Ignis: media enim Hyeme, cùm *Thermometrum* longè majus denotet Frigus, nusquam sæpe apparet vel minima Glacies. Gradus utique Frigoris, quo Glacies producitur, minimè quidem stabilis & certus est; Glaciem namque sæpe notavi Mense Martio, aut Aprili, cùm Spiritus Thermometri

Hau-

---

* Tournesort, *Voyage du Levant*, Lettr. 18. Le Comte *Itinerar. Chinenf*,

Hauksbeiani fuerit ad 55. tantum: è contrà nullam omninò Mense Decembri, cum descenderit usque ad 65. Sed de his satis.

3. Itaque de Calore Aeris, eique accedente Humiditate. Calor omnia, vel ipsum Ferrum, expandit; multò magis ideò Humores Corporis humani ejusque Vasa; Sanguinis autem Rarefactio, & Vasorum Relaxatio, de Momento circulantium Humorum detrahit: Secretiones hinc deficiunt & Vires; hac ergò de Causa non æque sumus agiles Æstate, ac Hyeme, aut Tempore verno. Qui torridas habitant Regiones, vix sunt, nisi Noctu, ad Munera Vitæ obeunda habiles, tota fere Die dormiunt, præcipue ardente Sole.

At si æstuosa simul sit Atmosphæra & humida nimis, de sanitate periclitatur admodum. Est calidi, est etiam & humidi, laxare Fibras; quid conjuncta? eas ferè omninò resolvunt. Imò quandoquidem uda Aeris Temperies plerumque etiam Levitate peccat, quod ut vidimus suprà, vim circulantem minuit multum, & quoniam humidus Aer *Perspirationem* insuper inhibet valdè, meritò prorsus, ab ultima Antiquitate, talis *Atmosphæra* Constitutio reputata fuit pestilens.

Obstructi adeò Humores fiunt indies magis magisque acres, ob defectum Motus idonei Lympha lentescit, Cruor fere in Grumos facessit, ejusque Sales, se mutuò attrahendo, in noxias abeunt *Moleculas*, brevique putrescunt Humores. Morbi proinde quamplurimi oriuntur, & acuti, & *chronici*, cum durat diu gravis adeò & infelix Cœli Constitutio; in qua, brevis sit utcunque mora, vel validissimus Homo vim Corporis &

Animi languidiorem fieri citò perſentit. Aer enim Vaporibus, præſertim ſulphureis (ut Experimenta nobilis Boylei & acutiſſimi Haleſii monſtrant) onuſtus plurimum *Elaſticitatis* ſuæ protinùs amittit; adeò ut vix explicandi Pulmones vim retineat: unde paulò ante, & cum Fulgura vibrantur, haud pauci Spiritum difficulter admodùm trahunt; *Atmoſphæra* tunc nempe Vaporibus ſulphureis æſtuante. Hac porrò de Cauſa imbecilliores quamplurimi, ne vel per Diem unum, alterumve, ſufferre queunt ingratum Urbis Aerem, Fumis pollutum innumeris; qui tamen commodè ſatis, imò alacrem Rure degunt Vitam. Ad rectam utique Valetudinem tanti conducit purum & apricum reſpirare Aerem, ut abſque eo, in Morbis quamplurimis, vix ulla alia Medicina proficiat: quod tam ſæpe notavi, ut non poſſim quin, cum elegantiffimo Poeta, clamem,

*O fortunatos nimium, ſua ſi Bona norint,
Agricolæ! ———*

Quorum nempe & Otia & Negotia ſaluberrimis in Agris peraguntur. Aura quippe ruſtica longè magis pura eſt, & *elaſtica*, quàm quæ, infinitis urbanis Sordibus contaminata, gravis admodùm & inſalubris evadit; æſtivo præſertim Tempore, cùm Solis Ardor omnigenos excitat Vapores. Eſt inſuper tunc frigida magis, ac Halitu ſaluberrimo Herbarum Spirituque Terræ vegetiſſima, ad recreandas Vires, & Pulmones expandendos, fit idonea maximè; nec verò pinguibus ſcœdata Vaporibus, vel minimè, *Perspirationi* officit; quin eam promovet plurimùm.

Tanta

Tanta hinc nos perfundit Alacritate purus & pergratus Ruris Aer, dum & Respirationi, & *Perspirationi*, tantoperè simul inservit.

4. De Aere calido, & sicco; qui, licet Constitutione modò descripta longè salubrior, tamen haud est innoxius; præcipuè si diutiùs maneat. Aer namque siccus magna plerumque Gravitate pollet & *Elasticitate*, quod Motum Sanguinis multum incitat: quatenùs verò calidus est, Humores perspirantes exhaurit maximè, unde *Serosa* Pars Sanguinis dissipatur, & liquidissima Corporis avolant: restat adeò Cruor spissus nimium; nihil namque jam humidi ex *Atmosphæra* torrida per Cutis Poros imbibitur. Hinc magnus sequitur & validus Sanguinis Attritus, ac proinde Calor; qui, & ab extrà item auctus indies, salinas & sulphureas Humorum Partes exacuit assiduè, donec tandem fiunt acerrimæ: idque eo magis, quo minùs jam in Pulmone refrigeratur Sanguis. Si suavissimum Butyrum, vel quodvis Oleum animale, intenso Solis Ardori exponis diu, brevi abit in Liquamen *alkalinum* putridum & valdè *corrosivum*. Sic diuturnus Æstatis Fervor usque adeò torret Humores animales, ut longè acriores sub Autumnum sint, quàm verno Tempore. Hæc utique est Adustio ista Sanguinis, à veteribus toties memorata: Siquidem magna hinc copia Bilis acerrimæ generatur; inde Cholerae, *Dysenteriae*, Colica biliosa, putridæ & (ut dicuntur) Febres malignæ, ineunte Autumno, ita sunt frequentes. Torridæ sanè Zonæ vehemens Ardor usque adeò exhaurit Incolarum Humores, usque adeò crispas Fibras, ut quasi perusti videantur. Imò ex Relatione Medicorum, qui fervidis in his Regionibus Artem

exercuerunt, Sanguis eorum longè magis crassus est & niger, quàm in Hominibus Europæis: hinc Febres ardentissimæ & pestilenciales iis in Locis *endemiæ* sunt, putrescentibus scilicet levissima de Causa Humoribus.

Magnus utique Medicinæ Dictator, Hippocrates, non solum Morbos diversos, sed & Temperamenta, imò & Mores Hominum, ab Aeris Varietate maximè pendere statuit, in pulcherrimo de Aere, Aquis, &c. Libro: cum quo sanè consentit omninò fidus ejus Interpres, Galenus, in Commentar. & alibi de Temperatur. Præcipuè in Capite ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἥθη, &c. Hoc innuit etiam eleganter Lucretius, Lib. vi.

*Nam quid Britannum Cælum differre putamus;
Et quod in Ægypto sit, qua Mundi claudicat Axis?
Quidve quod in Ponto sit differre à Gadibus, atque
Usque ad nigra Virum, percoctaque Sæcla Calore?
Quæ cum quattuor inter se diversa videmus,
Quattuor à Ventis, & Cæli Partibus esse,
Tum Color & Facies Hominum distare videntur
Largiter, & morbi generatim Sæcla tenere.*

Horum autem paulò infrà hanc reddit Rationem;

——— *varius concinnat id Aer:*

Sin autem varia Aeris diversorum Climatum Temperies varios omninò producit morbos, cur non & varia etiam, vel ejusdem Regionis, Tempestas diversos perinde gignat Corporis Affectus? Atque ita se profectò Res habet; verno nimirum Tempore, si longi præcipuè, ac sicci, Venti boreales continuarint, Febres *inflammatoriæ*, Pleuritides,

ritides, Peripneumoniæ, Anginæ certo certius invadunt. Autumno contra Febres lentæ, putridæ, quartanæ, Cholerae, Dysenteriae, &c. ferè sæviunt semper. Sic itidem, alii prorsus oriuntur morbi sub humido tepidoque Cœlo, alii autem omninò & diversi sub frigido siccoque. Observationes equidem hujusmodi perpetuæ fuerunt ab Ævo Hippocratis huc usque; totam adeo superiorem Doctrinam confirmare videntur. “ Non quòd non omni Tempestatum Ge-
“ nere Homines, per omnia Genera morborum
“ & ægrotent, & moriantur; sed quòd frequen-
“ tius tamen quædam eveniunt. “ Sic latinus Hippocrates, Lib. ii. Præfat. — Ista Dubio procul Constitutio Aeris est salutifera maximè, quæ, ex stabilita Lege Naturæ, propriæ Anni Tempestati respondet: ideò nec Hyems tepida juvat, nec Æstas pluvia.

Quoniam verò diversa Atmosphæræ Constitutio, diverso planè modo Corpora humana afficit, ratio certe & modus hujus Diversitatis semper a Medicis est conspiciendus; &, quod de Locorum differentia dixit Celsus, æquè verum est de Varietate Tempestatum: “ differre nempe, pro
“ Natura Locorum, Genera Medicinæ, & aliud
“ Opus esse Romæ, aliud in Ægypto, aliud in
“ Gallia. “ Hoc quidem abundè testantur Medici diversarum Gentium, diversis utentes Methodis; quæ tamen omnes ad Sanitatem Ægros felicissimè perducunt. Nonne ergo & Ratio quoque habenda est variarum Atmosphæræ Constitutionum, vel in eadem Regione? Optimus ille quidem, ac diligentissimus Observator, Sydenhamius, notavit; “ qua Methodo, currente Anno
“ no, Ægrotos liberaveris, eadem ipsa, Anno
C 2 “ jam

“ jam vertente forsitan e medio tolles. ” Uno proclamant Ore Medici, quòd morbi vernaes multo feliciùs Sanguinis Missionem admittant quàm Autumnales: & hinc illæ forsan Sydenhamii Lacrymæ, qui fuit semper in Venæ Sectione multus admodùm. Morbi sanè, vel Generationis ejusdem (ut constanter observavi) largiorem longe poscunt Sanguinis Detractionem, eamque multo faciliùs ferunt Ægroti, dum siccum adest Cœlum, & elata perstat Barometri Statio, quàm dum æstuosa Aeris Humiditas vim ferè Vasorum resolvit. Hoc utique perpetuum est, vel in ipsis morbis pectoris: Asclepiades olim, ut refert Cœlius Aurelianus, observavit “ apud Athenas atque Urbem Romam, “ Phlebotomia vexatos (utor Aureliani Verbis) “ vel pejùs acceptos esse Pleuriticos, in Pario “ verò atque Hellesponto resumptos ac relevatos. ” Roma, nimirùm atque Athenæ humidiores longè & tepidiores gaudent Aere quam Hellesponti Regio, sicco, ac sæpe perfrigido, Vento Asiatico perflata.

Robusti certe & firmi Homines faciliè ferunt Sanguinis missionem; flaccidi verò, etsi æquè succidi, non ita: quia, propter Debilitatem Fibrarum, Æquilibrium Solida inter & Fluida haud restituitur confestim; unde sequitur brevis quasi Sanguinis stagnatio. Pondus autem Atmosphæræ magnum universum Corporis Habitum premit validè & corroborat, ac proinde Sanguinis motum incitat. Frigus, siccitate præsertim adjuncta, vim Fibrarum adauget plurimùm; accedentibus adeò simul utrisque, vis Vitæ fortior evadit, & vel ipse Corporis Habitus pro Tempore velut mutatus videtur: unde, tali durante

rante Aeris *Catastasi*, vel infirmiores ex facili tolerant Venæ Sectionem.

Non solum in Morbis curandis plurimum valet Atmosphæræ consideratio, sed ad Sanitatem etiam tuendam maximi est momenti. Contraria contrariis curantur, ut in Adagio est: sic si Ver frigidum & siccum est, Pleuritide, Peripneumonia, Angina, periclitamur; qui verò Diæta humectante utuntur & Potione tepida laxante, vitio Tempestatis occurrunt, morbosque evadunt ut plurimum. Si Frigori autem accedit humidi multum, *Cardiaca* quædam admiscenda sunt, Corpusque Vestibus muniendum est probè, ne *Perspiratio* inhibeat nimis. Æstuosa contra udaeque Aeris Temperies siccam omninò & astringentem poscit Diætam, Vinum & austerum Aqua frigida dilutum, denique quæ & Vim Fibrarum comprimantem firment, & à Sanguine Lentorem ac Putredinem arceant. Balneum porrò tunc frigidum idoneum est maximè. Quæ contrà Humore nimio & Tepore pollent, aliena sunt prorsùs; jurulenta ideò tunc vitanda sunt, & tepida muliercularum Sorbitio.

Certè nullo non Tempore Anni Morbi invadunt, Autumno autem quamplurimi; nam tunc fere “ meridianis Temporibus Calor, nocturnis “ atque matutinis, simulque etiam vespertinis “ Frigus, est: Corpus ergo, subinde meridianis Caloribus relaxatum, subito Frigore excipitur. “ Hæc rectè Celsus, Lib. ii. cap. i. Sanctorius observavit insuper, quòd ab Æquinoctio autumnali ad Solstitium hyemale, qualibet Die, minus Libra circiter perspiramus. Medicin. Static. Sect. 2. Aphor. 41. tantoperè nimirum prohibent *Perspirationem* humida Autumni Frigora: eoque magis tunc huic ob-

noxium est malo Corpus, quo magis relaxata sint Vascula æstivo Calore, unde non satis validè propellebant contenta Fluida, quæ majorem indies Lentorem proinde contrahebant.

Si jam & his addamus, quantum Æstatis Ardor percoxerit Humores, iisque majorem induxerit Acrimoniam; haud mirum utique videbitur, si Autumnus plurimos opprimat incautos: tunc enim Humores sunt acriores solito, & eorum *Perspiratio* impedita plurimùm. — His verò perpensis, Methodus *prophylactica* manifesto apparet, quæ scilicet & Fibras corroborare, ac debitam Sanguinis Fluxionem conservare potest: quibus nempe *Perspiratio* pergat ordinata probè & satis constans. Interponi verò, si quid ego judico, debent *Eccoprotica* quædam subinde, ad biliosam Colluviem evacuandam: hoc sæpe Alma molitur Natura, ea nempe gravata, *Diarrhæa*; Cholera, seu *Dysenteria*, excitatis: quibus autem tempestitiva Rhei barbari Dosis, repetita prudenter, occurrerit omninò, naturamque levaverit æquè.

Sexcenta utique hujusmodi dicenda essent, ni prælonga forent & obvia satis Lectoribus idoneis: Quorum nemo jam fortè dubitat, quin diligens *Atmosphææ* Contemplatio sit Medicis perutilis admodùm.

Quod ad Methodum attinet & Medicinam; quas variis in morbis infrà laudavi, non sunt equidem vana Musei Commenta; sed, quæ, per multos jam Annos comprobata, successerunt optimè; imò (si id sit alicujus Momenti) in splendidis sæpe Personis: tanta scilicet Remediis, mihi probè expertis, fuit Fiducia.

Formulas quidem Medicamentorum exhibui nullas, quod sane vix aliquid sapit præter Osten-
tatio

tationem Artis & pomposam Scientiæ Venditationem. Ille solum, cui Natura Morbi perspicitur, intelligit bene, quæ poscit Remedia. Plures audiivi totas blaterantes *Pharmacopœias*, qui tamen ne intellexerint quidem quid vel ipse Pulsus significabat. Concinnam utique ac simplicem præscribendi Formulam laudo maximè, minimè verò Farraginem medicamentosam, ultra Garamantas, & Indos sæpe petitam, solo plerumque Novitatis Amore conscriptam. Longè verò, longèque magis, ridicula Praxis eorum est, qui temeraria Manu universalia porrigunt Arcana; omnibus scilicet Morbis accomodata: quasi nimirum esset in Natura Rerum, ut ipsissimum illud, quale demum cunque fuerit, stricto nimium, pariterque laxo, Corporis Habitui mederetur æque, ut rapidam æque contunderet Febrem, lentumque Hydropem. Sed *page Nugas! Si Populus vult decipi, decipiatur.*

Hæc Tu Romane caveto! — Sed Romæ Quis non? *Pers.*

Sequentes Observationes factæ fuerunt omninò ad modum, quem præclarissimus noster JURINIUS in Actis Philosophicis, N. 379. descripsit; quemque jam omnes fere sequuntur, præ cæteris laudatissima Societas Edenburgensis. *Barometrum* nempe ex Tubo satis amplo & Cisterna latissima constructum est: Argentum Vivum verò, quo implentur, purissimum Destillatione præparaveram. *Thermometrum* idoneo situm est Loco, quod fabricavit *Hauksbeius*. *Barometrum* ad Mensẽ Julium, Anno MDCCXXXIII. supra Maris infimi Superficiem steterat 46. Pedes circiter;

citer; ab isto Anno autem & Mense, huc usque, fuit ad 30. Pedes tantum. Humiditatem Aeris per varia *Ilygrosopia* notavi; præcipuum verò est ad Formam D. D. Molyneux Act. Philosoph. N. 172. Infundibulo utor Diametro 25. Digtos lata, eoque circulari, ad Pluviam excipendam: ita verò positum est, ut æquè pateat undique omni Vento.

Sequens *Schema* Ventorum ex Plinio excerpti, ut notius foret de qua Plaga Cœli Ventus spirabat, cùm hoc, vel illo, nomine utor. Ubi verò & Vis Venti & Directio notatur simul, Literis usus sum Pyxidi nauticæ inscriptis vulgò, i. e. E. VV. N. S. & compositis N E. N VV. S E. S VV. & sic deinceps.

Non sum nescius utique quòd Varro duodecim facit Tractus Ventorum; Vitruvius etiam Viginti quatuor, illosque miris quibusdam Vocibus, ut erat earum amantissimus, distinguit. Tabula verò * Plinii, seu, ut vocat, Tympanum circinatum, ad generalem Ventorum Distinctionem facit satis; porrò eorum Nomina Pliniana diu fuerant Civitate Romana donata.

Favorimus equidem, apud † Aulum Gellium, discrepat a Plinio in Verbis Euris, Caurus five Argestes, Africus five Libs: Eurum enim ad Exortum æquinoctialem refert, Plinius verò & Seneca ad Exortum hybernium, habentque auctoritatem Aristotelis, Lib. 2. *Μετεωρολογικ.* Capit. 6. qui expressè dicit "Ευρος ἀπ' Ανατολῆς Χειμῆρ-
νός πνεῖ; sic in Libro Aristoteli perperam adscri-
pto,

* Confer. Caput 47. Lib. 2. cum Capite 34. Lib. 18.

† Lib. 2. Capit. 22.

ῥτο, περί Κοσμῶ Capit. 4. Ἐυρος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς περὶ
τὰς χειμερινῶν, &c. Dubitat porro ꝥ Seneca an
Argestes idem sit quod Corus; imò Favorinus
ait quòd Argestes, seu Corus, adversus Aquilo-
nem flat, & quòd Libs, sive Africus, contra
Vulturum: sed forte corruptus est hic Gellii
Locus. Nemo enim antè Corum pro Vento in-
ter Meridiem & Occidentem usurpavit unquam;
& qui potest * * Africus ex Africa ad Italiam
spirare, nisi ex Plagis Australibus? Idem de Libe
dicendum est, quòd ex Libya ad Græciam, un-
de Ventus iste Λίψ dictus est. Audi iterum
Aristotelem, Loco suprà citato de Enumeratione
Ventorum, Ἀργέστης ἀπὸ Δυσμῆς χειμερινῆς πνεῖ —
Λίψ ἀπὸ Δυσμῆς χειμερινῆς. Quid si Corus à ῥ, —
Frigus? semper enim inter Ventos frigidos annu-
meratur: Sic Virgilius Lib. 3. Georgic. v. 356.

— *Semper spirantes Frigora Cauri.*

Argestes itidem apud Ovidium Libro 5. Fa-
storum.

Frigidus Argestes summas mulcebit Aristas.

Plymuthum Oppidum situm est ad ipsum Sinum
Portus amplissimi, qui longè latèque patet Ven-
tis australibus. Ex Oriente munitur & Occi-
dente altissimis Clivis, ad imum verò clauditur
Rupi-

ꝥ Vide Seneca Quæst. natural. Lib. 5. Cap. 16.

** Vide Horat. Od. 3. Lib. 1.

— nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus.

Rupibus marmoreis: porrò utroque ejus à Latere Æstuarium longe porrigitur. Surgunt à Tergo montes continui ad ipsas usque Alpes Damnonienses, decimum circa Lapidem distantes. — Oppidi Situm ideò descripsi, ut magis forsan (inter cætera) pateret Ratio tantæ Pluviæ, quæ hic ruit quotannis. — Ab alto nimirum Oceano, Vaporibus Nubibusque latissimus, duo inter Promontoria excelsa, Aditus panditur; quæ arduis proinde Clivis utrinque coacta, ad intimum adiguntur Sinum, ubi scopulis montibusque impingentia condensantur, tandemque sub Forma Pluviæ decidunt. — Neque hic jam memoro, quod huic haud parum adjicit Articulo, hanc Oram nempe Britannia, in modum quasi Isthmi, duo inter Maria longè porrectam.

Eo quidem lubentiùs Historiam *meteorologicam* sequentem edidi, quo magis utiliorem eam fore judicavi: quandoquidem nihil hujusce modi, quantum memini, in hac occidua Parte Britannia inceptum fuit antehac unquam. Atqui ex ipsa Argumenti Natura Latinis ego potiùs Literis, quàm vernaculis, sequentia descripsi: quibus siquidem Gens nostra cum Exteris Observationes suas communicare potest, illi pariter cum nobis vicissim. In hac sanè Palæstra jam plurimi, ubique fere Gentium, versantur: utinam tandem aliquando ex plurimis, diu continuatis, & toto penè Terrarum Orbe captis Experimentis extaret demùm generalis aliqua & perfecta *Atmosphære* Historia! Opus certè utilissimum, diu multumque desideratum! Hunc ergo Obolum in Ærarium publicum conjicio, in quo
qui-

quidem exarando Diligentiae plurimum insumpsi;
licet Elegantiae parum; quippe Medicum ago;
non Rhetorem.

*Non nobis licet esse tam disertis,
Qui musas colimus severiores.*

Martial.

NOTÆ sequentes, quæ in Opere passim occurrunt, sic explicandæ sunt.

AB i. e. Lumen Boreale ; *viz.* Mense Martio, 1728. sic habens: *AB* 22. 10. P. M. VV N VV 1.; ita porro legendum: Lumen erat Boreale Die 22. Martii, Hora Noctis decima, Vento VV N VV leniter spirante.

I Ad Diei alicujus pluvii Numerum superscripta significat isto Die haud exiguum decidisse Pluviam;

II multam;

III graviolem corruisse Pluviam;

IIII gravissimam.

Ubi Dierum Numeri Linea conjunguntur, *viz.* 12 — 16. significatur aliquam Pluviam omni Die, à 12. ad 16. decidisse.

X ad Caput Figuræ, Venti vim denotantis, indicat Ventum istius Ordinis fortem; ad Imum verò, lenem; adeò ut 4^x vehementem denotet Procellam.

Per omnia Stylo utor *Juliano*, sive vetere.

Observationes factæ fuerunt bis Die plerumque, scilicet Hora fere octava matutina & sexta pomeridiana.

Literæ Romanæ, (A.) (B.) (C.) &c. ad Notationes referunt.

OBSERVATIONES

DE

Aere & Morbis Epidemicis.

ANNO MDCCXXVII. retorridæ Æstati (majore quàm antehàc unquam Erucarum Numero infestæ) successit Hyems pluvia satis, nec intempesta valdè, ni quòd interfuit ficcus admodùm Mensis Novemb. crasso tamen valdè nubiloque Cælo foedatus. *Mercurius* interim in *Barometro* ad Stationem præaltam evectus est. Venti orientales plerumque, aut aquilonares, afflabant, haud verò insequabatur tempestivum Gelu. Delabente *Barometro*, Decembris Initio, quàmplurima decidit Pluvia, paulò post autem resurgente Gelu rigidum invasit, a Die decimo octavo scilicet ad vigesimum secundum: Pluvia inde ad Finem usque.

Morbilli, qui toto Mense Julio Sextilique evanuerant, medio Septembri recurrebant, Pluresque adoriebantur indies; malique admodùm fuere Moris Octobri & Novembri. Pari cum his Passu progressa *Tussis convulsiva* quàmplurimos invasit Pueros, donec uterque morbus Caput subduxit Mense Decembri. Porro durante Octobri

2 OBSERVATIONES. [1727
bri & Novembri * Febris lenta *nervosa* haud
paucos corripuit; Tussisque vehemens in omnes
fere (A) Equos grassata est, quæ ad Finem us-
que Decembris perduravit, è qua tandem Pars
major evasit.

Ad hunc adeò modum desinebat Annus
MDCCXXVII. cujus exeuntis Historiam egò at-
tigi leviter, ut, siqua forsan per Conjecturas
liceret, sequentium Morborum Causas rimare-
mur: neque enim, *Epidemicorum* Naturam in-
vestigando, solùm intersit cognoscere quales Dies
sint, sed & (B) quales etiam præcesserint antè;
ut cum Celso loquar, Libro secundo, Capit. 1.

Totam Pluviae Quantitatem, quæ decedit hoc
Anno, sic habeto.

	Dig. Dec.		Dig. Dec.
Januario,	2.965	Februario,	4.452
Martio,	1.868	Aprili,	1.511
Maior,	5.902	Junio,	2.483
Julio,	1.080	Augusto,	0.299
Septembri,	3.867	Octobri,	2.490
Novembri,	0.826	Decembri,	4.172
			Dig. Dec.
		Summa Quantitas,	31.915.

Breves quædam Notationes.

(A) In Obsidione Trojana, primò Canes;
mox Muli, post Homines, Peste correpti fue-
runt. Haud semel observavi morbum inter Pecora
erupisse

* Vidè infra Dissertat. de hac Febre, pag. 147.

erupisse primò, dein eum ipsum paulò post Tem-
pore in Homines *epidemicè* sævisse; quod &
Anno MDCCXXVIII. & MDCCXXIII. fuit ma-
nifestissimum: in quibus nempe Tussis gravissima
omnes penè Equos corripuit uno, alterove,
Mense citiùs quàm Homines.

Quum nimirum hoc Animantium Genus
maximè sub Dio versetur, morbosæ Aeris *Dia-*
thesi sit valdè obnoxium necesse est, non tantum
Aerem inquinatum respirando, eumque per Cu-
tis Poros imbibendo forsitan; sed, dum Aquas
hauriunt, & carpunt Gramen, condensatam quasi
sub Specie Roris *Atmosphæram*, morbidis Parti-
culis contaminatam, exugunt: nam ut Lucre-
tius Libro vi.

*Aut in Aquas cadit, aut Fruges persidit in ipsas;
Pestilitas.*

Inde est fortassè, quòd morbi hujusmodi *epidemicè*
longè frequentius inter Rusticos & Paganos ori-
untur, quàm Incolas inter Urbium & Oppido-
rum; in his quippe Locis Ignis perpetui,
Frequentia Hominum, atque id Genus alia, gra-
vem noxiumque Aerem mutant maximè, aut om-
ninò depellunt: donec ita tandem sit onustus
morbosa materia, ut, rupto quasi Aggere, Tor-
rentis ad instar, irruat ubique. Hoc hisce sit
Argumento, quòd, qui intra Domicilia lucu-
lenta versabantur assidue, rariùs *Epidemico* Anni
MDCCXXVIII & MDCCXXIII, correpti fue-
runt.

(A) Constat utique à primo Autumno *Atmos-*
phæram fuisse crassam admodum, & Vaporibus
plurimis onustam, quos Ardor vehemens præ-

Gressæ Tempestatis elevaverat: qui, licet hic ita condensati fuerint, ut, sæpe sub Forma Pluviæ, durante Septembri & Octobri, deciderent, atque ita nostrum non inquinarent Aerem; in aliis tamen Locis & September & October fuere crassissimo Aere fœdati, & Menses proinde insaluberrimi. Per Novembrem certè, Aer, etiam hic, fuit crassus admodum & gravissimus, omni-gena nempe Fuligine è retorrída Tellure exhalata obscuratus: atque ab hac causa tanti fuit Ponderis, non à pura sua *Elasticitate* & *Gravitate* propria, quæ Vapores evehunt altius, eosque dispergunt æquabiliter.

Qui præsentem *Atmosphære* Faciem; dum Morborum *Epidemicorum* Causas disquirunt, in-tuentur solùm, nec respiciunt elapsam, parum utique vident, aut eorum Causas, aut Naturam. Exemplo sit Aeris Constitutio sicca & frigida, quæ, non tantùm uno, vel & altero, Die durans, nimiam Fibrarum Rigiditatem generat, & morbidam Humorū Densitatem, nisi & per Dies aliquot continuos duraverit. Rarissimè vides graves & pestilentes Febres fieri valdè *epidemicas*, si non post eximiam aliquam *Atmosphære* Qualitatem, diu perstantem.

Per Constitutiones Aeris mutabiles, Fibras fortè nimium corrugat hodiè ficcus frigidusque Boreas, cras eas fortè relaxat nimis humidus Auster: ita quoddam quasi *Æquilibrium*, in quo Sanitas consistit, servatur; atque id maximè profectò, si quis probè cavet subitas has mutationes. Haud rarò herclè notavi, post Procellas gravesque Pluvias, Febres *epidemicas* multum fuisse imminutas, & vi & numero; *Effluviis* nempe contagiosis & *morbificis Atmosphære*

1727) *de Aere & Morbis Epidemicis.* 3
phæra Conspirationibus, hoc modo, dispersis;
Ideò fortè divus Augustus, cum in Gallia moræ
retur, Templum & vovit & fecit Circio, Vento
vehementissimo; eique Turbini, etsi Ædificia
sæpe diruenti, Gratias publicas agebat Gens Gal-
lica olim, referente * Seneca: utpote cui Salu-
britatem Cœli sui deberet.

---

* *Question. Natural. Lib. 5. Cap. 17.*

D E

CONSTITUTIONE

Aeris & Morbis Epidemicis,

Anno MDCCXXVIII.

J A N U A R I O.

PLUVIOSA admodum (A) humidaque Tempestas induxit Annum; in ipso quippe Mense Januario cecidit Pluvia ad Dig. 6. 108. immensa Quantitas ! Fuit porrò Nivis aliquantum, Gelu parum valdè, Procellæ utique satis. *Mercurius* in *Barometro* depressus fuit maximè, ab ipso Initio Diem *xxi.* adusque, sæpe infra 29. 0. Ventus ut plurimum australis erat, vel occiduus, isque sæpe nimbosus: sub finem Mensis autem Subsolanus, flante nonnunquam Borea, Cælo Apricitatem & Columnæ mercuriali Altitudinem dedit, Nive subinde, aut Gelu sequente. A *xxvi.* ad *xxviii.* haud parum Pluviæ cecidit, etsi *Baroscopium* fuit ad 30. 0. & altius, Vulturno spirante: Argumentum sanè Aerem onustum esse Vaporibus adhucdum.

Pluvia

Pluvia Die $\frac{11}{1}$ — $\frac{111}{6}$ — $\frac{11}{8}$ — $\frac{1}{10}$ $\frac{111}{13}$ $\frac{11}{14}$ 16. $\frac{11}{17}$
 $\frac{111}{18}$ $\frac{1111}{19}$ — 22. 26. $\frac{11}{28}$.

Vehemens Grando corruit 15. p. m. S S VV 3.
 Nix gravis 23. a m. E N E 3.

Tota Quantitas adeò Aquæ pluvix collectæ æquabat 6. 108.

(B) Maximi Maris Æstus inundantes 18. 19.
 S S E 3^x. Barom. 28. 5.

8 ii Altitudo maxima fuit Die 31. viz. 30. 2. E b N. 2.
 ——— minima ——— 18. ——— 28. 5. S S E 3^x.

Barometri media Altitudo 29. $3\frac{17}{31}$

Dies frigidissima fuit 25. Therm. Hauks. 69. N N VV 1.
 — tepidissima — 3. ——— 50. S VV 1.

Temperies Aeris media $56\frac{5}{31}$

Ab incipiente Mense Tusses & Catarrhi fuerunt valdè frequentes, sæpe cum Tumore Faucium molesto, levi comitante Febricula plerumque: Rheumatismi & Anginæ passim. Magnus adest undique Spirituum Languor, & creber Paroxysmus hystericus.

F E B R U A R I O.

Altam tenuit Stationem Mercurius ab Initio Februarii ad Diem xviii. spiraverunt ut plurimum intereà Venti aquilonares, qui Cælum reddidere ficcum & apricum, Terramque astrictam Gelu, ineunte præsertim Mense. Post Diem xviii. Nix, Pluvia, Ventusque ut plurimum australis: Temperies Aeris multo magis tepida & humida fiebat, gravi Pluvia sub finem ruente.

Pluvia, Die 13. 18. 20. 21. 22. 23. 25.
Dig. Dec.

Nix multa 19 = 1.924.

Levis fuit AB 26. Hora 9. p. m. E b N 1.

Altitudo maxima 2.30.3. E N E 3. } media Altitud. hoc
— minima 20. 29. 0 V V S V V 2. } Mense 29. 8 $\frac{2}{29}$

Dies frigidissima, 1. 67. N E 2. } media Altitudo Ther-
— tepidissima, 25. 47. 8 1. } mom. 57 $\frac{16}{29}$

(C) Tussis, quæ à primo Januario fuerunt valdè frequentes, jam factæ frequentissimæ, plurimis, Junioribus præcipuè, infestæ sunt; quibus accesserunt Destillationes maximæ, ac Dolores Faucium atque Dentium, cum Glandularum Parotidum & Maxillarum Tumoribus: Hæc ferè omnia in Mense superiore, at jam cum his ingruit febrilis Affectio & Respiratio difficilis, imò pluribus, medio in hoc Mense accidebant Pleuritides & Peripneumonix; quorum Sanguis extractus fuit viscidus & parùm serosus: cum tamen, durante Januario, vel ab ipsis Rheumaticis, rarò fuisset valde glutinosus. Tunc porò satis fuit exhibuisse Spirit. Volat. eleos. Elix. Asthmat. le Mort. aut tale quid ex lenioribus Diluentibus, ad Sudores eliciendos & Tussim sopiendam; rarò Venam secantes, nec Epispastica frequenter admoventes. Jam Sanguinem mittere sæpe necesse erat, & repetitis Anodynis Vehementiam Tussis lenire; Anacatharsin & facilem Respirationem larga pectorali & molli Potione detergente moliri: ad quem quoque Finem Opus sæpe fuit Medicamentorum ex Oleosis, Gum. Ammoniac. Oxymel. Scillitic. &c. cum eo tamen,

men, ut, dum hæc facta sunt, Virium Languor Cardiacæ leniora postularet; *Epispasticis* interea crebrò applicatis. Febris namque fuit lenta plerumque, Urina neque rubra valdè erat; nec Lingua valdè arida, nec urgebat importuna Sitis. Hoc Mense porrò *Variolæ* erant *sporadicæ* & mitēs, rarò lethales.

M A R T I O.

Ventus Martio regnans fuit occidentalis, subinde ad Austrum, ad Septentrionem subinde, vergens, consequente, ut solet, pluvia, seu aprica Tempestate. *Mercurius in Barometro* inconstans, rarò sublimis. Nebulæ sæpe, Procellæ aliquando, Nivis aliquid sub finem Mensis. Temperies Aeris crassa & humida, attamen non valdè frigida.

Pluvia 1. 3. 6. 8. 9. 11. 13. 14. 16.—18. 19.
Dig. Dec.
20. 22. 24.—26 — 29 = 3 3 17.

Procellæ 14. 15. S 4. cum maximis Maris Æstibus. Nix alto mane 27.

AB 22. 10. p. m. VV N VV 1. Levis AB 23. 8. p. m. N N VV 1. Maximus Halo circa Lunam 11. 12.

Altitud. maxim. 3. 30. 2. Malacia. } media 29. 6¹¹₃₀
— — minim. 14. 29. 1. S. 4.
Dies frigid. 27. 60. N N VV 3. } media Term. Altit. 49. ²₃₀
— tepid. 17. 45. VV 2.

Tusses frequentissimæ toto hoc Mense, levi plerumque cum Febrieula. Febres *rheumaticæ* & *catarrhales* quamplurimæ; Ægrotantes omnes ad Sudores erant valdè prompti.

(D) Tertianæ exquisitæ, ac semitertianæ, Febres, jam sunt frequentiores longè quàm assolent in hac Regione: in Paroxysmisurgens maximè Vomitus biliosus, æruginosus, cum immensa Pituitæ tenacis Copia; Cephalalgia gravis, ac sæpe Delirium. Perpauci nunc Variolis laborant; aliqui Rubeolis corripuntur & Juniores & Adulti.

A P R I L I

Principio Mensis multa Pluvia, cadente Mercurio; assurgente verò, medio Aprili, Apricitas, Aer interim crassus & nebulosus. A Die xix. ad Finem usque humilem plerumque Stationem tenuit Baroscopium, plurima ruente Pluvia, ita ut paucissimi intercurrerent Dies aprici. Aer fuit valde crassus, humidus & subfrigidus toto fere Mense: Sæpe Ventus occidentalis, persæpe furens Auster. Viæ publicæ omnes Aqua & Limo plenæ sunt.

Pluvia $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{I}}$ $\overline{\text{I}}$ $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{I}}$ $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{I}}$
 1.—3.—5. 8. 9. 13. 19. 20. 21. 22. 23.

$\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{I}}$ Dig. Dec.
 25. 26. 28.—30.—4. 153.

Grando 11. 12. VV N VV 1.

Altitud. maxim. 16. 30. 0. Malacia. } media 29. $5\frac{5}{30}$
 ——— minim. 29. 28. 9. Sb E 3. }
 Dies frigid. 11. 55. N VV 1. } media Therm. Altit. $45\frac{13}{30}$
 — tepid. 18. 36. S S VV 1. }

Morbi superioris Mensis, jam vi & numero aucti grassantur maximè: imò Febres intermittentes à levi sæpe Errore in putridarum Classẽ transfiliunt, haud contemnendo Egrotantium Pericu-

Periculo ; facillimè porrò recidivæ corripiant ; quos ex toto reliquerant antè.

M A I O.

Aeris Constitutio humida & Ventus australis ad medium propè Mensem duraverunt. Initio Barometer fuit depressus ; à xvi. Caurus, aut Septentrio, leniter spirans *Mercurium* tenuit ad 29. 8. circiter fere ad Finem usque : Aer interim ficcus erat & subtepidus.

Pluvia $\frac{11}{1}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{11}{5}$ 9. 10. $\frac{1}{12}$ 15. $\frac{1}{18}$ 20. 21.
Dig. Dec.
= 1. 633.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 0. Malacia. } media 29. $6\frac{12}{31}$
—— minim. 3. 28. 9. S S E 3. }
Dies frigid. 1. 46. S b VV 3. } media Therm. Altit. $35\frac{27}{31}$
— tepid. 23-30. VV N VV 1. }

Febris *Catarrhalis* ac Tusses jam evanuerè penitus ; at (E) Febres intermittentes sæviunt adhuc. Vix ullæ nunc *Variolæ*.

J U N I O.

Prior Junii Pars Ventos habuit australes & occiduos, Pluviamque haud exiguam, ; *Atmosphæra* etiam plerumque crassa erat & humida : *Baroscopium* mediam fere tenuit Stationem. Posterior Mensis Pars erat magis serena, sicca & calida ; Venti ab Oriente, aut Plagis arctois.

Pluvia $\frac{1}{1}$ 2. 4. 7. $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{11}{12}$ 17. $\frac{1}{20}$
Dig. Dec.
25. 26. = 1. 636.

Fulgur

Fulgur & Tonitru, 17. 26.

$\begin{array}{l} \text{8 Altitud. maxim. 18. 29. 8. N. 1.} \\ \text{— — — minim. 8. 29. 2. S V V b S 2.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{8 Altitud. maxim. 18. 29. 8. N. 1.} \\ \text{— — — minim. 8. 29. 2. S V V b S 2.} \end{array}} \right\} \text{media 29. } 5\frac{17}{30}$
 $\begin{array}{l} \text{Dies frigida 10. 37. V V N V V 1.} \\ \text{— calida 29. 23. E S E 1.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Dies frigida 10. 37. V V N V V 1.} \\ \text{— calida 29. 23. E S E 1.} \end{array}} \right\} \text{media Therm. Altitud. 30. } \frac{14}{30}$

Febres intermittentes adhuc passim; aliquæ putridæ, lentæ, nervosæ.

J U L I O.

Per Initia Mensis Aer fuit apricus, ficcus & fervidus; Ventus aut nullus, aut Subsolanus; Ros plurimus; labente autem *Mercurio* ix. & x. multa Pluvia, resurgente paulò pòst, Serenitas: dein relabente magis xv. & xvi. gravis Pluvia: varia pòst Tempestas ad Finem usque Julii, Vento plerumque ad Occidentem vergente: Aer interea erat longè humidior, & ad Finem valde crassus.

$\begin{array}{ccccccc} \text{II} & \text{N} & \text{II} & \text{II} & & \text{III} & \text{I} & \text{II} \\ \text{Pluvia} & 9. & 10. & 15. & 16. & 17. & 18. & 20. & 25. & 26. & 28. \\ \text{Dig. Dec.} & & & & & & & & & & \end{array}$

30. = 3. 179.

Die 2. Hora 11. p. m. malacia; permagnum observavi Lumen boreale, cujus Radii lucidi, at non colorati, vibrantes, terminari videbantur in coruscante quasi Umbella paulò ultra Zenith octo, decemve, fere Gradus, Meridiem versùs. Centrum hujus lucidæ Coronæ eodem fere Intervallo distabat ab Arcu meridiano, certissimè ad Orientem: quod idem utique haud rarò nuperis Annis notavi. Durante Splendore hoc boreali plurimus Ros decidit; si ventus fuit aliquis, à Septentrione venit.

Die

Die 22. H. 9. p. m. N. 1. leve, at insolitum Lumen boreale eluxit, cujus Radii pyramidales, inverso planè Ordine, vibrabant: horum enim Vertices ad Centrum, quasi paulò infra Horizon-tem, sub ipso Axe boreo tendebant. Die 4. & 17. VV N VV 1. parvæ AB, at nihil insoliti. To-
nitru 8.

8 Altitud. maxim. 3. 29. 9. Malacia } media 29. 6.
— — — — — minim. 16. 29. 0. S. VV. 1. }
Dies frigid. 23. 37. E. 1. } media Therm. Altitud. 28 $\frac{16}{36}$
— fervidus 8. 18. E S E 2. }

Febres tertianæ & duplices tertianæ adhuc, paucæ quoque putridæ. Languores graves à profusis Sudoribus, quibus omnes infestantur ma-
ximè: Laxis nempe & patulis Cutis Poris Hu-
mores, à Fervore Tempestatis rarefactos, & col-
liquatos, immoderatè transmittentibus.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Cœlum fuit plerumque su-
dum, Aer ficcus & fervidus, Barometer altum
tenuit Locum, Venti Septentrionales: exeunte
autem Aer fiebat humidior longè, & cum Mer-
curio decidit Pluvia; interim Zephyrus, Libs,
aut Corus, perflabant assiduè.

Pluvia 1. 11. 13. 17. 20. — 22. 24. — 27. 28.

Dig. Dec.

29. = 1.894.

AB. 18. 20. p. m. N N VV 1. Fulgura &
Procella 20. Nocte. S VV.

Maximus Maris Æstus 27. S S VV 3 — 28.
S VV 3.

8 Altitud.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 1. Nb VV 1. } media 29. $6\frac{20}{31}$
 ——— minim. 28. 29. 0. S VV 3x.
 Dies frigid. 29. 38. N VV 1. } media Therm. Altit. $30\frac{4}{3x}$
 — fervid. 5. 20. VV N VV 1. }

Febres intermittentes sub Finem Mensis frequentiores: *Diarrhææ* & Morbi colici plurimi.

S E P T E M B R I.

Corus fere spirabat quotidie ab Initio Septembris ad Diem xi. *Barometrum* attollens, Nubesque dispergens pulcherrimè. A xvii. ad ipsum Finem Ventus ex Oriente, flectens subinde ad Austrum, subinde ad Septentrionem, furens, sæpe perflabat, & *Mercurium* magis quàm quis crederet, deprimebat, haud multà nempe tunc decidente Pluvia: interim humidus erat & frigidus Aer.

Pluvia, 4. 6. — 8. 10. $\frac{1}{16}$. $\frac{111}{17}$. 18. $\frac{111}{23}$. — 25.
 Dig. Dec.

26. = 1. 526.

Maximi Maris Æstus à 22. ad 25. perfurente Vulturno.

8 Altitud. maxim. 10. 30. 0. N VV 1. } media 29. $5\frac{2x}{30}$
 ——— minim. 24. 28. 5. S E b E 3x.
 Dies frigid. 20. 46. E b N 3. } media Therm. Altitud. $38\frac{18}{30}$
 — tepid. 1. 27. Malacia. }

Febres intermittentes passim & nonnullæ putridæ, *Diarrhææ* quamplurimæ; morbus autem colicus rarior solito hac Tempestate: haud pauci *Ophthalmia* & Tumore Colli Fauciumque correpti sunt.

OCTOBRI.

OCTOBRI.

Libs fere perpetuus flavit à ii. ad xiii. Octobris *Mercurio* multum cadente; Pluvia interim continua decidit: post Boreas, aut Euronotus, xxvii. adusque, scandente *Baroscopio*, & consequente Apricitate; inde humidus Auster gravem perpetuamque Pluviam demisit.

Pluvia $\frac{ii}{2}$. $\frac{ii}{3}$. — $\frac{i}{6}$. $\frac{ii}{7}$. $\frac{ii}{8}$. — $\frac{iii}{10}$. 12. $\frac{iii}{13}$. 20. $\frac{vi}{21}$. 24.

$\frac{ii}{28}$. $\frac{iii}{29}$. $\frac{ii}{30}$. = 5.386. Dig. Dec.

28. 29. 30. = 5.386.

AB. 1. 8. p. m. N N E 1. levis AB. 14. 9. p. m. N E. 2. — 15. N N E. 1. — 22. E N E 1.

Altitud. maxim. 16. 30. 2. N N E 1. } media 29. $5\frac{4}{31}$
 ——— minim. 8. 28. 8. S V V 2. }

Dies frigid. 16. 55. N N E 1. } media Therm. Altit. $46\frac{16}{31}$
 — tepid. 2. 40. S S V V 2. }

Febres *Erysipelatodes* & *Petechiales* passim.

NOVEMBRI.

Pluvia adfuit perpetua, non tamen valde gravis, ad ix. Diem Novembris, dum Ventus ex Austro plerumque fremuit maximè. Aer interea fuit humidus valde: tunc Aquilo discussit paululum Nubes, flectens inde variè Ventus ad Occidentem, per Austrum recurrebat tandem donec Orientem attigit, mutans interim assidue Cœli Faciem & *Barometri* Stationem: post verò deflectens ad Septentrionem, rigidam invexit Brumam, Cœlumque serenum.

Pluvia

Pluvia $\overset{11}{1}$. $\overset{1}{2}$. $\overset{11}{3}$. — $\overset{11}{8}$. 9. $\overset{11}{14}$. $\overset{11}{16}$. $\overset{111}{18}$. — 20. 22.
 $\overset{1111}{24}$. $\overset{1}{25}$. = 3. 535.
 Dig. Dec.

Procella 1. mane primo VV S VV — 15. Nocte.
 S b E — 18. H. 2. p. m. S S E. 4.

Levis AB. 22. Permagnus & vividus Halo
 circa Lunam 6. 10. p. m. S. 3. Maximus Maris
 Aestus 18. S S E. 4.

Altitud. maxim. 30. 30. 2. Malacia.
 ——— minim. 25. 28. 9. E S E. 3.
 Dies frigid. 30. 72. rigidissimum Gelu!
 — tepid. 7. 42. S S VV 3.

} media 29. $5\frac{25}{30}$
 } media Therm.
 } Altitud. $54\frac{24}{30}$

Morbus pestilens inter Boves. Coryzae & Tus-
 ses sunt valde frequentes.

D E C E M B R I.

Ab initio Decembris subsedit sensim *Mercurius* in *Baroscopio*, multa ruente Pluvia. Ventus fuit interim varius quotidie, Aer autem maxime humidus; donec Aquilo mutavit Rerum Faciem, Geluque rigidissimum protulit & Nivem; eaque borealis Ventus, aut Orientalis, continuabat ad ipsum Anni Exitum.

Pluvia $\overset{1}{3}$. $\overset{111}{4}$. $\overset{1}{5}$. — $\overset{11}{7}$. $\overset{111}{8}$. — $\overset{1}{10}$. — 12. Nix 17. 18.
 $\overset{11}{21}$. $\overset{11}{23}$. $\overset{11}{24}$. $\overset{11}{25}$. = 2. 273. Dig. Dec.

21. 23. 24. 25. = 2. 273.; Nive excepta, eam namque totam non potui ullo modo colligere, quum citò impleverit Vas recipiens, ibique congelata remanserit, avolante reliqua: fuit autem ejus Quantitas proculdubio haud exigua, cum alta fuisset undique sexdecim saltem Digitos.

& Altitud.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 3. N. 1.
 ——— minim. 8. 28. 8. S b VV 3. } media 29. 7 ⁴/₃₂
 Dies frigidissimus 23. 75. N. E. 2. } media Therm. Altitud.
 — tepid. 7. 52. S S VV 3. } 64.

Febres *rheumaticæ* passim, & Paroxismi (F)
 Asthmatici frequentes: quamplurimæ Tusses,
 eæque sæpe graves, sub Finem Mensis præ-
 fertim.

Dig. Dec.

Tota, quæ decidit, Pluvia hoc Anno fuit 36. 564

Notationes aliquæ:

(A) Aer fuit ita humidus fortè quòd parùm
 admodùm Gelu fuisset. Gelu certè Atmosphæ-
 ram reddit siccam, condensando Vapores, coique
 Terræ coagmentando; Terra interim ipsa ita
 Gelu constricta est, ut Exhalationes impediat.
 Hoc in Degelationibus est maximè conspicuum,
 ubi omne Solum, quasi Aqua perfusum, hume-
 scit, imò ferè spumescit; data scilicet Via Vapo-
 ribus à Calore subterraneo elevatis, at Gelu antè
 ad Terræ superficiem astrictis. Hinc est quòd
 Gelu diu durans Terram foecundet, retentis
 nempe salinis & sulphureis Halitibus, ut Agri-
 colæ norunt: atque hinc fortè post longum Gelu,
 cum Degelatio accedat, morbi *Epidemici* oriun-
 tur, ut observatur sæpissimè.

(B) Nonne hi Maris Æstus exundantes, partim
 fortassè, pendeant à maxima Aeris Levitate,
 has

has in Regiones incumbentis, qui Maria nostra longè minùs premebat quàm circumfufum Oceanum; Aquis nempe hic confluentibus ad Æquilibrium restituendum? Quoniam Aquam inter & Argentum vivum interest differentia, quod ad Pondera, 14. ad 1. quàm proximè; sequitur manifestè *Barometro* in hac Regione integrum Digitum subsidente, Aquas debere hic quatuordecim Digitos altiùs assurgere, quàm ubi, ex Proportionem dicta, major est *Atmosphæræ* Pressura. — Annon porrò hac ipsa de Causa fortè violentissimè urgente, displosis scilicet subito Vaporibus, Aereque pro Tempore maximè rarefacto, Columnæ istæ Aquarum (quas *Spouts* vocant) & immensi isti Fluctus (quos *Boars*) evehuntur nonnumquam? Fulgetra namque semper fere hæc comitantur *Phænomena*, quæ momentaneum quasi Vacuum faciunt. Haud semel certè memini Montem quasi Aquarum (quem a *Boar* hic vocant) perbreve intra Horæ Quadrantem, imò multo minore Temporis Spatio, inundasse ad Altitudinem perpendicularem Pedum saltem duodecim, atque mox recessisse penitùs: quod vix fortè ulla alia Ratione explicari potest.

(C) Humida valde frigidaque Aeris intemperies semper Gravedines, Tusses, & morbos à *serosa* Colluvie pendentes, gignit; idque non solum *Perspirationem* inhibendo, sed & insuper Humiditatem noxiam, Sale aereo sive Nitro gravidam, Sanguini per ipsos Cutis Poros insinuando: nec dubito, quin ob has Causas Tusses Britannos nostros longè magis infestent quàm Gallicum, aut Hesperium, Populum, qui sicciore gaudent & tepidiore *Atmosphæra*. An Aer ipse quidem Corpora nostra subire potest

test sub Aeris Forma, dubito; per * Cortices autem Plantarum, imò Arborum, penetrare certum est. Extra omne dubium verò aerea Humiditas Cutis Poros permeat; nec mirum, quippe durissima Ligna & Saxa penetrat. — Plura sane Experimenta hanc aerei Humoris Attractionem confirmant; & quid quæso huic sit magis Impedimento quàm Terebenthinæ, aut Argenti vivi Exhalationibus, quæ vel intimum intrant Corpus? † Juvenis quidam sanus, Jejunio & Labore confectus, Spatio unius Noctis octodecim Uncias imbibit per Poros. Hoc, etsi non tanta Quantitate, notant sæpissimè, qui Cursibus præsumunt equestribus, ubi jejuniis ad certum Pondus redigendi sunt Equisones.

Tria hinc in regenda Valetudine Confectaria ducantur: 1. Ut jejunus Nemo, nec fatigatus admodum, contagioso se committat Aeri, aut Febre maligna, aut pestilente, correptos invadat; pluribus, imò Medicis, hoc fuisse Exitio memini: tunc enim ex facili *Effluvia* morbida accipiunt.

2. Cavendum est maximè, ne quis diu in Aere inquinato versetur. Methodici olim, Teste || Cælio Aureliano, vel Cubiculi Aerem medicabant: plurimum utique interest, an subfrigidam respirat Auram ardente laborans Febre, an æstuosam, liberam, an densam nimis; ideo, jubente ‡ Celso, in amplo Conclavi tenendus est; si id quidem non est, eluceat modicè Focus, quo per Caminum impura & morbida Mephitis eliciatur, quæ diu aliter stagnans magis magisque in Ho-

E

ras

* Hales's *Vegetable Statics*, cap. 5.

† Vid. *Jacob. Keil. Medicin. Static. Britan.*

|| Lib. ii. cap. 36.

‡ Lib. iii. cap. 7.

ras pestifera redditur; atqui hoc modo perflabile servetur Cubiculum tuissimè.

3. Hinc porrò vides quanto discumbis Periculo cum impuro Lecti Socio; quot tabidos, hac de Causa, factos novi, sanissimos olim? quantum hinc cavenda Lecti Consortio? quantum hinc marcet formosa Puella sicco admota Seni; dum ille vigescit? Nec melior potuit inveniri modus refocillandi decrepitum Judæorum Regem, David, quàm consulendo ut illum in Sinu foveret perpulchra Shunamita Virgo.

(D) Ex humida valde & minùs *elastica* Aeris Constitutione Sanguinis Lentor nimius produci-
tur facilè; unde *Circulatio* per Vasa minima haud expedita, per majora autem debito rapidior, eaque aucta plurimum à suscepto Frigore, *Per-
spirabile* subito reprimente. Unde Paroxysmus sequitur febriculosus; qui tamen brevi faceffit, amotis nimirum Repagulis, & consequente Sudore, nisi aut Sanguis sit lentus valde aut viscidus: tunc enim vel putrida ac lenta Febris, vel ardens ac vehemens, subsequitur; prout nempe Fibrarum *Tonus*, magis minùsve *elasticus*, & Status Humorù dispositus fuerit. Quamobrem mone-
rem Tyrones medicos, ne nimium forent in exhibendo Corticem Peruvianum, *Alexipharmaca* & *Salia volatilia*, præproperè, in ipso præsertim Initio Febrium intermittèntium, nec nisi post debitas (prout fuerit opus) *Evacuationes*: Error namque talis haud rarò Pleuritides & Peripneumonias arcessit, aut Febrem cum Delirio, vel Comate, continuam. Febris utique intermittens rarò aliquem jugulat; si tamen, ex ea, facta est continua, in malis Æger est (monente Celso Lib. iii. capit. 15. ad finem.)

In primis ideò Accessionibus vix aliquid Ægro necesse est, nisi ut sorbeat affatim Potum aliquem diluentem, tepidum; quod & Horrorem discutit, & Vomitum, si urgeat, promovet, finemque tandem febrili Paroxismo facit, Sudores eliciendo: ad quod idoneum est maximè ut Æger se in Lectulo contineat, durante Paroxyismo. Tunc demum Febre bene finita, ex Medicamento vomat, Alvum purget denuò, aut saltem ducat, si cita antè non fuerit; tunc enim, Rhabbarbaro exhibito priùs, eam comprimere licet.

Multum utique facit ad omnigenas Febres extinguendas, post debitam (si sit necesse) Sanguinis missionem, primarum Viarum à putrida *Cacochymia* Purgatio. Neque hoc solùm modo prodest Vomitus, sed & ipsa ejus Actio Obstructiones, vel in ipsis Corporis Penetralibus, reserare apta est; ad utrumque igitur Scopum eum provocare utile est; id ipsum quippe Febres quasdam intermittentes sæpe sæpius curavit.

Post secundam, tertiamve, Accessionem quod Genus Febris sit scire licet, atque exin Medicinam aptare idoneam, in qua Jure merito primum obtinet Locum Cortex Peruvianus: at nescio quo Fato, utcunque seduli fuerimus in isto eligendo, ad has Febres abigendas, Opinione longè minùs, profuit; nisi primò Cinnabari, Camphora, Myrrha; post *Stomachicis aromaticis Chalybeatis* adjutus. Tunc equidem *Mercurii alkalizati* Usus mihi haud innotuit, quem paulò post tamen mecum communicavit optimus ille, celeberrimusque Medicus, D. D. Cheyne: hanc verò Mercurii Præparationem ad plurimos Morbos maximè efficacem esse millies inde inveni. Maximam profectò vim habent *Mercurialia* con-

tra Sanguinis Lentorem & Obstructiones Vascularum; imò sine Stimulo salino præparata non solum in Febribus intermittentibus esse utilissima, sed & in *Pleuriticis*, *Peripneumonicis* & *Rheumaticis*, post debitam Sanguinis Missionem, plurimum prodesse novi: dum enim lentos attenuant Humores, parùm interim rarefaciunt Sanguinem, aut exagitant, etsi Pondere suo momentum ejus multùm adaugent. Acutissimus JURINIUS demonstravit olim, * Gravitationem Globuli Sanguinis rubri esse ad Gravitationem Seri, ut 1126. ad 1030.: atqui tantæ potissimum Gravitationis effecti videntur Globuli, ut Seri Tenuitatem conservarent, & sanguineos Tubulos præstarent meabiles; at cum magna adsit Tenacitas Humorum, & Obstructio Vascularum pertinax, iis utique utendum est, quæ multò majore pol-
lent momento.

Sub Finem verò harum Intermittentium *Stomachica Chalybeata* & *Austero Aromatica* juvabant maximè, quæ sine Tumor Pedum *oedematosus* semper, & recidivæ Febres accedebant sæpissimè; imò cùm morbus ex toto discussus fuisset, ad Recidivam præcavendam commodum erat omninò, Die scilicet octavo, vel decimo post, Corticem Peruvianum & *Martiata Stomachica* resumere, ad paucos saltem Dies. Nonne ideò eadem hæcce, subinde assumpta, perbona sint ad *Trophylaxin*, dum Aer nimis humidus & parùm elasticus Sanguini Lentorem inducit, & Vim Fibrarum enervat; idque præcipuè debili-
rioribus, ac *Systasi* Nervorum infirma affectis? Hæc utique Methodus mihi optimè cessit in *Hysteri-
stericis*

---

* *Transact. Philosoph. Anglic. N. 316.*

stericis & Hypochondriacis sæpissimè — Hoc fors-
san haud absurdum erit Monitum iis, qui haud
prospera Valetudine gaudent, aut illis, qui eorum
Sanitati prospiciunt. Delicatulis, ac Mollitiis fluen-
tibus, haud injucundum, nec fortè inefficax Anti-
dotus, erit Malum Aurantium Hispalense tostum,
ex Vino rubro generoso, post debitam Infusionem.

Nihil sanè ad Febres intermittentes eradican-
das facit magis quàm frequens Vomitus, præci-
puè ubi Nausea & Vomitus urgent, quod in his
ferè accidit semper: dum namque Stomachus,
seu muco acido obrutus, seu biliosa Colluvie, lan-
guet, quasi Vas iners, Fermento imbutum pu-
trido, Ingesta omnia corrumpit: hinc perpetuus
morbi Fomes, donec perpurgatur Ventriculus.
— Ad movendum autem Vomitus, vel De-
coctum Radicis Ipecacuanhæ, vel Infusio ex
Vino, exhibetur tutissimè; si vis aliquid fortiùs,
Vini benedicti Cochleare unum, alterumve, ad-
jici potest. Perperàm verò (quod suadent nonnulli)
oleosa, aut immensa subtepidæ Potione sollicitatur,
quarum prior oblinat potius quam deterget Ven-
triculum, eum altera onerat nimium: imò sæpe
adeò non juvant immanes isti Haustus, ut, Stoma-
chum nimio plus distendendo, Vim ejus constri-
gentem, omnemque Actionem perdant omninò.
Longè igitur longèque rectiùs promovetur Vo-
mitus modica Potione tenuis Infusus Florum
Chamæmeli, sub Finem verò Vini rubri cum
Aquæ Dimidio, Duplo, aut Triplo, prout Res
exigit, in quo lene aliquod Aromaticum sit in-
coctum: Sustentat hoc quippe totiùs Corporis
Vires, & naturalem Ventriculi Potentiam erigit
plurimum, ita ut quicquid Plicis suis inhæret ex-
primat, se nempe corrugando validiùs; adeoque

tandem Ventriculi Tunicas corroborat, ut multo minùs postea sit obnoxius Illuviei nocenti. Hinc fit quòd Vomitus ex Vino rubro austero & aromaticis parato tantum Arthriticis prodest, ubi morbus Stomachum occupaverit.

* Provocabant olim Romani Luxuriæ Causa Vomitus, quidni nos Sanitatis? Quandoquidem vix aliquid subest Periculi, modò descripta excutetur Methodo, & post debitam, si commodum est, missionem Sanguinis: nam sive plus est injectum quàm quod concoqui possit periclitari ne corrumpatur non oportet; sive jam corruptum est, nihil commodius est quàm id, qua via primum expelli potest, ejicere. Haud alio utique modo expurganda est Colluvies Stomachi biliosa, aut pituitosa, multorum sanè Morborum Origo & Fomes: quicquid enim prima Digestione corrumpitur, haudquaquàm emendatur in secunda Concoctione, adeoque qualis efficitur *Chylus*, talis fit Sanguis.

Nec solùm Corporis Vigorem conservat purus firmusque Stomachus, sed & Animi etiam Acumen; ideo † Carneades, Academicus, scripturus adversus Stoici Zenonis Libros, superiora Corporis candido Elleboro purgavit: perpauci sane Philosophi ex Apicii Schola prodire; vix aliquid certe Cerebro officit magis, quàm ingluvie distentus Venter.

Audi || Horatium, haud omninò Pythagoricum—

——— *Quin Corpus onustum*

*Hesternis Vitiis Animum quoque prægravat una,
Atque affigit Humo divinæ Particulam Auræ.*

Qui

---

* *Celsus*, Lib. i. cap. 3. † *A. Gellii*, Lib. xvii. cap. 15.
|| *Sermon*. Lib. ii. Satyr. 2.

Qui secum reputat Nervi *intercostalis*, & *Paris vagi*, sive *octavi*, longas Ambages, Implexus, Ramusculos, horumque Concētum atque Consensum: quorum alteruter Veneno, aut acri aliquo tactus, Vomitus ciet illicò; qui porrò spectat, Actione Vomitus, omnem intēdi Nervum, omnemque concuti Fibrā; idoneus solūm est Judex, quibus in morbis, quaque sub Conditione, excitanda sit Vomitio: in pluribus haud dubio utilis est admodūm, quum & omnes Corporis Humores attenuet, omnesque promoveat Secretiones.

(E) Haud ita multum in medendi Methodo mutavi, ni quòd opportunum esse invenerim Medicamentis, suprā laudatis, addere Elixir Vitrioli, & Aquas Spadanas, aut Pyrmontenses, haurire quotidie. Nec poenitendo utique Eventu, tunc Temporis, Balneum frigidum commendavi; præcipuè convalescentibus ab intermittente rebelli: ad Fibrarum nempè Tonum restituendum, & Humores lentos comminuendos. Hinc didici tandem quantum potest tale Remedium, ubi vix alia proficit Methodus, idque nonnumquam in pertinace Quartana: novum hoc forsan & inauditum, mihi verò probè expertum.

(F) Dum Subsolanus afflat, seu Boreas, Aer, & elasticus valdè & gravis evadit, plerumque porrò frigidior; solito magis ideò distendit, premitque Pulmones: quinetiam *Atmosphæra* ponderosior externum Corporis Habitum comprimit, & si sit frigidior, Nervos Fibrasque cutaneas constringit: minus hinc Sanguinis *εἰς τὰ ἔξω*, *εἰς τὰ ἔντερα* verò ejusdem Congestio, & proinde motus rapidior. Non mirum ideò si infirma Pulmonum Crassi laborantes talem Aeris

Constitutionem malè ferunt, Vesiculis nempe pulmoneis Aere distentis nimium, Vasculis sanguiferis Cruore. His de Causis quamplurimi, Vento ad Orientem vergente, certo certius ferè Asthmatis Paroxysmo corripiuntur. His præcipuè Asthmaticis convenit Sanguinis Missio, imò, *Dyspnœa* urgente maximè, necessaria est omnino; tunc lenia *antiphlogistica* Purgantia, Gas Sulphuris, Acetum & Oxymel Scilliticum, ex Posca, Mulso, aut Potu tenui subacido, Paroxysmum solvunt: porrò Pedes demittere in Balneum ex Aqua tepida hisce Auxilio est, Humores alliciendo ad Partes inferiores. — Novi Virginem elegantem uno, alterove, Die ante Menstrua, gravi Spiritus Difficultate corripi solitam, cui hoc certum semper subitumque attulit Levamen.

Pituitosis contrà, humidisque Asthmaticis, Vomitoria, *Epispatica*, *Volatilia*, Purgantia fortiora, & Detergentia acriora opitulantur.

DE AERE

ET

Morbis Epidemicis,

Anno MDCCXXIX

JANUARIO.

INEUNTE & exeunte Januario Aer fuit frigidus valdè, Venti aquilonares, permagna Elevatio Barometri, Nebulæ sæpè densissimæ, & nonnunquam foetidæ, Gelu frequens & rigidum valdè. Medio autem Mense, subsidente Mercurio, Pluvia, Ventusque varius, qui ab Occasu vergebat plerumque ad Septentrionem. Ad Finem orientales Venti Aerem desiccabant plurimum, quamvis fuerat antè multo humidior.

Pluvia 4. 12. 13. — 16. 19. 21. Nix 7 Nox
Dig. Dec.

Ete = 0. 900.

AB. permagna Die 6. H. 11. Noctis. ENE: 1.
Lucidam quasi Nubem observavi, Die 14. H. 9.
p. m. inter Orionem, Taurum & Os Ceti, co-
ruscantem undique Radiis vibrantibus, lucidissi-
mis,

mis, etsi ne vel minima alibi extiterunt Signa Luminis borealis, ista Nocte.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 4. Malacia. } media 29. 9³²₃₁
 ——— minim. 14. 29. 1. VV N VV 2. }
 Dies frigidissima 1. 74. E N E 1. } media Therm. Altitud. 61¹₃₁
 — tepid. 19. 52. VV N VV 1. }

Tumor Faucium *anginosus*, & Tusses, valdè frequentes; Perniones, etiam inter Adultos, frequentissimi: Pleuritides & Febres *rheumaticæ* passim. ——— Prælonga Sanguinis missio *Pleuriticis* juvabat maximè, Potusque multus emolliens; eadem omninò Methodus *Rheumaticis* auxiliabatur: atroces verò Artuum Dolores plurimùm levabant Fomenta tepida laxantia, admota subinde.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii *Baroscopium* indicavit 30. 2. flante Septentrione; post Diem vii. Ventus ab Occidente venit, flectens modò ad Austrum, mox quoque ad Arctum, Pluvia cadente: à xiv. ad Finem usque Flatus perpetui, ac sæpè vehementes, ex Oriente frigidam siccamque *Atmosphæram* fecere, surgente plurimùm *Mercurio*.

Pluvia 4. 7. 9. 10. — 12. Nix 5. 14. 24.
 Dig. Dec.

= 1. 814.

Ventus turbineus 23. 24. Fulgura 9. H. 8. p. m. S VV b S 3.

(A) Spiritus Thermometri Hauksbeiani sæpè ad 66. hoc Mense subsidebat, cum tamen vix ulla uspiam visa fuerit Glacies, à xvii. ad xxi. præcipuè.

8 Altitud.

Altitud. maxima 25. 30. 3. E 3. } media 29. $7\frac{2}{28}$
 ——— minima 10. 29. 1. VV 3. }
 Dies frigid. 6. 71. N. 1. } media Therm. Altitud. $62\frac{18}{28}$
 — tepid. 9. 56. S. VV b S 3. }

Graves Rheumatismi & Arthritidis Paroxysmi,
 qui multo magis quàm solito excruciant. Tussis
 siccae, laboriosae, frequentes sunt. Sanguis, è
 quocunque ferè detractus, est crassus valde, & per-
 paululum Seri habet; ubi Febris aliquid accessit,
 admodum est viscidus: Pleuritides tamen, ac Pe-
 ripneumoniae, non aequè frequentes sunt ac quis
 expectaverit. Multi adhuc Asthmate laborant,
 & plurimi, imò Adulti, Pernionibus vexantur.

M A R T I O.

Frequens perflavit Aquilo ad xiv. usque Martii;
 xv. fremuit Vulturnus, plurima ruente Pluvia;
 xvi. & xvii. Boreas furebat maximè; sub Finem
 lenior spirabat ab Occidente Ventus, cadente
 Mercurio: Vehementissimus autem aderat Turbo
 è Septentrione xxiv. circa Meridiem. Aer fuit
 ficcus & frigidus.

Pluvia $\frac{1}{1}$ 1. 12. 14. $\frac{111}{15}$ 15. 16. 22. $\frac{1}{23}$ 23. 24. $\frac{1}{26}$ 26.
 Dig. Dec.

27. 28. 30. 31. Nix. 11. = 2. 092.

Rigidum Gelu 10. — 13. Ventus plerumque
 N E. Procellae 16. 17. 24.

Altitud. maxim. 17. 30. 2. N N E 3x. } media 29. $7\frac{7}{31}$
 ——— minim. 15. 29. 0. S E 3x. }
 Dies frigid. 11. 66. N 1. } media Therm. Altit. 54.
 — tepid. 31. 49. VV. S. VV 1. }

Gravis

A P R I L 1.

Eryth.

Erysipelas & pustulosa Febricula frequens. *Variolæ* passim. Tempestas infesta Tabidis, his præcipuè, qui, elapsis Mensibus, Febre lenta pulmonaria correpti, ad Phthisin olim fuerant proclives.

M A I O.

Hujus Mensis Initio, labente *Barometro*, Pluvia, frigidaque Tempestas; Die octavo, benè Mane, etiam stagna Glacie fuere astricta: Vesperti autem ejus Diei Fulgura sæpe, at sine Tonitru prorsus. Cælum deinceps varium, variusque Ventus; à xvi. ad Finem usque Aquilo sæpe, Subsolanus sæpius, Mercurium sustulerunt, *Atmosphæræ* porrò Siccitatem & Apricitatem redderunt.

Pluvia $\frac{111}{3} = \frac{1}{5}$ 6. 10. $\frac{1}{12}$ 14. 19. 20. $\frac{1}{24}$.
Dig. Dec.
= 1. 560.

Levis AB. 6. 10. p. m. N b VV 3.

Altitud. maxim. 8. 30. 0. N VV 1. } media 29. $6\frac{13}{31}$
— minim. 5. 29 1. VV S VV 3. }
Dies frigid. 8. 54. VV N VV 1. } media Therm. Altit. $41\frac{26}{31}$
— tepid. 28. 35. E b S 1. }

Febres *peripneumonice* & *erysipelatosæ*. *Variolæ*, ac Febriculæ cum Pustulis *rubeolosis* (vulgò the *Chicken-Pox*) passim, Tumores quoque Pedum urentes, at recedentes brevi.

J U N I O.

Nulla fuit *Baroscopii* Elevatio notabilis toto Junio: medio quidem mense Statio humilis, haud

haud exigua tunc ruente Pluvia. A xii. ad xxiii. Aer erat valdè crassus, ac humidus, dum Africus sæpe afflabat, intercurrente nonnunquam Malacia: Initio autem & Fine Subsolanus. Magna sub Finem Roratio.

Pluvia 2. $\frac{12}{3}$ 7. 8. $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ — 14. 16. $\frac{11}{17}$
 Dig. Dec.
 22. = 1.662.

⌘ Altitud. maxim. 26. 29. 9. N 1. } media 29. $6\frac{3}{30}$
 ——— minim. 13. 28. 7. S 3.
 Dies frigid. 4. 40. E 3x. } media Therm. Altitud. $32\frac{16}{30}$
 — tepid. 29. 29. E 1.

Erysipelas & Variolæ epidemicæ: Febres intermittentes remittentes præcipuè, lentæ, nervosæ, frequentes. *Cephalalgia & Mania* passim. Tussis inter Pueros.

J U L I O.

Incipiente Julio serena satis effulsit Tempestas; Ventus orientalis isque velox admodum; a iv. Die ad x. sæpe vehemens, fidente Mercurio; inde ad Austrum deflectens *Barometrum* usque depresso, *Atmosphæra* facta nebulosa, ac humida valde: sub Finem aliquanto resurgebat flante Favonio. Rara fuit apricitas post Diem sextum, etsi Tempestas erat æstuosa valdè.

Pluvia $\frac{1}{7}$ 9. 11. 16. — $\frac{1}{18}$ 21. 23. $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{25}$
 Dig. Dec.
 27. 28. $\frac{11}{31}$ = 1.918.

Ventus turbineus & Tonitru 7. Nocte E.
 Fulgura 15. Nocte.

⌘ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 3. 29. 8. E b N 1. } media 29. $4\frac{2}{3}$
 ——— minim. 25. 29. 0. S b E 3x. }
 Dies frigid. 8. 36. E b N. 3. } media Therm. Altitud. $28\frac{22}{30}$
 — æstuos. 22. 22. Malacia. }

Variolæ multos invadunt. — Porro toto hoc Mense Febris putrida, lenta, sub Finem remittens, tandemque intermittens, fuit maximè *epidémica* in hac Regione. Caput, Stomachus & Lumbi laborabant potissimùm, quasi ingruentibus *Variolis*, magna cum Oppressione Pectoris, Suspiriis & gravi Languore: talis fortè affectus nomen dedit Febri *variolosæ* † Sydenhamii. Pueri, Juniores, Fœminæ, Infirmiores, hæc Febre præcipuè fuere correpti. Sanguis eorum detractus rarò viscidus erat; Urina cruda plerumque, ac subtenuis, cum cineritia, mucosa & imperfecta *Hypostasi* sæpe, quasi ex Polline farraceo *ῥωσάσις κεκνωδὺς* Hippocratis:) quo Sedimentum perfectius, eo major Spes salutis effulsit. Lingua, non arida valdè, glutinoso quodam & subfusco obducta fuit Mucore. Sub morbi Finem *Diarrhœa*, aut cruenta nonnumquam *Dysenteria* (præsertim si Vomitus non fuerat Initio Arte promotus) urgebat maximè, imò quibusdam erat exitio. Rubræ autem *Petechiæ*, Pustulæ *miliares*, rubræ, urentes, aut graves erumpentes sudores, morbum *sapissimè* solvebant penitus.

Venæ Sectio rarò, nisi Morbi Initio, profuit; Vomitoria verò erant pernecessaria: *epispastica* dein frequentia, & gradatim admota, lenia interea *Cardiaca* Cinnabar, *Paregorica*, sero Lactis Cana-

† Sect. iii. Caput. 3.

Canariensi & Potione diluta, subacida, largiùs epotis, fuere valde utilia. Quamprimùm Coctiois Signa, Urina nempe subsidente & remittente Febre, apparebant, Cortex Peruvianus juvabat apprimè. Sin autem Statu Morbi Còma, aut Delirium, accesserint, Opus fuerit extemplo Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque affixis, Sanguinem detrahère, applicando mox *Epispastica* ponè utramque Aures præcipuè, aut Capiti derafo; injecto protinùs *Enemate* laxante.

Utcunque lenia Purgantia, ex Rharbarbaro potissimùm, Morbi reliquias putridas sub Finem expurgabant percommode; *Drastica* tamen, aut *Aloetica*, pestiferos omninò habuerunt Effectus: quorum nempe Usu intempestivo vim magnam Sanguinis dejectam vidimus, & horrenda excitata Termina: imò post *Catharsin*, etsi valdè lenem, *Haustus paregoricus* erat omninò necessarius.

Quamplurimi hoc Morbo correpti fuerunt, pauci verò periere.

AUGUSTO.

Parùm utique Pluviæ durante Augusto; Initio quidem & sub Finem aliqua decidit, tunc quoque è madido Noto crassus influxit & valdè humidus Aer. A x^o ad xxiv. fervida ac aprica Tempestas, Subsolano plerumque afflante placidè. Haud insignis erat elevatio, aut depressio *Barometri* hoc Mense.

Pluvia 1. 3. 5. 6. 9. 24. 26. 27. 29. 31.
Dig. Dec.

= 1.002.

Magna sæpe Roratio Mense medio. Tonitru è
longinquo ab Occidente 20. 23.

Altitud. maxim. 16. 29 9. E b N 1. } media 29. 6.
— minima 6. 29. 2. VV N VV 2. }

Dies frigid. 8. 37. NN VV 1. } med. Therm. Altit. 28 $\frac{8}{30}$
— fervid. 23. 18. Malacia. }

Febris *epidémica* perdurat adhuc: medio autem
Mense Pustulæ rubræ, *miliares*, longè erant fre-
quentiores quàm Mense proximè elapso. *Va-*
riolæ mali admodùm moris sæviunt. Scabies jam
plurimos infestat, eos præcipuè, qui ab *epidemi-*
ca Febre convaluerant.

S E P T E M B R I.

Hoc Mense ruebant Vapores, quos fervor
Æstatis excitaverat, in Pluvias nempè graves &
perpetuas resoluti; Aer interim erat maximè
crassus ac humidus: rara Apricitas, *Barometer*
demissus valdè, Vulturnus fere assiduè à se-
cundo Die ad decimum sextum, isque non ra-
rò vehemens; exin ad Finem usque Libs fu-
rens sæpe.

Pluvia 2. 4. 6. 12. 15. 16. — 19. 21.

22. 23. — 30. = 6. 498.
Dig. Dec.

Procella 8. Nocte. S E b S — 21. S S VV,
— 22. VV S VV. Turbo 10. E b N. AB. 12.
E b S.

8 Altitud. maxim. 3. 29. 5. E b N i. } media 29. $2\frac{14}{24}$
 ——— minim. 16. 28. 7. S S E 3. }
 Dies frigid. 23. 42. VV S VV 2. } med. Therm. Altit. $32\frac{14}{24}$
 — tepid. 1. 28. VV. 1. }

Variolæ adhuc malignæ grassantur maximè cum Maculis purpureis, sæpe etiam nigris, interspersis: Statu morbi Pustulæ nigrescunt, aut crudo diffuunt *Ichore*. Crustæ nigræ diu admodum, etiam convalescentibus, adhærescunt: *Crisis in-Confluentibus* difficillima, nec Febri sæpe Finis est nisi post xvii. sæpe non nisi post xxi. Diem; Vermibus persæpe ex Alvo dejectis. — (B) Febris epidemica etiamnum perdurat, rariùs autem.

O C T O B R I.

Initio Pluvia, tunc Apricitas, surgente *Mercurio*; derepentè autem cecidit: à xv. ad xxiv. Pluvia perpetua. Vento subinde ex Plagis australibus furente: à xxiv. tamen ad ipsum Finem inter Boream & Vulturum constitit, parca cadente Pluvia.

Pluvia $\frac{1111}{1}$ — $\frac{11}{5}$ 6. 9. $\frac{1}{11}$ 12. 15. $\frac{1}{16}$ — —
 " " $\frac{1111}{1}$ $\frac{1}{1}$ Dig. Dec.
 19. 20. 22. 23. — — 26. 31. = 3. 985.

Procella 11. Nocte. S VV — gravis cum Fulgure & Tonitru 19. Nocte. S S VV — mane E S E. Grando 12. 20. 21. AB. 14. N VV 1.

8 Altitud. maxima 8. 30. 0. Malacia. } media 29. $4\frac{26}{27}$
 ——— minima 19. 29. 0. S S VV 4. }

Dies frig. 14. 55. N VV b VV 1. Pruina mane.
— tepid. 9. 34. S VV 3.

} med. Therm.
} Altitud. $43\frac{18}{27}$

Sæviunt adhuc *Variolæ epidemicæ*, non hic solum, sed undique ferè; eæque sæpe malignæ & atræ, quarum Crustæ nigræ, diu adhærentes, Faciem deturpant maximè.

Febris *secundaria* solito vehementiùs urget, ac perdurat diutiùs; non rarò ad vigesimum usque Diem & ultrà, pluresque morti committit. Ad hanc verò arcendam nihil successit feliciùs, nihil optatius, repetitis *Catharticis*, adjecto interdum *Calomelane*; *Paregoricis* verò interpositis subinde. Hoc non solum in carissimis meis Liberis expertus sum, sed in quamplurimis aliis, faustissimo utique Eventu; sane vix ulla alia Medicina profecit.

Qui vult de hoc Argumento plura, adeat Epistolas viri, dum viveret, undique perdocti, JOANNIS FREIND; nec non illustrissimi RICARDI MEAD, aliorumque doctissimorum Medicorum, unà conscriptas: etiamque, si non pigebit, quæ & * ipse de hac Re olim disserui.

Vix quicquam profectò in his *Variolis* magis funestum observavi, quàm Rigores accedentes, aut Horrores, in ipsa Morbi *Ἀκμῇ*: Symptomata utique in isto Morbo, isto Tempore, atro semper Carbone notanda!

Febris lenta, *nervosa*, jam fere cessavit penitus.

F 2

NOVEM.

N O V E M B R I.

Totus Mensis fuit procellosus admodum, ac maximè pluviosus; Libs sæpe furebat & Auster: hinc *Baroscopium* subsedit plurimum. Maxima sunt Inundationes undique.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{111}{4}$ $\frac{1111}{6}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{11}{9}$ $\frac{11}{11}$ $\frac{11}{13}$ $\frac{1}{16}$.
 18. 19. 20. 23. 24. 25. 26. 27. 30. = 6. 333.
 Procilla 2. S S VV—6. Nocte. S VV—18. &
 19. Nocte. S VV—24. Nocte. S b VV—27. mul-
 to mane VV N VV. Magnum Lumen boreale 5.
 H. x. p. m. VV N VV 1.

8 Altitud. maxim. 22. 30. 2. VV N VV 1. } media 29. $4\frac{26}{29}$
 ——— minim. 25. 28. 7. S VV 3.
 Dies frigid. 21. 36. N. VV 1. } media Therm. Altitud. $47\frac{14}{29}$
 — calid. 3. 40. S S VV 3.

Variolæ epidemicæ adhuc. ——— *Febricula catarrhalis* cum importuna Tussi, *levi Dyspnœa*, *Anorexia*, Languore & Doloribus *rheumaticis*, sævit passim; cum autem solito vehementior est, in notham abit Pleuritidem, aut Peripneumoniam: at ex facili abigitur plerumque Missione Sanguinis, ac *Emetico* leni; unum, alterumve, postea applicando *Epispasticum*, & tunc exhibendo Diluentia, blanda *Sudorifera*, *Papaverina*, &c. inter quæ, Sp. Volat. Oleos.—C. C. Elix. Asthmat. ex sero Lactis Canariensi diluto, tepido, profuerunt maximè.

D E C E M B R I.

Perduravit nimboſa valdè & pluvia Tempeſtas
 Diem aduſque decimum Decembris, Libanoto
 fremente; inde verò fortis ab Oriente Ventus
Mercurium erexit plurimùm, ſudo nonnunquam
 conſequentè: à decimo nono deflexit ruruſ ad
 Auſtrum per aliquot Dies, & multa Pluvia ceci-
 dit. Ad Finem Menſis Apricitas. Aer per totum
 craſſus maximè & humidus, ac ſolito tepidior,
 nempe ut in ſuperiore Menſe fere.

Pluvia ^{II}1.—^{II}3.—^{II}5.—^{III}7.—^{II}9. ^{II}11.—^{II}15. ^{II}18.—^{II}20.
 Dig. Dec.

^{II}21. ^{II}23. ^{II}24. 25. 28.—4. 180.

Grando vehemens 3. a. m. Nix. 16. E N E 1.
 Gelu 15. 16. Procella 3. Nocte. S VV—5. S S VV
 Permagnus Maris Æſtus 8. S S VV 3.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 2. E N E 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 1. 29. 0. S VV 3.
 Dies frigid. 16. 63. } media Therm. Altitud. $51\frac{17}{30}$
 — tepid. 8. 44. S 2.

Tuſſes, Febris *catarrhalis* & *Variolæ* adhuc
epidemicæ: Mania ſolito frequentior.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXIX.
 Dig. Dec.
 33. 055.

Notæ breves:

(A) Haud rarò equidem notavi, verno præsertim Tempore, Glaciem, etsi *Thermometrum Hauksbeianum* fuit ad 55. solùm; media autem Hyeme nullam, cùm tamen ad Gradum 65. & ultrà descenderit: quod quidem, Februario elapso, Diem inter decimum septimum & vigesimum primum contigit: tunc enim vix ulla, vel levissima, Glacies erat, quamvis *Atmosphæra* erat valdè frigida, Ventusque fortis ab Oriente Spiritum *Thermometri* depresserat ad 67. usque.—Notante clarissimo Cyrillo Act. Philosoph. Anglic. N°. 424. & 450.; cùm Spiritus Therm. Hauksbeian. est ad 55. tantùm, Gelu adest Romæ plerumque.—† Gradus adeò Frigoris, quo Glacies producitur, non videtur fixus & certus: quod sanè haud leve Argumentum est Congelationem non à sola Privatione Motus, aut Caloris, pendere ‡.

(B) Annon humida calidaque Temperies Aeris, Æstate prægressa, Fibras relaxando plurimum Sanguinem atque Lympham ad Lentorem nimium disposuerat? Olea verò Salesque Corporis ad Acrimoniam justo majorem? Idque præcipuè cùm & istis accesserit *Atmosphæra* Pressura solito plerumque minor? Estne ergo manifesta satis Febris hujus, & *Variolarum* malignarum, unà grassantium, Causa?

Per talem *Atmosphæra* Constitutionem Morbi contagiosi haud dubio propagantur maximè;
tunc

---

† Vide *Prolegom.* p. xvi.

‡ *Ibid.* p. xiii.

tunc enim Latrinæ, Mephitides & putrida omnia, longè pejùs foetent: imò Animalium Caro, bubula scilicet, aut ovilla, longè citiùs corrumpitur quàm sicco durante, ac frigido, Aere, qui impura & morbida *Effluvia* excitat altiùs dissipatque. Cùm verò circumvolitent, imò quasi Terræ Superficiem circumvallent, Quantitate multò majore hauriuntur, non solùm ipso cum Spiritu, sed & per omnes etiam Corporis *Poros*: neque enim jam *Atmosphæræ* Pondus idoneum, & debita Fibrarum Vis, satis validè impellunt Humores aut Contagia propellunt; quo plus Virus autem excipitur, eò peiores edit Effectus: Frigida contrà, vel procellosa, Tempestas, aut Contagem arcet, aut pestilentem dispellit Auram.

Quinetiam perdurante Aeris Constitutione calida, ac humida, Humores ipsi Corporis Lentorem nimium contrahunt & Acrimoniam: unde Contagii Vim tunc accipiunt promptiùs. Multum utique facit instans Sanguinis status ad promovendum, aut arcendum, Veneni Effectum. Hunc Vipera mordet, aut rabidus Canis, illumque itidem; alterum cita mors abripit, alter vix quidem ægrotescit. Hinc hyberna Frigora non solùm Febribus contagiosis obstant, quatenùs Aerem faciunt puriorem, sed & fibras Fluidaque Corporum nostrorum corroborando minùs obnoxia Pestilitati reddunt: atque ideò quoque Medicamen, quod hoc efficere potest, quale quidem est Cortex Peruvianus cum *Alexipharmacis* idoneis & *Stomachicis*, optimum proculdubio *Prophylacticum* erit. Ego uti soleo Tinctura Quinquinæ cum Cortice Aurantiorum Hispalensium & Radice Serpentariæ Virginianæ ex Vino Hispanico, aut Spiritu Vini Gallici.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXX.

JANUARIO.

INCIPIENTE Anno insignis *Barometri* Altitudo sudum fecit Cœlum &, Borea assidue perflante, frigidum : *Atmosphæra* interim fuit tenuis & sicca, at nonnunquam glacialis quædam Nebula omnia Gelu quasi incrustabat, Die duodecimo potissimum. Sub Finem Mensis, vergente ad Occasum Vento decidit *Mercurius* : ad ipsum verò Finem resurgebat, quod Serenitatem reduxit & Gelu.

Pluvia 14. 17. 20. — 24. 27. 28. 29. Nix 4.
Dig. Dec.
= 0. 666.

⌘ Altitud. maxima 10. 30. 6. E N E 1. } media 30. 0 $\frac{5}{30}$
— minim. 28. 29. 4. S VV 3. }
Dies frigid. 12. 70. Malacia. } media Therm. Altitud. 59.
— tepid. 28. 52. S VV 3. }

Variolæ sæviunt adhuc, haud tamen ita lethales: Febris *catarrhalis* plures adhuc infestat. Paroxysmi graves asthmatici frequentes.

FEBRUA-

F E B R U A R I O.

Durante Februario Ventus ab Occidente, aut Meridie, frequens Pluviam demisit & Baroscopium; exeunte autem Mense Aquilo Glaciem, Grandinem, Nivem, miro quodam Modo; pulchra nempe Apricitate intercurrente subinde, maxima cum Aeris Tenuitate & Siccitate, induxit: delabente tamen usque Barometro

Pluvia 2.—^{III}4.—^{II}6. 8. 11. ^I13. 15. 16. 18. 20.
Dig. Dec.

Nix 8.—perpetua 27. Grando 14. 24.—2. 3 15.
Lumen boreale permagnum 23. H. 9. p. m.
N b E 1.

§ Altitud. maxim. 1. 30. 1. E b N 1. } media 29. $5\frac{23}{8}$
— minim. 27. 28. 8. E N E 2. }
Dies frigid. 1. 66. E b N 1. } media Therm. Altit. $52\frac{15}{28}$
— tepid. 20. 48. VV 1. }

Variolæ adhuc *epidemicæ*, sed distinctæ, & rarò mortiferæ: *Pleuritis* & *Peripneumonia* passim. Morbi colici graves sub Finem Mensis, ab eadem fortè (A) Causa, quæ fuit *Pleuritidis*; utrisque enim Missio Sanguinis profuit maximè; Cruorque æquè viscidus ex Colicis, ac ex *Rheumaticis*, aut *Pleuriticis* effluxit. Lenia tantùm & *anti-phlogistica Purgantia* juvabant, nocebant prorsùs *Drastica* & Medicamenta calidiora; imo horrenda sæpe excitabant Tormina, ac Urinam supprimebant penitus: *Clysmata* utique & Fomenta emollientia inveni utilissima.

M A R T I O.

A quarto Martii Die octavum adusque Auster nimbosus Mercurium maximè depressit, plurima ruente Pluvia; inde ad decimum quintum nulla, nisi decimo, afflante plerumque Favonio: tunc cadente rursus Barometro Pluvia quoque descendit usque ad vigesimum primum: sub Finem verò resurgebat Barometer, licet Ventus variabat quotidie.

	¹¹ —	¹¹ —	¹ —	¹ —	¹¹¹ —		¹¹ —	¹¹ —	¹¹ —
Pluvia	3.	4.	5.	6.	7.	10.	15.	17.	18.
									19.
									Dig. Dec.
—21.	25.	26.	28.	29.	Grando	5.	23.	=	3. 432.
Levis	AB.	9.	H.	11.	p.	m.	Malacia.	Procella	
gravisque	Pluvia	6.	sera	Nocte.	SS	VV.			

8	Altitud. maxim.	31.	29.	9.	N	1.	} media 29. $4\frac{12}{31}$
	— minim.	7.	28.	5.	S	b VV 3x.	
Dies frigid.	1.	63.	N	N	VV	1.	} media Therm. Altit. $49\frac{22}{31}$
— tepid.	13.	42.	Malacia.				

Variolæ adhuc *epidemicæ*, at Ruri maximè: Morbi colici graves passim; necnon Peripneumonix Affectibus *nervosis* stipatæ, sub Finem Mensis præcipuè.

A P R I L I.

Ab ipso Initio Aprilis ad decimum octavum Diem varia fuit Cœli Facies ac Tempestatis, variante paululum subinde *Baroscopio*: tunc Subsolani Afflatus Nubes dispulere & Pluviam, *Atmosfera* quoque sicca facta est & tenuis valdè.

Malacia

Malacia interfuit frequens hoc Mense; plurimum Noctu decidente Rore.

Pluvia $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{11}{11}$ $\frac{11}{13}$ $\frac{11}{16}$ — 18. — 1. 258. Dig. Dec.
 Tenuis Glacies mane 20. E b N 1. Levis AB.
 1. Malacia — 3. VV N VV 1.

8 Altitud. maxim. 20. 30. 1. E b N 1. } media 29. $7\frac{10}{29}$
 ——— minim. 17. 29. 3. VV S VV 2. }
 Dies frigid. 4. 52. N VV b VV 2. } med. Therm. Altit. $43\frac{6}{29}$
 — tepid. 28. 37. Malacia.

Morbus colicus & *Variolæ* adhuc passim. Fe-
 bres *nervosæ*, remittentes, intermittentes, levi
 sæpe Delirio accedente, frequentes. Tumores
Capitis erysipelatosi, medio præsertim Mense.
 sub Finem Tusse, Pleuritides, Peripneumoniæ,
 & veræ, & nothæ.

M A I O.

Fremuit ab Oriente, aut Septentrione, Ventus,
 accedente magna *Atmosphæræ* siccitate, donec
 octavo Die, stagnante Aere, pluvia decidit:
 ab undecimo ad vicesimum incerta admodum &
 Pluvia Tempestas, declinante *Barometro*, humido-
 que facto Aere; dehinc, etsi Pluvia fuit parca,
 Tempestas haud aprica sequuta est.

Pluvia $\frac{11}{8}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{11}{18}$ $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{23}$.
 Dig. Dec.
 25. 28. = 1. 604.

8 Altitud. maxim. 1. 29. 8. E b N 3. } media 29. $5\frac{2}{30}$
 ——— minim. 19. 29. 0. S 2. }
 Dies frigid. 3. 46. N b E 2. } media Therm. Altit. $37\frac{21}{30}$
 — tepid. 31. 30. N VV 1. }

Febres

Febres intermittentes & remittentes cum profusis Sudoribus jam grassantur, quibus, in Paroxysmis, accedit sæpissimè aut Delirium, aut *Diarrhæa*: hæ, vel ex levi Errore, in continuas malignas *nervosas*, transibant haud infrequenter. Crebræ quoque hoc Mense fuere Febres *rheumaticæ*, pleuriticæ, peripneumonicæ; facilè autem & abundè (B) expectorabant Sputa flava, sub-rubicunda, eaque brevi *judicatoria*; adeò ut, nisi ipso Morbi Initio, Venæ sectionem, saltem repetitam, haud desiderarent.

J U N I O.

Prævaluit hoc Mense Ventus occidentalis; nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem flectens; & medio & exeunte Junio Aer valdè humidus: nulla fuit notabilis *Barometri* elevatio hoc Mense.

Pluvia 6.—9. $\frac{11}{10}$ $\frac{11}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{11}{15}$ 17. 18. 24.
Dig. Dec.
26.—28. = 1. 715.

⌘ Altitud. maxim. 1. 29. 8. N VV 1. } media 29. $5\frac{16}{30}$
— — minim. 15. 29. 1. S VV 1. }
Dies frigid. 10. 41. VV N VV 1. } media Therm. Altit. $83\frac{2}{3}$.
— calid. 28. 28. Malacia. }

Jam fere vanescunt penitùs Febres *συνεχέες*: vix ullæ nisi de Languore Virium Querelæ, quod inter omnes.

J U L I O.

Spiravit usque ab Occidente Ventus, is verò lenis, & paulò magis vergens ad Austrum, toto Julio, Malacia sæpe interveniente: eadem pene, quæ in superiore Mense, Tempestas, ni quòd *Atmosphæra* magis humida esset, tepida & nebulosa, sub Finem Mensis præsertim.

Pluvia $\frac{6}{1}$ $\frac{1111}{7}$ 8. 10. 16. 25. — $\frac{1}{28}$ $\frac{111}{29}$ 31.
 Dig. Dec.
 = 2. 050.

Tonitru è longiquo 1. Fulgur & Tonitru cum gravissima Pluvia. 7. VV. 1.

8 Altitud. maxim. 15. 29. 9. Malacia. } media 29. $6\frac{2}{31}$
 ——— minim. 29. 29. 3. VV S VV 2. }
 Dies frigid. 2. 40. N N VV 3. } media Therm. Altit. $31\frac{17}{31}$
 — calid. 22. 27. Malacia. }

Variolæ mali admodum Moris per totam fere Cornubiam: maximæ de Languoribus Querelæ undique, ac plurimi *hysterici* & *hypochondriaci* Paroxysmi. Exeunte Mense Icterus frequens valdè, ac plures Febres lentæ; aliquæ *miliares*. Jam Lues bovina grassatur.

A U G U S T O.

Ab initio Augusti ad Diem decimum septimum Ventus fuit varius, plerumque verò ab Occidente; tunc orsus est Aquilo, sudo consequente Cælo: inde Boreas, aut Vulturnus ad ipsum Finem. Aer fuit hoc Mense humidus sæpe

sæpe & nebulosus; à decimo septimo tamen ad
viceesimum tertium satis fectus.

Pluvia $\overset{1}{1}$. 6. 9. $\overset{11}{14}$. 15. 23. $\overset{11}{26}$. 27. 29. $\overset{111}{30}$.

Dig. Dec.

= 1. 538.

Magna AB. 28. E 2. Fulgur & Tonitru è
longiquo 26.

Altitud. maxim. 18. 30. 0. N. 1. } media 29. 6.
— minim. 26. 29. 2. S S E 2. }

Dies frigid. 24. 39. E N E 1. } media Therm. Altit. 29 $\frac{30}{31}$
— calid. 12. 22. Malacia. }

Morbus regius frequens etiamnum cum Febricula & gravi nonnumquam *Hæmorrhagia*. *Variolæ* adhuc in Vicinia Cornubiensi; perpauci aliter Morbi.

S E P T E M B R I.

Multa Pluvia decidit inter quartum & decimum quintum Diem Septembris, Vento interim variante quotidie; post id Tempus Eurus ferè perpetuus, at Pluviæ parum, quamvis Cælum fuit plerumque nubilum, & Aer sæpe valdè humidus. Maxima Roratio à decimo septimo ad viceesimum quartum.

Pluvia 4. $\overset{1}{5}$. — $\overset{11}{10}$. $\overset{11}{11}$. $\overset{1}{12}$. — 15. 26. = 2. 068. Dig. Dec.

Levis AB. 24. E b S 1. — 27. N N V V 1. —
magis lucidum 26. Malacia.

Altitud. maxim. 18. 30. 0. E 1. } media 29. $5\frac{23}{29}$
— minim. 11. 28. 8. S V V 3. }

Dies frigid. 18. 45. Pruina. } media Therm. Altitud. 34 $\frac{14}{29}$
— tepid. 6. 29. S 2. }

Plures

Plures *Apoplexia* & *Paralysi* correpti sunt :
Mulieres multæ Tumore Crurum *erysipelatoso*
vexantur: Tusses & *Coryzæ* sub Finem fre-
quentes.

O C T O B R I.

Perflavit Diem adusque octavum Ventus orien-
talis violenter, quarto autem & quinto vehe-
mentissimè; adeò ut omnes fere Arbores, ictas
quasi Fulmine, Foliis spoliaverit; imò plures
evertit funditùs. Postea multo lenior ab Occasu,
aut Meridie, successit Ventus, Finem adusque
durans, multa interim ruente Pluvia. (C) Tan-
tos excitavit Vapores Procella Mensis initio, ut
reddita esset inde Atmosphæra maximè humida;
Fronde Arborum Gustu valde falsas deprehendi
ad tertium & ultra à Littore Lapidem: adeò
Mare perturbavit.

Pluvia 6. $\frac{1}{2}$ 7. $\frac{1}{2}$ 8. — 10. $\frac{1}{2}$ 12. $\frac{1}{2}$ 14. $\frac{1}{2}$ 17. $\frac{1}{2}$ 18. — 23. $\frac{1}{2}$

— 25. $\frac{1}{2}$ 28. — 30. — 3. 372.
Dig. Dec.

Procella 3. E 4. — 4. E 4. — 5. E b N 4.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 8. VV 1. } media 29. $4\frac{8}{30}$
— — minim. 5. 29. 1.
Dies frigid. 6. 53. E 3. } media Therm. Altitud. $41\frac{5}{20}$
— tepid. 15. 38. Malacia. }

Multæ Tusses & Affectiones *rheumaticæ* toto
hoc mense, at fere sine Febre. Morbi colici,
Diarrhæa plerumque comitante, quamplurimos
invadunt; at longè vehementiùs cum sine *Diar-*
rhæa. Asthma, & notha Pleuritis, passim.

N O V E M B R I.

Initio Mensis horrida Tempesta; primo Die Fulgur cum Tonitru vehemens, gravissima ruente Pluvia, Libs porrò sævissimè perfurebat; ab octavo autem magis læta Rerum Facies, *Mercurio* resurgente, ac Favonio flante: decimo sexto tamen Libs recurrit nimbosus & pluvius admodum, Aer interim maximè humidus. A vicesimo sexto Septentrio perpetuus, qui *Barometrum* reddidit elatum valdè, Aeremque ficcum, accedente Gelu.

Pluvia $\overline{III}$ 1. — $\overline{II}$ 3. — $\overline{II}$ 5. 6. $\overline{II}$ 8. 10. 11. 15. $\overline{III}$ 17. $\overline{I}$ 18.
Dig. Dec.

$\overline{II}$ 19. $\overline{II}$ 20. $\overline{I}$ 21. 22. 23. 27. — 4. 480.

Procella 1. S. VV 4^x. — 2. S VV 4^x. — 3. S VV
b S 4^x. — S VV 4. Nix multa 25. p. m.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 4. N. 1. } media 29. 7 $\frac{3}{29}$
— — minim. 3. 28. 9. S VV b S 4^x. }
Dies frigid. 30. 65. N. 1. } media Therm. Altitud. 48 $\frac{28}{29}$
— tepid. 22. 41. VV 1. }

Morbi colici plures cum affectibus *rheumaticis*: *Gravedines* & *Catarrhi* frequentes: *Synochus* putrida passim.

D E C E M B R I.

Permagnā fuit *Barometri* Altitudo Mense Decembri, Septentrione, Borea, aut Euro, afflantibus assiduè.

Incipiente Mense rigidum Gelu, tunc quoque, ac sæpe post, serenitas: à vigesimo primo
ad

1730)

Constitutio Aeris, &c.

57

ad Finem usque Aer valde humidus, Pluvia subinde cadente.

Pluvia 8. 10.—12. $\frac{1}{16}$. 23. $\frac{1}{25}$. $\frac{1}{26}$.—28. 31.

Dig. Dec.

= 1. 190.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 5. N b E 2. } media 30. $0\frac{21}{28}$
 ——— minim. 23. 29. 5. S S E 2.

Dies frigid. 2. 68. N N E 1. } media Therm. Altitud. $58\frac{24}{28}$
 — tepid. 27. 50. Malacia.

Colica fuit frequens haecenus; *Rheumatismè*, porro cum Inflammatione multò majore, quàm antea: Tusses siccae, laboriosae cum Tumore Faucium: Peripneumonia passim, sub Finem verò Mensis praecipue. Febres lentae, nervosae per Viciniam, at in Oppido rarius.

Tota Pluviae Quantitas, quae hoc Anno decedit, fuit 25. 698.

Notationes aliquae.

(A) Nihil sanè in Artem medicam pestiferum magis unquam irrepsit, quam generalia quaedam nomina Morbis imponere, iisque aptare velle generalem quamdam Medicinam. Ita videlicet omnis Dolor Ventris Morbus colicus nuncupatur protinùs; indito sic Nomine, quid ultra Empirici, Balatrões, id Genus omne, quàm Arcanum quoddam porrigere, aut *Pharmacopœiae* cujusdam Indicem evolvendo, quærere quid ibi ad Colicent?

G

Quid

Quid inde? Elixir Salutis, Tinctur. sacra, Pil. Coch. min. vel è Duob. aut tale quid, exhibetur illicò; seu inflammata sint Intestina, seu constricta *Spasmo*: unde sæpe Toxica potius, quàm Remedia, fiunt. — Prudentis autem est Medici primò æstimare Morbi Causam, eumque deinde solvere tentare. — Adeò nimirum ubi sævit abdominis Dolor vehemens, fixus, pulsans; & acris Calor adest, Pulsusque velox & tensus, non protinùs exhibenda sunt acria *Cathartica*: quò plùs enim proceditur, *drastica* urgendo *Pharmaca*, eo vehementiùs furit Morbus, donec supervenit tandem *Ileos* crudelis, *Sphacelusque* demùm lethalis. Sed ante omnia, Sanguis mittendus est, nec parcè nimis: pòst enim Alvus vel leni respondebit *Cathartico*, obserata secùs validissimo. Ubi vero Pituita tenax & acida dominatur, & colicos producit Dolores, Res longè aliter se habet.

(B) In Morbis utique pulmonariis, ubi Excreatio facilis & expedita est satis, adeò non juvat Sanguinis Missio, ut eam sæpe supprimat omninò: nullo ideò Modo indicatur ex Usu fore, nisi evidens adsit *Plethora*, aut vehemens aliquis Dolor, aut *Dyspnœa* gravis, aut sinceri Sanguinis Sputum, urgeat. Audi Coum Senem, Πτύελον χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν Ἀλγύμασι τοῖσι περὶ τὸν Πλεύμονα καὶ τὰς Πλευράς, ταχέως τε ἀναπτίεσθαι καὶ εὐπετέως. Hippocrat. Prognostic. vide & ibidem paulò infra: porrò Coac. Prænotion. 13. Sect. de Pleuritide & Peripneumonia, ex editione Dureti: perpende etiam, quæ Ballonius in Epidemic. de hac Re optimè conscripsit; si is non est, quæ ex eo & Dureto diligenter congeffit Baglivius. Appendic. ad Pleuritidem. Tyroni certè medico consulo,

ut non audeat tractare Pectoris Morbos, antequam ista probè perlegerit.

(C) Plures utique Vapores excitat Procella quàm vel Sol ardentissimus, potissimum si à Mari venit: hinc post Procellas graviores Atmosphæra plerumque redditur nebulosa valde, & graves corruunt Pluviæ; condensatis scilicet modò Vaporibus, quos Vehementia Tempestatis disperferat undique.

Minutissimæ quidem Aquarum Particulæ, sub Forma Vaporis, per Aerem diffusæ se mutuò fugere videntur; at Frigore condensatæ, vel adversis concurrentibus Ventis congestæ, aut Montibus impactæ obstantibus, in mutuos Amplexus ruunt & decidunt illicò.

CONSTITUTIO

AERIS, &c.

Anno MDCCXXI.

JANUARIO.

CUM novo Anno frigidissima Tempestas invasit ; omnia constricta Gelu, Nive omnia plena ! Asperam autem lenivit Brumam continua fere & pulchra serenitas. Venti aquilonares dominati sunt per totum Januarium, perdurante ad Finem usque rigidissimo Gelu ; Aer interea fuit valdè purus & ficcus . Exeunte Mense (A) *Barometer* decidit plurimum, quod demirabar utique ; quoniam ex iisdem Plagis flare perstabat Ventus : hoc verò accidebat forsan ob Copiam Nivis aliis in Locis delapsæ.

Nix 2. ¹/₃. ¹/₄. 5. ¹¹/₂₄. 26. Grando nivosa
Dig. Dec.

30. 31. Imbres 11. 12. = 0.622.

Fortè vix Dimidium Nivis collectum fuit ; Nix nempe in Excipulo congelata, ibique restans, Locum haud dedit succedenti, adeò ut plurima esset difflata.

3 Altitud.

8 Altitud. maxim. 12. 30. 3. N E 2. } media 29. $9\frac{2}{22}$
 ——— minim. 28. 29. 1. N 1.
 Dies frigid. 31. 76. N. 2. } media Therm. Altit. $66\frac{9}{22}$
 — repid. 21. 58. Malacia. }

Sævit Morbus colicus usque cum acerbo sæpe
 Dolore *Rheumatico*. Tusses siccæ, laboriosæ, &
 Accessiones graves *Asthmaticæ*, frequentes, cum
 Tumore Faucium *anginoso* sæpissimè: his maxi-
 mè profuit *Hydromel* tepidum, Serum Lactis *Ca-*
nariense dilutius cum Elix. *Asthmat.* aut Pil. *Ma-*
thæi; interposito nonnumquam Oximelite *Scil-*
lino & applicatis Humeris Cervicibusque *Vesica-*
toriis. Cruciavit plurimos plurimùm *Arthritis*,
Variolæ passim in *Cornubia*.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii resurrexit *Mercurius*, at Frigus
 remisit; octavo & nono, ab Austro Procella *Bar-*
ometrum depressit plurimùm: à decimo octavo
 ad Finem usque Venti Septentrionales Nubes a-
 begerunt, nulla omnino decidente Pluvia; sur-
 gente iterum *Baroscopio*.

Pluvia 3. $\frac{11}{4}$. 10. $\frac{11}{11}$. 13. $\frac{11}{14}$. 14. $\frac{11}{15}$. 15. $\frac{11}{16}$. 18.
 Dig. Dec.
 Nix 20. Grando gravis 1. = 1. 706.
 Lumen boreale parvum 19. H. 10. p. m.
 N b E 1.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 3. E N E 1. } media 29. $6\frac{13}{27}$
 ——— minima 9. 28. 9. S S E 4.
 Dies frigid. 1. 73. N N VV 1. } media Therm. Altit. $57\frac{17}{27}$
 — repid. 10. 53. VV 1. }

Tussis *Asthmatica* frequens adhuc. Pleuritides & Peripneumoniæ haud paucae. Morbus *anginosus* (*the Strangles* dictus) inter Equos sævit plurimum.

M A R T I O.

Statio *Baroscopii* toto Martio fuit valde sublimis, Ventus ferme assidue borealis, Malacia tamen sæpissime intercurrente: Aer purus & maxime ficcus, exeunte Mense præsertim: Pluvia parca admodum, at pulchra plerumque Serenitas.

Dig. Dec.

Pluvia 4. 12. 18. 27. = 0. 140.

Altitud. maxim. 2. 30. 4. Malacia.	} media 30. $0\frac{22}{31}$
— — — minim. 12. 29. 7. Malacia.	
Dies frigid. 1. 62. N b VV 1.	} media Therm. Altit. $50\frac{6}{31}$
— tepid. 14. 45. NN VV 2.	

Tusses adhuc & Angina valde frequens inter Equos. Graves Arthritidis Paroxysmi, sævi quoque *Rheumatismi*.

(B) Pleuritides, Peripneumoniæ, Pleuro-peripneumoniæ; Tusses ficcæ, asthmaticæ, laboriosissimæ, sunt valde *epidemicæ*; perparcè admodum expuunt Ægroti, anhelant maxime; multi moriuntur.

A P R I L I.

Boreas, isque sæpe velox valde, à primo ad duodecesimum Diem Aprilis perflavit; Tempestas intereà fuit admodum serena &, pro Anni Tempore, frigida maxime & sicca: à decimo tertio

1731)

Constitutio Aeris, &c.

57

tertio ad vicesimum Libs, aut Favonius, Pluvia cadente & Mercurio: recurrebat dein ad Orientem Ventus, vicesimo secundo & tertio valde procellosus, magis post vergebat ad Austrum, humescente Atmosphaera.

Pluvia 13. ^{III}15. ^I16. ^I18. 19. 23. 24. 26. 28.
Dig. Dec.

= 1. 254.

Gelu 7. 10. 11. Tonitru 18. Per magna AB.
26. 10. p. m. N VV 1.

Altitud. maxima 7. 29. 9. E N E 3. } media 29. 5.
— minima 16. 28. 8. S S VV 3. }

Dies frigid. 10. 62. N E b N. 2. rigidum Gelu. } media Therm.
— tepid. 28. 43. E S E 2. — — — — — } Altit. $48\frac{21}{28}$

Jam morbus inter Equos evanescit. Variolæ passim: Pleuritides & Peripneumonix frequentissime sæviunt, ob Humorū Tenacitatem & difficilem Excreationem Morbus evadit valde periculosus; ubi verò expuitur facile, brevi sedatur; præcipuè si Sputa mista sunt rufo quodam Sanguine: Spumantia sanè & aquosa minime laudo.

M A I O.

Hoc Mense Subsolanus, aut Vulturū, flabant majore ex parte, Libs aliquando, Caurus sæpius; ad Finem verò fremebat Aquilo: à decimo nono ad tricesimum primum Aer erat maxime siccus.

Dig. Dec.

Pluvia 4. 5. 6. 8. 10. 16. 17. 22. 24. = 0. 634

Fulgur & Tonitru 22. 24. Malacia.

♂ Altitud. maxim. 30. 30. 1. NN E 3. } media 29. 7.
 ——— minim. 6. 29. 3. S E 1.

Dies frigid. 1. 48. S E 1.
 — tepid. 23. 28. N VV 1. } media $36\frac{8}{31}$

Morbi Pectoris adhuc. *Variolæ sporadicæ* ;
 passim *Erysipelas* ; *Ichias* solito frequentior ;
 Tempestas autem ut plurimum salubris est.

J U N I O.

Procedente Junio Aer fuit valde siccus, Ventus
 subsolanus, aut arctous, Malacia non rarò inter-
 currente; sensim autem delapsus est *Mercurius*,
 Aerque factus est sensim humidior. A vicesimo
 Libs plerumque regnavit, *Atmosphæræ* Tempe-
 riem, ut solet, reddens humidam valde, nebulo-
 sam, atque etiam frigidior.

Pluvia 10. 16. — ¹¹19. ¹¹20. ¹23. ¹¹24. 25. 26.

Dig. Dec.

28. = 2. 148.

♂ Altitud. maxima 1. 30. 0. E 2. } media 29. $4\frac{25}{26}$
 ——— minim. 20. 29. 1. VV S VV 1.

Dies frigid. 7. 38. N 1. } media Therm. Altit. $32\frac{5}{26}$
 — tepid. 20. 29.

Variolæ epidemicæ æque sæpe mali moris; sub
Crisin aut Humore crudo plenæ, aut nigram ex-
 hibentes Faciem. *Erysipelas* frequens; cætero-
 quin Mensis fuit saluber satis.

J U L I O.

J U L I O.

Haud notabilis fuit *Barometri* Ascensus; aut Descensus, hoc Mense; Ventus inconstans, *Malacia* porrò interveniebat sæpissimè, multo decedente Rore: Aer ut plurimum ficcus fuit & non rarò valde calidus, præsertim exeunte Mense.

Pluvia $\overline{7}$. 8. $\overline{15}$. 16. $\overline{20}$. — 23. $\overline{25}$. 31. = 1. 300.
 Dig. Dec.
 Fulgur & Tonitru 31. p. m. S S E 1^r.

⌘ Altitud. maxim. 10. 29. 8. *Malacia*. } media 29. $5\frac{25}{26}$
 ——— minim. 31. 29. 3. S S E 1. }
 Dies frigid. 19. 37. E N E 1. } media Therm. Altitud. 27.
 — calid. 36. 21. *Malacia*. }

Crebræ adhuc *Variolæ*: Febres intermittentes; tertianæ potissimùm, sub Finem Mensis, at Ruri maximè.

A U G U S T O.

Ventus ab Exortu perflavit toto Augusto fere; Initio ad Septentrionem declinans, *Barometro* tamen haud multùm surgente: sub Finem *Vulturnus* plurimos attulit Vapores & Pluviam.

Pluvia 1. — 3. 9. 10. $\overline{21}$. $\overline{22}$. 23. $\overline{25}$. 26. $\overline{27}$.
 Dig. Dec.

28. 31. = 1. 988.

Levis AB. 16. N b E 1. Fulgur & Tonitru 9.
 — 21. E S E 2.

⌘ Altitud. maxim. 12. 29. 9. N E 1. } media 29. $4\frac{12}{3}$
 ——— minim. 26. 29. 0. E S E 2. }

Dies

Dies frigid. 12. 38.
 — calid. 8. 22. N 1. } media Therm. Altitud. 29.

Sævæ Variolæ, & Febres miliares rubræ, epidemicae; Tusses convulsivæ inter Pueros.

S E P T E M B R I.

Ineunte Septembri Libs, aut Favonius; ab undecimo Eurus fere perpetuus; Malacia frequens autem medio Mense cum Roratione maxima: ad Initium & ad Finem Aer erat valde humidus.

Pluvia ¹1. ¹2. ¹4. ¹6. ¹8. ¹18. ¹¹23. ¹¹24. ¹¹26. ¹¹27.

Dig. Dec.

¹28.—30. = 1. 300.

Levis AB. 13. Malacia, permagna autem 27.
 H. 10. Malacia.

⌘ Altitud. maxim. 11. 30. 0. E 1. } media 29. $5\frac{19}{25}$
 — — — minim. 27. 29. 2. S S E 2. }

Dies frigid. 9. 42. VV N VV 1. } media Therm. Altitud. $52\frac{21}{25}$
 — tepid. 1. 30. S VV 1. }

Variolæ passim. Febris miliaris cum pravis admodum Symptomatibus haud infrequens. Cholerae plurimæ.

O C T O B R I.

Principio afflavit Zephyrus, Malacia sæpe interposita; ortus est Vulturnus undecimo, qui duravit fere ad Diem vigesimum septimum, flante tamen Borea à vicesimo ad vicesimum secundum: ad Finem Libs infremuit, labente plurimum *Baroscopio*.

Pluvia

Pluvia ¹¹6. ¹¹9. ¹¹13. ¹¹14. ¹¹15. 16. ¹¹24. 25. 27.
 Dig. Dec.
¹¹28. — ¹¹30. 31. = 2. 366.

Fulgur & Tonitru 14. Vesperi, Malacia.

Cholera adhuc, Febre sæpe comitante, & non
 rarò Eruptione *miliari* salutifera: colicus insu-
 per Morbus jam grassatur.

N O V E M B R I.

Per Initia Novembris *Barometri* Statio fuit
 humilis, etsi Eurus Zephyro successit, qui spira-
 vit à quinto ad duodecimum; à decimo tertio
 ad vicesimum tertium *Corus*, aut *Favonius*, sur-
 gente *Mercurio*: inde *Boreas*, Finem adusque
 perflans, Nubes dispulit, Aerem ficcavit pluri-
 mum, rigidumque Gelu induxit.

Pluvia ¹¹1. — ¹¹4. ¹¹5. ¹¹7. ¹¹8. ¹¹9. 10. 14. 18. 20. 22.
 Dig. Dec.

Nix 28. = 2. 356.

⌘ Altitud. maxim. 26. 30. 2. N E 3. } media 29. $6\frac{2}{29}$
 ——— minim. 8. 25. 7. S E 3.
 Dies frigid. 30. 66. N N E 1. } media Therm. Altit. $50\frac{10}{29}$
 — tepid. 3. 40. V V 1.

Mensis minimè morbosus: nihil nisi morbus
 colicus, isque fere à *Pomaceo* novello.

D E C E M B R I.

Alta fuit *Barometri* Statio toto fere Mense,
 flante plerumque *Cauro*, aut *Aquilone*: Libs
 verò interdum Nubes atque Pluviam invexit.
 Gelu,

Gelu, idque rigidum, à decimo nono ad vicesimum sextum, Borea furente; Aer interea pro Anni Tempore fuit siccissimus.

Pluvia 2. 5. — 8. 10. 13. 15. — 17. 25. 28.
Dig. Dec.

— 30. Grando 7. Nix 26. — 1. 452.

Levis AB. 19. N. 1. Procella 13. sera Nocte;
N W.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. NN VV 1. } media 29. 8 $\frac{2}{3}$
— minim. 6. 29. 4. VV b S 2.

Dies frigid. 52. 67. N E 1x. } media Therm. Altit. 56 $\frac{12}{28}$
— tepid. 12. 49. VV N VV 1.

Morbus colicus adhuc *epidemicus*; Gravedines frequentes.

Tota Pluviae Quantitas hoc Anno fuit 17. 266.
at magna pars Nivis, Mense Januario, amissa fuit.

NOTATIONES.

(A) Haud exiguum saepe, ac subitum; *Mercurii* Descensum notavi, cum instantis *Atmosphaerae* Facies nulla hujus Indicia prodiderit; sed inquirendo diligentius, aut vehementes Imbres corruisse, aut Fulmina, inter finitimos reperi: unde circumfusus Aer ad *Æquilibrium* restituendum illuc ruebat confestim.

(B) Ortum duxisse videntur hi Morbi *inflammatorii* à diuturna Frigiditate Aeris ac Siccitate, quæ Fibras tensas nimium & Sanguinem plus
justo

justo densum effecerant. Notavit olim Hyppocrates, quod aquilonia Tempestas Tusles moveat, ac dolores Lateris & Pectoris excitet, Aphorism. v. Sect. 3. Ego verò observavi sæpissimè, quod quo sicciora fuere Tempora, eo parcius Exscretio, ac Pectoris Purgatio difficilior evenit; quod tamen in Morbis pulmoneis permagni haud dubio momenti est: vix utique foelicitè solvitur Peripneumonia sine larga Sputorum ejectione. Nec id magis promovet aliquid quàm larga, & frequens Potatio tepidi alicujus Liqueoris *antiphlogistici*, nitrosi, leniterque detergentis & præcipuè post debitam Sanguinis Missionem: quòd si minùs ex Voto procedat, Gummi Ammoniacum, Scillitica, Oleosa, detergentia, *Mercurialia* idonea, & nonnumquam etiam *Volatilia*, adjicienda sunt. At bibere assatim tepidè, imò calidè, perpetuum esse debet, durante præsertim magna *Atmosphæ* siccitate: quod & Vapore Pulmones fovet & relaxat, & Sanguinem satis fluidum conservat. “Fervida hæc Liqueorum Potio (ait Baglivi) est mihi in Secretis pro dissolvendis pertinacibus Visciditatibus in Pleuritide epidemica & maligna, nec non in aliis Pectoris Morbis, à tali Causa pendentibus.”

At si nimia fuerit in Pulmones Destillatio, eaque cruda & acris, eam lenire oportet Opiato idoneo, quale est Syrupus e Meconio, Laudanum, Elixir asthmaticum, Pilula Mathæi, &c. Cursumque Humoris avertere debemus *Epispasticis* admotis; idque præcipuè Suris internis, modò magna adsit *Dyspnœa* & *Anacatharsis* difficilis: sunt enim salutifera maximè. Vel ipse Medicinæ Parens Abscessus ad Tibias ortos in Morbis,

Morbis etiam vehementibus Pulmonis utiles pronuntiavit : αἱ δὲ Ἀποσάσεις αἱ ἐς τὰ Σκέλεα, &c. Hippocrat. Lib. Prænotion. Quantus sanè Consensus est has inter Partes ab hoc uno elucet satis ; quod, qui ex Asthmate veteri Tumore Pedum hydropico laborant, Asthmate liberentur : sponte autem evanescente Tumore, vel Arte repulso, protinùs anhelant.

Sed ut in Peripneumonicis movere Sputa opportunum est maximè, id in simplice Pleuritide moliri ineptum est prorsùs. Nihil enim hic æquè juvat ac larga, frequens, & matura Sanguinis Missio, interposità quoque multa, diluente, emolliente Potione : hæc enim Sanguinem diluit & fovet, dum Fibras nimis rigidas relaxat, tandemque coacta resolvit ; præcipuè Nitro & Camphora rectè assumptis ; quibus & subinde rectissimè adjungitur Papaveris Lacryma, ad compescendam nempe Doloris Vehementiam : huic enim inest etiam relaxandi Vis maxima, adeoque in omnibus Morbis, ex nimia *strictura* (ut Methodici loquuntur) ante omnia juvat. Hinc est quod rapidum nimis Sanguinis Cursum reprimit, & morbidæ materiæ *Pepsin* promovet maximè : hinc vides plerumque post Opii Usus Sedimentum in Urinis copiosum.

Vera sanè Pleuritis haud magis *Bechica*, *Eclegmata*, atque id genus alia, poscit quam Inflammatio Cruris, aut ipsa Podagra : longè profectò magis proficimus Fomentis idoneis ; hæc enim sæpissimè levant Dolorem, Morbumque evocant. — Imò in pertinace ac sævo Dolo-
Cucurbitulæ, atque etiam ipsæ scarificatæ, juvant maximè, aliis vix aliquid proficientibus. Sic Celsus, Capit. de Laterum Dolo-
“ Confu-
“ gien-

“ giendum ad Cucurbitulas est antè summa in-
 “ cisa Cute. “ Sic Aretæus Cappadox, *ἔκδη-
 λοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευριτικῶν ἢ ἀπὸ Συκίης Ὀφελείη*,
 Cap. de Curatione Pleuritid. Quidni & *Epispa-
 stica* quandoque in graviore Casu admoveantur?
 Veteres sanè frequenter Sinapi super Pectus im-
 ponebant. — Vivit adhuc & viget bonus qui-
 dem ad sacra Minister, qui, multis abhinc An-
 nis, Pleuritide fœvissima correptus erat. Hunc
 nihil prælargæ, eaque quater repetita, Sanguinis
 Detractio juvabat, Anodyna & Fomenta parum,
 brevi recurrente vehemente Dolore: tandem le-
 vi Scarificatione facta, leniterque Cucurbitulis
 extracto Cruore, *Vesicatorium* superimponi iussi.
 Quid fit? intra perpaucas Horas evanuit omninò
 Dolor, neque postea recurrit. Fateor equidem
 quod Ulcuscula paulo difficiliùs sanarentur; sed
 quid istud, ubi Mors aliter brevi fuerit pro
 Remedio?

Quandoquidem ergo tanta sit differentia Pleu-
 ritidem inter & Peripneumoniam, non erit alic-
 num forsan *diagnostica* utriusque Signa descri-
 bere.

Proprium est Pleuritidis incipere à Rigore,
 quem mox Calor ardens excipit; hisque confe-
 stim accedit Lateris Dolor vehemens, pungens,
 nunc ad Spinam, ad Claviculas sæpe, nonnun-
 quam ad anteriora Pectoris, tendens: dum verò
 hæc vigent, insignis adest Pulsus Durities, Chor-
 dæ admodum tensæ vibrantis adinstar. Hæc qui-
 dem Pleuritidis Signa *pathognomini κατὰ* pror-
 sùs agnosco; Tussis utique, Pace dixerim Ga-
 leni, haud rarò abest omnino.

Peripneumonia, ut ex Hippotræte Celsus, plus
 Peri-

Periculi quàm * Doloris habet. Pulmonum Gravitas ac *Dyspnœa*, Pectoris Oppressio, & Spiritus ex Ore fervens, purulentorumque Rejectio, Febre comitante ac Tussi, propria & minimè fallacia sunt Peripneumonix Indicia.

Fateor equidem quod hi Morbi, longè frequentius quàm vulgo putatur, aut invadunt unà, aut invalescenti Pleuritidi Peripneumonia quoque accedit: ideò Riolanus horum conjunctionem rectissimè nominavit *Pleuripneumoniam*. —

Perpende modò utriusque Morbi Sedem, ita Rationem ex facili videbis cur hoc evenit sæpissimè. Exeunt namque ex *Aorta* ad Angulos pene rectos Arteriæ *intercostales*, ex quibus pleuriticæ; exeunt ex eadem ad eundem fere Modum Arteriæ *Bronchiales*, Pulmonis Substantiam irrigantes. Jam ergo cùm multo abundat Glutine Sanguis, & Vasa, solito magis elástica, Humores validissimè propellunt, Pars magis viscida Sanguinis, utpote levior ad Aortæ Latera urgetur, dum fluit mobilior puriorque per Axim Canalis; proinde & in Vascula Pleuræ & Pulmonis, modo descripto ab Arteria magna producta, impellitur: unde Sanguis maximè crassus, parumque idoneus harum Arteriarum Ramusculos permeare, Obstructiones ibidem ac Inflammationes creat. Quis adeò non videt, ita non mirandam esse Peripneumoniam cum Pleuritide conjunctam, ut mirum magis videatur, cur uterque Morbus, eadem urgente Causa, non semper concurrat simul; eoque magis cùm Lobi Pulmonum
Pleuræ

---

* *Ἀπὸνία ἢ μένος Φυέλμονη Πνεύμων, ἀπὸνος λαὸν ἡ Φύσις αὐτῆς; Aret. Cappad. Capit. de Peripneum.*

Pleuræ coalescant, quod non rarò, cætera sanis accidit?

In ipso quidem Initio omnis Peripneumoniae Sanguis rectissime mittitur ex magno Vase, per magnum Vulnus, ut Quantitas & Vis ejus minuantur, & Locus adsit Dfluentibus; ac ne, dum urget usque Inflammatio in extremis *Bronchialibus Arteriis*, ipsi etiam Ramusculi Arteriarum pulmonialium inde compressi, obstructi quoque brevi fierent, unde sævissima oriretur Peripneumonia, jugulans ocysime; potissimum si multæ *Arteriolæ pulmonales* affectæ sint: quo in Casu vix aliquid proficiat nisi largissima Sanguinis Detractio, imò fere ad Deliquium usque. — Pro ratione autem majoris aut minoris, respirandi Difficultatis, major, minorve, Cruoris Quantitas emitti debet. Pulsus enim haudquam in hoc Morbo hujus satis fidus est Index; quandoquidem sæpe ob impeditum Sanguinis Cursum mirè turbatus: imò qui vix sentiendus erat ante venæ Sectionem, sæpe post validè pulsatur. — Haud tamen tutò mittitur post Diem quartum; utique si Sputa subflava, rubescentia, copiosa, libere rejiciuntur. Vide Notationem (B). Anno MDCCXXX.

Hæc pauca cursim de Pectoris Inflammationibus protuli; qui vult plura, eaque perfecta omnino, perlegat diligenter consummatissimos Boerhaavii Aphorismos Capit. de Peripneumonia, &c. — At proh Dolor, dum hæc scribo, ad Deos abiit Vir immortalis, quem *Sæcula nulla tacebunt!*

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXII.

JANUARIO.

MENSIS Januarii Principio afflavit Aquilo, & Sudum fecit & Gelu rigidum, *Atmosphæram* quoque maximè ficcā. Totum hoc pulchrum Ventus à Meridie brevi subvertit; imò xv. & xvi. gravissima ruebat Pluvia, inde Malacia perpetua fere ad Diem vicesimum secundum: post varia admodum, at plerumque pluvia Tempestas, cadente *Mercurio*.

Pluvia 8. 11. $\frac{1111}{15}$. $\frac{111}{16}$. 17. 19. 22. 23. $\frac{1}{24}$.
 Dig. Dec.
 $\frac{1}{25}$. $\frac{11}{26}$. $\frac{1}{27}$. $\frac{1}{28}$. $\frac{1}{29}$. = 3.564.

Lumen boreale parvum. 18. Malacia:

8 Altitud. maxim. 21. 30. 0. Malacia. } media 29. 6.
 ——— minim. 27. 28. 9. S VV 3.
 Dies frigid. 9. 70. N. 1. } media Therm. Altit. $58\frac{5}{26}$
 — tepid. 26. 50. S VV 2.

Morbus colicus Passim: Tusses, Raucedines,
Gravedines & Tumores Faucium valde frequen-
tes.

FEBRU-

F E B R U A R I O.

Toto hoc Mense Ventus occidentalis prævaluit, aliquando ad Septentrionem, sæpius ad Austrum flectens, continua quasi cadente Pluvia, haud tamen gravi: nullum Gelu.

Pluvia 2. ¹4.—¹7.—¹¹10.—¹11.—¹12.—¹14.—¹16.—¹19.
¹¹¹21.—¹¹23. 25. 26. 28.—2. 924.
 Dig. Dec.

Levis AB. 7. W 1. Procella. 6. multo mane:
 S S W 4^r.—10. Nocte. S w b w.

Altitud. maxim. 13. 30. 1. VV N VV 1. } media 29. 7³/₂₉
 ——— minim. 7. 29. 1. VV 1.
 Dies frigid. 8. 56. VV N VV 1. } media Therm. Altit. 49.
 — tepid. 4. 44. S S VV 2.

Iidem, qui in precedente Mense, Morbi, at
 severiores: (A) Tusses convulsivæ frequentes in-
 ter Pueros.

M A R T I O.

Incerta fuit durante Martio Tempestas; nunc
 nimbofa, sæpe tranquilla, Vento variante sæpif-
 simè, plerumque vero è Septentrione. Initio &
 paulo ante Finem Barometri Statio erat satis al-
 ta, Aerque siccus & purus; medio autem Men-
 se, eoque desinente, concidebat Mercurius &
 Pluvia multa.

Pluvia ¹1. 2. 5. 6. 7. 9. ¹¹¹12.—¹¹13.—¹¹14.—¹¹18.
¹¹¹27.—¹¹28.—¹31. Nix. 10. ¹11.—3. 174.
 Dig. Dec.

H 2

Fulgur

Fulgur & Tonitru 28. p.m. Procella 2. Noctē,
w N w — gravis 29. mane, S E 4^x.

⚡ Altitud. maxim. 4. 30. 2. Malacia. } media 29. $6\frac{1}{3}$
 — — — minim. 30. 28. 8. E S E 3^x. }
 Dies frigid. 21. 64. N b VV 1. rigid. Gelu. } media Therm.
 — tepid. 29. 43. Malacia. } Altitud. $49\frac{26}{30}$

Tusses & Gravedines adhuc: Pleuritides, Rheu-
matismi, Peripneumoniæ, præcipuè verò nothæ,
sæviunt passim: *Variolæ Sporadicæ*.

A P R I L I.

Barometer haud fuit elatus per totum Aprilem,
quamvis Aquilo spiravit nonnunquam, ac Ma-
lacia interfuit sæpe: Medio & Fine Mensis Aer
liquidus erat & valde ficcus: à decimo octa-
vo ad vigesimum quartum humidus, perflan-
te Austro.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{11}{3}$ 7. 10. $\frac{21}{15}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{21}{19}$ $\frac{1}{20}$ 21.
 Dig. Dec.

22. 23. $\frac{11}{25}$ 27. = 2. 196.

⚡ Altitud. maxim. 28. 29. 7. N 1. } media 29. $4\frac{16}{29}$
 — — — minim. 25. 29. 2. S b VV 3. }
 Dies frigid. 16. 53. Malacia. } media Therm. Altitud. 44.
 — tepid. 27. 38. E S E 1. }

Idem usque regnant Morbi: *Variolæ* in Vici-
nia epidemica.

M A I O.

Subfrigida fuit *Atmosphæra* hoc Mense, à de-
cimo sexto ad vicesimum secundum sicca valde
& fuda:

1732)

Constitutio Aeris; &c.

71

& fuda: Ventus tamen ex Plagis australibus *Baroscopium* depressit.

Pluvia 1. $\frac{11}{3}$. $\frac{11}{5}$. $\frac{1}{8}$. — $\frac{1}{12}$. 22. $\frac{11}{23}$. $\frac{1}{25}$. $\frac{11}{26}$.
Dig. Dec.

— 28. 30. — 2. 424

8 Altitud. maxim. 21. 29. 7. N V V 1. } media 29. $4\frac{26}{31}$
— — minim. 27. 28. 8. S S V V 3. }
Dies frigid. 21. 50. N V V 1. } media Therm. Altit. $40\frac{26}{31}$
— tepid. 16. 36. Malacia. }

Cholera Morbus passim; *Diarrhææ* frequentes;
Ferox Tussis plures cruciat Infantes ac Pueros,
eosque sæpe in Spasmos adigit.

J U N I O.

Ab Initio Junii ad Diem usque decimum
octavum vix ulla Pluvia, Aer interim fuit ma-
ximè siccus & purus admodum, at sæpe frigidus
lus. A Die quinto ad duodecimum *Eurus*, aut
Malacia: à decimo nono ad vigesimum secun-
dum gravis Pluvia, Zephyro flante; Septentrio
autem post *Barometrum* erexit. Permagna Rora-
tio hoc Mense, sub Finem præsertim.

Pluvia 17. $\frac{1}{19}$. $\frac{1111}{20}$. — $\frac{11}{22}$. 24. — 1. 270. Dig. Dec.

8 Altitud. maxim. 26. 30. 0. N N V V 1. } media 29. $6\frac{3}{19}$
— — minim. 10. 29. 2. Malacia. }
Dies frigid. 2. 40. N V V 1. } media Therm. Altit. $31\frac{12}{29}$
— calid. 28. 26. N. 1. }

Febres *miliarès* compositaë & *Rubeolæ* pas-
sim.

H 3

J U L I O.

J U L I O.

Ad Principium & sub Julii Finem Aer fuit valde ficcus; Ventus enim è Septentrione spiravit, sed lenis admodum: ab octavo autem ad decimum quartum Pluvia multa, flante Noto. Frequens currente mense Malacia & Ros plurimus.

Pluvia 8. $\overline{1111}$ 9. $\overline{11}$ 11. $\overline{111}$ 13. $\overline{1}$ 14. $\overline{1}$ 22. $\overline{1}$ 27. $\overline{1}$ 28.
 Dig. Dec.
 = 2. 288.

Altitud. maxim. 1. 29. 8. Malacia. } media 29. $5\frac{13}{31}$
 ——— minim. 12. 19. 0. S S E 2. }
 Dies frigid. 14. 38. S S VV 1. } media Therm. Altit. $29\frac{29}{31}$
 — calid. 31. 24. N N VV 1. }

Tempestas maximè salubris.

A U G U S T O.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus ab Oriente *Atmosphæram* ficcavit plurimum; inter nonum & vicesimum sextum varius fuit, nunc scilicet ad Austrum, nunc ad Septentrionem. Parum admodum Pluviæ hoc Mense decidit, ac immensa Vis Roris.

Pluvia 9. — 12. 19. 23. = 0. 362.
 Dig. Dec.

Altitud. maxima 30. 29. 9. E b N 2. } media 29. $5\frac{16}{30}$
 ——— minim. 12. 29. 2. S 2. }
 Dies frigid. 31. 38. E b N 1. } media Therm. Altit. $28\frac{22}{30}$
 — calid. 19. 23. S 2. }

Diarrhœa

1732)

Constitutio Aeris, &c.

73

Diarrhœæ frequentes : Febres intermittentes passim.

Morbilli jam ingruunt, Fine nimirum Mensis. Tusses plures jam vexant Equos.

S E P T E M B R I.

Diem adusque decimum Septembris *Mercurii* Statio fuerat sublimis, Boreas interim ocyùs affans *Atmosphæram* reddiderat maximè puram: à decimo autem ad vicesimum quintum Libs, aut Caurus, multa cum Pluvia; inde Eurus.

Pluvia ^{III} 11. ^{III} 12. — ^I 15. ^{IIII} 17. 18. 19. 21. 23.

^{III} Dig. Det.

27. = 3.050.

Procella 26. Nocte: E S E. Tonitru Nocte 12. S W 1.

⌘ Altitud. maxim. 2. 30. 1. N E 2. } media 29.6.
 ——— minim. 13. 29. 0. V V N V V 2. }
 Dies frigid. 30. 45. E 3. } media Therm. Altitud. 35.
 — tepid. 10. 29. S V V 2. }

Morbilli epidemici. — Angina tussiens undique inter Equos (dicta *the Strangles*) quæ plurimos suffocat prorsus.

O C T O B R I.

Gravissima sæpe & perpetua fere Pluvia cecidit mense Octobri, nimbis ab Austro unà furentibus, plurimùm etiam subsedit *Baroscopium*: id verò sub Finem erexit Ventus aquilonius, Aeremque siccat.

Pluvia $\frac{II}{2.} - \frac{II}{5.} \frac{III}{7.} - \frac{II}{9.} \frac{III}{11.} \frac{I}{12.} \frac{II}{14.} - \frac{II}{16.} 17.$
 $\frac{III}{19.} \frac{III}{20.} \frac{I}{21.} - \frac{III}{23.} \frac{I}{24.} - \frac{I}{26.} \frac{II}{28.} = 6. 342.$
 Dig. Dec.

Procella 14. p. m. Fulgur & Tonitru 22. mane
 S b E 2.

Altitud. maxim. 30. 29. 8. N N E r. } media 29. $2\frac{26}{29}$
 ——— minim. 14. 28. 7. S V V 4x. }
 Dies frigid. 31. 52. E b N 1. } media Therm. Altit. $3\frac{5}{29}$
 — tepid. 1. 34. E 1.

Tusses, Coryzæ & Morbilli maximè epidemici
 Jam morbus Equorum sævit maximè.

NOVEMBRI

Aer fuit valde siccus & tenuis, Ventusque ab Oriente, aut Septentrione, toto Novembri,isque à sexto Die ad decimum furibundus: à vicesimo ad Finem usque omni mane permagna Pruina & Gelu, dum lenis Aquilo spirabat.

Pluvia 1. 2. 10. — 12. 16. — 18. $\frac{I}{19.}$ 30.
 Dig. Dec.
 = 0. 584.

Turbo aquilonalis 6. H. 9. nocturna:

Altitud. maxim. 25. 30. 4. N E b N 1. } media 29. 9
 ——— minim. 12. 29. 4. E S E 1. }
 Dies frigid. 29. 63. N E 1. } media Therm. Altit. $55\frac{18}{30}$
 — tepid. 1. 48. E b S 1. }

Morbilli adhuc, & Morbus epidemicus inter Equos.

D E C E M B R I.

Perstitit usque ad decimum Ventus aquilō-
nius, hinc Subsolanus: à decimo sexto ad Fi-
nem usque Libs, aut Auster, permulta ruente
Pluvia, ac subsidente plurimūm Mercurio. *Atmo-
sphaera* Initio valde sicca erat & frigida rigido
cum Gelu; à decimo sexto autem tepida, neq̃
bulosa & humida.

Pluvia 4. $\frac{1}{13}$. — $\frac{1}{16}$. 18. $\frac{111}{19}$. $\frac{1111}{20}$. — 22. $\frac{1}{23}$
Dig. Dec.
24. $\frac{111}{25}$. $\frac{11}{26}$. 27. $\frac{1}{29}$. $\frac{11}{30}$. 31. = 4. 918.
Fulgura 20. 21. Nocte. Procella 29. Nocte
S 4^r. Nix 10. E b N 1.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 2. N E 1. } media' 29. $5\frac{20}{28}$
— minim. 31. 28. 8. S V V 2. }
Dies frigid. 8. 66. N E 2. } media Therm. Altitud. $54\frac{13}{28}$
— tepid. 25. 44. S 1. }

Tusses, Gravedines, Anginæ, valde frequen-
tes. Lues equina adhuc grassatur, sed immi-
nuta valde est.

Tota Quantitas Pluviæ, Anno MDCCXXXII.
Dig. Dec.
= 33. 096.

De Pertussi Puerorum.

(A) Ingens adfert Solamen (inquit *Syndeham*)
Venæ Sectio *Pertussi* Infantum, in qua Remedia
quælibet, Pectori dicata, longo post se linquit
Inter-

Intervallo : Idem hoc sentit *Harris* de Morb. acut. Infant. — Oleosa utique & mucosa Medicamenta damno prorsus ; quippe quæ Morbum augment, non abigunt certè : iis utcunque Praxis vulgata utatur.

Quæ mihi adeò magis esse ex Ufu, longa probavi Experientia, sequuntur. — Sive evidens *Plethora* adsit, sive Sputum Sanguine tinctum, Venæ Sectionem præcipio semper ; idque præcipuè, si Febricula, quòd sæpe fit, urget, aut Vultus inter tussendum fere nigrescit : hanc in super repeto nonnunquam, pro Ratione scilicet Virium & Ætatis. Mox levem moveo Vomitus Syrup. Flor. Persicor. Oxymel. Scillitic. Infus. aut Decoct. *Ipecacuanhæ*. — Tussis enim, partim saltem, est à Stomacho, ut monuit olim *Valdschmidt* ; nam vix unquam cessat Tussis convulsivæ Paroxysmus antequam irritans Pituita tenax Vomitu rejicitur : imò tanta sæpe est Illuviei Copia, ut Vomitionem terve, quaterve, proritare necesse sit.

Solvenda porro subinde est Alvus, at lenibus tantum utendum est *Catharticis*, nempe *Rhabarbaro*, *Mercurio alkalizato*, *Calomelane*. Proluvies namque mucosa hoc modo expurgatur, adeoque nec *Chylum* inquinat, nec, Vasa Lactea subeundo, Sanguinem. Nocet utique astricta nimium Alvus : nam Febriculam infert, aut Dyspnoeam aggravat maximè. — Nec solum Evacuantibus opus est, exhibenda sunt etiam quæ & Nervos & Stomachum confirmare valent, ac Lentorem Sanguinis attenuare. Hoc Opus absolvunt optimè *Mercurialia*, & *Cortex Peruvianus*, *Stomachicis* idoneis adjectis. Spiritus interea Difficultas & Pectoris Oppressio Solutionem Gum. Ammo-

Ammoniac. Expressionem Milleped. aut tale quid desiderant sæpe; Vehementiam autem Tussis interdum compescere licet Elix. Asthmat. le Mort. è Syrup. Diacod. quod quidem est optimum, ac tutissimum, in hoc morbo *Anodynum*. Atqui si humor acris admodum in Laryngem, aut Pulmones, destillat, eum oportet avocare admoto Cervicibus *Epispastico*.

His cedit Remediis facile hic Morbus, alias sæpe contumax admodum; nec nisi Tempore & Mutatione Cœli fugandus: decantata sanè Muliercularum *Specificæ* (quantum ego unquam observavi) meræ sunt Quisquiliæ; imò Muscus pyxidatus, modò si quid valeat, propter Vim astringentem, adeoque corroborantem, & ad Naturam Corticis Peruviani aliquanto accedentem, valet. Nobile namque hoc Indiæ *Pharmacum* non solum lentos attenuat Humores, sed & totum *Systema* Fibrarum confirmat; atque sic utraque Facultate agendo Febres intermittentes discutit. — Atqui periodica hujus *Pertussis* Accessio, haud minùs certa sæpe quàm vel Intermittentium Paroxysmus, non multum abesse ab earum Indole hunc Morbum indicat: hoc magis etiam probabile videtur, quod uterque Morbus, eadem plerumque Tempestate, grassatur, ab eadem propè Causa pender, & iisdem fere curatur Remediis.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXIII.

JANUARIUS.

INGREDIENTE Anno Pluvia frequens *Atmosphæram* humidavit, Vapores autem paulo post Ventus ab Oriente discussit, à decimo sexto ad vicesimum quintum durans, surgente *Barometro*. Per paululum hoc Mense Gelu, imò exeunte eo Aer erat valdè nebulosus & pro Anni Tempore tepidus.

	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>I</u>		<u>III</u>
Pluvia	1. —	4.	5.	7.	8.	9.
	15.	22.	29.	30.		
Dig. Dec.						
31. —	2.	3	8	4.		
Procella	7.	Nocte.	S.	Gelu	14.	N w
E N E	2.				1. —	21.

Altitud. maxim.	24.	30.	2.	E 1.	} media 29. $7\frac{20}{32}$
— minim.	8.	29.	3.	S VV 3.	
Dies frigid.	21.	62.	E N E 2.	} media Therm. Altitud. $51\frac{25}{32}$	
— tepid.	28.	47.	S 1.		

Tusses; Coryza; Morbilli frequentissimi;

FEBRUAS

F E B R U A R I O.

Flavit ab Occidente Ventus toto Februario, ad Austrum vergens subinde, non rarò etiam ad Septentriones: Aer intereà fuit humidus & algidus, at non æquè crassus ac elapso Mense.

Pluvia $\frac{11}{1}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{11}{17}$ $\frac{111}{20}$ $\frac{1111}{22}$
 Dig. Dec.
 $\frac{11}{24}$ $\frac{1}{28}$ = 3.734.
 Procella 1. Nocte. S W. Levis AB. 2. H. 10.
 NN W 1.

Altitud. maxim. 15. 30. 0. NN VV 1. } media 29. $6\frac{12}{26}$
 ——— minim. 4. 29. 2. S VV 2. }
 Dies frigid. 10. 60. N VV 1. Gelu & maxima Pruina. } media
 ——— tepid. 7. 49. S S VV 2. } Therm.
 ——— ——— ——— ——— ——— ——— } Altitudo.
 ——— ——— ——— ——— ——— ——— } $53\frac{12}{26}$

Morbilli plures Infantes Puerosque peremerunt; declinante nempe Morbo, quasi Peripneumonia suffocatos: nihil profuit fere nisi tempestiva Sanguinis Missio.

Hoc Tempore hanc Regionem infestavit Morbus, omnium quotquot ego saltem memini antehac maximè *epidemicus*; omnes pervasit Domos, Pauperum Tabernas Regumque Turres: vix unus, aut alter, Rure, vel in Urbe, Senex, aut Puer, robustus, aut infirmus evasit. — Quandoquidem ergo tanta fuit ejus in omnes Vis (idque profectò citius, tardiusve, per magnam Terrarum Partem) è Re fore duxi accuratam Morbi, prout hic se habuit, Historiam Scriptis mandare.

Ab ipso Initio Februarii, & in Cornubia, & in Damnonia citeriore, sævierat Morbus hic *epidemicus*; nos tamen Plymuthi ante iv. Iduum Februarii vix attigit: quo Die, nempe Saturni, plurimi subitò quasi correpti erant, postridie innumeri, ad xv. kalend. Martii omnes undique.

A levi incepit Horrore Morbus, cui mox accessere vagi & incerti Calores, Gravedo, magnà ac importuna valde Sternutamenta; Dolor tunc Dorfi & Artuum errans, ac Pectoris sæpe, at non consistens, gravissimam verò propter Tussim non rarò valdè molestus: Tussi intereà & Sternutatione immensa Vis Muci tenuis & acris ejecta fuit. Hæc quasi à Frigore (ut dicitur) recens suscepto; paulò post tamen Febris aliqua, interdum haud exigua, secuta est, Pulsusque velox, nequaquam verò, ut Pleuriticorum, durus & tensus; neque erat Urina valde rufa, sed crassa, ac plerumque subalbida: Lingua non arida, sed plurimo albescente mucò obducta fuit. Omnibus fere aderat Insomnia, Vertigo insuper, aut atrox Capitis Dolor angebat plurimos, levi nonnumquam comitante Delirio. Tinnitus Aurium quamplurimis molestus fuit, multisque in Meatu auditorio Dolor acutus, in Abscessum aliquando desinens; Aspretudo tamen & Faucium Apostemata frequentius enata sunt. Omnes penè ad Sudores fuere valde proclives; qui multi, faciles, continui, intra Biduum, aut Triduum, erumpentes Febrem fere discusserunt prorsus, Urina plurima, subalbida, aut subflava, deponente Sedimenta; lateritia verò rarò admodum: plurimis autem, an ob profusos Sudores, an ob *Epispastica*, nil statuo, fuit valde difficilis.

Alvus

Alvus biliosa Morbum sæpissimè absolvit: haud rarò Pustularum urentium Eruptio.

En Morbi hujus *epidemic*i, ut hic sæviit, Descriptio! Cui quidem licet omnes fermè succubere paululùm, Letho tamen (si numerum spectes) paucissimi, quos inter Infantes præcipuè, ac Senes pulmonarii.

Abiit plerumque vel intra Quatriduum perbreve, manente solum infesta Tussi, eaque sæpe diuturna valde, cum majore Virium Dejectione quàm quis, pro Ratione Valetudinis, crediderit: idque præsertim, ubi intempestiva Sanguinis Missio præcesserat.

Illos potissimùm Venæ Sectio adjuvit, quos Pectoris Dolor, aut Gravitas, oppresserat; idque ingruente, non sanè declinante, Febre: Omnium penè sanguis albida quadam Pellicula contextus fuit, haud tamen valde glutinosa; nisi, ubi, ob Missionem Sanguinis diutiùs neglectam, in Pleuritidem, aut Peripneumoniam, Febris abierat; quod quidem haud paucis contigit, ex nimio præsertim *Volatilium*, & *Cardiacorum* Usu.

Nausea, aut Vomitus urgens, lene postulabat *Emeticum*, quòd & Stomachi Ægritudinem & Pectoris Oppressionem levabat maximè. Sudores exprimebat insuper; ad quos promovendos Potus multus, tepidus, diluens, etsi Sitis non admodùm urgebat, erat necessarius omninò: quippe sine Sudore vix unquam lætus hujus Morbi exitus. Serum vinosum dilutius fuit instar omnium, tepidè epotum; quod utique tanto erat in Usu, ut vix satis suppeteret Lactis ad id conficiendum.

Perutilia fuere, nec omittenda, *Vesicatoria*, pone Aures ac inter Scapulas admota; Dolori Capitis

Capitis enim atque Tumori & Asperitati Fau-
cium certissimum tulerunt Levamen: quinetiam
nimiam in Pulmones Destillationem, Cursum
scilicet acris Colluviei avertendo, prohibuerunt.

——Me adhortante, pro Remediis fuere ma-
ximè Eap. Contrayerv. Spirit. Volat. Oleos. Sp.
C. C.—Lavend. C. Elixir. Asthmat. le Mortii,
& Potiones ex Spermat. Ceti solut. cum larga
Potione Decocti cujusdam pectoralis tenuis, aut
Seri Lactis dilutissimi: quæ & percommode
simul Tussim lenibant, ac Sudores eliciebant
optimè. Ubi verò, post Sanguinis emissionem,
Respiratio gravior & Excretio difficilis preme-
bant, Solutio Gummi Ammoniaci cum Oxy-
melite Scillitico fuit necessaria prorsus: jam
enim instar Peripneumonix nothæ urgebat Mor-
bus, & eandem omninò Postulabat medendi
Methodum; Pectoralia nempe maximè inci-
dentia, & Tibiis *Epispastica*; *Emetica* nonnun-
quam, aut lenia *Cathartica*.

Furebat Tussis per totum Morbi Impetum;
sæpe adeò vehementer utique, ut eam *Anodynis*
cohibere fuisset difficile satis: imò usque adeò
interdum perduravit post Febrem abactam, ut
haud paucos, post unum alterumve Mensem,
in Tabem lethalem abriperet; illos præcipuè,
quibus fuerat olim ex Pulmonum Infirmitate
Valetudo minùs prospera. Cum verò notaverim
frequenter, quòd Tussis, oborta *Dyarrhæa*, pro-
fligata esset, *Eccoprotica* ex Rhabarbaro, Manna,
Tartaro solubili, &c. exhibui subinde, facessente
Febre; optato (quod solet) Eventu, Duce Na-
tura: quæ porrò Cibi Appetentiam, toto Morbi
Tempore prostratam valde, brevi restituebant.

Morbus fuit herclè, ni ex admissò gravi Er-
rore, rarò lethalis, quem tamen multi, vel ob
ipsam ejus Frequentiam, temerè spernentes, fe-
ras dedere Pœnas Stultitiæ, asthmatici, hæctici,
tabidi.

M A R T I O.

Januario & Februario tepidiore, successit Mar-
tius per Initia paulò frigidior; Ventus quippe
ex Plagis arctois spiravit, surgente Barometro:
post verò frequens Vulturnus *Mercurium* demisit,
multamque Pluviam. Ab octavo ad vigesimum
secundum Aer satis ficcus fuit & tenuis, inde
multo humidior.

Pluvia 1. $\frac{1}{7}$. $\frac{6}{8}$. 14. — $\frac{111}{16}$. 17. $\frac{11}{23}$. — $\frac{11}{25}$. — $\frac{11}{27}$.
Dig. Dec.

$\frac{1}{28}$. Nix 10. 21. Grando 9. 19. = 3. 098.

Levis AB. 21. 10. p. m. N W 1. Gelu rigi-
dum 10. 11.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 2. N N VV 1. } media 29. $4\frac{2}{28}$
— minim. 21. 28. 9. S E 3.
Dies frigid. 10. 62. N b E 1. } media Therm. Altit. $52\frac{23}{28}$
— tepida 28. 44. E S E 2.

Incipiente Mense Febris *catarrhalis* undique
maximè *epidemica*, quæ & adhuc perdurat; jam-
que etiam Pleuritides, Peripneumonix, & veræ,
& nothæ, Anginæ quoque frequentes.

A P R I L I.

Ventus ab Oriente; ad Septentrionem verò
sæpe deflectens, toto Aprili prævaluit, unde Aer
I ficcus

ficcus & frigidulus evasit; sub Finem præsertim: Malacia tamen subinde & Nebulæ aliquando intervenire.

Pluvia $\overline{8.} \overline{13.} \overline{15.} \overline{17.} \overline{18.} \overline{22.} = 2.284.$ Dig. Dec.

Altitud. maxim. 19. 30. 0. Malacia. } media 29. 6.
 ——— minim. 13. 29. 1. S E 1.
 Dies frigid. 27. 50. N E 3. } media Therm. Altit. $42\frac{26}{30}$
 — tepid. 22. 38. Malacia. }

Febris *epidémica* adhuc passim Rure; multi-
 que nunc tabescunt ex malè judicata Febre. Pe-
 ripneumonia & Pleuritide multi corripiuntur.

M A I O.

Hoc Mense mediam plerumque Stationem te-
 nuit *Baroscopium*, flante fere quotidie Subsolano;
Atmosphæra maximè sicca fuit & tenuis; à duo-
 decimo ne vel Guttula Pluviæ, at Ros plurimus
 & Malacia frequens.

Pluvia $\overline{6.} \overline{8.} \overline{10.} \overline{11.} \overline{12.} = 1.010.$ Dig. Dec.

Altitud. maxim. 22. 29. 8. E 1. } media 29. $5\frac{10}{27}$
 ——— minim. 7. 29. 2. Malacia. }
 Dies frigid. 5. 46. E 2. } media Therm. Altit. $37\frac{10}{27}$
 — tepid. 30. 28. Malacia. }

Febres pulmonariæ, ac intermittentes, inva-
 dunt plures. Haud pauci modò Phthifici mor-
 tui sunt, rupto interdum Pulmonis Apostemate;
 illi præcipuè, qui ex Febre *catarrhali* in Tabem
 inciderant, & quibus etiam inde Tumor Pedum
 aquosus accesserat.

J U N I O.

J U N I O.

Venti fuerunt mutabiles durante Junio; sæpe ex Oriente, sed ab Occidente sæpius ad Austrum plerumque vergentes: intervenit haud rarò Malacia. Initio Aer erat ficcus; Fine & ficcus & calidus. Maxima Roratio sæpe.

Dig. Dec.

Pluvia $\overset{11}{5}$. $\overset{6}{8}$. 9. 13. 15. — $\overset{1}{19}$. $\overset{1}{20}$. 25. = 1.534
 Maxima AB. media nocte 27. W N W 1. Fulgura 12. nocte. Tonitru 26.

Altitud. maxim. 22. 29. Malacia. } media 29. $4\frac{28}{30}$
 ——— minim. 18. 28. 8. S b VV 3. }
 Dies frigid. 21. 36. VV 2. } media Therm. Altit. $28\frac{26}{30}$
 — calid. 27. 24. VV 1. }

Febres remittentes & intermittentes adhuc, jam sæpe cum Pustulis rubellis.

J U L I O.

Toto fere Julio Aer fuit valde ficcus & fervidus, paucae Pluviae, Rorationes autem maximae, Ventus Australis rarò; Corus & Aquilo sæpè: nihilominus, Statio Baroscopii erat ut plurimum humilis.

Pluvia $\overset{1}{14}$. $\overset{1}{15}$. $\overset{1}{16}$. 21. $\overset{1}{28}$. 30. 31. Grando
 $\overset{1}{16}$. Dig. Dec. = 0.772.

Magna AB. 10. 10. p. m. N W 1. Tonitru
 16. p. m. S S E 2. — 28. p. m. N N W 1.

Altitud. maxim. 1. 29. 7. N N E 1. } media 29. $4\frac{6}{26}$
 ——— minim. 29. 29. 0. N b VV 1. }
 I 2 Dies

Dies frigid. 31. 34. N VV 1. } media Therm. Altit. $24\frac{8}{26}$
 — fervid. 5. 16. N VV 1. }

Febres intermittentes sparsim : Cholera & Diarrhœa frequens. Mulieres plurimæ immenso mensium Profluvio laborant. Omnes fere de Languoribus ob Æstum enormem undique conqueruntur.

AUGUSTO.

Perpetuus spiravit ab Occidente Ventus ; ad Meridiem sæpe deflectens, crebrò etiam ad Septentrionem. Priore Mensis Parte Pluvia, Tonitru, Fulgura frequentia, eaque gravissima, Sudo tamen subinde intercurrente.

Pluvia 1. $\frac{11}{3}$. $\frac{91}{4}$. 6. $\frac{111}{7}$. $\frac{111}{10}$. — $\frac{1}{12}$. 16. $\frac{11}{17}$. 18.
 Dig. Dec. $\frac{11}{21}$. 24. $\frac{11}{27}$. — 29. 31. = 4. 500.
 Fulgur & Tonitru vehemens 3. 6. 7. 10. vesp. Proc. 17. nocte. S. w.

Altitud. maxim. 24. 29. 9. N N VV 1. } media 29. $4\frac{22}{30}$
 — minim. 7. 29. 0. S S VV 1. }
 Dies frigid. 24. 43. N N VV 1. } media Therm. Altitud. 32.
 — calid. 5. 24. S VV 1. }

Perpauci Morbi : aliqui Diarrhœa & Cholera Morbo corripuntur.

SEPTEMBRI.

Varia fuit Tempestas Ventusque varius hoc Mense, à nono tamen ad Diem decimum octavum ab Oriente, ad Austrum declinando plerumque. Atmosphæra erat sicca, & Statio barometrica

1733)

Constitutio Aeris, &c.

87

metrica altior ut plurimum quàm elapso Augusto: Maximæ & crebræ Rorationes.

Pluvia $\overset{1}{1}$, $\overset{1}{2}$, $\overset{11}{3}$, $\overset{11}{5}$, 11, 12, $\overset{11}{13}$, 14, 21, 24
Dig. Dec.

$\overset{11}{25}$, 26, 28, 30. = 1.978.

Magna AB 8. 10. p. m. N N w 1. — levis

29. H. 9. w N w 1.

Fulgur & Tonitru 12. & 13. a. m. Fulgura nocte 26.

Altitud. maxim. 19. 30. 1. Malacia. } media 29. $6\frac{2}{29}$
— minim. 26. 29. o. S VV b VV 2. }
Dies frigid. 30. 49. N N E 1. } media Therm. Altit. $37\frac{20}{29}$
— tepid. 5. 33. S VV 2. }

Tusses & Catarrhi valde frequentes. Ad Finem Mensis Cholera & Diarrhææ sæviunt.

O C T O B R I.

Eurus & Aquilo hoc Mense sæpe affiantes Barometrum extulerunt multum, Temperiemque Aeris siccam & frigidam reddidere, etsi haud rarò intervenit nebula. Per Initia Mensis Ros plurimus.

Dig. Dec.

Pluvia $\overset{11}{1}$. — $\overset{11}{2}$. $\overset{111}{11}$. 23. — $\overset{11}{25}$. 27. — 29. = 2.026.

Magna AB. 27. 9. w N w 1. Permagnæ

Pruinæ 15. 16. N N E 1. Glacies 31. N N E 1.

Altitud. maxim. 18. 30. 2. E 1. } media 29. $7\frac{1}{3}$
— minim. 25. 28. S VV 3. }
Dies frigid. 31. 60. N N E 1. } media Therm. Altitud. $46\frac{24}{3}$
— tepid. 3. 37. S S VV 1. }

Cholera & Diarrhœa adhuc. Eruptio pustulosa *Scorbutica* frequens sine Febre. Apoplexiæ passim: sævæ aliquæ Febres peripneumonicae, *Rubeolæ* & Morbi colici plurimi.

N O V E M B R I.

Ex Occasu plerumque Ventus spiravit Novembri, at sæpe ad Septentrionem deflexit, quamvis Aer erat solito magis tepidus; sub Finem valde crassus & humidus.

Pluvia 7. 9. ¹/₁₀. ¹¹/₁₁. ¹/₁₂. 14. 15. 17. 20.
Dig. Dec.

21. ¹/₂₆. 28. — 30. = 1.882.

Magna AB. 27. H. 2. matutina. N w 1. —
29. 10. N w 1. Procella 20. nocte. S 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. N N V V 1. } media 29. $7\frac{25}{28}$
—— minim. 11. 29. 1. S V V 3x. }
Dies frigid. 5. 58. Glacies } media Therm. Altit. $48\frac{22}{28}$
— tepid. 15. 44. S 2. }

Rubeolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ pulmonariæ, Morbus colicus passim.

D E C E M B R I.

Hic Mensis fuit nimbosus maximè, continua fere Procella eaque sæpe gravissima, a Die nono vicesimum tertium adusque perduravit, Africo furente, dum Pluviæ corruerunt plurimæ, & horrida nonnumquam Fulmina. Ineunte quidem Decembri apricitas aliqua effulsit cum tenui Glacie, Aer autem erat valde crassus; quintus utique Dies fuit valde nebulosus & caliginosus maximè:

maximè: Immensa forte Vaporis Copia *Barometrum* sustinuit partim, quod perpetuæ *Procellæ* aliter multo magis depresserint.

Pluvia 1. 2. 9. 11. 12. 13. — 15. — 16. 17.
 20. — 22. 23. — 25. 26. — 29. 30. 31. = 4. 688.
 Dig. Dec.

Graves *Procellæ* 11. 12. 14. 16. 22. 23. 26.

Maximi Maris *Æstus* à 12. ad 14.

Fulgur & Tonitrua gravissima cum vehemente *Grandine* 12.

———— diu durantia 16. S VV b VV 4.

Altitud. maxim. 6. 30. 1. N N VV 1. } media 29. $5\frac{26}{32}$
 ——— minim. 14. 29. 1. S VV b VV 4x. }
 Dies frigid. 7. 62. E 1. } media Therm. Altitud. $40\frac{22}{32}$
 — tepid. 14. 43.

Incipiente Mense Morbi colici, & *Peripneumoniæ* nothæ cum *Affectibus nervosis* passim: *Tusses* & *Gravedines* frequentes valde sub Finem Mensis: *Paroxysmi* quoque multi *hypochondriaci* & *hysterici*.

Dig. Dec.

Tota Quantitas Pluviæ hoc Anno = 29. 884.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXIV.

JANUARIO.

POST nubila Phœbus ! novo quippe cum Anno multo lætior surgit Cœli Facies; Bo- reas nempe paulo post Initium Januarii oriens Vapores disperfit & Nubes, rigido accedente Ge- lu Cœloque sereno: Aeris autem Temperies lon- gè magis tepida fiebat exeunte Mense.

Pluvia 1. ¹¹ 2. ¹¹ 8. 16. ¹¹ 22. Nix & Grando
Dig. Dec.

4. 5. = 1.480.

Procella 2. w S w. Fulgur & Tonitru cum
multa Grandine 22. mane.

☿ Altitud. maxim. 29. 30. 4. Eb Ni. } media 29. $9\frac{16}{29}$
— minim. 3. 29. 4. VV 2. }
Dies frigid. 14. 71. E N E 1. } media Therm. Altit. $60\frac{4}{29}$
— tepid. 26. 54. N VV 1. }

Gravedines ; Tussesque frequentes : Morbi
colici plurimi : Peripneumonix passim.

FEBRU-

F E B R U A R I O.

In alta perstitit Statione Baroscopium Diem ad-
usque undecimum Februarii, flante Cauro; à de-
cimo quinto ad decimum octavum Procella per-
petua, imò sæpe violenta maximè: ab Occi-
dente Ventus turbineus iterum vicesimo quarto
& quinto, immensa quoque Vis Pluviæ tunc de-
cidit, maximèque subsedit *Mercurius*. Nisi ipso
Mensis Initio vix ulla Glacies.

			<u>III</u>		<u>IIII</u>	<u>III</u>	<u>II</u>	<u>II</u>
Pluvia	2.	3.	4.	12.	13.	— 15.	16.	17.
								18.
	<u>III</u>	<u>I</u>	<u>IIII</u>	<u>IIII</u>				
								Dig. Dec.
19.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	— 5.	554.
Fulgura cum Grandine 17. nocte. w N w. 2.								

8	Altitud. maxim.	1.	30.	4.	NE 1.	}	media 29.	$6\frac{16}{26}$
	minim.	24.	28.	5.	S b E 4.			
	Dies frigid.	1.	62.	Gelu.		}	media Therm.	Altitud. $53\frac{18}{26}$
	— tepid.	12.	50.	S VV 2.				

Incipiente mense Morbi *peripneumonici*; proce-
dente Anginæ, Coryzæ, Tusles plurimæ.

M A R T I O.

Ventus quoque occidentalis toto duravit Mar-
tio, majore ex Parte vergens ad Austrum, unde
frequens Pluvia & Aer crassus & humidus; sub
Finem ad Septentrionem deflexit paululùm.

		<u>I</u>	<u>I</u>		<u>II</u>	<u>II</u>	
Pluvia	1.	— 4.	5.	6.	9.	10.	12.
							— 14.
							16.
	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>I</u>	<u>I</u>	<u>II</u>		
							Dig. Dec.
18.	19.	20.	22.	23.	— 25.	— 28.	— 2.
							812.
Procella 19. nocte. S 4 ^r .							
8 Altitud.							

8 Altitud. maxim. 31. 30. 0. VV N VV 1. } media 29. 5.
 ——— minim. 13. 29. 0. S VV b S 2.
 Dies frigid. 15. 56. VV N VV 1. } media Therm. Altit. $48\frac{2}{3}$
 — repid. 23. 45. VV b S 1.

Tusses, Faucium Tumores, Lippitudines hoc Mense frequentes: multi Rheumatismo correpti, aliqui Peripneumonia, & Paraphrenitide; plures sub Finem Apoplexia.

A P R I L I.

Ne vel Guttula Pluviae Diem adusque decimum octavum; à primo ad duodecimum Corus, inde ad vicesimum tertium Subsolanus, post Libs; medio Mense Aer erat siccus & tenuis.

Pluvia 18. $\frac{1}{2}$ 19. $\frac{111}{2}$ 20. $\frac{1}{2}$ 22. $\frac{11}{2}$ 23. $\frac{11}{2}$ 25. $\frac{11}{2}$ 26. $\frac{11}{2}$ 27.
 Dig. Dec.
 29. 30. = 2. 126.

8 Altitud. maxim. 12. 30. 0. N N VV 1. } media 29. $6\frac{6}{28}$
 ——— minim. 23. 29. 4. E S E 2.
 Dies frigid. 13. 50. E N E 1. } media Therm. Altit. $43\frac{23}{28}$
 — repid. 28. 37. VV S VV 2.

Tussis & Tumor Faucium frequens adhuc: Febres intermittentes, nec non Apoplexiæ, haud paucae: Ophthalmiæ passim.

Hoc Mense grassari cæpit Febris quædam (si ita dicam) *anginosa*, furens indies magis magisque. — Quos corripuit, primò Algor invasit, mox incertus Ardor & Cephalalgia, Vomitus protinùs aut *Diarrhæa*, pauloque post Dolor Faucium acutus & Tumor: hinc Febris haud levis, Languor, Anxietas, ac pectoris Oppressio, accedente

cedente sæpe Delirio, aut soporoso Affectu, quorum haud dubia fuere prænuncia Urinæ vel tenues, vel quales Jumentorum turbidæ. —

Felix ille tunc Ægrotus, cui Sudores eruperunt affatim, aut Pustulæ rubræ; si ne hæc quidem, Erysipelatis aliquid: ubi nihil horum, brevi instabat Fatum; nisi opportuna *Diarrhæa*, aut tempestiva Diruptio Apostematis Faucium, aut enitens Parotis, faustè sublevarent.

Morbus hic haud rarò, vel intra sex Dies discussus fuit; sæpe verò diutiùs inhærentem, septimo, octavo, aut nono, Die, erumpentes Pustulæ crySTALLINÆ (miliares dicunt) plurimæ expellebant prorsùs: modo nimirum haud præmaturè recessisset, quod certo sanè fuit Ægrotis Exitio. Idem omninò dicendum est de Papulis rubris, quæ sæpe etiam Statu Morbi apparebant.

Pueros & Juvenes potissimum invasit Febris, qui Vermes crebrò deiciebant: Seniores rarò decubuerunt. Urina erat rufa plerumque, subrubrum, vel ab ipso Initio, deponens Sedimentum: Lingua verò plurimo muco subflavo foedata.

Desideravit Febris hæc *epidemica*, quàm primum quis ea correptus erat, Missionem Sanguinis eamque sæpe repetitam; haud rarò, utique vehementer urgente Morbo, ad tertiam usque Vicem; etsi Cruor emissus non erat viscidus admodum, interdum floridus satis: Vomitu dein lenem Stomachi Purgationem, continuò *Epispastica* Auribus, Cervicibus, Humeris. Sorbitio tepida, *antiphlogistica*, permulta, erat necessaria prorsùs, levi sæpe interposito *Cardiaco*, nempe ex Lapid. Contrayerv. Croco, Theriac. Andromach. Confect. Fracastorii, Confect. Raleigh. &c. idque

idque præcipuè dum appropinquabat Morbi Status, maximè profectò cum *Exanthemata* evaserint sublivida; quod quidem pessimi Ominis! Gargarismata emollientia, subacida, detergentia, ulceroso Gutturi conducebant maximè, sensim insuper sæpeque deglutita *Mucilagîne* ex Semin. Cydoniorum & Psyllii, Syrup. Moror. aut de Rub. Idæis edulcorat. vel Linctu aliquo anodyno, Tussi urgente præsertim, quæ fuit sæpissimè permolesta. Ut primùm aspera & squamosa quasi apparuit Cuticula, Purgantia lenia ex Rhabarbaro, &c. cum *Mercurialibus* profuere maximè, perfectamque Sanitatem brevi restituebant.

M A I O.

Ventus ab Occasu, flectens maximè ad Septentrionem, toto fere Mense spiravit, intercurrente nonnunquam Vulturno. *Atmosphæræ* Temperies fuit multo frigidior solito; Statio *Mercurii* utplurimùm demissa.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 1. 7. 11. 12. 15. — 18. 21. $\frac{1111}{25}$. 26.
Dig. Dec.

28. — 30. Nix 13. Grando 14. = 1. 764.

Leves AB. 14. 15. N w b N 2. Fulgur & Tonitru 28. p. m.

Altitud. maxim. 10. 29. 9. N 13. } media 29. $4\frac{10}{31}$
— minim. 29. 29. 0. S E 2. }
Dies frigid. 14. 52. N N V V 2. insolitum Frigus! } med. Ther.
— tepid. 25. 37. Malacia ————— } Altit. 42.

Tussis convulsiva inter Pueros frequens; Febres intermittentes passim. — Nunc Febris anginosa epide-

epidemia sævit maximè : Angina graviùs urget, cui jam frequenter accedunt Aphthæ molestissimæ, & cum fera Tussi Strangulatio fermè, ni frequens subveniat tepida Sorbitio & perpetua fere Gargarizatio.

J U N I O.

Eurus assiduè flavit à sexto fere ad vigesimum; Initio & Fine Corus : Atmosphæra magis tepida fuit, ac humida, quàm Mense priore; ambo utique plus satis nubili.

Pluvia $\frac{4}{2}$. $\frac{111}{6}$. $\frac{4}{8}$. 10. $\frac{1}{11}$. $\frac{111}{14}$. $\frac{11}{15}$. 20. $\frac{4}{21}$.
Dig. Dec.
 $\frac{111}{23}$. $\frac{1}{26}$. $\frac{1}{29}$. = 3. 208.

8 Altitud. maxim. 4. 29. 7. N VV b VV 1. } med. 29. $4\frac{11}{29}$
——— minim. 24. 29. 1. VV N VV 1.
Dies frigid. 10. 40. S E b E 1. } media Therm. Altit. $31\frac{16}{29}$
— calid. 22. 26. Malacia.

Febres intermittentes adhuc; *Ophthalmiæ* passim. Morbo jam *epidemico* accedunt Pustulæ fere omnigenæ, atque haud rarò Eruptiones *erysipelatosæ* : minùs verò premuntur Fauces; Febris quippe jam magis ad exteriora tendit. Die sexto, aut septimo, Cuticula aspera fit & rupta, velut aspersa crassiore Farina; idque quo magis eo melius; tandem tota penè desquamatur: ex Pedibus sæpe tantis Portionibus ut Soleam quasi detractam referant hæ Morbi Exuvix. Hic equidem lætissimus est Morbi Exitus: ubi verò *Exanthemata* tardè admodùm & parcius erumpunt, erupta verò livescunt, maximæ Anxietates, Languores, Deliquia sequuntur; pauloque

que sæpe post Vomitus, aut *Diarrhœa*, enormis, quæ Ægros non rarò celeriter rapit.

Hæc Febris, ut omnes fere quas Pustulæ comitantur, contagiosa est; plures namque ea correpti in eadem sæpe Domo decumbunt. — Quod verò jam Cutim magis petat quàm superiore Mense, ob majorem Aeris Calorem esse arbitror, Humores elicientem extrà: medio enim Maio cùm *Atmosphæra*, pro Anni Tempore, erat maximè frigida, Dolor ac Faucium Tumor urgebant gravissimè.

Eadem omninò medendi Methodus juvat usque; nunc porrò *Mercurialia*, sine stimulis salinis præparata, aptissimè adjecta sunt: quippe quæ in aliis cutaneis Eruptionibus inveniuntur efficacia maximè, quidni & in his utilia sint? Ista utique vel in ipsis *Variolis* prospero sæpissimè Eventu exhibui. Humores enim lentos nimium attenuant, glutinosa Vasculorum Repagula expediunt, Saliumque Cohæsiones diffringunt, Succos demum morbosos fluxos reddunt, tandemque abigunt prorsus; dumque Pondere solùm & Subtilitate Partium agunt, Sanguinem incendunt minimè.

JULIO.

Prior Julii Pars fuit aprica satis, at subfrigida; Ventus plerumque à Septentrione; medio Mense Libs intervenit, Pluvia ruente; tunc iterum Septentrio; à xxv. ad xxviii. pluvius Vulturnus. Trigesimo primo, Vento omni momento variante, immensa Quantitas Pluviæ decidit, Cataractæ ad instar; inter Horam octavam matutinam & Meridiem ad Digitum saltem integrum, licet

1734)

Constitutio Aeris, &c.

97

licet Milliaribus quindecim ad Orientem vix ulla.
Aer fuit hoc Mense valde humidus & Barome-
trum humile.

Pluvia 12. 13. 14. 16. 17. 26. — 29. — 31.

Dig. Dec.

= 2.982.

Altitud. maxim. 5. 29. 8. N. 1. } media 29. $4\frac{10}{31}$
 ——— minim. 26. 28. 9. S E 3. }
 Dies frigid. 3. 38. N 1. } media Therm. Altitud. $30\frac{2}{31}$
 — calid. 24. 24. Malacia. }

Febres intermittentes adhuc: Tusses frequentes
inter Adultos, *convulsivæ* inter Pueros. Magnæ
undique de Spirituum Languoribus Querelæ.
—— Quamplurimæ Aviculæ, dum Plumas
exuunt, moriuntur.

Furit etiamnum Febris *epidemica* inexplicabili
quodam Angore quosdam, vel intra sex sæpe
Dies, perimens. Hos leve primò corripuit Deli-
rium, quod utique peioris fuit ominis, quàm
si, more Bacchantium, aperto exarserant Furo-
re. Nil perinde tunc profuit ac Sanguinis De-
tractio Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervi-
cibusque admotis: post *Clysmata* laxantia, aut
mitiora *Cathartica*; frequentia porrò *Vesicatoria*,
Cruribus præcipuè.

AUGUSTO.

Suda Tempestas Initio, medio autem Augusto
permulta Pluvia, eoque quidem exeunte nimia.
Libanotus frequens, isque ad Finem maximè
furens, *Barometrum* valde depresso, Aeremque
reddidit humidissimum; maximæ fuerunt Rora-
tiones

tiones Mensis Principio, Aquilone spirante. Auster turbineus Nocte inter ix. & x. Diem *Mercurium* præcipitavit plurimum gravissimamque Pluviam; Maris autem Æstus extulit maximè.

Pluvia ^{||||} 9. [|] 10. ^{||} 12. ^{|||} 13. ^{||} 14. ^{||} 16. 17. [|] 19. 23.
Dig. Dec.
25. 26. ^{||} 28. [|] 29. ^{||} 30. 31. = 4. 022.

Procella 9. Nocte. S S E 4. — 28. Nocte. S. w 4^r. — 29. Nocte. S w 4^r. — 30. w S w 4^r. cum Fulgure & Tonitru.

8 Altitud. maxim. 3. 29. 8. N 1. } media 29. $3\frac{27}{31}$
—— minim. 10. 28. 7. S S VV 3^r. }
Dies frigid. 31. 42. S VV 3. } media Therm. Altit. $30\frac{26}{31}$
— calid. 7. 24. N b VV 1. }

Febris epidemica plures adhuc premit, ingenti sæpe cum Vomitu & Diarrhæa: Ophthalmiæ passim: Scabies valde frequens. Variolæ jam grassari incipiunt, ac Febres lentæ nervosæ.

Plurimæ Aviculæ canentes pereunt: perrarò auditur stridula Cicada. — Æstas fuit magis nubila, magis frigida, magis denique pluviosa solito: Omnia nunc Loca Aqua & Limo plena sunt.

S E P T E M B R I.

Toto fere Septembri Ventus ex Occidente spiravit, ad Septentrionem verò majori ex Parte deflectens, qui *Barometri Mercurium* exaltavit: manet usque tamen *Atmosphæra* madida & paulo frigidior.

Pluvia

Pluvia $\frac{11}{1}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{1}{3}$ 8. 17. 20. 21. 22. — 24
Dig. Dec.

27. 28. 30. = 1. 752.

Parva AB: 9. H. 10. N N w. 1. Procella 21.
p. m. S w — 24. nocte. W S w 4^x.

Vehemens Grando 22. w N w 2. Magna
Pruina 26. N b E 1.

Altitud. maxim. 17. 30. o. Malacia. } media 29. 6 $\frac{3}{27}$
— minim. 1. 29. o. V V 2.

Dies frigid. 26. 54. N b E 1. } media Therm. Altit. 41 $\frac{10}{27}$
— tepid. 1. 36. — — —

Jam evanescit fere Febris epidemica, nec mul-
tum augetur Variolarum Numerus. Cholerae, Fe-
bres nervosae, miliares, intermittentes, passim.

O C T O B R I.

Initio Africus nimbosus multam demisit Plu-
viam; quarto Die saeviit Vulturnus; à decimo
quinto ad vicesimum tertium perflavit Aquilo,
& Mercurium erexit plurimum; sub Finem Co-
rus: Aer frigidus est ac humidus.

Pluvia $\frac{11}{1}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{11}{4}$ 5. 7. — 10. 11. 12. 13.
Dig. Dec.

15. 19. 21. 23. 26. 28. 29. = 3. 154.

Fulgur & Tonitru cum Grandine 2. p. m.
Grando 7. 8. Fulgur & Tonitru 12. p. m. per-
magni Maris Aestus à 1. ad 4. Diem.

Altitud. maxim. 22. 30. 3. E N E 1. } media 29. 5 $\frac{26}{30}$
— minim. 4. 28. 8. S E b E 3^x.

Dies frigid. 19. 64. N N E 2. } media Therm. Altitud. 51.
— tepid. 1. 43. S V V 4^x.

Variolæ jam factæ sunt *epidemicæ*. Morbi colici à *Pomaceo* novello frequentissimi. *Catarrhi* & *Faucium* Tumores haud rari; imò quædam adhuc *Reliquiæ* *Febris epidemicæ* sparsim notantur. *Febris nervosa* & *miliaris* passim.

N O V E M B R I.

A primo Novembris, Diem ad usque viceſimum, Ventus inter Orientem & Septentrionem constitit, qui & paulo siccioſorem reddidit *Atmospheram*, multoque magis frigidam, *Baroscopium* verò extulit maximè: inter Diem autem xxi. & xxiv. fremente Africo, permulta Pluvia decidit, corruente admodum *Mercurio*; at brevi Aquilo redux restituit Rem.

Pluvia 1. 4. 7. 10. 21. 22. 23. 24. 29.
 Dig. Dec.
 = 2.068.

Gelu, idque subinde rigidum, hoc Mense frequens.

Altitud. maxim. 27. 30. 4. N N E 1. } media 29. 8²⁴
 ——— minim. 23. 28. 8. S V V 3. } 29
 Dies frigid. 27. 68. N N E 1. } media Therm. Altit. 58³¹
 — tepid. 2. 52. Malacia . . . } 29

Variolæ & Morbi colici valde *epidemicæ*: *Apo-plexiæ* plures: Colica biliosa passim.

D E C E M B R I.

Pluvia, procellosa, horrida, Tempestas hunc finivit Annum. Vix unus & alter Dies sine Pluvia toto Decembri; Libs vehemens perfurebat sæpissi-

1734)

Constitutio Aeris, &c.

101

sæpissimè, gravi subinde cum Pluvia: inde Barometrum erat frequenter * mirè depressum. Jam magnæ sunt Inundationes undique. Aer fuit maximè humidus, Gelu rarissimum, etsi Atmosphæra fuit valde frigida sæpe.

Pluvia I. — $\frac{iiii}{4}$ — $\frac{ii}{6}$ 7. 9. $\frac{ii}{10}$ — $\frac{i}{12}$ — $\frac{iii}{14}$ 15. —
 $\frac{ii}{17}$ 18. $\frac{i}{20}$ — $\frac{ii}{23}$ 24. $\frac{ii}{26}$ — $\frac{ii}{28}$ 29. $\frac{iiii}{31}$ — $\frac{i}{6}$ 192.
 Procella I. S w — 10. p. m. S w b S 4. — 14. à
 primo mane S w 4^r. — 26. w N w. — 27. w 4^r. —
 29. w S w 4.

8 Altitud. maxim. 25. 30. 0. N V V b V V 1. } med. 29. $3\frac{2}{3}$
 ——— minim. 14. * 28. 2. S V V 4^x. }
 Dies frigid. 22. 64. N N E 1. Gelu. } med. Ther. Altit. $58\frac{4}{5}$
 — tepid. 1. 52. V V S V V 2. }

Variolæ valde epidemicæ & sæpe mortiferæ :
Colice jam non adeò frequens. Rheumatismi mul-
ti ; Febres putridæ & petechiales passim.

Maxima fuit Pluviæ Quantitas hoc Anno.

Dig. Dec.

nempe = 37. 114.

AERIS, &c.

Anno MDCCXXV.

JANUARIÖ.

QUAMVIS *Baroscopium* fuerat sublimè val-
de Initio Januarii, Ventusque arctus; id
tamen procellosa Tempestas, à sexto ad decimum
quartum fere perpetua, ac subinde gravissima,
ad ultimum penè Gradum deturbavit: quod
autem postea, à Die scilicet vicesimo ad Finem
usque, ad summum fermè crexit Aquilo. *At-*
mosphæra fuit rigida & sæpe humida valde: sub
Mensis finem rigidum Gelu.

			<u>II</u>	<u>II</u>		<u>III</u>	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>I</u>	<u>II</u>	
Pluvia	2.	5.	6.	7.	8.	10.	11.	—	13.	14.	18.
					Dig.	Dec.					

19. 12. Nix 9. 11. = 2. 526.

Procella 6. nocte. S w 4^x. — gravissima 8. S w 4^x. circa Meridiem *Mercurium* depressit ad 28. 3. — vehemens 10. nocte S S E 4^x. 8 28. 4. violenta duravit Procella ad Horam octavam matutinam Diei undecimi ; *Barometer* verò subsedit ad 28. 1. rarò *Mercurium Baroscopicum* infra hunc gradum notavi !

Altitud.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 5. N b VV 1. } media 29. $6\frac{24}{30}$
 ——— minim. 11. 28. 1. S 4x.
 Dies frigid. 25. 70. N 1. } media Therm. Altitud. $59\frac{29}{30}$
 — tepid. 6. 54. S VV 3.

Variolæ sunt maximè *epidemicæ*, quædam valde malignæ; utpote quibus non rarò accedunt *Hæmorrhagiæ* ex omnibus fere Corporis meatibus, & (A) *Petechiæ* lividæ & nigræ. Vix unum vidi his correptum Affectibus servatū; nam in tanta Pestilentia Sanguinis *Craſis* dissolvitur penitus, & maximè putrescunt Humores: imò Cruor emissus, putris instar Saniei, diffluit; nec, ut solito, in Frigore coagulatur.

Colicus Morbus cum Doloribus sævis *rheumaticis*, & *Paresi* nonnunquam Brachiorum Manuumque, à *Pomaceo* novello, frequens adhuc: Multæ Tusses sub Finem Mensis: *Ophthalmiæ*, Febres *miliares* & *erysipelatosæ* passim.

F E B R U A R I O.

Sublimem retinuit Stationem *Mercurius* ad Diem usque decimum sextum, Septentrione affante, aut Vulturno: sub Finem madidus Notus *Baroscopium* demisit. Sudum haud rarò eluxit hoc Mense: Gelu affuit rariùs.

Pluvia 8. 14. $\overline{17}$. 18. 22. $\overline{23}$. — $\overline{26}$. 27.
 Dig. Dec.
 = 1. 978.
 Procella 26. nocte. S S w 4°.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 5. N N E 1. } media 29. $7\frac{10}{25}$
 ——— minim. 27. 29. 0. S S VV 3x.

Dies frigid. 21. 66. E N E 1. rigidum Gelu. } media Therm.
 — tepid. 9. 52. Malacia. — — — — — } Altit. 57 $\frac{18}{25}$

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes, at Rure maximè: *Variolæ epidemicæ* adhuc, sed non ita pestiferæ.

Jam in Popellum ingruit Febris quædam contagiosa, Pustulis sæpe & Petechiis comitata: Merx admodum infelix! Classe, ut credere par est, advecta; quippe quæ diu antè inter Nautas apud *Portum-magnum* commorantes sævierat, multosque dederat Letho: de hac plura Mense sequente.

M A R T I O.

Varia fuit Tempestas Mense Martio, varia quoque *Barometri* Statio, nunc alta nempe, nunc valde depressa. Libs Initio, à sexto ad decimum septimum Vulturnus, tunc Aquilo, pòst Caurus: *Atmosfera* erat frigida satis, at paulo humidior.

Pluvia 1. 2. $\frac{11}{4}$ $\frac{1}{5}$ 14. $\frac{11}{15}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{1}{23}$ — $\frac{1}{25}$.
 — Dig. Dic.

28. 30. 31. = 2. 234.

Maximus Maris Æstus 15. mane S b E 3^r.
 Gelu à xx. ad xxiii.

⌘ Altitud. maxim. 21. 30. 0. N E 2. } media 29. 3 $\frac{29}{30}$
 ——— minim. 16. 28. 7. S S E 3. }
 Dies frigid. 20. 64. N b E 2. } media Therm. Altit. 54 $\frac{4}{30}$
 — tepid. 15. 50. S b E 3. }

Variolæ hætenus epidemicæ: Pleuritis & Peripneumonia passim; Apoplexiæ quædam.

Nunc

Nunc maximè dispergitur Contagium epidem-
cum in Plebeculam maximè. — Quibus Fe-
bris hæc contigit, primò levi quasi Horrore, ac
universa penè Lassitudine, correpti sunt; mox
Nausea & vertiginoso Capitis Dolore: haud ve-
hemens tamen insecuta Febris est, nec immo-
dica Sitis, quamvis media Lingua scabra fuit &
fusca, imò sæpe arida valde, utroque verò à La-
tere Muco oblita subflavo. Interim de Dolore
Gutturis, haud rarò strangulante fere, & de te-
neris Oculis, Lumina refugientibus, multæ Que-
relæ. Urinæ plerumque *χρυσωδεις* erant, aut te-
nues, paucæ, luridæ, vapidæ instar *Cerevisiæ*:
quæ quidem omnibus in Febris sunt pessimæ
Notæ!

Hæc ferme per Quatriduum, quo aut vigiles
omninò decubuerunt, aut ne sentientibus quidem
brevissimus & maximè interruptus obrepfit Som-
nus. Jam, Surditas, Desipientia, Suspirium fre-
quens, immanis Præcordiorum Oppressio, Ma-
nuum Tendinumque Tremor & Subsultus acce-
debant: attamen de Valetudine rogati vix que-
rebantur quicquam, adeò invaluerat Torpor.

Diem circiter sextum, nunc citiùs, nunc tar-
diùs, *Petechiæ* rubræ, purpureæ, lividæ, nigræ,
imò, *Vibices* quasi, sæpe apparuerunt. Mali
admodum Ominis hæc *Exanthemata*! eoque pe-
joris, quo magis ad Nigritiem spectabant. Fre-
quenter porrò videbantur innumeræ Maculæ mi-
nutissimæ fusci Coloris, Cutis Lenticulas aut
Pulicum Morsus adumbrantes, sed paulo magis
atræ: quas utique haud minùs esse lethales ob-
servavi quàm ipsas nigerrimas. — In hoc
Rerum Statu, aut Sopor perpetuus urgebat, aut

Furor cœcus; imò sæpe haud erat assidentibus, etiamsi robustis, facile Ægros continere, ne è Lectulis exilirent, tanquam aliò abituri: quo quidem Symptomate vix aliud magis tunc funestum memini.

Tristia dum hæc agebantur, Sudor profusus, viscidus, olidus, aut foetidissima, livida, *Diarrhœa* miseros colliquabat Ægros. Lingua porro nigra, aridissima, Vox Faucibus hærens, Singultus, *Spasmi*, Pulsus formicans, aut coacervatus, Livor Manuum, ac sæpe ipsorum etiam Cubitorum, atræ Mortis certissima instabant Præ-nuncia: Die undecimo, aut decimo quarto plerumque, multo citiùs nonnunquam. Tanta fuit, tamque cita, Putrefactio Cadaverum, ut ea sepelire fuerit necesse prorsùs aliquando vel intra Horas viginti quatuor.

Dira quidem hæc & acerba maximè! erant autem plurimi, quibus Sors melior, Die scilicet quarto, aut quinto, benignum dedit morbi exitum; Eruptione nempe Pustularum rubrarum, *miliarium*, atque blandi per totum Corpus Sudoris. — Multi diu morbo conflictati, innumeras tandem habuere Pustulas *miliares*, limpidas, sæpe salutiferas: pluribus autem erat periculosa plenum opus Alexæ.

A P R I L I

A Die secundo Aprilis ad decimum spiravit Eurus; post varius Ventus variaque admodum Tempestas, at pro Anni Tempore frigida & humida.

Pluvia 1. $\frac{1}{8}$. $\frac{1}{9}$. 10. $\frac{1}{14}$. — 16. $\frac{1}{18}$. $\frac{1}{20}$. 22.

$\frac{11}{24}$ $\frac{111}{27}$ Dig. Dec.

24. 27. 29. = 2. 252.

Ventus vehemens 22. prima Luce : w N w

Nox procellosa 26. S 4.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 9. E S E 2. } media 29. $5\frac{10}{29}$
 ——— minim. 10. 28. 8. S E 2.

Dies frigid. 7. 54. E b S 2. } media Therm. Altit. $46\frac{20}{29}$
 — tepid. 25. 42. VV N VV 1.

Auctus jam Variolarum Numerus est : atque modò Febris *anginosa miliaris*, quæ verno Tempore elapsi Anni fuit hic *epidemica*, vicinam infestat Regionem. — Febris contagiosa, maligna, sævit jam magis quàm antehàc unquam. Rarò nunc adest strangulans Faucium Dolor, paucæque nunc erumpunt Pustulæ ; at Loco earum *Petechiæ* fuscae, purpureæ, nigrae, ac nimis frequenter lividae Vibices, atro semper Carbone notandæ ! — plurimi moriuntur.

M A I O.

Boreas afflavit, aut Corus, à primo ad vicefimum quartum Maii, pòst Vulturnus ; Tempestas fuit valdè frigida ac nubila. Maximæ Pruinae à duodecimo ad decimum quartum.

Pluvia 1. 11. 12. $\frac{11}{15}$. 17. 20. 22. $\frac{111}{23}$.

Dig. Dec.

24. 26. $\frac{1}{30}$. 31. = 1. 646.

Grando vehemens 23. Fulgur & Tonitru 30.

8 Altitud. maxim. 19. 30. 1. N VV 1. } media 29. $6\frac{12}{31}$
 ——— minim. 16. 29. 1. S E 2.

Dies

Dies frigid. 14. 14. N VV 1. } media Ther. Altit. 43. $\frac{6}{11}$
 — tepid. 31. 36. S S E 1. }

Multi Apoplexia corripuntur: *Variola* adhuc. Febris contagiosa plurimos perdidit; optima sæpe sprexit Consilia: sequens tamen Methodus permultos servavit.

Ipso quidem Morbi Initio Venæ Sectio profuit, rarò post unquam: imò temeraria suscepta. Manu sæpe obfuit maximè. Si tamen post Sanguinis Missionem *Cephalalgia* & *Vertigo* urgebant usque fuit utile admodum Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis, Sanguinem detrakere: quod quoque Vomitionem, post excitandam, reddidit tutiorem. Cruorem vix unquam notavi valde glutinosum, Serum plerumque verò viride erat, haud rarò rubellum; quod infaustum semper! quibus enim id contigit, *Petechias* nigerrimas, aut *Vibices* habuere certo certius cum *Phrenitide* perpetua, aut gravi *Comate*.

Continua fere Nausea, ac frequens, biliosus, Vomitus lene semper poscebant *Emeticum*, quo & Ventriculi Colluvies ejiceretur & præcautum foret contra pestiferam *Diarrhœam*, quæ aliter Morbi statu, aut paulò post, semper evenit, nam ubi Ventriculi Saburra, diutiùs morando, acrior, sit assiduè; tandem per Intestina descendens, ista utique torquet maximè.

Nullo non Tempore Morbi *Epispastica*, alia scilicet aliis succedentia, necessaria fuerunt omninò; lenia porrò desiderabant *Cardiaca*, eaque repetita frequenter, Languor continuus & collabentes assiduè Vires: quæ & Sudores etiam maturos, criticosque sæpe, movebant, aut Pustulas expelle-

expellebant. Ad hæc promovenda Confect.
Raleigh. Theriac. Andromach. Lap. Contrayerv.
Rad. Serpent. Virg. aliquando Sal. C. C. &, qui-
bus non fuit ingrata admodum, non uno solum
Nomine laudanda, Camphora (quæ nempe Opio
feliciter arcessebat Somnum, ac Delirium com-
pescebat magis) aptissima fuere Remedia. —
Imò, quod multò minore Pompa paratur, Vinum
rubrum *ustulatum* (quod dicitur) Cinnamomo &
Maci incoctis cum Aquæ pauxillo, haud minus
efficax ad Vires sustinendas inveni, quàm cele-
berrima *Alexipharmaca*; non in hoc tantum
Morbo, sed & in omni Febre lenta & nervosa,
potissimum cum coliquante Sudore, vel immo-
dico Alvi Fluxu declinante. Didici hinc tan-
dem, quod astringentia Aromatica mitiora *Crasin*
Sanguinis firmando, Fibrasque Vasculorum cor-
roborando, vera fuere hujus exeuntis saltem,
Morbi *Alexiteria*; fortasse & Antidota fuissent.
— Ipsi etiam Veteres Antidotis & *Alexiphar-*
macis immiscebant semper astringentia quædam
Medicamenta, ut passim apud eos videre est.

Ad eum adeò Finem, optato demùm cum
Successu, post summum Morbi Incrementum,
exhibui aliquam ex Cortice Peruviano Medi-
cinam cum *Alexipharmacis* idoneis & Elixire Vitri-
oli Mynsichti acidulatam; nec otiosè intereà ex-
pectans Sedimentum Urinæ laudabile, & (quod
dicitur) lateritium: modò scilicet vel minimam
Morbi Remissionem observassem. — Si in singu-
lari Gangræna valeat Quinquina, quidni in uni-
versa Humorū Corruptione? *Exanthemata* ni-
gra, Vibices & citissima Cadaverum Putrefactio,
gangranosam utique Sanguinis *Diatthesin* significa-
bant.

In longis equidem Febribus nihil magis necesse est, quàm Solida inter & Fluida Æquilibrium conservare debitum. Nihil ad id sanè facit efficacius, quàm, diluente Liquore, Sanguinem fovere assiduè, ac Vim Fibrarum confirmare Medicamentis apposis; donec Natura, his Auxiliis Morbi Vitrix, læta Crisi eum expellere possit: nam ut Febris ardens Fræna semper poscit, lenta sæpissimè indiget Calcaribus. — Profectò nunquam non Arte molienda Crisis est, cùm nil ultrà assequi valeat Natura. — Febribus ideò tardè admodùm decrescentibus, lenia Cathartica sæpe ex Usu sunt maximè, Cardiacis interim assumptis: In hac sanè, de qua agitur suprà, cum vix alia profecerint, Rhabarbarum exhibitum quotidie valuit plurimùm; Vinum ustulatum interim affatim sorbendo: hoc Modo enim putris expurgata fuit Colluvies, & Viribus interea consultum est optimè.

J U N I O.

Caurus hoc Mense spiravit sæpissimè, hiscebat etiam subinde Libs: Vulturnus à decimo nono ad vigesimum secundum. Aer erat plerumque valde frigidus, crassus & humidus.

[Pluvia ⁱⁱⁱ 1. 3. 4. ⁱⁱ 11. 15. 16. — 18. ⁱ 19. 20.
Dig. Dec.
— 22. 25. 26. 28. — I. 936.

⌘ Altitud. maxim. 5. 29. 9. N VV 1. } media 29. 5 ²/₂₉
—— minim. 18. 29. 1. S VV 3. }
Dies frigid. 2. 44. N VV 1. } media Therm. Altit. 36 ⁶/₂
— tepid. 14. 34. Malacia. }

Variolæ, & Febres intermittentes, haud infrequentes. Febris *miliaris* rubra cum enormi Vomitu & Alvi Fluxu Rure grassatur usque. Morbus contagiosus modò sub Finem Mensis mitescit paululum.

J U L I O.

Aer fuit humidus maximè & frigidus toto Julio, Ventus ab Occidente plerumque & Plagis australibus, Eurus aliquando: Tempestas utique fuit nubila, pluvia, infausta admodùm, Hyemi magis quàm Æstati similis. Omnes Fructus *epaui* acerbi sunt & immaturi: Vix audis Ciadam, rari volitant Papiliones: Plurimæ Aviculæ canentes inter Plumas exuendas intereunt.

	^{III}	^I			^{II}		^{III}	^{II}
Pluvia	1. —	3.	6.	7.	10.	11.	12.	14. 15.
	^I		^{III}					
	16.	19.	21.	22.	25. —	27.	30. —	3. 5 36.

Dig. Dec.

Procella 11. nocte w b S. Tonitru 30. p. m.
Coruscationes nocte.

♂ Altitud. maxim. 28. 29. 7. S E 1.	} media 29. 4 $\frac{4}{30}$
— minim. 16. 28. 9. S VV 3x.	
Dies frigid. 19. 42. SS VV 2.	} media Therm. Altit. 34 $\frac{28}{30}$
— tepid. 30. 30. VV 1.	

Febris *epidémica* contagiosa hic imminuta est valde, at sævit adhuc in Vicinia: Multi *Variolis* usque laborant; (B) Psora frequens.

AUGUSTO.

A Die secundo Augusti decimum tertium adusque Ventus perpetuus ab Oriente spiravit, pulchra intereà calidaque Tempestas eluxit, postea misera, procellosa & horrida secuta est; nunquam memini *Atmosphæram* ita humidam fuisse hoc Anni Tempore: Omnia fere Loca Aqua exundant & Limo. — Plures Aviculæ canentes moriuntur: Apes exanimatæ parum mellificant. Folia Arborum æquè sunt decidua jam ac si exiisset Autumnus.

Pluvia ^{III} 1. 2. 14. 18. ^{II} 19. ^{III} 21. ^{II} 22. ^{II} 23. 25.
Dig. Dec.

— 29. 31. = 2. 906.

Maximæ Rorationes, durante Apricitate, Mensis Initio.

Magna AB. 20. N w 1. Procella 22. p. m.
S w — vehemens 23. Nocte. S S w.

⌘ Altitud. maxim. 12. 29. 9. E 1. } media 29. 6.
— minim. 22. 29. 2. S VV 4x. }
Dies frigid. 27. 42. VV N VV 1. } med. Ther. Alt. 32⁶/₂₉
— calid. 13. 26. E 1. — }
VV 2

Fatales etiamnum Reliquiæ passim Febris malignæ: *Variolæ* adhuc: Scabies & Psora frequens, Cholerae ac *Diarrhœæ* plurimæ. Per multi, gravi quasi Tempestate perculsi, inerte quadam Socordia torpent. — Plures Canes rabidi discurrunt.

S E P T E M B R I.

Nubilus fuit, madidus & frigidus, hic Mensis; Caurus afflavit sæpè, Libs aliquando, Eurus frequenter, sub Finem præcipuè: Boreas viii. ix. x.

Pluvia $\overset{I}{1}$. $\overset{I}{3}$. $\overset{I}{6}$. $\overset{I}{7}$. $\overset{I}{11}$. $\overset{I}{12}$. — $\overset{I}{14}$ — $\overset{III}{16}$. $\overset{I}{17}$.
Dig. Dec.
 $\overset{I}{18}$. $\overset{I}{20}$. $\overset{I}{22}$. $\overset{I}{24}$. $\overset{I}{26}$. $\overset{I}{28}$. $\overset{I}{29}$. = 1. 918.

Altitud. maxim. 23. 29. 9. E 1.
— minim. 11. 29. 2. VV N VV 1. } media 29. $6\frac{7}{30}$
Dies frigid. 28. 46. S E 1.
— tepid. 3. 30. N VV 1. } media Therm. Altit. $36\frac{14}{30}$

Febres petecbiales sparsæ adhuc: Variolæ frequentes: Diarrhæa & Cholera multos infestant: Tusses plurimæ & ad Finem Mensis.

O C T O B R I.

Venit ab Oriente Ventus fere constans per totum Octobrem, Initio & Fine ad Septentrionem inclinans; unde Aer tenuis factus est, at paulo frigidior: medio autem ad Austrum.

Pluvia $\overset{II}{7}$. $\overset{II}{8}$. — $\overset{II}{10}$. $\overset{II}{12}$. $\overset{II}{14}$. $\overset{III}{26}$. $\overset{III}{27}$. = 2. 756.
Levis AB. 3. Malacia — 4. E. 1. — 12. N. 1.
Gelu & maxima Pruina 30. E N E 1.

Altitud. maxim. 30. 30. 1. E N E 1.
— minim. 9. 29. 1. VV N VV 1. } media 29. $6\frac{17}{30}$
Dies frigid. 30. 64.
— tepid. 26. 40. S S E 2. } media Therm. Altit. $47\frac{22}{30}$

Multæ

formant, — aut Vibices; velut in Contusionibus Sanguis ruber in Vasa iniqua urgetur, & Cutim reddit discolorem. — Pestiferæ semper sunt, quòd Cruorem putridum esse, aut maximè solum, denotant: imò adeò sæpe dissolvitur Sanguis, ut profusæ subsequantur *Hæmorrhagia*. Quòd quidem *Scorbuticis* quoque accidit crebrò, cùm ne vel minima Febris Signa adsint, etsi totus fere Corporis Habitus innumeris violaceis Maculis inficitur; qui tamen mox, ac ne quidem tale quid somniantes, funesto sæpe Sanguinis Fluxu corripuntur: iste tamen Cruor nunquam, more solito, concrescit. — Hos certe *Scorbuticos* austera acida, opportunè data, adjuvant maximè, ut haud rarò notavi. — In talibus ideò *Variolis*, & aliis maculosis Febribus, valeant plurimum. — Missio Sanguinis utique obesse magis, quàm prodesse, videtur.

(B) Estne peculiaris aliqua *Atmosphære* Constitutio ad Eruptiones cuticulares gignendas apta? utique per idem fere Tempus, quo *Variolæ*, aut pustulosæ Febres, grassantur, *Exanthemata* quoque omnigena, ut Papulæ, Scabies, Erysipelas, &c. infestare solent, ut observatur sæpissimè: imò dudum, & vulgò noverint vel Mulierculæ, quod *Morbilli*, aut *Rubeolæ*, *Variolas* plerumque præcurrunt. Nonne adeò desumendum sit hinc Monitum prophylacticum? — Forte lenia *Mercurialia*, quæ in aliis Cutis Morbis tantum valent, tempestivè assumpta, aut *Variolis* sint Antidota, aut morbum saltem faciant leviolem: idque potissimùm cùm & Vermiculos enecent, qui junioribus præcipuè adeò infesti sunt, & tam diras sæpe (unà sævientibus *Variolis*) movent Tragœdias. — Hæreo tamen ne fortè Sanguinem quo-

quorundam dissolvant nimium, & ad *Hæmorrhagias* disponant fatales: hoc autem ex facili præcaveri potest Corticem Peruvianum, aut tale quid, exhibendo simul.

(C) Annis maximè pluviosis hic debet annumerari, ob Frequentiam saltem, si non ob Pluviæ Quantitatem: nam continua fere decidit, quanquam rarè admodum gravis. Imbres utique vehementes Aerem faciunt sicciores, quatenus Vapores per *Atmosphæram* congestos deturbant; hinc post eos plerumque Aer purus valde & liquidus apparet, & multo majorem ejus siccitatem *Hygrosopia* indicant: densa autem, & nebulosa quasi Pluvia, omnia humectat maximè.

— Vix unquam sanè memini *Atmosphæram* magis fuisse humidam & crassam, quàm hoc & elapso Anno: Hyems fuit tepida nimis, Æstas perfrigida; utraque infesta semper & Pluviæ ferax, ac nunquam non Morbis abundans: — Ex quo sanè tam udas habuimus Tempestates, Febres putridæ, lentæ, *nervosæ*, ac intermittentes omnigenæ, per has Regiones grassatæ sunt maximè; etiam in hoc Oppido & per Viciniam, cum tamen Annis abhinc viginti veras intermittentes rarissimè viderim. Imò bene memini Milites plurimos, emeritos, ad Arcem nostram olim transvectos ab Oris Icenis & Portu magno, pertinaci admodum Quartana tantum non confectos penitus; qui tamen hic, à sola Benignitate Cœli, convaluere protinùs.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXVI.

JANUARIO.

TRISTI sub Aspectu Annus exoritur : dum enim *madidis* Notus involat Alis, perpetuæ fere ruunt Pluviae. Paucissimi sanè fuere Dies aprici toto Januario : *Atmosfera* verò quàm maximè humida & crassa ; exeunte Mense algida. Gelu rarò admodum, Diluvia sæpe.

Pluvia	$\frac{11}{1.}$	$\frac{1}{2.}$	$\frac{11}{3.}$	4.	6.	8.—	$\frac{1}{10.}$	$\frac{11}{11.}$	$\frac{11}{12.}$	—
	$\frac{11}{14.}$	$\frac{11}{16.}$	$\frac{11}{18.}$	$\frac{1}{19.}$	$\frac{11}{21.}$	$\frac{11}{23.}$	$\frac{11}{24.}$	$\frac{11}{25.}$	$\frac{11}{28.}$	$\frac{1}{30.}$
Dig. Dec.										

31. = 5. 070.

Grando 2. 13. 20. 26. Fulgur & Tonitru cum Pluvia gravissima 16. Vesperis.

Gelu 16. N N W 1.—22. N N W 1. Procella 25. Vespere. S S W.

$\frac{1}{2}$	Altitud. maxim.	6.	29.	8.	VV	NN	VV	2.	$\frac{1}{2}$	media	29.	$2\frac{27}{30}$
	— — — — —	minim.	25.	28.	7.	SS	VV	4.				

Dies

1736)

Constitutio Aeris; &c.

119

Dies frigid. 22. 66. N N VV 1.

— tepid. 4. 50. S b VV 2. } media Ther. Altit. 56¹⁶/₃₀

Multi Tussi vexantur, Fauciumque & Parotidum Tumore. Apoplexia & Paraplegia passim: Prurigo & Pustulæ frequentes.

FEBRUARIO.

Quamvis Initio Februarii Tempestas fuit nimboſa valde, mox tamen ſucceſſit Apricitas aliqua, ac Frigus acre, flante plerumque Vento aquilonali, qui Aerem ſiccabat plurimum, & omnia ſæpe rigido conſtrixit Gelu. Principio Menſis Inundationes permagnæ; poſt etiam ſatis Terris Nivis atque Grandinis miſit Pater.

Pluvia ^{III} 1. ^{II} 2. ^{II} 3. ^I 5. ^I 7. ^{II} 8. 9. 14. 26.

Nix 16. 17. N N w 1.—19. S S E 1.

^I — 20. E 3. — 23. N N w 3. — 24. N N w 2.

Grando 2. w N w 2. — 19. 21. 24.

^I — 26. E S E 2. — 28. N N w 1.

Leves AB. 7. E S E 1. — 19. E b S 1. — magna AB. 6. H. 8. p. m. N. 1. Radii coruſcantes vibrantur vel ab ipſo Auftro, Corona lucida magis vergit ad Orientem quàm vidiffem antehac unquam.

Magnus erat hic Maris Aëſtus Die 16. N N w 3. at minimè inundans ut apud Londinenſes, Icenos, Cantianos atque Belgarum Oras, ubi quàm maximus fuit.

8 Altitud. maxim. 29. 30. 0. N b E 2. } media 29. 3 $\frac{16}{26}$
 ——— minim. 22. 2. 5. VV S VV 2x. }
 Dies frigid. 13. 72. N N E 1. } media Therm. Altit. 60 $\frac{6}{26}$
 — tepid. 2. 56. VV N VV 1. }

Tusses & Catarrhi levi sæpe cum Febricula permulti; Anginæ, Pleuritides & Peripneumoniæ haud raræ: Juniores quamplurimos Perniones vexant maximè.

M A R T I O.

Frigida Tempestas ad Diem usque decimum Martii, post autem multo tepidior evasit: Spiravit Eurus hoc Mense sæpissimè, & pulchra non rarò affulsit Apricitas cum Aere puro siccoque.

Pluvia 1. 6.—8. $\frac{II}{11}$. 19. $\frac{IIII}{21}$. 23. 27. $\frac{II}{29}$.
 Dig. Dec.
 Nix 3. E 3.—8. N w 1.—2. 138.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 0. E b N 2. } media 29. 4 $\frac{11}{31}$
 ——— minim. 22. 28. 8. S S E 2. }
 Dies frigid. 7. 66. N VV. 1. rigid. Gelu & maxima Pruina. }
 — tepid. 27. 45. S S E 2. media Therm. Altit. 51 $\frac{8}{31}$ }

Perniones ulcerosi molestissimi frequenter. Peripneumoniæ passim, præcipuè verò nothæ.

A P R I L I.

Eurus afflavit sæpe, Boreas nonnunquam; Caurus frequenter, hoc Mense; quod Barometrum, diu depressum, resurgere fecit, Nubesque

que abegit: à decimo quinto tamen ad vicesimum quintum Pluvia frequens.

Pluvia $\overset{1}{15}$. — $\overset{11}{18}$. — $\overset{1}{21}$. 22. $\overset{11}{25}$. Grando 15.

Dig. Dec.

— 1. 340.

Pruina maxima 11. 12. Maximæ Rorationes ad Finem.

⌘ Altitud. maxim. 3. 30. 1. E 1. } media 29. $7\frac{1}{2}$
 ——— minim. 25. 29. 3. VV S VV 1. }
 Dies frigid. 11. 58. N 1. } media Ther. Altit. $43\frac{25}{32}$
 — tepido. 29. 32. Malacia. }

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes: Anginæ & Ophthalmiæ passim.

M A I O.

Perflavit Eurus plerumque durante Maio, isque sæpe velox, ac deprimens *Mercurium baroscopicum*, Aquilone tamen, aut Coro, nonnunquam intercurrente. Ineunte Mense Frigora pro Anni Tempore haud exigua, post verò Aer tepidus sæpe & tenuis.

Pluvia $\overset{111}{2}$. 4. 5. $\overset{11}{9}$. 11. $\overset{11}{12}$. 15. 16. $\overset{111}{22}$. 23.

Dig. Dec.

$\overset{1}{27}$. — 2. 536.

Ventus vehemens 21. p. m. E S E. Magnus Halo circa Lunam 9. H. 10. p. m. E 2. — per magnus igneus Halo 11. H. 10. p. m. S E 3.

⌘ Altitud. maxim. 19. 29. 8. E S E 2. } media 29. 5.
 ——— minim. 12. 29. 1. S E 3. }
 Dies frigid. 3. 52. N N VV 1. Frigus insolitum! } med. Ther.
 — tepid. 31. 27. N N VV 1. ——— } Altit. $39\frac{10}{31}$

Pleuritides & Peripneumonix sparsim: Eruptio Pustularum rubrarum urentium plures molestat. Tempestas infesta tabidis.

J U N I O.

Per Initia Junii Aer valde crassus fuit & humidus; tenuis post, ac fervidus sæpe, Finem adusque, fere Mensis, maximo decidente Rore: dum incerto admodum Cursu spiravit Ventus; Eurus sæpe, Boreas haud rarò, Caurus quoque interfuit frequenter, Libs Initio.

Pluvia	$\frac{1}{3}$	4.	6.	$\frac{1}{13}$	14.	23.	$\frac{1}{27}$	$\frac{1}{29}$
Dig. Dec.								
30.	=	1.	6	14.				

Fulgur & Tonitru 29. Nocte. S E 2.—è longinquo 23.—28. p. m.

Altitud. maxim.	18.	29.	9.	N N E 1.	} med. Bar. Alt. 29. $6\frac{3}{30}$
minim.	27.	29	3.	E S E 2.	
Dies frigid.	6.	38.	V V N	V V 1.	} media Therm. Altit. 26 $\frac{6}{30}$
— fervid.	11.	20.	N N E	1x.	

Febres tertianæ, semitertianæ, & quotidianæ, passim: Ophthalmiæ frequentes: Phthisici colliquantur maximè. Alique Pleuritides & Peripneumonix incipiente Mense: psorica Eruptiones plurimæ. — Innumeri Afili Armenta molestissimè infestant.

J U L I O.

Varius fuit hoc Mense Ventus, & Malacia frequens, Caurus verò sub Finem plerumque, sudo existente Cælo, ac fervido, cum Rore maximo.

1736)

Constitutio Aeris, &c.

123

ximo. Immenſa Viſ Pluviæ decedit Die ſecundo
& octavo, flante Vulturno; decimo autem, eo-
dem perflante Vento, quantum vix unquam per
idem Temporis Spatium; ab Hora enim iſtius
Diei tertia pomeridiana ad quintam matutinam

Dig. Dec.

undecimi Pluvia fuit 1.686.

Pluvia 1. $\frac{1111}{1}$ 2. $\frac{1111}{1}$ 3. $\frac{1111}{1}$ 8. $\frac{1111}{1}$ 10. — 12. — 14. $\frac{11}{1}$ 19. $\frac{11}{1}$ 25.

Dig. Dec.

28. — 4. 870.

Procella 2. Nocte. S E. Fulgura Nocte 13.

Altitud. maxim. 16. 29. 9. Malacia — } media 29. $5\frac{9}{31}$
minim. 11. 29. 1. SS E 2x.

Dies frigid. 4. 40. N 2. } media Therm. Altit. $27\frac{10}{31}$
— fervid. 29. 18. VV N VV 1.

Febres intermittentes & *miliares* aliquæ mali
admodum moris, Ruri præcipue: *Variolæ* hîc
sporadicæ: *Choleræ*, *Diarrhææ*, ac *Dysenteria*
etiam, undique valde frequentes ſunt.

AUGUSTO.

Ineunte Auguſto Aer fuit craſſus & valde
calidus, medio Menſe multo frigidior, flante
Cauro; cæterum Ventus erat inconfans maxi-
mè: ſub Finem Ros plurimus decedit, ac redie-
re Calores.

Pluvia 1. $\frac{11}{1}$ 4. $\frac{11}{1}$ 6. $\frac{11}{1}$ 7. $\frac{11}{1}$ 8. $\frac{11}{1}$ 12. — 14. $\frac{11}{1}$ 15. $\frac{11}{1}$ 17. $\frac{11}{1}$ 26.

Dig. Dec.

28. 31. — 1. 834.

Nox procelloſa valde 13. S w b w 4. Ful-
gura 20. Noctu. Magni Maris Æſtus 26. 27.
S S E 2x.

Die

Die 25. w i. inter Horam nonam vespertinam & undecimam Zona quædam angusta, at lucida valde, ab imo Occidente ad summum Orientem usque extensa, magnæ Iridis instar effulsit, stupente Populo. AB. 29. N 1.

⚡ Altitud. maxim. 18. 29. 8. N VV b N 1. } media 29. $4\frac{17}{30}$
 ——— minim. 26. 29. 1. S S VV 2. }
 Dies frigid. 16. 42. VV N VV 1. } media Therm. Altit. $27\frac{7}{30}$
 — fervid. 3. 19. VV S VV 1. }

Febres *miliares*, malignæ, frequentes, in Cornubia præsertim. Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria* exque aliquando cruentæ, frequentissimæ.

Mellificant Apes optimè; plurimæ Cicadæ & Vespæ. Optimum undique Frumentum.

S E P T E M B R I.

Flavit plerumque Corus Mense Septembri, Initio & sub Finem Pluvia: altam fere tenuit Stationem *Barometer*: Aer majore ex Parte crassus.

Pluvia 1. 3. $\frac{1}{4}$. $\frac{11}{6}$. 8. 10. 13. 15. 22. — 24.
 Dig. Dec.
 26. — 29. = 1. 5 12.

Leves AB. 26. 27. H. 9. N w 1. Maximus Halo circa Lunam 12. H. 11.

⚡ Altitud. maxim. 21. 30. 0. N N E 1. } media 29. 7.
 ——— minim. 30. 29. 3. S VV b S 3. }
 Dies frigid. 18. 50. maxima Pruina N N VV 1. } media Ther.
 — calid. 7. 29. S VV 1. ——— } Altit. $36\frac{20}{29}$

Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria*, adhuc valde frequentes, Febre nonnunquam comitante.

Pluri-

Plurimæ Febres *miliares*, *scarlatinae*, pustulosæ; aliquæ porrò lentæ, *nervosæ*: sæpe cum Glandularum Parotidum Fauciumque Tumore, ac profusis semper Sudoribus: Australibus in Oris, Devonix & Cornubiæ præsertim.

O C T O B R I.

Ineunte & exeunte Octobri immensa Pluvix Copia decidit, dum Libs sæpe fremuit vehementer; à duodecimo autem ad vigesimum primum ne minima Pluvia, Euro flante, aut Aquilone: ad Finem Mensis Aer erat valde crassus & humidus.

	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Pluvia	1. — 3.	6.	7. — 9.	10.	11.	22.	23.
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	Dig. Dec.	
— 26.	27. — 29.	30.	31. = 6.	534.			

Procella 1. multo Mane. S b w — 7. S w — 9. Mane. S w b w 4^x. ab Hora autem prima ejus Diei pomeridiana ad tertiam usque Corus vehementissimus, quasi Circius Gallicus omnia deturbans, perfremuit, velocissimè cadente *Mercurio*. — Maximus Halo subluteus, circa Lunam 6. H. 8. w 1. AB. 27. H. 8. w N w 3. media autem Nocte Grando gravis & Fulgura.

8	Altitud. maxim.	21.	30.	1.	N N E 1.	} media 29. 4 $\frac{1}{3}$
	minim.	9.	18.	4.	N V V 4 ^x .	
	Dies frigid.	21.	54.		N N E 1.	} media Therm. Altit. 42 $\frac{12}{30}$
		16.	36.		E S E 1.	

Febres lentæ, *nervosæ*, *miliares*, haud paucæ, cum Sudoribus profusis: Cholerae ac *Dysenteriae* adhuc passim; præcipuè Mensis Initio: Sub Finem Tusles *ferinae* inter Pueros.

Morbus

Morbus pestilens Boves consumit plures & Porcos in Australi Devoniam.

N O V E M B R I.

Altum plerumque tenuit Gradum *Barometer* hoc Mense: Ventus ab Oriente sæpe spiravit, sæpe & à Septentrione. Aer fuit non rarò valde humidus & gelidus sæpe: Initio Glacies, ad Finem Gelu maximæque Pruinæ.

Pluvia 1. 6. 7. 9. 11. 12. 16. 18. 21. 24. iii
Dig. Dec.

25. 28. = 1. 150.

Procella Vesper. 24. S w b w, & tota fere Nocte Grando multa 7.

AB. levis, 7. N E 1. — major 8. H. 10. N N E 1. magna variegata 13. H. 7. N w 1.

8 Altitud. maxim. 5. 30. 3. E N E 1. } media 29. $8\frac{2}{3}$,
— minim. 25. 28 8. V V 2.

Dies frigid. 27. 65. E N E 1. } media Therm. Altit. $58\frac{25}{29}$,
— tepid. 22. 44. V V N V V 1.

Dysenteriae adhuc: *Tussis convulsiva* passim. Innumeri fere Tussi, Coryza, Tumoribus Colli ac Faciei, corripuntur; haud pauci Angina. Plurimi Morbo *rheumatico* vexantur.

D E C E M B R I.

Perstat usque *Mercurius* altam tenere Stationem, etsi medio Mense Libs furens istum deturbavit, plurimamque demisit Pluviam, *Atmosphæram* verò fecit humidissimam. Sanè ab Exitu Octobris, ad hoc usque Tempus, Aer immensa Vaporum

1736)

Constitutio Aeris, &c.

127

porum Cópia abundavit, quæ, partim saltem, *Mercurium* sustinuit. Septentrio Gelu nonnunquam produxit, idque sub Finem Mensis rigidum.

Pluvia $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{1111}{2}$ $\frac{1111}{2}$
 2. 3. 4. 5. 10. — 13. 14. 15. — 17.
 $\frac{111}{2}$ $\frac{111}{2}$ $\frac{111}{2}$ $\frac{1}{2}$ Dig. Dec.
 18. — 20. 22. 25. 27. 28. 31. = 5. 026.

Fulgur & Tonitru cum vehemente Grandine
 6. primo Mane. w N w 4^r.

Procella 17. Nocte. w S w — 20. bene Mane.
 S w b w.

Altitud. maxim 24. 30. 4. N 1^r } media 29. $7\frac{18}{29}$
 ——— minim. 20. 29. 1. S VV b VV 4. }
 Dies frigid. 25. 70. N 1. } med. Therm. Altit. $55\frac{10}{29}$
 — tepid. 14. 48. S VV 3. }

Diarrhææ & Dysenteriæ adhuc; *Rheumatismus* frequens & *Icterus*: maximæ Querelæ de languido Virium Statu undique. — Tumores Fau-
 cium, Glandularum, Parotidum, ac Maxilla-
 rum; Tusses, Destillationes, Coryzæ, Raucedines, levi non rarò comitante Febricula, per omnes undique. Plures vel in iisdem Ædibus simul & semel corripuntur; evanuerè vero hæc omnia facillimè, modò se in lectulo paululùm continerent, & multa tepida Portione Sudores elicerent.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXVI.

Dig. Dec.

= 36. 706.

CONSTI-

Anno MDCCLXXVII.

ATMOSPHERA, innumeris adhuc gravata Vaporibus, *Mercurium Barometricum* sustinet usque ad Stationem sanè præaltam, Causa plerumque spirante. Aer interea æquè humidus esse perstat, ac si afflaret madidissimus Austro; irruit quidem medio Mense Libs, durans tamen parumper: à vicesimo primo ad vicesimum quintum Gelu.

Pluvia 2. 7. 12. — 14. ⁶16. ¹¹¹17. 26. 27. 29.
30. Nix 24. Grando ¹28. = 1. 588.

Halo circa Lunam magnus omni Nocte à 27.
ad Finem.

8 Altitud. maxim. 19. 36. 6. N 1. } media 30. $1\frac{6}{30}$
 ——— minim. 17. 29. 6. S VV 2. }
 Dies frigid. 25. 70. Malacia. } media Therm. Altit. $55\frac{2}{30}$
 — tepid. 1. 48. VV 1. }

Febricula *catarrhalis* innumeros etiamnum in-
festat, prout Mense Decembri: imò & jam
quam-

quamplurimi Equi eodem penè Morbo affici videntur, quorum certè pereunt plures. Haud parcè quoque grassantur Pleuritides ac Peripneumonix, nothæ præcipuè: nec infrequens est Icterus.

F E B R U A R I O.

Ventus occidentalis hoc Mense prævaluit, ad Septentrionem sæpe, ad Austrum verò flectens sæpiùs; Aquilo nonnunquam, aliquando Vulturinus, interfuit: humidus permansit Aer, at subsedit Barometer.

	<u>iii</u>	<u>ii</u>	<u>iii</u>		<u>ii</u>		<u>i</u>	<u>iii</u>	
Pluvia	1.	3.	6.	8.	11.	13.	14.	15.	16.
									17.
	<u>ii</u>	<u>ii</u>	<u>i</u>						Dig. Dec.
18.	19.	21.	24.	Grando	25.	26.	= 3.	488.	

Maxima Pruina & Gelu 5. 6. 8. 9. Procella, Fulgur & Tonitru 17. Nocte. w b N. Maximus Halo circa Lunam 27. 28.

8	Altitud. maxim.	9.	30.	2.	N b E 1.	} media 29. 7 ₂₇
—	minim.	16.	29.	2.	S VV 3x.	
Dies frigid.	2.	66.	N 1.			} media Therm. Altit. 55 ₂₇
— tepid.	23.	49.	S VV b VV 2.			

Multi Rheumatismo & Angina laborant, plurimi adhuc Morbo catarrhali pulmonario. Variolæ hic sporadicæ, multis in Locis epidemicæ. Tussis anginosa durat usque inter Equos.

M A R T I O.

Principio & Fine Martii Eurus afflavit, aut Boreas, medio autem plerumque Corus: Aer evasit tenuis magis & siccus ad Finem præcipuè delapsis scilicet jam Vaporibus.

Pluvia $\frac{III}{7.}$ $\frac{I}{8.}$ $\frac{I}{10.}$ 11. $\frac{II}{13.}$ $\frac{II}{14.}$ 15. $\frac{I}{16.}$ $\frac{II}{18.}$
 Dig. Dec.
 $\frac{III}{19.}$ $\frac{I}{20.}$ $\frac{II}{21.}$ $\frac{II}{22.}$ $\frac{III}{30.}$ 31. = 4. 328.

Levis AB. 7. w N w 1. — 18. N w b w 3.
 Procella 18. a. m. S 4^x.

8 Altitud. maxim. 6. 30. 1. N N E 1. } media 29. $5\frac{12}{30}$
 ——— minim. 14. 28. 8. VV b N 3^x. }
 Dies frigid. 6. 64. rigidum Gelu. } media Ther. Altit. $52\frac{2}{3}$
 — tepid. 31. 46. S E 1. — }

Pleuritides, ac Peripneumonix, & veræ & nothæ, haud raræ: Rheumatismus, Ischias diu admodum vexans, & sævæ Arthritides, multos cruciant. ——— Tusse plurimæ cum Gutturis Dolore ad Finem Mensis.

A P R I L I.

Ab Initio Mensis ad Diem decimum octavum Ventus ex Oriente perflavit, à vicesimo Libs, aut Argestes: ineunte Aprili Aer fuit valde frigidus, medio siccus admodum, & exinde tepidior.

Pluvia $\frac{IIII}{1.}$ $\frac{II}{2.}$ 4. $\frac{I}{8.}$ 9. $\frac{I}{19.}$ $\frac{III}{21.}$ $\frac{II}{22.}$ $\frac{II}{23.}$
 Dig. Dec.
 $\frac{I}{26.}$ $\frac{I}{28.}$ gravis Grando 24. = 3. 058.

Procella

1737)

Constitutio Aeris, &c.

131

Procella 2. E S E 4. — 13. tota Die. E 4^r.

♂ Altitud. maxim. 12. 30. 0. N E 1^x. } media 29. 6⁴/₂₈
 ——— minim. 23. 29. 0. S E 3. }
 Dies frigid. 6. 5. E 1. } media Therm. Altit. 43¹¹/₂₈
 — tepid. 30. 32. E 2. }

Multi Apoplexia, Paralyfi & Vertigine correpti sunt; aliqui Pleuritide & Peripneumonia. *Variolæ* passim: Asthma valde frequens, medio Mense præsertim. ——— Tusses, Coryzæ, Tumores Colli ac Faciei undique. — Crebræ Tusses *convulsivæ* inter Pueros in australibus Damnoniæ Oris.

M A I O.

Recurrrens jam ad Orientem Ventus per totum fere Mensem spiravit, ad Austrum flectens sæpe, ad Septentrionem verò sæpiùs magisque. Tempestas fuit per Initia (si Diem unum, alterumve, excipias) tepida satis: post verò fervidissima successit. Rorationes maximè Agros Hortosque fovebant assiduè durante Tempore fervido, alioquin omnia fere fuissent adusta.

Dig. Dec.

Pluvia 8. 9. 13. 15. 27. — 0. 332.

Fulgur & Tonitru hic 27. p. m. S w b w 2.
 Fulgur & Tonitru ad Septentrionem, prope Alpes Damnonienses, & in occidentali Parte Cornubiæ, cum gravissima Pluvia 24. 25. 26. nulla hìc.

♂ Altitud. maxim. 16. 30. 0. N E r. } media 29. 5¹¹/₃₀
 ——— minim. 22. 29. 2. E S E 2. }
 Dies frigid. 10. 52. N 2. insolitum Frigus! } media Therm.
 — fervid. 25. 15. Malacia. ——— } Altit. 29¹⁶/₃₀

M

Febres

Febres *miliares* compositæ (commistæ nempe cum Pustulis limpidis Papulæ rubræ) hic passim, valde frequentes in occidua Cornubia. Initio Mensis plures Morbis Capitis correpti, ac Pectoris. Multi *Hæmorrhagiis* immodicis laborant; quarum Causa haud dubia fuit enormis admodum Aeris Mutatio: medio enim Mense penè horruimus Frigore, sub Finem arsimus Aestu.

J U N I O.

Priorem Junii Partem Aquilo frequens siccam quidem reddidit, ac frigidam valde; calida verò posterior evasit, Cauro plerumque spirante. Aer per totum fere Mensem fuit tenuis admodum, plurimæ verò & maximæ cecidere Rorationes. — Terra, Solis Ardore percalefacta, quamplurimos emittit Vapores; qui, nocturno condensati Frigore, Herbas Graminaque grato foveant Humore: nisi totos fere, dum exhalantur, Ventus rapidus secum verrat per Auras. Ideò cùm aut nullus sit Ventus, aut lenis admodum, Ros plurimus videtur, dum fortis adsit dissipatur protinùs; æquè tamen exhalante Terra Vapores.

Pluvia $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{5}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{11}{18}$ 23. 25. = 1. 066. Dig. Dec.
Tonicru a. m. 25. N W 1.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 0. N 1. } media 29. $6\frac{12}{30}$
— minim. 5. 29. 2. E N E 1. }
Dies frigid. 15. 42. N N VV 1. } med. Ther. Altit. $27\frac{26}{30}$
— fervid. 22. 19. Malacia. }

Procedente Mense Febres *rheumaticæ* & *Coryzæ* plurimæ: *Diarrhæa* frequens admodum: Tusses

1737) *Constitutio Aeris, &c.* 133
 Tussis convulsivæ inter Pueros passim : Variola
 in Vicinia, jam verò hic nullæ.

J U L I O.

Æstuosus subsequitur Julius, crassum tamen
 congerit Aerem creber ex Austro & Occidente
 Ventus, sub Finem præcipuè. Immenfa Vis
 Roris decedit Initio. Muscæ innumeræ molestant
 undique, & Erucæ plurima vorant.

Pluvia 8. 13. 14. 18. 19. ^{III} 20. ^I 22. ^I 23. 25.

^I Dig. Dec.

28. — 31. = 1. 320.

Tonitru è longinquo 7. 11. Procella 22. S
 w b S 4^x.

8 Altitud. maxim. 4. 19 7. S E 1. } media 29. 4.
 ——— minim. 22. 29. 0. S V V b S 4^x.

Dies frigid. 31. 36. N V V b V V 1x. } med. Ther. Alt. 25 ¹⁸/₃₀
 — fervid. 7. 17. V V S V V 1.

Febres *miliares*, rubræ præcipuè : Peripneu-
 moniæ & Morbi colici passim. Tussis convul-
 sivæ in Australi Devoniam quamplurimos infestant
 Pueros. *Ophthalmiæ*, & *Cholerae* haud raræ.

A U G U S T O.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus fuit ut-
 plurimum Septentrionem inter & Occidentem,
 Libs autem medio interfuit frequenter : *Atmos-*
phæra facta est crassa valde & humida, ac mul-
 to frigidior.

Pluvia $\overline{1111}$ $\overline{111}$ $\overline{11}$
 1. 2. 3. 5. 6. 7. 10. 13. 15. 19.
 Dig. Dec.
 $\overline{11}$ $\overline{1}$ $\overline{11}$
 20. 21. 23. 25. 26. = 3.848.

Gravis Procella 20. primo Mane. S w b S
 4^x. AB. 9. H. 10. N w b w 1. maxima AB.
 10. H. 9. N w 1. Hujus Radii variis erant,
 atque maximè vividis, distincti Coloribus: Co-
 rona pulcherrimè rutilans à Zenith nostro ad O-
 rientem duodecim circiter Gradibus, ad Meridiem
 quoque declinabat paululùm. Permagna rursus
 AB. 11. 10. p. m. N w b N 1. Corona erat
 eodem ipso Loco, quo hesternæ Noctæ Coloris
 Ferri igniti. Levis AB. 12. H. 9. w N w 1.

8 Altitud. maxim. 9. 29. 9. N VV 1. } media 29. 5.
 ——— minim. 20. 28. 8. S VV b S 4^x. }
 Dies frigid. 4. 44. N N VV 1. } media Therm. Altit. 33 $\frac{27}{29}$.
 — calid. 17. 27. S S VV 2. }

Tusses, Diarrhææ & Cholerae, valde fre-
 quentes. Febres lentæ, nervosæ & miliares pas-
 sim: Variolæ sporadicæ.

SEPTEMBER.

Toto hoc Mense humilem tenuit Stationem
 Barometer, Vulturno plerumque flante, aut
 Africo. Aer interim redditus est humidus val-
 de, & frigidus: nam Septentrio quoque aliquan-
 do intercurrebat.

Pluvia $\overline{111}$ $\overline{1}$ $\overline{11}$ $\overline{11}$ $\overline{1111}$
 2. 11. — 15. 18. 19. 20. — 22. — 24. 26.
 Dig. Dec.
 $\overline{1}$ $\overline{1}$
 27. 28. — 30. = 2.826.

Procella

1737)

Constitutio Aeris, &c.

135

Procella 11. S E b S 4^x. — 22. S w 4. Fulgur & Tonitru a. m. 20.

Maximus Halo circa Lunam 27. S b w 1^x.

Altitud. maxim. 10. 29. 9. N N E 1. } media 29. $3\frac{18}{27}$
 ——— minim. 22. 28. 5. S V V 4. }
 Dies frigid. 30. 46. N N V V 1. } media Therm. Altit. $36\frac{8}{27}$
 — calid. 6. 28. E S E 1. }

Diarrhœa plurimi laborant, aliqui *Febribus* intermittentibus, *anomalis*; multi *Morbo colico* & *Cholera*. — Tumores *Faucium*, *Parotides*, *Coryzæ* cum *Tussi* valde frequentes: *Variolæ* sparsæ. Nec infrequens est *Icterus*, nec *Rheumatismus*.

O C T O B R I.

Frequens ab Oriente Ventus, Mense Octobri; *Baroscopium* subinde erexit; qui porrò, ad Septentrionem deflectens sæpe, Tempestatem, fecit paulo frigidiorē, non rarò tamen intercurrente pulchra tepidaque Die: Aer autem plerumque humidus fuit & crassus.

Pluvia $\frac{11}{1}$. 5. $\frac{1}{8}$. 9. $\frac{11}{11}$. $\frac{11}{15}$. $\frac{1}{18}$. 24. 30.
 Dig. Dec.

= 1.556.

Procella 15. Nocte: S w 4^x. Glacies & maxima Pruina 14. 15. N N E 1.

Die 20. H. 7. p. m. vividam Iridem lunarem observavi, densissima, at tenuissima, decidente Pluviola.

Altitud. maxim. 14. 30. 1. N N E 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 16. 29. 0. V V b S 2. }

M 3

Dies

136   *Constitutio Aeris, &c.*   (1757)
 Dies frigid. 22. 61. N E 2x. } media Therm. Altit. 50 $\frac{25}{30}$
 — tepid. 3. 43. N b E 1. }

(A) Icterus frequens; *Variola* passim; Dentium Dolores, Tumoresque Faucium ac Faciei, cum Cruciatibus *rheumaticis* sæpe, præcipue Lumborum, plurimos vexant.

N O V E M B R I.

Nunc Boreas, nunc Corus, *Mercurium Barometri* sustinent usque, maximè per Initia Novembris, Aerem tamen neutiquam desiccabant: medio quidem Mense haud parum sæpe intervenit humidus Auster.

Pluvia $\frac{11}{12}$. — $\frac{1}{14}$. — $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{19}$. 23. — 25. 26. 28.
 Dig. Dec.
 = 1. 334.

AB. 1. 10. p. m. E N E 1. — 7. N w b N 1.
 Vehemens Ventus 27. p. m. N w b w.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 4. E N E 1. } media 29. 8 $\frac{14}{25}$
 ——— minim. 16. 29. 1. VV 1. }
 Dies frigid. 30. 65. N E 1x. } media Therm. Altit. 53 $\frac{6}{36}$
 — tepid. 12. 48. S b VV 2. }

Per omnia undique Loca incessit hoc Mense Morbus, medio tamen hoc in Oppido potissimum: omnes fere, cujuscunque fuerint Habitus, aut Ætatis, corripuens; Modo quidem haud ab simili, quo Febricula *catarrhalis epidemica* Anni MDCCXXXIII. at sæviore multo.

Magna adfuit Gravedo & Capitis Dolor, Nausea frequens, Sternutamenta perpetua, Destillationes maximæ, ac Tussis sæpissimè importuna

tuna valde. — Per Initia discruciauit multos acerbus Dorsi atque Lumborum Dolor, quod malè plerumque significabat; nam & magna simul accessit Præcordiorum Oppressio & haud modica Febris, sæpe planè *peripneumonica*: perliquida verò expuerunt, rarò coctum aliquid. De his actum esset prorsus, si Phrenitis quoque interfuisset. — Tanta sæpe fuit in Fauces Destillatio, ut Anginam haud levem faceret: sæpiùs verò Faciei Tumor, Parotidum, Maxillarum, sequutus est, ac immensa Pituitæ acris ex Ore Naribusque Fluxio. — Plurimos acutissimus Dentium Dolor torfit, etiam quibus antè fuerant sanissimi: idque persæpe uno solùm à Latere, desinens accuratissimè inter Dentes *incisores*. Doluit & sæpe dimidium tantùm Caput, quasi in *Hemicrania* exquisita.

Longe plurimi sola laborabant Febricula cum Gravedine infesta, *Catarrho* & molestissimis Dentium Doloribus, accedente ut plurimùm Tumore Faucium & Aspredine: Juniores autem, crescente Morbo, delirabant sæpe. — Per multos cruciavit Dolor *rheumaticus* vagus, quosdam *ischiadicus* vehemens, non rarò durans diu: haud paucos errantia Tormina corripuerunt, *Diarrhæa* sæpe insequente *critica*. Lingua fuit alba plerumque, rarò arida, nec multùm sitiebant Ægri; Urina turbida fere & subrubra. Cruor sæpè Pleuriticorum similis.

Febris hæc *catarrhalis* plures jam per Hyemes plus, minusve, grassata est: varias autem induit Formas, pro Ratione variarum Hominum Constitutionum. Plures levis solùm Febricula tenuit, modico protinùs discussa Sudore; haud paucos autem Peripneumonia gravis: in Genere

tamen multo vehementius hoc Anno sævit, & largiorem Sanguinis Missionem postulavit.

Omniò mihi pendere videtur à crasso, udo, gelidoque Aere, Spiracula Cutis occludente, & acrem intra Corpus Colluviem congerente: nam & præcedit hunc Morbum semper, ac comitatur, crassa admodum humidaque *Atmosphære* Temperies: nec grassatur unquam, nisi Mensibus hybernis, & ejusdem prope Indolis esse videtur cum Hyemali Febre *Sydenhamii*.

D E C E M B R I.

Varia fuit admodum hoc Mense Aeris Temperies, nunc frigida valde, flante Aquilone, nunc longè tepidior, irruente Africo sæpe, nec infrequenter Vulturno: immensa Vis Vaporum, per *Atmosphæram* diffusa, *Barometrum* mirè sustinuit; etsi haud paucæ corruerunt Pluviae.

Pluvia ^{II} 2. ^{III} 4. — 6. ^{III} 8. ^{II} 12. 14. — 16. 18. — 20.
^I 22. ^{II} 23. ^{III} 24. 26. 30. Grando 31. = 2. 620.
 Dig. Dec.
 Procella 18. S S E 4. — 30. S S W 4^r. Maxima sæpe Pruinæ.

☿ Altitud. maxim. 4. 30. 3. N N E 1. } media 29. $8\frac{15}{31}$
 — minim. 8. 29. 3. S V V 3x. }
 Dies frigid. 29. 73. N E 1. } media Therm. Altitud. $57\frac{2}{31}$
 — tepid. 24. 49. S V V 2. }

Prima Vespera Diei hujus Mensis quinti Cælum totum, Nube quasi tenui obductum, rutilabat maximè, Lumine velut Ignis triumphalis reflexo: haud minorem utique spargebat Lucem, quàm vel ipsa plena Luna, Nubibus operta. Per-
 dura-

duravit verò mirum hoc *Phænomenon* ad mediam fere Noctem; at longè clarissimè effulsit inter Horam quintam & septimam vespertinam: levem sanè Vulgum haud leviter perterruit; hic tristitia Incendia timens, ille Cœlum deprecans perinde quasi sanguineum. — Aer toto fere Die nebulosus fuerat, ac tepidus, irrorante sæpe Pluviola, præcipuè post Meridiem; vix ullus Ventus: Vespero verò Nebula ingratum mittebat Odorem; imò per Dumeta fortè tunc perequians, Pluviolæ Guttulis aspersus, insuavem admodum percepi Gustum, ceu ab ingrato Dulcore. — Longè, latèque, insolitum hoc Lumen Septentrionales Europæ Partes illustravit; apud Kilkenniam verò, in Hibernia, Globus quasi igneus, in Aere suspensus, videbatur, eodem Vespero, per Horam fere, tunc terribili Fragore displosus, Flammæ dispergebat undique.

Ad extremum fere Mensis duravit passim Morbus *epidemicus*, jam verò evanescit; plurimi tamen inde conqueruntur de maximo Virium Languore: Aliqui in Icterus, plures in Phthisin incidunt; permulti in Arthritidem & *Rheumatismum* pertinacem.

Quod ad hujus *Epidemici* Curationem attinet, parum certè discessimus à Methodo, quàm Anno MDCCXXXIII. suprà descripsimus: atqui in hoc sanè magis fuit necessaria Sanguinis Detractio, imò & nonnunquam repetita juvit, præsertim urgente Febre, ac sæviente Dorsi, aut Pectoris, Dolore. — At magno certè implicatur Errore quisquis in Morbis hujusmodi ab acri nempe Pituita productis, æquè liberalem Venæ Sectionem imperat, ac in vera Pleuritide, aut Peripneumonia; quod quidem candidiss.

didissimus notavit dudum Sydenhamius, aliàs utique haud parcus Sanguinis detractor, *Section v. Capit. v.* quem velim ut consulat Lector.

Post Sanguinis Missionem frequentia *Epispastica* admoveri jussi: ex Ulcusculis acerrimi Serii Quantitas planè stupenda defluxit.

Nihil magis in hoc Morbo profuit, quàm blandus, tepidus, per omnia Membra æqualiter diffusus Sudor. Nihil eum ciebat tutius quàm Serum Lactis vinosum dilutius, tenue Decoctum Eryngii, aut tale quid, epotum tepidè: optimo quoque Successu subinde dedi Misturam ex Sale Cornu Cervi, Succo Limonum saturato, Aqua Menthæ, aut Hyssopi adjecta. Hæc percommodè movebat Sudores; si minùs id quidem, saltem Urinam; porrò mollem semper præstabat Alvum: omni utique Modo Colluviem expellit pituitosam, ac Spiritum reddit expeditiorem, admisto præcipuè Oximelite scillitico. — Elixir asthmaticum le Mortii Tussis Vehementiam lenibat optimè, & promovebat etiam Sudores. — Alvus non solùm per totum Morbi Impetum tenera servanda erat, sed & sub Finem purganda; ne graviora crearent Mala morbidæ Reliquiæ.

Post Febrem penitùs abactam, obstinatissimi sæpe permanebant Dolores *rheumatici*, quos quidem expugnabant benè *Cathartica*, *Mercurialia*. Nihil tamen invèni præstantius quàm sequentem Antimonii Præparationem; quæ profectò totam istius Mineralis Potentiam continet: eam ideo (sic Venia Verbo) Antimonii *Essentiam* nomino.

Omnes olim intendi Nervos ut ex Stibio Medicamentum aliquod utile expromerem; omnes fere Chemistarum & Alchemistarum Processus non exploravi solum, sed & in Ægrotis etiam variis sæpe probavi; plures sanè mirabilis agnosco Virtutis: hoc tamen affirmo sanctissime, nihil inde melius, nihil tutius, nihil efficacius, deprehendi unquam, quàm tritum illum, ac simplicem Vitri *antimonialis* Infusum ex Vino albo generoso, Aromate aliquo *Stomachico* adjecto. Possidet enim, experto crede, possidet, totas Antimonii Vires; quippe qui epotus largiter maximas movet Vomitiones, in minuta tantum Quantitate, ad Guttas puta viginti, aut triginta, adhibitus Sudores elicit benignos; paulo tamen majore Alvum solvit leniter: quid potest aliud majus ulla alia Stibii Præparatio? Quamvis autem tantæ sit Virtutis Vinum hoc *Antimonia- tum*, minutissimis tamen Stibii Particulis, prope dixerim *Effluviis* solum imbuitur: quæ, cum sint inter minima fere Naturæ, angustissima Corporis Vascula permeant facillimè; tantæ verum Efficaciæ, ut vel magnum Canalem alimentarium stimulent potenter, multo magis ideò exiles Corporis Canaliculos: ob summam autem Tenuitatem eos minimè lædant.

Hic ideò Tibi sisto, Lector bone! Medicamentum, paratu quidem facillimum, at Viribus maximum: in omnibus enim Vasculorum Obstructionibus percommode exhiberi potest, seu primas expurgare Vias; seu intima Corporis Penetralia detergere velis. Nihil utique ad Sudores excitandos datur aptius, nihil tutius; nam parum admodum excalefacit: unde in ipsis Febribus, lentis præcipuè & intermittentibus, adhibe-

adhibetur optimè ; nec non in quàmplurimis Morbis chronicis , in Rheumatismo rebelli potissimum. — Id utique spondeo, nullas huic deesse Vires , quas ulla habet Stibii Præparatio, Strophis utcunque pomposis venditata, aut improbo confecta Labore.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXXVII.
Dig. Dec.

= 27. 364.

Brevis Commentatio de Morbis Ictericis.

(A) In Ictero sæviore non rarò *Hæmorrhagias* vidi ex omnibus fere Corporis Meatibus , vix ullis cedentes Remediis ; imò haud citiùs uno Loco Fluxum cohibueris quàm eruperit alio. Id in piissima olim Matrona, tristi admodum Exemplo , notavi , quæ icterica , ac febriculosa , Sanguinem profudit vehementer ex Naribus , Viis urinariis, Utero, Intestinis, tandemque cum Sanguine Animam ! Et si *Hæmorrhagiam* , per breve saltem Tempus , restinximus sæpe ; pro Ratione verò qua Fluxus substitit infrà, eo violentiùs è Naribus profluxit.

Multis abhinc Annis Generosus quidam robustus , Poculis meracioribus Spirituique Vini ardenti nimium deditus, in gravem incidit Ictericum ; ex quo tamen sanus satis evaserit, si medicis Præceptis obtemperaverit probè . At ille contrà , quòd Gingivæ sæpe funderent Sanguinem, & Dentes essent *Scorbuto* fœdati, Medica-

stro cuidam (si Diis placet) ad Dentes se commisit, qui Dentifriciis & Scalpris validè perfricans Dentes atque Gingivas, tantam excitavit *Hæmorrhagiam*, ut eam cohibere, vel valentissimis Stypticis, nequirent Chirurgi in Arte bene versati: sed innumeris profiliens Rivulis Sanguis, sectis quasi Arteriis, per omnem undique Gingivam, sedecim Horarum Spatio Hominem, penè exsanguem, confecit.

Certè nunquam non aliquid subest Periculi, ubi Morbo arquato vexatis accidit profusio Sanguinis: denotat enim acerrimum & maximè solutum Statum Cruoris: quo quidem in Casu, Attenuantia, *Aloetica*, *Volatilia* atque *Chalybeata* exhibere, perinde est ac Hominem jugulare, è contrà Acida, diluentia, demulcentia, Aquæ acidulæ & id Genus alia, juvant maximè. Prodest sæpe plurimùm Semen Cannabis ex Lacte Decoctum, aut Emulsio ex Seminibus Papaveris albi & Amygdalarum dulcium, post levem Sanguinis Missionem (si Febricula urgeat & ferat Pulsus) & Alvi Solutionem debitam. — Sanè haud scio, annon modica Venæ Sectio æquè necessaria sit in *Hepatitis*, ac consequenter in Obstructione Hepatis cum febriculosa Sanguinis *Diathefi*, atque in Pleuritide, aut Peripneumonia: præcavet enim graviora Mala, Inflammationes scilicet, Apostemata dira, aut Scirrhomata.

Est verò alia Icteri Species, & (ut ajunt) toto Cœlo diversa, quæ, ab inerte & viscida Bile pendens, diversam omninò poscit medendi Methodum: hic enim lentus nimis & crassus Sanguis glutinosam valdè, ac vapidam, generat Bilem; quæ tandem Vasa obstruit biliaria, adeo
ut

ut Hepatis obstructio Morbi potius Effectus sit quam Causa. — In hoc igitur Casu Emetica primò, Cathartica dein Aloetica & Mercurialia desiderantur; Attenuantia tunc saponacea, tartarea, volatilia, tandemque Chalybeata, necessaria sunt: cave tamen sis ne Chalybeata Medicamenta præproperè adhibeas, ante scilicet quam fluxos reddideris Humores; aliter enim, pro Remedio, immedicabilis forsan Hepatis Scirrhus eveniet.

Atqui hic non possum quin laudem maximè *Tartarum regeneratum*, seu (ut dicitur) *Terram Tartari foliatam*, ut Remedium dissolvens maximè, non solùm ad Morbum regium aptissimum, sed ad alios etiam quammultos. — Conflatum quippe ex Acido oleoso subtilissimo Aceti, & Sale fixo Alcalino, fit Sapo quidam mirabilis & penetrans maximè; qui omnibus quibuscumque Liquoribus miscetur promptissimè, vel in ipso *Alchhole* Vini facile dissolubilis: hinc omnia gummata, resinosa, oleosa, viscosa, sive Animalia, sive Vegetabilia, solvit optimè; imò Gummi Lac, Succinum, Myrrham, tenacissima certe Corpora. Unde lentos nimium & glutinosos Corporis Humores potentissimè dissolvit, & Vascularum Obstructiones reserat maximè. Quamvis autem tantas possidet Virtutes, vix ullam habet Acrimoniam: imò, quod mirabere forsan, æquetutò Pleuriticis, ac ipsis Hydropicis, exhibetur. Eximius sanè Usus est Medicamentorum, quæ Pondere & Subtilitate crassos & lentos Humores comminuere possunt: longè tamen feliciores erunt Effectus Ope Saponis alicujus detergentis, qui glutinosum & pingue resolvat. — Honos fit Corpusculo humano! Utriculi sordidi non æquè

æquè terfi & puri redduntur sola Aqua & Lapidibus, aut Globulis plumbeis, conquassatis, ac si adhibeatur quoque smecticum aliquod Laxivium. — Rectè quidem præcedere debet Usus Saponis alicujus Medicamentorum Exhibitionem, quæ plurimo pollent Memento, ut glutinosos incidat Humores eosque *εὐπόως* reddat.

Latuit diu Sal hic, sive Sapo, nobilissimus inter Strepitus Fucosque Alchemistarum, recondita Farragine Titulorum celatus; utpote Sapo Sapientium, prima Materia vegetabilis, Sulphur Naturæ vegetabile, Sal harmoniacum vegetabile, Mercurius Naturæ & Philosophorum, ut apud Lullium, Parisinum, Guidonem, &c. invenies: recentiores verò cum aptiore Nomine, *Acetoradicato* scilicet, & *Terra Tartari foliata* insigniebant; semel etiam apud Lullium in Apertorio suo Terra foliata vocatur. — Hujus autem Compositio apud omnes consistit in Admixtione intima, ad Saturitatem usque, Salis Tartari fixissimi cum Spiritu Vini philosophico; at nisi Aceto destillato utere, (quod quidem est mysticus etiam quasi Vini Spiritus) nunquam conficies Sal fluens ad Ignem, Cerae instar, in Spiritu Vini rectificato dissolubile, ac in Modum Talci splendens & foliatum: qui tamen apud eos ejus sunt Characteres.

Sed quid in Sterquilinio Gemmas quæram, cum apud illustrem Boerhaavium in Chemia sua, Modus præparandi & Virtutes hujus Salis apertissimè traduntur: subjiciam verò & ipse, quòd multo minùs volatilis est quàm vulgò æstimatur: imò eousque Igni resistit, donec omne ferè Acidum evaporetur tandem, Sale solùm alcalino fixo manente. — Ad lenem autem Ignem liqua-

liquatus pulchriores & splendidiores (argenteas quasi) exhibet Laminas; diminuta tamen aliquantulum medicata Virtute; nempe inde ad igneam Alkali Naturam accedit propius, quod tamen mox corrigitur Acidi vegetabilis pauxillo affuso.

Ad omnes Viscerum Obstructiones, & lentos nimium Humores, hoc Sal mirandæ planè Virtutis esse probavi millies: nam id utique assidue per Annos fere viginti exhibui feliciter. Nec tantum ad hæc valet maximè Sal hoc nobilissimum, sed & vel ipsum Lixivium ex Sale Tartari fixo & Aceto acri confectum detergit, resolvit & aperit potenter: etiam ipsi Veteres, ut * Caius Plinius refert, "Cineres Sarmentorum ex Aceto biberunt ad Vitia Splenis." — Profectò Lixivium ex Sale Tartari & Aceto penetrantius est multo, quàm ex eodem cum Succo Limonum, ob † *Mucilaginis* Copiam, quæ Limonibus inest. — Sed ex Aceto acerrimo & Sale Cornu Cervi *volatili* conficitur Lixivium longè penetrantius, in Febre lenta, ac intermittenti rebeli, pluribus etiam in Morbis, summæ certè Virtutis. — Hic porro dicam in Transcursu, quod Acetum Sali volatili animali, propter Oleum nempe combustum foetidissimo, affusum, cumque eo digestum & destillatum dein, omnem prorsus Foetorem delet, imò gratissimum conciliat Odorem. Hoc novit olim immensæ Eruditionis, &, pro Ævo quo vixit, stupendus planè Vir, Rogerus Bacon, dum Spiritum Capillorum rancidum Aceto depurat; nec minùs fortè Lullius

---

* Vid. Libri xxiii. Proœm.

† — infra Tractat. de Morbo Colico, &c.

Lullius in Præparatione Salis Harmoniac. Vegetabilis. Vid. Testament. novissimum.

Acetum utique plurimi æstimarunt Veteres :
 “ Nam quamvis refrigerandi Vim habet, habet
 “ tamen & dissipandi ; hæc Il Celsus ; ideo-
 “ quæ ꝑ Plinius dixit optimè , “ Vini Vitium
 “ (Acetum scilicet) transit in Remedia. “ — Sed
 de hoc fortè plus satis.

DISSERTATIO de Febris lentis Nervosis.

Febris lentæ Mentio passim vel apud Celsum
 occurrit ; Febris utique *nervosa* minùs latinè so-
 nat : quoniam verò ea Voce, in isto Sensu, Me-
 dici recentiores utuntur sæpissimè, istam retinui ;
 nam ut Geometræ, Musici, Grammatici etiam,
 more quodam loquuntur suo, quidni & Medicis
 liceat? Veniam certè dabit, vel maximus dicendi
 Magister, * Tullius. — De Verbo tamen pa-
 rùm sollicitus, de Re magis laboro : nam cùm
 hæc Februm Species longè frequentior nuperis
 Annis (apud nos saltem) quàm alia quælibet
 grassata sit, Operæ Pretium duxi super hac pau-
 ca disserere.

Lenta adeò & *nervosa* Febris lento quodam in-
 vadit Gressu, at, firmo nimis : hac quippe cor-
 N repti.

Il Lib. v. cap. 27.

ꝑ Vid. Lib. xxiii. sub Finem.

* Cicer. Lib. iii. de Finibus, sub Initium.

repti de levi vagoque Horrore, incerto quodam & errante Calore intercurrente subinde ; de Lassitudine porrò Membrisque quasi fatigatis queruntur quidem, dum obambulant interim, oscitantes tamen & torpidi. Accedunt mox Præcordiorum Oppressio, Nausea, Gravedo Capitis, astricta Tempora, aut Vertigo quædam. Pulsus equidem frequens est semper, at debilis plerumque, ac inordinatus, Calor autem haud insignis excitatur unquam; at sæpe, dum Volæ Manuum uruntur, extrema frigescent; dum Caput ardet, algent Pedes. Obrepat indies Malum, jamque loqui, aut moveri, piget, ac, vel inopinantes Lecto affixi, vix quo se habent modo exponere valent, aut Sopore nimio detenti, aut Vigiliis mirè anxii & fere perpetuis. Nihil poscunt intereà prorsus, ne vel Potum aliquem. Jam Tendinum Subsultus adest, tremunt Manus, tremunt Lingua, quæ, Mucos subalbido obducta, haud multum fere inarescit, nisi media solum in Parte, ubi fusca est valdè & arida. Tandem & aliena murmurant subinde & desipientia, furens tamen abest Insania. Tenuem plerumque reddunt Urinam, vapidi instar Vini, aut Cerevisia luridam, aliquando limpidam, haud rarò etiam subnigram, subinde paulo crassiorem, inspersa quasi Farina. Breves, inæquales & parum constantes habent Sudores, sæpe frigidulos & glutinosos, sæpe profusos maximè: &, paulo ante Mortem, non rarò gelidos cum Pulsu exili admodum & formicante. Stragula contrectant interim, & inanes quasdam Imaginesprehendere tentant. Jamque Vox Faucibus hærens, Ungues Digitique lividi, Facies cadaverosa, perpetua fere

ac frigida Suspiria, certissimam instare Mortem denunciant.

En hujus Febris dira Facies!, quam nervosam ideò nominarunt, quòd Nervos potissimùm afficere videatur; lentam verò, quòd ad Diem vicissimum primum, & ultra sæpe, perduret.

Pestifera semper est, ubi *Aphthæ* nigræ, *Petechiæ* fuscae, lividæ, atræ, aut *Vibices* quasi, apparent; præsertim si accedit *Alvus* cita, plumbea, nigra, colliquans, aut *Sudores* oleosi. ——— Ubi *Pustulis*, *Papulis*, aut *Maculis*, cutim deturpantibus, *Febris* lenta stipatur, contagiosa est ut plurimum: cùm verò *Exanthemata* mali sunt *Moris*, vulgò audit maligna. *Papulæ*, rubræ, floridæ, copiosæ, aut plurimæ *Pustulæ* *miliares* turgidæ, *Statu Morbi* erumpentes, bona præsagiunt: præcipuè si accedunt *Sputa* liberalia continua, aut multæ crassæ subsidentes *Urinæ*. Juvat & tunc *Temporis* sæpe lenis *Diarrhœa*, blandus persæpe juvat, per omnia *Membra* diffusus, æqualis tepidusque *Sudor*: salutaris nonnunquam erumpit *Parotis*: profunt non rarò *Aphthæ* albidæ, benignæ. *Convalescentes* frequentissimè surdescunt, ac sæpe habent *Apostemata* in *Meatu Aurium* salutifera.

Ex *Observatione Medicorum*, cum *Veterum*, tum recentiorum, constat sanè, quòd putridæ lentæque *Febres* grassantur maximè, cùm humida nimis crassaque *Aeris Temperies* perstat diu: idque potissimùm, si concurrat etiam *Calor* insolitus. ——— Quam pluvia fuit, quàm squalida *Tempestas*, nuperis *Annis* nemo non norit; & totum *Annum* 1734. & 1735. inter perpetuas *Pluvias* & continua quasi *Diluvia* contrivimus: nec lætis nos solitisque *Radiis* lustravit *Sol æsti-*

guinis! — Jam si Viribus pollet idoneis Natura, Febre ipsa utitur ad Remedium: nam si valida Vis insit Fibris, & non nimia adsit Tenacitas Humorum, accenditur protinus Febris, qua vehementer agitantur brevique comminuuntur crassi Humores, & sic apti redduntur ad permeandum minimos Vasculorum Ramusculos; ita mox omnis expeditur Obstructio, ac consequente Sudore, brevis saltem sequitur Integritas. — Atqui ubi vehemens Vasorum Impetus maximo propellit Momento viscidos admodum, & ægrè cedentes Humores, tantus oritur Attritus atque Calor, ut ardens sæpe, ac continua, excitetur Febris, aut Inflammationes graves: præcipuè ubi magna quoque adsit Acrimonia, aut præposterè exhibentur Medicamenta stimulantia, quæ Sanguinis Effervescentiam jam nimiam incitant. — E contra ubi Vis Vitæ, quacunque de Causa, justo infirmior, haud satis validè protrudit Liquida, hæret usque ad extrema Vasorum impactus Lentor, qui auctus indies Circuitum tandem Sanguinis perdit omnino: nam qui à Febre intermittente pereunt, fere semper moriuntur dum Rigores & Horrores urgent; ab Impotentia scilicet Cordis & Vasorum superandi Resistentiam morbidæ Lentoris. His Sanguinem mittere perinde est ac si trucidentur, illis necessarium omnino. — Intelligitur hinc faciliè, cur Febres sæpe Typum mutant, omnesque fere, diu durantes, Naturam tandem induunt Febris *nervosæ*; nimirum infirmato valde Fibrarum *Elatere*, & conspissatis nimium Humoribus.

Ponamus jam Lentorem residere solùm in *serosis* Arteriis, quæ purissimam Seræ Partem, sub Nomine Lymphæ, aut Suoci *nervosi*, fecer-

nere

nere debet: debilitata concurrente *Systasi* Fibra-
rum oritur Febris, dicta, lenta, nervosa. Dum
enim in plurimis minimisque his Tubulis inhæ-
rescit obstruens Lentor, plus tenuissimi Laticis
per patentes reliquos urgetur: (nam si omnes
omninò obstructi sint, Mors instaret protinùs)
inæquales hinc incertique Pulsus, Calores, Sudo-
res, sequuntur. Porro quo diutiùs in *Arteriis*
his contortu plicatis (si mavis Glandulis) mo-
rantur lenti Humores, eo acriores fiant necesse
est, donec in Liquamen quasi saniosum abeunt:
quod dum tandem absorbet Sanguis, totam id
demum ejus contaminat Massam. Permulta sic
nascitur Acrimonia, ob Debilitatem tamen Fi-
brarum, Nervorumque Torporem, haud rapidus
excitatur Sanguinis Cursus, aut vehemens inde
Calor, Lentor tamen exin augetur indies.

Sic se forsan Res habet; cum ex recitatis
suprà Causis Fibrae Vasque Corporis infir-
mentur, Sanguinisque retardetur Motus, nec
subiguntur bene Humores, nec probè miscentur:
unde tandem producit Lentor, præcipuè in
Vasculis minimis, ubi tenuissimi fluere debent
Liquores. Nascitur hinc Obstructio in Arteriis
serosis, ultimisque Cerebri Arteriis, inde impe-
dita Lymphæ Secretio, ac quod pejus est, succi
nervosi Inopia: deficit hinc Officio nervosa Pro-
pago, at quæ non inde mala?

Qui secum reputat quanto sanè Molimine
Cerebrum effecit Natura, haud ibit Inficias Suc-
cum nervosum omninò esse necessarium *OEcono-*
miae Animalis; quo sine profectò Nervi Vim
perdunt prorsùs, & Musculi proinde ab his
pendentes: ut videre est potissimùm in Musculis
Motibus *involuntariis* inservientibus, ubi sive

obstruantur, five comprimantur, *Nervi paris vagi & intercostalis*, five in Cerebro horum Origines, resolvitur illicò omnis fermè Actio vitalis; ac ne vel acerrima meri Animi Contentio, seu ut dicitur *Volitio*, ad Motum hunc restituendum valet Hilum. — Requiritur ideò ad Motum muscularem corporeum hoc Medium; at seu animat, seu irrigat, Nervos, non nostri est hic dicere: ad saltem apparet, quod dum ex Lege Naturæ in Nervos Motibus *involuntariis* ministrantes influat perpetim, Actio Cordis, Ventriculi, Intestinorum, &c. rectissimè peragitur, five vult, five non vult, Animus.

Quod verò in Febribus lentis *nervosis* insignis adest Obstructio Nervorum liquidò patet; quoniam omnes Corporis Sensus depravantur maximè, vix vident Oculis apertis, perditur Olfactus, perditur Auditus, vix etiam sapidissima gustant: torpent adeò Membra, ut parum admodum sentiscant vel acerrima *Vesicatoria*, obstructo nimirum Sensationis Medio. — Subluridus verò Cutis Color, frequentes Rigores, Torpores, extrema subfrigida, Ulcuscula pallida & desiccantia subito, etiamsi acribus irritata Stimulis, maximum Lentorem, ac impeditum Humorum Cursum, per minutissima Corporis Vascula denotant.

Præterea cum parcior fiat Secretio Liquidi nervosi, Actio Solidorum in contenta Fluida debilitatur, adeò ut hac quoque de Causa Lentor augeatur indies, unde major fit assiduè in Vasculis *serosis*, five *lymphaticis*, Obstructio. Atqui parcius hinc refunditur Lympha diluens Cruori, qui crassior deinceps & acrior evadit, minùsque etiam aptus ad permeandum Vascula minima: Stagnat ideò in extremis *Arteriolis*, & Maculas nigras, livi-

lividas, fuscas, sæpe & Vibices, extrà; intùs verò Gangrænas producit, aut, stagnando diutius, in putrem tandem abit Saniem.

Sufficiant, ac etiam supersint forsan, quæ de *nervosæ* Febris Natura dixi; id saltem apparet, quòd ut omnis fere Febris varii possunt esse Gradus, in Ratione scilicet composita Vis Solidorum, Status Humorum, & Acrimonix Sanguinis, sic quoque & hujus, de qua agitur, maximè: fortè ne quidem in duobus Hominibus omninò similes. Nulla igitur certa & stabilita medendi Regula determinari potest, (hic enim desideratur maximè Medici Ingenium, qui Ægrotis affideat) quæ verò in Genere profit, paucis absolvam.

Si qua unquam in Febris hujuscemodi mittendus est Sanguis, id quidem ineunte solùm Morbo, & parca utique Manu, agendum est: ardente namque Febre laborantes facilius multo sedecim Sanguinis Uncias amittunt quàm his correpti Selibram. — Ægri Vires & Pulsus Modum indicant. — Tutiùs longè detrahitur Cucurbitulis scarificatis, meliùsque multo hoc Modo levatur Caput, ac vel ipsa plerumque Pectoris Oppressio; nec si repetatur officit, quod de Venæ Sectione haud semper dicendum est: imò sæpe, vel in ipso Morbi Statu, ubi aut Delirium, aut Coma, graviter urgeat, necessarium est prorsùs.

Pone Aures utramque, effuso Cruore, *Vesicatorium* acre applicetur, præsertim urgente Capitis Dolore, aut Vertigine. — Post paucas dein Horas exhibeatur lene *Emeticum*, quo & pituitosa Ventriculi Saburra, ac biliosa Colluvies, ejiciatur: hoc quoque efficitur, ut universum Vasculorum *Systema* agitetur validè & concutiat, atque

atque inde expellatur inhærens Lentor. — Ideò autem, Horis aliquot ante Vomitus, *Vesicatoria* admoveo, ut, exteriora Capitis ac Cervices irritando, plus Sanguinis per externas Carotides eliciatur, minùsque adigatur Lentoris ad intima Cerebri Vascula Actione Vomitionis. — Quid possunt *Epispastica* pone Aures ad Cerebrum levandum videmus quotidie, præcipuè in Puerulis, Distentione Nervorum aut Comate laborantibus, ubi scilicet *Ulcuscula* desudantia pone Aures desiccantur subito; his enim *Vesicantia* applicata Humores extrahunt iterum, Morbumque discutiant protinùs.

Si Alvus post Vomitus non responderet, leni injecto *Enemate* ducenda est, idque etiam in posterum tertio quoque Die: ubi enim indurata Stercora in Intestinis hærent, *OEconomiam* animalem mille Modis turbant; maximè si his infarciatur Rectum, imam premunt *Aortam*, & liberum Sanguinis Descensum per *Ilicas* Arterias impediunt, unde plus justo ad Cerebrum ruit. Adde quod *Enemata* è Lacte saccharato potissimùm, Tepore emolliente ima Viscera foveant, & plus Sanguinis alliciunt eodem, unde Urinam quoque optimè movent.

Nunquam quidem non juvant *Epispastica*, per totum Morbi Decursum, ita ut desiccantibus priùs applicatis admoveantur alia: his enim Vasculorum Oscillatio incitatur, subtilissimo etiam Sale lentos incidunt Humores, eosque tandem exprimunt. Vellem semper ut ingruente Febre, præsertim ubi Caput graviter petit, applicetur derafo Occipiti *Vesicatorium*: nam eodem fere Modo, quo pone Aures agit, nec tamen ita asperos excitat Dolores, dum ad Delirium præcaven-

cavendum interim facit maximè. — Sanè ita non cruciant in hoc Morbo *Epispastica*, ut, gravem ob Stuporem, vix sentiantur: imò quo magis inflammantur, ac dolent, eo plerumque major Spes Salutis effulget.

Quod ab extrà Vesicantibus molitum est, id intùs quoque Medicamentis idoneis tentandum est. Profunt maximè Attenuantia dicta, & quæ blandè torpidos excitant Nervorum Ramusculos; laudo potissimùm Cinnabar & lenia *Alexipharmaca*, *Cephalica*, qualia sunt Lap. Contrayerv. Confect. Raleigh. Sal. Succin. — C. C. Sp. Lavend. C. Spir. volat. oleos. & Camphora præcipuè, quæ & ipsa quasi Sal quoddam *volatile* oleosum est: ex Salibus enim penetrantissimis, subtilissimo Sulphure involutis, constans minutissima Corporis Vascula permeat crassamque digerit Lympham, ac lentos dissolvit Humores: salutiferos hoc Modo excitat Sudores, ac (Galbano, aut Silphio adjecto) Somnum sæpe vel Opio feliciùs conciliat, eoque potentiùs Deliria fugat.

Nihil sanè utilius est, in hac Febre, quàm lenes movere Sudores per totum Corpus; hoc Modo enim brevi discutitur Morbus, aut paulo pòst in remittentem, aut intermittentem, mutatur. Debet autem per omnia Membra æqualiter diffundi tepidus Sudor; five enim brevis est admodùm, aut frigidus, aut circa Caput tantùm & Cervices, mali Morbi Signum est: per Sudores autem mox inhorrescere pestiferum est, blandus autem & æqualis Sudor Spiritus recreat.

Sed ubi *Epispastica*, ac Attenuantia, adhibentur,

tur, diluendum est affatim Potione tenuissima, miti, at detergente leniter; Sero Lactis nempe Canariensi, aut Xeresano, dilutiore, Decoct. Lusitanic. — Eryngii, Infusione Salviæ, &c. ut crassiores nimirum eluantur Sales, ac debitus subministratur Sanguini Latex, qui aliter, perpetua liquidissimi Exhalatione, in merum penè Gluten brevi abiret. — At rarò admodum convenit Aqua pura, frigida, quam tantoperè suadent nonnulli: haud multò facilius namque cum Sanguine miscetur, quàm cum Aqua Oleum, nisi mediante Saccharo, aut Sale aliquo *essentiali* Plantarum. Vidi aliquoties & Febre ardente, imò & *nervosa* etiam Febre, laborantes, meram Aquam perpotantes frigidam, qui mox per Urinas eam reddidere limpidam omninò, & nullo fere Modo mutata — næ magno suo cum Damno.

Septimo, nonò, vel undecimo, Febris Die, nonnunquam & decimo quarto, Papulæ rubræ, aut Pustulæ *miliares*, aliave *Exanthemata*, erumpunt sæpe, morbumque levant apprimè; præcipue si florida hæc sunt, ac illæ vividæ & turgidæ. — Quam maximè tunc cavendum est à Frigore, & lenia subinde porrigenda sunt *Cardiaca*, quæ Naturam adjuvent ad lentos acresque Humores exterminandos, qui, in ultimis *Arteriis* cutaneis hærentes, Pustulas has formant. *Exanthemata* fusca, livida, nigra, pestiferum Morbum indicant, Sanguinemque corruptum maximè, ac in Saniem fere conversum: in hoc Statu profectò Sanguis ita dissolvitur, ut Alvi Dejectiones sanguinolentæ sint, ac saniosæ, sæpissimè; imò Cruor è Venis emissus vix, ac
ne

ne vix quidem, in Coagulum abit, notante doctissimo *Listero*.

In Casu tam deplorando mox confugiendum est ad *Alexipharmaca* astringentia, acida, qualia sunt *China Chinae* cum Radice *Serpentariae Virginianae*, Elixir vitrioli *Mynsichti*, Tinctura Rosarum, Vinum rubrum ustulatum (ut dicitur) &c. hæc enim ad conservandam Vim Fibrarum & Crasin Sanguinis apta sunt maximè. — Valet plurimum ad Gangrænas sistendas Cortex Peruvianus, ut nuperis inventum est Experimentis, eumque ad Humorum Putredinem arcendam cum *Alexipharmacis* & Acidis conjunctum utilissimum esse certò comperi. — Vix fortè in tali Casu nobile magis datur *Αλεξηγήριον*, quàm Vinum austereum cum Aromaticis coctum: tutiùs enim & efficacius Vires erigit, quàm Spiritus Vini ardentes, quantumvis *Pharmacis* aromaticis imbuti, & Nominè *Aquarum cardiacarum* nobilitati.

Jusculis interim tenuioribus, *Panatellis*, *Gelatinis* de Sago, Cornu Cervi, &c. nutriendus est Æger, sæpe quidem, at paulatim, in tanto nimirum Periculo vix ulla alia Spes est, quàm ut, Impetum Morbi trahendo, aliquis effugiet, porrigaturque in id Tempus, quod Curationi Locum præstet.

In Statu Morbi porrò, aut paulo pòst, *Aphthæ* non rarò imas Fauces & Os totum occupant; pessimæ utique si nigræ, neque Periculo vacant si supra Modum albidæ! Modò ex imo Guttore ascendere videntur, modò per totum Canalem alimentarium descendunt, ac Singultum, *Diarrhæam*, aut *Dysenteriam*, excitant: quicquid est difficillimam sane Crisin plerumque denunciant, potissimum si *Dysenteria* & Singultus accidunt.

Melius

Melius est longè cùm *Salivatio* copiosa oritur : sæpe profectò hoc modo solvitur Febris, Lentore morbofo nempe per Glandulas Salivofas exant-lato. — Ubi *Aphthæ* oriuntur, creberrimè gar-garizandum est emollientibus & detergentibus, ex Ficu, Mulfo, Decocto Raparum, &c. dan-dum verò interdum est Rhabarbarum, maximè si Alvus cita & torminofa urget, adjecto astringen-te aliquo aromatico cum absorbentibus. Post omnem autem Gargarizationem in Ore contineat paululùm, & mox deglutiat lentè, tenuem è Se-minibus Psyllii & Cydoniorum *Mucilaginem*, Sy-rupo Mororum aut Rubi Idæi admisto : fovet hæc optimè, ac sanat Ulcuscula.

Haud rarò Pituita tenax admodùm totas adeò opplet Fauces, ut Strangulationem penè minitetur : hic utique nihil magis opportunum est, quàm levi *Emetico* Vomitus sollicitare le-niter, idque sanè quocunque Tempore Morbi. Mirum est quantum Levamen hoc affert Ægro-tis, quàm immensa Vis glutinosæ Colluviei, Al-bumen Ovorum referentis, ac sæpe vel eo multo crassioris, ejicitur : imo mox sæpe *Aphthæ*, *Coma*, *Nausea*, *Singultus*, Linguae terrifica Ni-grities, facessunt, ut observavit olim diligentis-simus *Sydenhamius*; quod quoque Ego vidi mul-toties.

Nec minus utilis est lenis Alvi Purgatio sub Morbi Finem, interpositis subinde *Cardiacis* & *Paregoricis*; hæc enim evacuat putridam Mor-bidamque Colluviem, per Arterias *meseraicas* in Intestina depositam, *Crisinque* Naturæ, utcunque imperfectam, promovet : imò facit sæpe, ut Febris, quæ huc usque nullum certum servabat Ordinem, remittentis planè, aut intermittentis, Typum

Typum induat , Locumque præbeat Medicamentis idoneis. — Atqui ita non *Diarrhœam* , aut *Dysenteriam* , quas tantoperè timent nonnulli , inducit , ut hoc Modo præcaveantur optimè. Fœda namque Eluvies , diutiùs in Visceribus restitendo , magis fit acris , magisque , assidue , & eorum Tunicas extimulat maximè ; imò eas corrodit tandem ; ac vel funestam parit *Diarrhœam* , vel *Dysenteriam* , horrendam : partim insuper per Venas Lacteas resorpta diarras iterum Turbas in Sanguine movet . Ut his ergò occurram Malis , Mihi in Usu est frequentem , ac modicam , Rhabarbari Dosis exhibere , alternis saltem Diebus : nimium intercà Alvi Motum (si Opus est) astringentibus Aromaticis , atque *Anodynis* , rapprimere soleo .

1717
 1718
 1719
 1720
 1721
 1722
 1723
 1724
 1725
 1726
 1727
 1728
 1729
 1730
 1731
 1732
 1733
 1734
 1735
 1736
 1737
 1738
 1739
 1740
 1741
 1742
 1743
 1744
 1745
 1746
 1747
 1748
 1749
 1750
 1751
 1752
 1753
 1754
 1755
 1756
 1757
 1758
 1759
 1760
 1761
 1762
 1763
 1764
 1765
 1766
 1767
 1768
 1769
 1770
 1771
 1772
 1773
 1774
 1775
 1776
 1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800

OPUSCULUM

DE

MORBO COLICO

DAMNOSIORUM,

eoque maxime Epidemico,

Anno MDCCXXIV.

O

PRÆ

OPUSCULUM

DE

MORBO COLICO

D. M. VON LOR.

corpus medicum

ANNO MDCCXIV.

PRÆSTANTISSIMO VIRO,

JACOBO JURIN, M. D.

Collegii Medicorum LONDINENSIS

ET

REGIÆ SOCIETATIS

Socio,

JOANNES HUXHAM, M. D.

S. P. D.

TUO potissimum Hortatu, Vir clarissime!
Opus suscepi meteorologicum, quod jam
perfeci: Tibi adeò debetur, si quid inde sit
Utilitatis Publico. — Officia certè in Me plura
contulisti olim, quorum Ego semper memor,
hoc Tibi Opusculum, grati Animi Monimen-
tum, dedico.

Valeas diu multumque

ID. NOVEMB.

MDCCXXXVIII.

D E

MORBO COLICO

DAMNONIORUM, &c.

INEUNTE Autumno, Anno MDCCXXIV, Damnonios undique afflixit Morbus maximè *Epidemicus*, inter Popellum præcipuè sæviens, & in Hos, quibus minùs lauta fuerat Ratio vivendi. Hujus & Historiam & Medicinam perscribere haud erit forsàn prorsùs inutile; quoniam etsi non ita vehementer & multo minùs populatim, tamen omni fere Autumno hanc Regionem plùs, minùsve, infestat.

Exorsus est hic Morbus ab Angore Ventriculi summo cum Dolore in *Epigastrio* vehemente; Pulsu debili & inæquali, Sudore frigidiusculo: Lingua interim Muco erat obducta subviridi, aut fusco, Halitus autem foetidissimus. Subsecutus est Vomitus enormis, utplurimùm Bilis viridissimæ, nonnunquam atræ, magna semper Pituitæ, quam maximè acidæ ac valde tenacis, comitante Copia: imò Colluvies, rejecta Vomitu, sæpe adeò acris erat, ut, Gulam Faucesque exoriando, foret inde sanguinolenta, ac Dolorem inter deglutiendum excitaret. Hisce per Diem unam, alteramve, persistentibus, accessit Alvus adstricta admodùm, nec *Catharticis*, *Spasmodicis*,

nec acerrimis Clysteribus respondens: his quippe sine Flatu aut Stercore rejectis, illis Vomitu.

Imminuta tunc paululum Vomitione descendebat Dolor, at Umbilici Regionem atrocissimè torquebat, Lumbos Spinamque Dorſi crudeliter; ita ut Paroxysmo *nephritico* Ægrum laborare crederes, eoque magis cum & jam etiam urgeret Urinæ suppressio, at perpetua mingendi Cupiditas: imò vexabat sæpissimè molesti cujusdam Ponderis in *Perinæo* Sensus, velut incumbentis Calculi. — Talem in Colicis Urinæ difficultatem jamdudum notavit Aretæus Cappadox, Capit. de Colicis: Νεφροὶ καὶ Κύστις συμπαθεῖα Πόνω καὶ Ἰσχυρίῃ τετέοισι ἄλλα αὐτ' ἄλλων. Sic Hippocrates Περίρροιαι τραγυχεράδες, ἢ νεφριτικαὶ, ἄλλα τετέοισιν αὐτ' ἄλλων ἄλλα, Epidemic. Lib. I. Sect. II.

Urina verò erat Lixiviæ instar, quæ mucosa, rubra, non rarò subviridia, deponebat permagna Quantitate. Abdomen plerumque durissimum & maximè tensum Ægrotos, ne rumperetur scilicet, anxios sollicitavit: erant è contra quibus, *Spasmo* maximè contractus, vix ullam Sui Formam reliquisset Venter: hoc autem rarius. Sæpe Dolor fixus, vehemens, urens in dextro *Hypochondrio*, ubi etiam & Tumor & Durities. In *Epigastrii* Regione magna sæpe & molesta Pulsatio. Quandocunque Alvus vel proprio irritata Onere (quod rarò admodum) vel Medicamento fuit, durissima Σκυβάλα ex viridi nigra, globosa, parva Ovium Stercora referentia, reddidit; post duas dein, tresve, Dejectiones, virida, vel nigra, nonnunquam Cruore mista, Tenesmum excitantia permolestum: at Alvus substitit protinùs, quæ post Horas aliquot Arte iterum irritata tales

tales rursùm Globulos, læves, durissimos, de-
jiciebat.

Hæc fuit prima Morbi Facies; at nec dum
desæviit Tragoedia, nec hic Finis Malorum:
quamvis enim cessaverint paululùm dira Ventris
Tormenta, relicta verò Cutis Teneritudine sum-
ma, Tactus fere impatientis, jam tamen auge-
tur Dolor per totam Spinam summos Humeros
adusque immaniter excrucians, inter Omoplatas
potissimùm; brevique inde Brachia invadens
Juncturis præcipuè defixus hærebat, Motumque
destruebat Manuum prorsus. — Nec Femo-
ribus, nec Cruribus, contigit Sors multo melior;
utpote quæ torqueret Cruciatus acerrimus, me-
diis quasi Ossibus inhærens, Lue veluti venerea
affectis: rarissimè autem Artuum vel Rubor, vel
Tumor, ullus.

Dum ab Intestinis ad Membra Exitum sibi
pararet morbida Materia, Pulsus vibrabat for-
tior, atque febricitabant leviter Ægroti. Non-
nulli etiam, hoc Morbi Statu, delirabant, cujus
constans fere Indicium fuit Urina aliquanto lim-
pida; & (quod notatu dignum) si per totum
Morbi Decursum Urinam pallidam sine Sedi-
mento reddidissent, hos subito corripuit vel
Distentio Nervorum, vel Delirium, aut Ma-
nuum Paralysis: nunc cum, nunc sine, Dolo-
re.

Cum jam Morbus occupaverat Artus, Sudor
multus foetidus, acidum spirans, Dolores leni-
vit; &, si quis Dolor Ventris etiamnum perman-
serit, eo diffuente evanuit. Aliqui Sudore lon-
go, maximo, digesti Motum Usunque Manuum
amittere penitus; Tactu solùm manente: Dolo-
ris miserum solamen Paralysis! vix ullum autem
memini, hoc Morbo laborantem, Pedibus parala-

yticè captum. — Aliquando cum Sudore benigno plurimæ eruperunt Pustulæ rubræ, prurientes, ac sæpe molestissimè urentes, eæque per totum fere Corpus; quo nihil auspiciatius: nam his erumpentibus & Dolor *rheumaticus* & colicus se mox subduxere. — Hic fuit equidem optimus Morbi Exitus; at frequentius longè colicum Dolorem excipiens *Rheumatismus*, *Rheumatismum* Viscerum Tormenta, alterna Vice, miseros diu mactabant, Morbo nunc ad Artus, nunc in Intestina translato.

Interdum Cruciatu per Dies aliquot cessantes æquè vehementer recrudescebant; præsertim ex levissimo Frigore suscepto, vel *Cerevisia*, vel Vino Pomorum hausto. Icterus nonnunquam erumpens Colicem hanc pro Tempore solvit, quo recedente mox redibant Dolores. — In uno & altero Casu verus permanens Icterus hunc Morbum absolvit prorsus, manente tantum quadam Artuum Molestia.

Tametsi Dolores colici *rheumaticos* sæpius præcederent: frequenter autem Artus primùm adoriébatur Morbus, dein, *Metastasi* facta, Stomachum & Intestina, more descripto. Cauponem quendam novi robustum miro planè Modo correptum, cujus Brachia Manusque resoluta vix ullum Motum, ne vel levissimum Pondus movendi Potentiam, retinebant; nullo tamen præcedente Morbi Symptomate, nec per Diem unum, alterumve, insequente ullo, nisi quod solito fuerat languidior: paulò post autem Vomitus Ventrisque Dolor consequebantur, tandem etiam Membra paralytica Angor *rheumaticus* torfit.

Aliqui,

Aliqui, at perpauci, diù multumque hoc Morbo afflicti, Insultibus demùm epilepticis correpti, Fato succubuerunt: sed, ut vera dicam, seu Morbi Frequentiam, seu Durationem, seu Vehementiam denique, respicio, miror valdè tam paucas Hosti huic diro occubuisse Victimæ.

Crudelissimè sævit hic Morbus fremente Aquilone, quod & de Variolis, tunc Temporis, grassantibus observavi.

Quibus fusiolem dederat Alvum Natura longè minus ab hoc *Epidemico* passi sunt, quàm quibus astrictam: hinc fortè Ratio petenda est cur Pueros (quos cita plerumque Alvus exercet) haud æque violenter ac Adultos excruciauit.

Perduravit Colica hæc *epidemica* ab Autumno ad Ver sequens; Vere autem vigente sensim abiit.

En hujus brevem, sed accuratam, Morbi Historiam: qui usque adeò inter Vulgum grassatus est, ut Anno MDCCXXIV. omnes fere Plebeculæ Familias invaserit. Quid quòd in una eademque Domo quinque vel sex ex hoc Morbo decumbentes numeravi sæpissimè; atque meherculè vix credo Colicum Morbum tam *epidemicum* extitisse (antehac unquam: nisi fortè quem Paulus Ægineta Lib. iii. Cap. 43. sub Finem memorat: qui & nostro, quod ad quædam saltem Symptomata, haud fuit longè absimilis. — Hic ideò istius Descriptionem ex Paulo proponam: “ Ἀρξαμένον μὲν τοῦ Πάθους ἀπὸ τῶν κατὰ
“ τὴν Ἰταλίαν Χωρίων καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τῆς τῶν
“ Ῥωμαίων Πολιτείας, &c. i. e. quùm Morbus
“ quidem ille cœpisset (Colica scilicet ab acribus
“ & vellicantibus Humoribus) à finitimis Italiæ
“ Regio-

“ Regionibus , & alia pleraque Loca Romani
 “ Imperii , instar pestiferæ cujusdam Contagio-
 “ nis peragrasset ; unde non paucis quidem in
 “ Morbum Comitiale , aliis verò in Membro-
 “ rum Resolutionem , superstitite tamen & incolu-
 “ mi Sensu ; nonnullis autem in utrumque delap-
 “ sis : magna Pars eorum , qui ex hac Ægrimonia
 “ in Epilepsiam conciderant , Vitam cum Morte
 “ commutabant ; quorum verò Morbus in Pa-
 “ ralyfin transierat plerique evaserunt , proinde
 “ atque in Crisi , Translatione Causæ . “

An fortè Morbus hic *epidemicus* à peculiari
 quadam Aeris *Diatthesi* Ortum aliqua ex Parte
 duxerit haud scio ; quandoquidem Cœlo sicco,
 vel humido , flantibus Austris , Boreave flante ,
 æquè frequens sævierit . — Tempestate quidem
 sicca & rigida , furente Cæcia , vel Aquilone ,
 Tormina fuisse atrociora notavi : hoc verò ac-
 cidebat forsan propter diminutam *Perspirationem* ,
 & Alvum redditam magis compressam ; ad
 divini Senis Effatum , αἱ κατ’ Ἡμέρην κατασάσεις
 βόρριοι τὰς κοιλίας ξηραίνουσιν . Aphorism. xvii. Sect.
 iii. Edit. Hollerii . — Quomodocumque autem
 hoc sit , vix credo ullum esse , qui hunc Morbum
 inter contagiosos recenserebit : nisi & idem ille
 omnem Morbum vulgarem dixerit esse contagio-
 sum ; quod neque Vis Vocis fert , neque Nor-
 ma loquendi . — Nascuntur fanè Morbi *epide-
 mici* à communi aliqua Causa , *Atmosphæra* pu-
 tà Corruptione , Cibo , vel Potu noxio : sæpe
 tamen minimè ab ullo *Miasmate* Morbum ab
 Ægro hoc illi Sano inferente .

Fuit equidem , ni fallor longè , Causa hujus
 Morbi manifesta maximè ; tanta scilicet , tam-
 que incredibilis Pomorum Copia isto Anno abun-
 dans,

dans, quanta vix unquam visa post Hominum Memoriam, nostræ saltem ubique Regionis. Pomi nimum onustæ Ramos propendentes, Fructu fere ad Fracturam usque gravatos, carpenti, Pondusque auferenti, quasi porrexere. Pretio vel vilissimo tot emisses Poma, quorum Succo expresso etiam implevisses Culeum, Saccosque refertos vel ipso colligendi Labore habuisset aliquis. Coloni plures, impiè ingrati, benignissimo NUMINI, quasi prodigo, obmurmurantes Vim Pomorum immensam Porcis objecerunt. — Sed & hoc etiam Porcorum Genus malè tulit Pomorum Ingluviem: contabuerunt enim omnes & periere plures. — Aliqui magis fortè pii, etiam si haud satis sobrii, Vini pomosi totas exhauserunt Amphoras; imò quosdam, vel Mercede conductos, ad bibendum invitarunt, ne perirent nempe Dei Dona, & novo iterum, iterumque novo, replebant Cados. Grata forsan temulento Baccho Libamina, at summo Deo Hominum Patri minimè probanda! — Certum est tunc Temporis undique comparata Vasa, & ex omnigeno fabricata Ligno, vix, ac ne vix quidem suffecisse ad enormem Pomacei Quantitatem continendam.

Cum ergò Horti tantum ubique Pomis exuberaverint, Victum fere omnem Popello supeditaverunt. Poma variis Modis cocta & præparata omni fuere Cibo, ex his Vinum (Mustum utique rectiùs dicerem) omni Potui: hoc enim Cerevisia, etiam tenui, vilius, vel ipsa Aqua non multo carius, utraque longe gratius, læta Plebs hausit, affatim futuri nescia Periculi.

Diuturnum & continuum Cibi Potusque pomosi Usus dicam, an Abusus? Causam fuisse hujus Morbi nullus dubito; quia Neminem vidi eo correptum, qui se his abstinuerat: nec de meliore Nota Homines, opiparè viventes, attigit; utpote qui viliora (uti mos est) contemnentes rarò hæc degustabant; vel, si id quidem fecerant, plurima Carne & Aromate vescentes, & Vina generosa potantes assiduè, crudis noxiisque Pomorum Qualitatibus occurrebant brevi.

Longa certè fuit Observatione notatum, quòd abundantibus Pomis Morbi torminosi plurimos infestant: adeò ut his in Oris sint quasi & *endemi* & *epidemi* omni fere Autumno; &, ut olim cecinit Horatius, sentiunt. — *pomifero grave Tempus Anno*, Lib. iii. Od. xxiii. Bene memini Anno MDCCXXII. eo etiam maximè pomifero, Morbum Colicum & *Rheumatismum* plurimum sævisse, at huic, modò descripto, sive Vehementiam reputo, sive Numerum, illo laborantem, minimè comparandum. Hoc idem ipsum Annis MDCCXXVIII. & MDCCXXX. Pomorum etiam maximè feracibus, observavi: fuit autem notatu dignum, *Diarrhœam* tunc longè magis increbuisse, quàm Anno MDCCXXIV. quæ Colicam ac *Rheumatismum* levavit plurimum; acri nempe acidoque Pomorum Succo nec diu in Intestinis, nec in Sanguine, restitante, sed per Alvum protinùs ejecto. Anno autem MDCCXXXIV. Pomis quoque uberrimo, rarior fuit *Diarrhœa*, at Colica sævior longè, cui frequens successit Brachiorum Paralysis.

Illud interrogari me posse ab aliquo, scio, unde fit, cur Succus Pomorum, uno Anno, adstrictam cum atroce Dolore, alio autem, vix aliquo

aliquo insigni Tormine comitante, Alvum valdè solutam creat. Cui certè vix habeo quod respondeam; at ille mihi explicet velim, cur hoc citiùs longè, quam illo Anno, Poma vel Generis ejusdem, &, quod ad omnia, quantum Sensu saltem dignoscere potest, similia putrescunt: quod tamen sæpissimè observatur. — Hoc tantùm, quod omnibus forsan satis notum est, monebo; Poma quo mitiora, eò certiùs Alvum solvere, ideoque quo magis humida fuerit & calida Tempestas, eò Poma & omnes Fructus Autumnii esse mitiora, & ad Putrefactionem, & ad Alvum solvendam, magis apta: quod Observatio Tempestatum confirmat abundè.

Jam verò sequitur, ut Musti pomosi Naturam paucis exponam. — Humor ex Pomis (vel & Uvis) recens expressus Sale *essentia*li acido, & valde crasso, sive *Tartaro*, abundat, plurimis porrò terrestribus Particulis, multo, sed impuro, Sulphure. — Quanto acerbior Fructus, tanto crassior & copiosior Sal *essentia*lis, ut in Vino Mosellanico & *Pomat*io nostro manifestum est; hoc ad Fundum demittente *Tartarum*, mucosa Fæce gravatum maximè, illo ad Dolii Latera Salis ejusdem *tartarei*, sive *essentia*lis, plurimum seponente. Nec certè longè differt Vinum *Rhenanum* à *Pomat*io generoso, nisi quòd hoc multo plus *Mucilaginis* habeat; quippe quorum Salia *nativa* videntur maximè congenera, etiam *Microscopio* conspecta ejusdem sunt planè *Figuræ*: atqui utriusque Salia nonnisi post longum Tempus comminuuntur ita, ac subiguntur, ut Liquor pomosus ad Potum aptus reddatur, aut salutaris. — Imo *Pomatium* ex Pomis agrestibus & acerbis expressum, vix nisi secundo, vel & tertio demùm

demum Anno, aut Potioni gratum, aut salubre tandem evadit.

Utravis horum mustea si bibis affatim, Doloribus colicis & *rheumaticis* certo certiùs vexabere; nec Arthritidi obnoxii hæcce hauriunt impune, quippe quos protinus corripit Paroxysmus. Nec graviores Pœnas luunt bibaces Germani, ad Ripas Rheni & Mosæ Incolæ, Se Vino *tartareo* ingurgitantes, quàm Nostrates *Pomaceum* avidè perpotantes: ibi enim & hic Arthritidis Morbus est *endemicus* & maximè communis; neque tot uspiam, etiam inter Plebeculam, Podagra laborant, quot in Damnonia Provincia, ob *Pomaceum* notissima. Ac credere fas est, Morbi hujus Frequentiæ Causam fuisse multum & continuum Vinorum Usus, *Tartaro* maximè abundantium, qualia sunt Vina Mosellanica, Gallica, & *Pomacea* nostra: ex quo enim horum invaluit Usus, longè magis quàm antè increbuit Arthritidis. Vinum Burdegalense, præsentis Ævi Delicias! haud magni fecit Ætas elapsa; & decuplo Plus *Pomacei* nunc factum & epotum est, quàm Annis abhinc triginta.

Si quis verò dubitat fortè, an Musto *pomaceo* tanta Vis insit *Tartari*, experiatur ipse, Modo ab Angelo Sala optimè descripto (*Mucilaginem* nempe à Succo abstrahendo) quanta Copia Salis *essentialis* ab eo colligi potest: inveniet utique permultum. *Pomaceum*, more Vini Rhenani, *Tartarum* ad Latera Cadorem haud equidem seponit; hoc autem ejus Defectus minimè Argumentum est, cùm nec vel ipsum Vinum Rhenanum, nisi postquam mucosam & terrestrem Fæcem Fundo demiserit, ad Vasis Latera *Tartarum* rejicere possit. ——— Pari Ratione Vina Hispa-

Hispanica nullum Cadis Tartarum dant, ob nimiam scilicet oleosam & tenacem Colluviem, qua irretitur. Nec ulla Arte separari potest Sal Citrii, sive Limonis, ab Humore suo expresso, Sale tamen acido, si quis alius Succus vegetabilis, maximè scatente; utpote qui permulta *Mucilaginis* Quantitate implicatus: quod & laudatus Sala in Tartarologia sua dudum annotavit, & ipse experiundo verissimum esse didici. —

At Pomaceo novello plurimum inesse *Mucilaginis*, Argumento est Lentor iste, quem contrahit, Olei instar, si vel nec debite fermentatur, nec saturatur satis Sale actiuoso, *Mucilaginem* sulphuream attenuante: hujus etenim Defectu, *Pomaceum* ex mitioribus Pomis, intra Anni Spatium in Liquorem viscidum & pendulum quasi certissimè convertitur. Porro fere semper observamus, quod, dum Mustum pomosum in Cupis ad despumandum asservatur, Pelliculæ tenaces formantur, quas Coria putrefacta esse crederes: similes etiam Doliorum Lateribus adhærescunt.

Videamus jam breviter, quid Mali nostris infert Corporibus Succu Pomorum crudi, nec fermentati probè, nec defæcati, Ingurgitatio: De Musto differentem audiamus Hippocratem, Lib. ii. de Vict. Ration. Γλεῦκος φουσά, καὶ ὑπάγει, καὶ ἐκταράσσει Ζέον ἐν τῇ Κοιλίῃ, καὶ διαχωρεῖ φουσά μὲν, ὅτι θερμαίνει, ὑπάγει δὲ ἐκ τῆς Σώματος ὅτι καθαίρει, ταραράσσει δὲ Ζέον ἐν τῇ Κοιλίῃ καὶ διαχωρεῖ. —

Succus Fructuum ὠραίων citò fermentat, inter fermentandum Aer Musto permistus dilatatur maximè, ut vix Doliis firmissimis coerceri possit. Si quis ergo Vinum musteum hauserit avidius, in Ventriculo & Intestinis fermentet vehementer necesse

ter necesse est; hæc dein Flatu distendat valde, torqueat, excruciet; Ope Caloris namque Fermentatio & Aeris Rarefactio augetur maximè: at Mustum fermentans vix continent roburnea Vasa, quid non inde Malorum Intestina hocce referta passura esse credamus? Nec mirum utique hæc consideranti, si Historia medica funestissimos Eventus, Intestina nimirum ab indomabili Gas, sive Flatu, disrupta denarrat.

Nec Ventriculo & Intestinis solùm nocet fermentans Mustum, quatenus Aere furibundo turgidum; habet insuper stimulandi & abstergendi Vim summam: nam vix aliquid Musto magis smeeticum datur, fere Cuticulam ejus abradit, què Musto Manus abluit. Cuique Anatomia vel leviter imbuto notissimum est, Intestina Muco quodam blandissimo oblita esse, quem (non hic solùm, sed alibi) ad fallendam Ingestorum Acrimoniam providens secrevit Natura: hunc autem abstergit penitus nimius Succus saponacei Usus, qualem maximè præstant Fructus *ωπαίοι*. Hinc Vomitus Cholera, *Diarrhœa*, *Dysenteria*, ex horum Ingluvie: deterso enim Viscerum Muco, Munimine quasi Tunicæ nervosæ, ea quidem minimæ Acrimonix impatiens, nedum Salium crassiorum, quibus abundant tales Fructus, & horum Aculeis lancinata undique, cruciatur admodum. Atroci adeò Dolore percita Intestina, Motu eorum *peristaltico* plurimùm adaucto, Hostem infensum valdè expellere omni enituntur Ope. Sequitur dehinc Vomitus enormis & Alvus citissima; at fausto utplurimùm Omine Inimico aufugienti patent Portæ: incarcerato autem fermentante Humore, Interanea tam validè distendit, ut nec se contrahere, nec Motu *peristaltico*

acres

acres & furibundos Humores depellere queant: Vesicæ urinariæ ad Modum, nimia distentæ Urina, quæ se exonerandi omnem Vim perdidit. Horrendus hinc oritur Dolor, deinde Intestinorum Inflammationes, quas citò vel Gangræna, vel Disruptio, excipit, ni promptum adhibeatur Remedium.

Cum autem, vel à Facultate Pomorum astringente (utimur namque ad conficiendum optimum *Pomacei* Genus maximè acerbis & austeris, ideoque in Regione nostra Horti talibus potissimùm abundant) vel à Stomachi, ac Intestinorum, Robore nativo eorum, qui *Pomaceum* perpotant novellum, acciderit, ut nec concitetur Vomitus, nec perturbetur Alvus, Mala tamen persæpe sequuntur atrocía. Hujus enim longa & frequente Potatione tanta Vis *Tartari* indomiti ingeritur Sanguini, ut non solum Sanguis ipse inde reddatur acris valdè, sed & ab impuro Fonte omnes ab eo secreti Humores. Hinc Loco perdulcis & lubricantis Muci, per Glandulas *Harversianas* percolati, mordax quasi Coagulum: Dolor hinc Artuum oritur pungens, ac Motus Impotentia. ——— Loco blandissimi Liquoris, Nervos irrigantis, Latex corrodens: hinc Nervorum Distentiones, hinc Insultus epileptici. Sanguine porrò tanta Salium Copia saturato, Corpuscula salina in mutuos Amplexus ruunt, & majores formant Massulas, quàm quæ per Arterias *lymphaticas*, vix utique per sanguineas *Capillares*, perfluere possunt: hinc nascuntur Obstructiones variae, atque Propaginis nervosæ Vellicatio summa.

P

Tandem

Tandem etiam & vel ipsa Bilis ; Balsamum istud πολύχρισον Corporis , corrumpitur , & ab Acido pomoso superabundante domatur , quæ vel ipsa debet esse Acidi Domitrix : pluribus siquidem constat Experimentis , quòd Bilis , si nimio cum Acido , vel vegetabili , vel minerali , commiscetur , Viribus spoliatur , iners reddatur prorsus , & in Coagulum fere abeat. ——— Ferax hæc Causa Malorum ! stagnante enim in Acinis Ductibusque Jecinoris inspissata Bile , Tumor , vel Induratio , Hepatis subsequitur , unde *Circulatio* & *Secretio* per magnum hoc Viscus impeditur maximè . Quanta dehinc oritura sint Mala perspiciet facile , qui Arteriarum *Mesentericarum* & *Celiacæ* Distributionem , atque , ex harum Ramusculis , Venæ Portæ Cursum etiam , perpendit probè : at cum hæc describere longum esset , missa faciam , breviterque tantum considerabo Bilem , quatenus Acido contaminatam , & in *Poris biliaris* & Vesica fellea nimium diu stagnantem .

Jam itaque in Hepate subsistente Bile , nulla fit ejus in *Duodenum* Excretio , unde nec *Chyli* Lentor , nec Aciditas attenuatur satis , vel subigitur probè . *Chylus* autem glutinosus per Vasa Lactea Sanguinem intrans Lentorem ejus adauget , jampridem , ab acido & austero Pomorum Succo , nimis crassi : hinc Secretiones omnes , quæ Lege Naturæ , fluidiores esse debuerunt , factæ sunt justo crassiores ; multa etiam hinc Mala ! Cæterum Intestina ; proprio Bilis Stimulo privata , Fæces tardissimè deponunt , unde Alvus fit astricta admodum . — Certè tum squalidus ille luridusque Color omnium ex hoc Morbo laborantium , tum crassa eorum & crocea Urina , Indicia erant

erant manifesta satis, Bilem nec debito Modo secretam fuisse, nec in Intestina excretam.

Quamquam Bilis ab Acido coacta in Cysti fellea, ac in Ductibus hepaticis, iners velut & torpida per Spatium aliquod hæreat, latet tamen Anguis in Herba. Si quis enim Corporis Humor, vel blandissimus, extra Aream *Circulationis* effusus, Calori Corporis humani exponatur diu, & Motu Partium vicinarum agitetur; tenuior indies & acrior factus in acerrimam & Vasa omnia corrodentem Saniem mutabitur tandem. Nonne pulchram sæpe Mammam ex stagnante solo dulcissimo Lacte depascitur Ulcus horrendum? Si hæc Humori suavissimo, annon eadem, imo & vel graviora longè eventura sunt Bili, etiam in Statu naturali omnium acerrimo? cui & jam insuper plurimum Salis acidi adjicitur; qui, quamquam fortè Bilis *alcalinam* Putredinem temperet paululùm, Vi tamen Corporis vitali exagitatus assidue, Acrimoniam demùm exauget maximè.

Bilis nisi ab effuso Acido haud viridescit, & quo fortiora admiscentur Acida, eo intensior oritur Viriditas, prope ad Nigritiem accedens, ac Coagulatio fortior, ut Colore & Consistentia propius absit Mistura à Fuligine affuso Atramento: fit hoc clarius si cum Felle humano, quod magis forsàn *alcalinum* est, quàm de alio quovis Animale Bilis, instituatur Experimentum. — Hoc certè mihi videtur esse Bilis atræ & æruginosæ Origo longè frequentissima: falluntur utique, qui has Bilis Species in primis solùm Viis formatas esse credunt, cum qui in Extispiciis humanis versantur, in Vesica fellea, & ipsis Poris

biliariis, tum atram, tum porraceam, offendant sæpius.

Huic Ratiocinationi adstipulatur Experientia, qua sine vana omnis *Theoria*, bella sit utcunque. Obstupui sæpe videns Bilem æruginosam, ac, vel ipsa acriorem longè, atram, Vomitione rejectam, Metalla ipsa corrodentem, & in Pavimentum, haud aliter quam effuso Spiritu vitrioli, bullientem: quinimò tam acerbè acidam, ut Dentibus cum Horrore summo Stuporem incusserit, Faucesque ipsas excoriaverit. Nonne hæc maximæ Aciditatis Argumenta? vix herclè majora facit ipse Vitrioli Spiritus. Apud Galenum ideò, aliosque, Bilis atræ Characteres (qui & porraceæ itidem conveniunt) sunt τὸ δερματὶ, τὸ οὐδὲν καὶ τὸ διαβρωτικόν. Curavi olim Nauclerum quendam honestum, à Virginia reducem, qui torminosa Alvo primùm, gravissimis dein Nervorum Distentionibus & Delirio correptus, plurimum Bilis viridissimæ, subinde aterrimæ, ac quam maximè acidæ, evomuit. Huic inter Convulsiones, dum Cochleare argenteum in Ore, ne Linguam scilicet demorderet, intruderent astantes, Momento quasi Temporis Colore planè atro infectum retraherent, ac si in Spiritu Nitri intinctum fuisset. — Hic autem Homo, ut hoc obiter notem, Succo Limonum acerbissimo captus valdè, eum in omni fere Potu hauserat abundè: nec possum sanè quin addam, Me sæpiissimè Hos Bile atra, aut porracea, afflictos esse notavisse, qui frequenter prius ex Ventriculo, ob corrodens & valde pungens Acidum, laboraverant. — Jamque in Memoriam redit, quòd Annis abhinc quindecim, à generoso quodam Juvene, Acetariis atque Pomaceo impensè dedito,

dedito, & id propter colicis & rheumaticis Doloribus frequentissimè vexato, Sanguinem detractum attonitus viderim, cujus Serum, Succus instar è Porris expressi, erat viridissimum: vide porro Observationem nostram secundam Act. Philosophic. N°. 382.

Haud equidem ignoro, optimum Sydenhamium, Bilem porraceam ex Sola Spirituum *Αραξία* Ortum ducere affirmasse: quod si verum erat, tunc in omni graviore Animi Pathemate, vel Spirituum à quocunque Causa vehemente Agitatione, Bilis porraceæ Generatio sequeretur, quod tamen plerumque falsum est. Animi Pathemata profectò Bilem movent & exprimunt (idcirco Phrasi aptissima dicitur, Bilem illi commotam esse, qui Ira incensus est) ac si Bilis, enormi Spirituum Motu expressa, acido alicui Humori in Visceribus occurrit, fit illicò viridis; quæ per sæpe in magnis Animi Perturbationibus evomitur. Nonne autem hunc Hominem, jam, ex vehemente Animi Motu, viridem evomentem Bilem vidimus, qui paulo post fortè, à graviore Commotione flavam omninò vomebat? Nonne Ille, in perturbato Mari navigans, hodie Bilem viridissimam rejicit, qui postridie tamen croceam prorsus ejecturus est; & è contrà? Bilis utique extra Corpus, ab Agitatione vel fortissima, haud viridescit, nec nisi admisto Acido, vix intra itaque. — Quod sentio dicam; Spirituum Agitatio vehemens, sive graviora Animi Pathemata, Concoctionem lædunt maximè, atque sic Chylus in Stomacho acescit, cui profluens admista Bilis evadit viridis; dumque Stomachus est infirmus, quicquid intus assumitur haud probè digeritur;

unde diu in Intestinis & Ventriculo Pituita acida dominari potest.

Bilis igitur, seu viridis, seu atra, in Vesicula fellea & in Ductibus hepaticis congesta diu, & Corporis Calore fota, tandemque liquefcens, vel ab extremis Venæ Cavæ Ramusculis absorpta in Massam rapitur sanguineam, vel per Ductum *Choledochum* in Intestina effunditur. At cum utraque jam facta sit summè acris, Sanguine confusa, mira excitat mala: nempe Genus omne nervosum irritando Dolores, Anxietates, Spasmos, infert. Vascula pariter rodit teneriora, &, in Cerebrum translata, illi est perquàm infensa. — Intestinis verò aliena maximè enormes concitat Vomitus, atque horrenda Tormina.

Bilis autem atra, acida, acris sit utcunque, nequaquam tam funesta est humanæ Fabricæ, quàm Bilis atra *alcalina*: Acidum enim fortissimum haud æquè potenter Vasa, Partesque Corporis erodit, ac Lixivium fortissimum *Alcalinum*, quod dicto citius Substantias animales dissolvit penitus. Imò verò Bilis putrescens, ni ab Acido mitigetur Virus, in Saniem acerrimam, omnia corrodentem, mox abit. De hac adeò tantùm Bile intelligendus est Hippocrates, Sensu absoluto, in Aphorism. 22. 23. 24. Sect. iv. & Coac. Prænotion. 74. Lib. i. Edit. Duret. itemque ab Hippocrate Celsus, Lib. ii. cap. viii. “Tormina ab atra Bile orsa mortifera.” Est enim *gangrænosa* Sanies Icterus, vel *Hepatitis*, male judicatam consequens. Diros hujus interdum notavi Effectus, quondam præcipuè in Matrona quadam, Spiritibus vinosis addicta maximè, quæ & inde in icterum nigrum inciderat: illa namque paulo ante Mortem vomuit multa,

multa, atra, foetidissima, brevique post multo-
cum Sanguine, αἷμα καὶ κῆτω rejecto, (exesis nempe
Vasculis sanguineis) reddidit Animam. — Atque
meherclè ob Acrimoniam putrefactæ Bilis, quæ
omnia Vasa destruit confestim, accidit, quod
Hæmorrhagia Ictericis Symptoma fere semper fu-
nestum est.

Est & alia Bilis atræ (dictæ) Species, priore
longè, longèque mitior, quæ Recrementum
quasi sanguineum est: de hac posteriore ita Ga-
lenus, in Commentar. ad Aphorism. Hippocratis
53. Lib. vi. Μενῆσαι γὰρ χρὴ τῶν περὶ τῆς μελαίνης
χολῆς, &c. i. e. “Meminisse enim oportet co-
“rum, quæ in aliis Scriptis nostris de atra Bile
“definita sunt; nempe quod quædam ex flava
“Bile superaffata fiat, quæ omnino est maximè
“perniciosa; alia vero, ut ita dicam, ex Cæno
“& Fæce Sanguinis, quæ quidem crassiore
“quam illa est Substantia, sed multum à Qua-
“litatis Malignitate recedit.” — Idem vero
rectius hanc vocat *Χυμὸν μελαγχολικόν*.

Has idcirco Bilis atræ Differentias protuli, ne-
quis, ejus Species malè confundens, me de Bile
mitiore, seu potius Succo *melancholico*, ea denar-
rasse existimaret, quæ de Bile atra, acida, solum-
modò vera sunt.

Tanta, tamque gravia, Hominibus accidunt
mala, ex immodico & perlongo Fructuum
ἑρᾶων Usu, eorumque Succo, nec fermentato
probè, nec bene defæcato; Pomorumque præ-
sertim, quæ non solum Succum habent acidum
valde, sed & austerum insuper. — Hunc autem
longa, ac debita, Fermentatio Potum reddit ju-
cundum sanè & salutarem. Perpetuo enim &
intestino Fermentationis Motu Sales tartarei

crassiores comminuuntur maximè, & subtilissimi tandem facti, ad permeanda vel minima Corporis Vascula apti redduntur. — Cum vero Particulæ alicujus Momentum, in aliud impingentis, à Quantitate & Velocitate conjunctum oriatur, minima Corpuscula levissimo Impetu feruntur, ni moveantur ocissimè: Sales ergo, valde subtiles facti, leviter tantum irritant Nervos, eosque titillant potius quàm lacerant. — Præter hæc crudum musti Oleum attenuatur maximè, Salibusque *tartareis* intimè conjunctum, iis Vaginulas quasi sulphureas præbet: ita tandem Pomorum *Tartarum* fit veluti Sal quoddam *volatile* oleosum, & Liquor pomosus gratus valde Potus & satis salubris.

Vix utique datur ad *alcalinam* Acrimoniam præstantius Remedium: Nihil magis, aut efficax, aut jucundum, Nautis *scorbuticis*; nam fœdis eorum Ulceribus brevi medetur, ac Putredinem Gingivarum foetidissimam delet prorsus: plurimos certè vidi, à Navigatione longa teterissimis obsitos Ulcusculis, & Lue *scorbutica* tantum non confectos, solo Ufu Pomorum, mox restitutos. — Ac nullus dubito, quin generosum *Pomaceum* foret saluberrimus Potus ad Indias navigantibus: imò plures jam satis experti sunt salutare hujus Effectus. — Hoc habeo etiam addendum, quod, ex quo, apud omnes fere Nostrates, tanto fuit in Ufu, evanuit pene & tetra Scabies & horrida Lepra, quæ Oras has maritimas olim infestaverunt maximè, Cornubiam potissimum.

Res nunc & Ordo postulant medendi Methodum:
Quod

Quod ad Sanguinis Missionem attinet, utcumque ea sit necessaria prorsus in Colica (uti dicitur) biliosa; ac Jure merito, apud *Sydenhamium*, aliosque, primum obtinet Locum, ubi Dolor vehemens, pulsus fortis & citatior, atque Ardor febriculosus, hanc postulabunt, (ne scilicet gravis Inflammatio Viscerum accederet:) in hoc tamen, quem jam descripsimus, Morbo, adeò nil prodest, ut etiam plerumque noceat. Debilis enim tardusque Pulsus, & Spiritus graviter oppressi, *Symptomata* in hoc Morbo perpetua, Sanguinis Dispendium vix tolerant, nedum requirunt. ——— Et vel ipse Sydenhamius, contra quod in Colica biliosa præceperat, ubi Morbus colicus Fructibus *horariis*, nimis avidè ingestis, Originem debuerat, non nisi post sump- tum *Emeticum* & *Anodyna* Venam secari jussit. At certè vix video, cui Bono Sanguis tunc emit- tendus sit, nisi nimia ejus Quantitas, Veloci- tas, aut Calor, Venæ Sectionem ante omnia po- stulaverint: quandoquidem, nisi Sanguine misso, in Corpore *plethorico*, non levi cum Periculo moveatur Vomitus.

Fateor equidem, me antequàm Morbi Naturam perspexeram penitus, quibusdam Sanguinis Missio- nem imperasse, ad Dolorem nempè atrocissimum leniendum: at Effectus fuit Opinione longè mi- nor; nam omnes penè in gravem Animi Deli- quium inciderunt. Quid quoque hoc efficere potuit in Artuum Dorsique Dolore experiebar, at Successu utique haud meliore, quinimò in- fausto utplurimum Eventu: quibus enim San- guis larga manu detractus fuit, omnes fere, *pa- ralytico* Affectu correpti, Vim prorsus Motum- que Manuum perdiderunt, nec Usus earum, nisi

nisi post longum Tempus, recuperaverunt tandem ac quod dolendum certè, aliqui hoc Tempus ad usque Resolutione Manuum laborant. Ex hoc profectò Errore, vel levissimum Accidens fuit diu durans Tumor Pedum hydropicus. — Paucis igitur; Si fortè Venæ Sectio, propter Sanguinis nempe Multitudinem, est præcipienda, debet id fieri incipiente Morbo, & priusquam *Narcotica* administrantur: nam non in hoc solùm, sed & in omni fere Morbo, perpetuum est, quod Ægri facilius longe Missionem Sanguinis ferunt ante, quàm post Opil Usu.

Quamvis Venæ Sectio huic Morbo rarissimè conveniebat, Medicina tamen vomitoria fuit semper utilis, in Principio utique pernecessaria: sive enim *Anodyna* dederis, sive *Cathartica*, aut Vomitu rejecta protinùs, aut Pituita tenacissima implicata, neutiquam vel Dolorem lenirent, vel moverent Alvum, si ea præsertim in Forma solida exhibuisses. — Memini profectò me consultum fuisse à Pharmacopola quodam Gallico, pro Uxore cujusdam Pictoris, cui dederat saltem (partitis autem Vicibus) Pilul. ex Duobus ℥ij. quibus & adjecerat etiam Calomel. ℥ss, eaque omnia incluserat Potione larga Infusus purgantis fortioris; quid inde? Vomuit equidem, parciùs autem, at ne vel minimè respondit Alvus. Ego verò *Emeticum* propino statim, haustaque dein, pro more, affatim Infusione Salvie & Florum Chamæmeli immensam planè ejecit Quantitatem Muci quam maximè viscida, cum ipsissimis Pilulis, nullo fere modò mutatis, quamquam plures ante Horas deglutitæ fuerant.

Hic jam obiter venit notandus Error eorum, qui *Cathartica* resinosa exhibent, nec cum Sale aliquo solvente, nec Ovi Vitello, commista; quæ faciant ut Resina sit in Visceribus dissolubilis: Si quis enim sinceram, aut Jalapii, aut Scammonei, Resinam alicui porrigit, pituitosis & aquosis Humoribus in primis Viis abundanti, haud magis Alvum movebit, quam si meras ministrabat Quisquiliis, & hujus Actionem ita non juvat (quod Vulgus tamen solet) jusculi avenacei larga Potatio, ut eam prorsus impediatur. — Plantas ideò resinosas, optimè præparatas, porrexit alma Natura Sale nempe proprio solvente divites, quem certè, dum Resinam conficit male feriatus Chemicus, perdit omninò.

Sed è Diverticulo in Viam. — Imprimis itaque, hoc Morbo laboranti, ad hunc Modum præscripsimus.

℞ Rad. Ipecacuanh. ℥i. vel ℥iss. Sal. Absynth. ℥ss. coq. ex Aq. font. ℥iv. ad ℥ij. dein coletur Decoctum, cui adde Aq. Flor. Chamæm. Comp. Syrup. è Spin. Cerv. ana ℥ss. m. f. Potio emetica. — Ad Vomitum promovendum hauriat affatim Pulli gallinacei Decoctum, vel, quod magis probo, Infusum Salviæ & Flor. Chamæm.

Emeticum hoc nostrum, præ omnibus, quæ probavi unquam operando videtur lenissimum, at detergendo potens satis & Effectu certissimum; citò enim Vomitum ciebit, nec longa in Intestinis Mora Tormina creabit: (quod, Ipecacuanh. in Pulvere assumpta, sæpissimè evenit) huic, dum violentius volo, Tartari emetici Grana aliquot, aut Cochleare unum, alterumve, Vini benedicti adjicio.

Vomitus hoc Modo provocandus est alternis Diebus, vel ad quartam nonnunquam Vicem : cum etenim maxima Copia Pituitæ tenacissimæ obruitur Stomachus, cum magna Vis corruptæ Bilis eum opprimit, quis Medicinæ Profectus expectandus est, nisi hæc expurgantur penitus? Quod rectius longè sursum, quàm deorsum, faciendum est : licet enim ponatur ea ejici posse per inferiora, nonne tamen longè commodius per vicinum Os evomenda sunt, quàm per longum Intestinorum iter deturbanda? Quinetiam, dum per Intestina depellitur putrida Ventriculi Colluvies, Pars istius tenuior ab Osculis Venarum Lactearum resorpta, Sanguinem inquinabit, dum Pars crassior, in Plicis Viscerum hærens, atrocia excitabit Tormina: atqui si omnia expurgari potuerunt, inter descendendum tamen Tunnicam Intestinorum nervosam crueiarent maximè. Constat igitur ineptum esse velle per Alvum purgare Stomachi Colluviem.

Nec solùm ad hunc Morbum proficit Vomitus, quatenus perpurgat Ventriculum, sed & inter vomendum Partes Stomacho proximiores concutiuntur & vellicantur maximè : quicquid ita Humoris in Hepate, vel Pancreate, stagnaverit exprimitur, ac Vomitu proinde ejicitur. — Cum autem stagnando corrumpatur omnis Corporis Humor, atque inde Acritudinem contrahat assiduè; si per Alvum excernendus foret, tum Intestina torquendo, tum Vasa Lactea subeundo, plurima produceret Mala. Vomitione ergò optimè exantlatur Bilis, sive porracea, sive atra, utraque in hoc Morbo frequentissima. — Quinetiam sæpe certè notavi, ex peracta Vomitione, vel ipsos Artuum & Humerorum Dolores cessasse,

cessasse, pro Tempore saltem; ad divini Senis Effatum, Lib. ii. Prædictorum, quod sic reddit Celsus noster, Lib. ii. cap. 8. “Humerorum
“Dolores, qui ad Scapulas, vel Manus, ten-
“dunt, Vomitu atræ Bilis solvuntur.”

Cum jam Vomitus conquieverit, quod exhibitis Paregoricis citò efficitur, danda sunt pro-
tinùs Medicamenta per Alvum purgantia; iisque rectissimè addenda sunt *Anodyna*: siquidem ob-
stinata Alvus & Dolor Ventris gravissimus sunt in hocce Morbo *Symptomata* perpetua.——Ideò ubi colicus Dolor sævit admodum, *Opiata* Pur-
gantibus adjici debent: nempe ut Dolor redda-
tur tolerabilis, ut Intestinorum Relaxatio deinde sequatur, atque ut eorum Motus peristalticus fiat constans & regularis, nec interruptus, nec per-
versus.——Dolor omnis agit ut Stimulus, vel rectiùs Stimulus sensum Doloris excitat: Stimulus autem omnis ad Contractiones concitat Fi-
bras, easque in *Spasmos*, si sit vehemens, adigit. Cum itaque Dolor colicus atrocissimè urget, Inte-
stina in quibusdam Locis Convulsionibus affici-
untur, & Fascia quasi constringuntur, adeò ut, nisi Tormento sopito, nec Alvus nec Flatus in-
frà transmitti possit: hac adeò de Causa, Dolor colicus vehemens secum plerumque habet Comi-
tem Alvum valde astrictam. Rectissimè ergò in omni Colica graviore *Anodyna* purgantibus adji-
ciuntur; nec certè hoc novum est, experientis-
simus enim Riverius in Capit. de Dolo-
re colico præscripsit Aloes ʒi. Scammonei gr. vi.
quibus Laudani Opiati adjunxit Grana duo: imò in Observatione prima Centur. 2^{dæ} iisdem ad-
miscet Grana quinque Laudani.——At cum id se facere ex Auctoritate Hippocratis opinatur,

mea quidem sententia fallitur; nam Vox Μηκώνις, in Loco à Riverio citato, non Succum somniferum Papaveris (nisi fortè τῆς ἀφρώδεος sive spumæ mei Dioscoridis, quod vehementer satis purgat) significat, sed Πέπλον, sive Πέπλιον*, Genus scilicet Medicamenti Alvum purgans: hoc idem etiam Μηκώνιον significat apud Hippocratem sæpissimè (nisi quando Epithetum ὑπνωτικόν adjicitur, ut Lib. ii. de Morb. Mulierum, p. 670. Edition. Foessii) ita quoque Μηκώνις, sive Μηκώνιτις, à Galeno explicatur in Exegesi Vocum Hippocraticarum, Μηκώνιον τῷ Πέπλον καλέμενον ὃν καὶ Μηκώνιτην ὀνομάζει.

Sed ad Rem. — Vomitu peracto, Ego uti soleo sequentibus ℞ Phil. Coch. min. ℥i. vel ʒss. Calomelan. ℥ss. Laudan. solid. gr. i. Ol. Caryoph. gutt. i. m. f. Pilul. vel ℞ Rad. Jalap. ℥i. vel ʒss. Spec. Diamb. gr. viij. Calomel. ℥ss. Syrup. de Spin. Cerv. q. s. m. f. Bolus. — Pilulæ autem non ita facilè rejiciuntur — Post duas dein, tresve, Horas Senæ Infusionem, vel Mannæ Solutionem, atque id Genus Medicamenta, præcipio; quibus & interdum adjicio Oleum Amygdalinum, aut Olivarum, nisi ubi Stomacho Oleum valdè alienum est. Horum Dosis & augeo & repeto, pro Ratione Symptomatum: Hisce verò pacatur Dolor, relaxantur Intestina, ad Dejectiones stimulantur leniter, & oleosis lubrica redduntur. At si ne sic quidem Alvus respondet, totum Abdomen foveri jubeo Fomento emolliente, idque potissimum ubi Venter tensus est admodum & durus, vel Spasmo maximè

---

* Πέπλος καὶ Πέπλιον ἐλαυτάτω μὲν τὴν Ἰδίαν ἀλλήλων ἢ τὸ καθαράι. Ruf. Ephes.

maximè contractus. Hoc blando Vapore Abdominis Integumenta penetrat, ac Intestina ipsa demulcet, rigidas hoc emollit Fibras, easque nimis tensas relaxat. Mirandum planè Successum sæpe notavi ex Applicatione Fetus hujusmodi. R Rad. Althææ, Sem. Lini — Fœnugræc. ana ℥iij. Flor. Chamæmel. M. iij. Capit. Papav. alb. ℥iv. coq. ex Aq. font. & Lact. dulc. ana P. æqual. — At Effectus longe feliciores expectandi sunt, si Æger in Semicupium demittatur ex iisdem paratum. Mihi, hæc asserenti, facilem dabit Assensum quisquis felicissimos Balnei emollientis in Doloribus nephriticis Effectus observavit. — Haud rarò profectò vidi sævissimum Paroxysmum *nephriticum* solo Balnei Usu derepentè solutum, cum nec prælonga Sanguinis Missio, nec Laudani Doses, æque haud mediocres, vel profecissent Hilum. Imò permultis didici Experimentis, nihil ad Dolorem sedandum, ad Calculum per Ureterem demittendum, æquè conducere ac Balneum tepidum & emolliens.

Accidit autem sæpissimè, quod Fæces alvinæ in hac Colices Specie, valdè indurantur, & in Valvulis Coli hærentes, Flatibus & Stercori Repagula sunt, adeò ut, dum omnia ibi sistuntur, nihil ultrà transmitti possit: hac sola de Causa sæpissimè oriuntur gravissimi Dolores, ubi præsertim Intestina Purgantibus irritantur. Quamobrem si post Horas aliquot, ab assumpto Cathartico, Alvus nihil reddit, olcosum & emollientem Clysterem injici præcipio, quo & Intestina reddantur lubrica & Stercora molliora: dein (si opus erit) Alvus acriore Clysmate duci potest.

Si quis alius Morbus, hic profectò, de quo jam agitur, frequentem *Catharsin* Alvumque diu solutam requirit: Medicamenta ergò leniter purgantia per Dies aliquot continuos exhibenda sunt; inter quæ laudo potissimum Rhabarbarum, Pilul. Ruffi, Tinctur. Sacr. quibus subinde adjungi debent Calomelanos Grana aliquot. Terebinth. etiam Veneta, aut Cypria, Ovi Vitello subacta & Aquæ alicui *Cardiacæ* admista, Alvum purgat commodè, & plurimum facit ad *rheumaticos* Dolores, Colicen comitantes. Interea tamen *Anodyna* quædam liberali Manu porrigenda sunt; neque enim aliter sævissimos compescere Dolores, neque iisdem occurrere potes, recursuris alioquin promptissimè, nisi repetita Dosi Lacrymæ Papaveris Tormenta reprimas. — Quod tamen ad Opii Dosis attinet, nihil certi statui potest, cum ipsissima Dosis alterum soporet maximè, alteri det contrà dulce furere.

Longam hanc & frequentem *Catharsin*, ut ut nova videatur, necessariam esse comprobavit Experientia: Alvus enim aliter mox fieret astricta valde, & gravissima Tormina certo certius succederent, ob acres scilicet Humores in Intestina perpetuò influentes.

Non solum ad hunc Morbum profligandum primas Vias perpurgare necesse est, diluenda est insuper Sanguinis Acrimonia salina: nam ex polluto Fonte haud puri diffluunt Rivuli. Diluentia ergò propinanda sunt abundè, inter quæ ἀρίστον μὲν ὕδωρ; neque enim aliud datur Salium Solvens, neque magis purum & incorruptum aliquid. — At ex omnibus Aquis laudo maximè Aquam Pyrmontensem, aut Spada-

Spadanam : hæc siquidem , Principio prædita *Chalybeato* , non tantum Sales dissolvit optimè , sed & *Crasin* Sanguinis firmat , ac Fibrarum Tonum roborat.

Cum per hæc Sanguis sit dilutus apprimè , omni Ope evocandus est Sudor. Nil verò ad hoc idoneum magis expertus sum quàm Camphoram , ac divinum illud miserorum Solamen, Laudanum : his assumptis ad Sudores eliciendos largiter calideque hauriri debet vel *Salviæ* , vel *Rorismarini*, Infusio, aut , quod Stomacho forsan arrideat magis , Serum Lactis vinosum.

Qui Consensum intestina inter & Cutim , qui foetidos acresque Sudores , vel Cuticulam ipsam erodentes , observaverat ; haud ita multum obstuperet , videndo tum colicos Dolores, tum *rheumaticos* , post Sudationem penitus fere sublatos , pro Tempore saltem.——Istud certè fuit Naturæ Vestigia premere , cui Medicus , ejus Minister , prudenter obsecundare debet : frequenter enim Sudores , sponte erumpentes , hanc Ægritudinem allevabant admodum.——Hisce apprimè convenit Baglivi Aphorismus Capit. de Colica : “ Colica habitualis & endemicica , à Vino acido præsertim oriunda , solis sanatur Sudoriferis ; Vesperis tamen interposito anodyno Remedio .”——Atqui miror ipsummet Baglivum , in eadem etiam Sectione , Usu Opium in Colica improbasse : sive enim Sudores moveat , sive non , in vehemente Colica pernecessarium est , ac longè longèque anteferendum Pulveris Foliorum *Ficus sylvestris* , utcunque sit in Terra (quod permagni est haud dubio) non in Muro nata , & licèt cautè (quod præcipit.)

præcipit) Foliis Ulmi admixta. — Sed *quandoque bonus dormitat Homerus.* — — — Sudores equidem non sunt Paralyseos Causa, sed Effectus: cum enim Materiæ morbidæ *Metastasis* in Genus nervosum facta est, vel Resolutione, vel Convulsione, afficiantur Nervi necesse est. Relaxatis ideò Nervis subcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emissaria diffuunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Causam observatur:) quid quod & Sudores diu post ortam Paralyfin durant. — — — Mihi certè videtur Corpus reticulare Malpighii (si mavis Ruyschii) eum ob Finem effectum fuisse, ut foret quasi Sphincter universalis Ductibus Sudoriferis, per sua Foramina emissis; dumque constringitur fortiùs (quod Cute Aeri frigido exposita accidit) tota Cutis, Pustulis quasi aspera corrugatur, & Cuticulæ anserinæ instar evadit; dum verò relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hæctenus contra Doctrinam Baglivi.

Post Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, si ea non est, quàm purissima, iterum præscribenda sunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admisceatur, ut debitus serve-tur Sanguinis Fluor, & ejus corrigatur Acri-monia. Nec verò intereà omittenda sunt, quæ & imbecillum Stomachum juvant & Viscera confirmant: sic tamen ut subinde assumi debeant Rhabarbarum & Tinctura Sacra, (quæ & ipsa Intestina corroborandi Facultatem habent, eaque expurgant commodè) ne in illis scilicet coirent acres aliqui Humores — — — Idcirco Pulveres (utì dicuntur) testacei ad hunc Morbum proficiunt, quod acres absorbeant Humores;

res ; at nisi Salem Absynthii , aut Tartari fixum admisces iisdem , ac Rheum barbarum , vel *ἐκχοπρωτική* quædam subinde exhibes , eorum usus non diu continuandus est : ne in Canali Intestinatorum , diu morando , in lapideam penè abirent Duritiem . Quod sanè plus semel observavi , in Puerulo præsertim Aurificis cujusdam , cui , ob *Testacea* plurima exhibita , Alvi Fæces in tantum erant induratae , ut exsiccatum Gypsum planè referrent , illasque ex Ano , ope Instrumenti , necesse esset extrahere. ——— Hoc de *Testaceis* exhibendis Præceptum , nisi ubi cita Alvus aliquos exercet , perpetuum esse debet . Tutiùs ideò , imò & efficacius longè , ad acidos corrigendos Humores datur Aqua Calcis vivæ tenuissima , maximè idoneis imbuta *Stomachicis* , quæ & Acidum in primis Viis , ac in Sanguine delet.

Quæ ad Dolores *rheumaticos* , expugnandos , cùm Morbus Artus invaserit , utilissima probavi , fuere Cinnabarina , Gummi Guaiaci , Tinctura Antimonii , Potiones è Terebinthina , aut è Balsamo Copaybæ , quæ quoque ad paralyticas Affectiones plurimum possunt . Sed ante omnia fere , minuta Calomelanos Dosis , repetita subinde ; quod , si octava , vel decima , Vice sublimetur , nobilissimum ad plures Morbos evadit Remedium : idque , ad Grana duo , triave , scilicet , præscripsit eruditissimus noster *Musgravius* , ὁ μακροβίτος , Asclepiadeæ Familiae , dum viveret , egregium Decus & Ornamentum. ——— Calomelano frequenter adjicio Camphoræ pauxillum , quæ , ex Particulis longè subtilissimis constans , angustissimos Corporis Canaliculos penetrando , Pennasque quasi Mercurio addendo ,

Vires ejus intendit maximè . Quinetiam eadem Camphora corrodentem *Mercurialium* Præparationum Qualitatem delenit , earumque Spicula obtundit : quod probè jamdudum novit *Bateus* , eandem , in Præparatione Mercurii præcipitati grisei, Turpetho minerali addendo . Utilissimas quoque *Mercurii alkalizati* Dotes probavi nuper, addo & tutissimas.

Porro ad crudelissimos *Rheumatismi* Cruciatu, eosque diu permanentes inter Scapulas præcipuè, nihil magis prodesse novi quam *Vesicatoria* superimposita ; quæ ad Paralyfin etiam præcavendam, eamque, si jam facta fuerit, profligandam , maximè faciunt . Membra autem resoluta, totaque Spina Dorfi, à summis Cervicibus Os Coccygis adusque, Galbaneto Paracelsi (quod apud Cratonem, vel Riverium vide) aut quod, me Judice, melius est, Balsamo Galbaneto Hartmanni perfricanda sunt, adjecta quoque Camphora : habet id utique Vim penetrandi & aperiendi maximam . Estque hoc insuper utile Remedium, ubi Abdomen vehementer extensum est, aut Spasmo maximè contractum : totus autem Venter eo inungi debet post Fomentationem idoneam . At notandum ! melius longa & clausa Digestione , quàm Destillatione , (quod vulgè faciunt) præparatur : destillatum siquidem magis *causticum* est , & nonnunquam , si sit tenebrior præsertim , erodit Cutim . At si Umbilicus exoriatur , difficillimè utique sanatur , ac discruciat maximè : quod quoque caveri certè debet , cum Emplastra de Galbano , vel *hysterica* dicta , medio Abdomini admoveantur : Umbilicum nempe obtegendo involuto Serico.

Cum

Cum Dolores colici & rheumatici cessaverint paululum, tum demum uti Cibo pleniore oportet, sed neque inflante, neque valido, ne Viscera adhuc imbecilla lædantur. Conveniunt potissimum *Gelatina* de Sago, è Cornu Cervi raso, seu, quæ facilius paratur, de Pedibus vitulinis, Ova sorbilia, *Panatellæ*, atque id Genus alia, quæ per totum etiam Morbi Decursum, parcius assumpta, ad Vires reficiendas utilia sunt. — Potui verò nihil dari debet præterquam Aqua pura, aut *chalybeata*, Vini albi generosi pauxillo subinde adjecto; nam sive quid flatulentum, sive acidum est, id huic Morbo affectis alienum est maximè: facile enim redire consuevit ex levissimo Diætæ Errore. — Porro ad *Crasin* Sanguinis restituendam, & confirmandam Viscera, *Chalybeata* quædam *Stomachica* idonea sunt maximè: Infusione sequente utor sæpissimè. $\mathfrak{R}$ Radic. Gentian — Galang. ana $\mathfrak{z}$ ss. — Zedoar. — Calam. aromat. Cort. extern. Aurant. Hispalens. sicc. ana $\mathfrak{z}$ iiss. Caryoph. Indic. $\mathfrak{z}$ ii. Chalyb. cum Tartaro ppt. $\mathfrak{z}$ iii. hisce affunde Vini alb. Olyssiponensis $\mathfrak{v}$ iiiss. Aq. Absint. Comp. $\mathfrak{v}$ iss. f. Infusio clausa per Dies saltem duodecim, in Vase Vitreo, id sæpius agitando. — Ubi Viscera infirma sunt, & pituitosa Colluvies redundat, maximè conducit hocce Medicamentum, minimè tamen alienum est Stomacho. — Semina Cardui, in Tinctura amara *Chalybeata Lovverii*, ingratum admodum Lentorem fundunt; neque aliquid Gentianæ, præter Nomen, est in Aqua Gentianæ, composita, quam recipit Infusio Lovveriana.

Ultimum in hoc Morbo Auxilium Equitatio. est: neque enim ulla Res Viscera magis & Intestina confirmat. Ea siquidem, vario admodum,

ac frequentissimo Corporis Succussu , totum Abdomen concutit leniter : quicquid adeò Intestinis hæreat , Pressu & Agitatione continua depellit ; quicquid Lentoris in Vasculis sanguineis retardetur exprimit , Circuitum Sanguinis per Vasa *mesenterica* & Venæ Portæ Ramulos promoveet maximè , ubi Sanguinis Cursus tardissimus est . Sanguinem itaque partim Vi Morbi , partim longa ibi Mora , concretum fere perpetua velut Conquassatione dissolvit . Obstructiones adeò Glandularum Hepatis , Pancreatis , Mesenterii , Intestinorum : expedit ; porrò Actionem Splenis , Jecinori inservientis multum adjuvat . Plurimis denique constat Experimentis ; *Perspirationem* maximè augeri Equitatione ; ita noxios Humores in aliam Partem avertendo , ac per Cutim eliminando , non in hoc solùm , sed & in omni fere Morbo *chronico* prodest . Profectò quos vix operosa Medicina fervavit , sola utique Equitatio restituit penitùs ; cùm igitur Equo insidere valet Ægrotus , eò gaudeat quotidie , *Viresque acquirat eundo* .

Hæc quæ conscripsi modò de Ratione mendi Morbo colico Damnoniorum , haud malè fortasse accommodari possunt Colice Pictonum dictæ , Indias Occidentales infestanti sæpissimè ; quæ ex eadem fere Causa pendens , nimio næmpe Usu acerbissimi Limonum Succo , Curam forsan haud absimilem poscit .

INDEX

RERUM & AUCTORUM,

*In quo numeri intra Paratbesin Opusculum
de Morbo colico pomaceo respiciunt.*

A		Pag.		Pag.
A	CETI Vires	146.	Aqua Calcis ad acidos Hu- mores	(35)
		147	Aquæ frigidaë usus in } Febribus damnatur }	158
	Acoſta, Joſ.	vii	Aretæus Cappadox	65. 66.
	Actio Aeris. vid. Aeris.	vid.		(6)
	Aduſtio Sanguinis. vid. San- guinis.	vid.	Argestes Ventus	xxvi
	Ægineta (Paulus)	(9)	Aristoteles	xxvi. xxvii
	Aer calidus	iv	Artuum dolores rheuma- tici Vomitu ſolvuntur }	28
	— — — & humidus	xvii.	Asclepiades	xxii
		40	Aſthmatis medela varia	26
	— — — ſiccus	xix	Atmoſphæræ Pondera varia	viii
	— — — frigidus	iv. vi	— — — — — Preſſura, } Antagoni- } ſta Cordis }	viii
	— — — — — & humidus	xii	— — — — — Motum } Sanguinis }	viii
	— — — — — ſiccus	xi		
	— — — — — gravis & elatiſticus	iii. vii	Augustus Cæſar, & Divus	5
	— — — — — humidus pervadit cutim	19	Aulus Gellius, vid. Gellius.	
	— — — — — levis	iii. vii	Aurelianus, Cælius	xxii. 19
	Aeris Actio in Pulmones	ii. vi	Aurora borealis anomala	119
	— — — — — Effectus in Corpora no- ſtra	ii	— — — — — inſolita	13
	Africus Ventus	xxvii	— — — — — magna	27.
	Angina epidemica	56		134
	Aphthæ	159		

I N D E X.

	Pag.		Pag.
Aurora borealis maxima	124	Calomel	(351)
————— mira	134	Camphora	157, (36)
————— rubra vel sanguinea	124	Carneades Academicus	24
Autumnales Morbi. vid. Morbi.	138	Cathartica cum Anodynis	(29)
Autumnus maxime morbosus	xxiii	————— ad Febrem secundariam Variolarum	} 37
B		————— ad finem Febris lentæ nervosæ	
B Acon (Rogerus)	146	————— frequen- tia ad Colicem necessaria	} (22. 32)
Baglivi (Georgius)	52, 63. (33)	Caurus, vel Corus, ventus	xxvi
Ballonius (Gul.)	52	Celsus (A. Corn.)	xii. xxi. xxiii. 2. 19. 20. 24. 64. 66. 147 (22. 29. 20.)
Balnei emollientis in Colica & Nephritide Usus	(31)	Cheyne (Georg.)	21
Balneum frigidum ad intermittentes	25	Cicero (M. Tull.)	147
Barometri maxima depressio	102	Circius, ventus	5
Bateus (Georgius)	(36)	Coeli mira facies. vid. Aur. bor. rubr.	
Bilis atra & æruginosa unde	(19)	Colices Differentia	51. 52
————— quos maximè infestat	(20)	————— epidemicæ Causa	(11)
————— atræ & æruginosæ	} ibid.	Description	5. &c.
Acrimonia summa		Comte (Lud. le)	xvi
————— Species variæ	(22. 23)	Condensatio sanguinis. vid. Sanguinis.	
Boars (immensi Maris fluctus)	18	Congelatio unde	xiv
Boerhaave (Hermanus)	iv. 67. 145	Constitutio Aeris ad	} 40
Boyle (Robertus)	xviii	Contagium aptissima	
C		————— ad Pustulas aptiss.	116
C Adaverum putrefactio citissima	106	Cordis Antagonista	viii
Cælius Aurelianus. vid. Aurelianus.		Corpus humanum $\epsilon\kappa\pi\upsilon\omicron\omicron\nu$ $\epsilon\iota\sigma\tau\pi\upsilon\omicron\omicron\nu$	xiii
		————— reticulare Malpighii	(34)
		Cortex	

I N D E X:

	Pap.		Pap.	Pag.
Cortex Peruvianus	21. 109	Febris anginosa		92
Corus. vid. Caurus.		—— catarrhalis	38. 80	
Cucurbitulæ utiles in Pleuri-		—— hyemalis catarrhalis		127
tide	64	—————— epidemica un-		
Cyrillus (Nic.)	40	de 138. 139		
D		—— intermittens	Origo	20
D elirium in Colica (7)		—— lenta nervosa	139	
Dilutio in Colica ne-			147	
cessaria (32)		—— maligna contagiosa		104
Dioscorides (Ped.) (30)		—— putrida epidemica	33	
Duretus (Lud.) 52		Formula Vomendi (27)		
E		Fotus emollientis in Colica		
E meticorum in Colicis		Ufus (30. 31)		
Necessitas (26)		Freind (Job.) 37		
———— Utilitas 21		Frigoris Gradus, quo } xvi		
Epispastica proficua in Febri-		Glacies producitur }		
bus nervosis 156		—— suscepti Causa xiii		
Equitatio laudatur (38)		G		
Essentia Antimonii 140		G ALBANET. Hartmanni		(36)
Eurus, Ventus xxvi		—— Paracelsi (36)		
Exhalationes Terræ Gelu si-		Galenus (Claud.) xiii. xx.		
stuntur 17		(23. 30)		
Excretio liberalis in } 52		Gellius (Aul.) xxvi, xxvii. 24		
Peripneumonicis Vēæ }		Gelu xiv		
Sectione non eget }		Glacies non ab eodem }		
F		constanter Frigoris } xvi		
F ahrenheit (Dan. Gabr.)		gradu }		
xiv		Globuli Sanguinis rubri 22		
Favorinus xxvi. xxvii		Globus igneus in Aere di-		
Febrem inter ardentem }		splosus 139		
& lentam nervosam }	152	H		
Differentia }		H æmorrhagia in Ictero		
Febres intermittentes 10		pestifera 142. 143		
—— lentæ quando & unde		Hales (Steph.) viii. xviii. 19		
117. 149		Harris (Gualt.) 76		
Febricula catarrhalis 9. 38		Hel.		
136				

I N D E X:

	Pag.		Pag.
Helvetius (Joh. Claud. Ha-		Minoris quid	(30)
drian.)	iv	Mercurialia Medicamenta	21
Hippocrates i. ii. xii. xiii.		Mercurii Depressio maxima	101. 102
xx. 33. 52. 63. 64. 66.			
(6. 10. 15. 22. 29.)		Methodus Alvum purgandi	
Hoffman (Frid.)	xv	in Colica	(34. 35)
Homberg (D.)	xvi	Molyneux (Gul.)	xxvi
Horatius, Flaccus (Q.)	xxvii.	Morbi autumnales	xix
24. (12)		Musgravius (Gul.)	(35)
		Musti (pomosi) Natura	(13)

I

I cterorum Morborum	
Diversitas	142. 143
Ictero Remedium optimum	144
Infusio amara Martiata	(37)
Instrumentorum ad	
Observationes me-	xxvi
teorologicas Situs	
Iris Lunaris	135
Jurin (Jac.)	xxv. 22

K

K EILL (Jac.)	xiii. 19
----------------------	----------

L

L IBS, Ventus	xxvi
Lucretius, Carus (T.)	xx. 3
Lullius (Raym.)	145. 147
Lumen boreale. vid. Aurora	
bor.	

M

M Aris Æstus maximi un-	
de	17
Martialis (M. Val.)	xxix
Mayovv (Joh.)	xiii
Mead (Ric.)	37

----- plurima	Muci-
----- lago	(13. 15)
----- maxima	Vis
----- Tartari	(14)
----- Qualitas	noxia
-----	(15)
-----	sapo-
-----	nacea (16)

N

N Evvton (Isaacus)	xvi
Nitrum aereum	xvi
Notæ, quæ in Opere	
passim occurrunt,	xxix
explicantur	
Nubecula mira coruscans	27

O

O Vidijs, Naso (Publ)	xxvii
------------------------------	-------

P

P Aralysis in Colica poma-	
cea sæpe	(7)
Pecora Morbis epi-	
demicis sæpe corri-	
piuntur priusquam	3. 4
Homines	
Peripneumonia valde epide-	
mica	56
Per-	

I N D E X

	Pag.
Perfius, Flaccus (Aulus)	xxv.
Perpiratio quibus auge- tur, & quæ inde com- moda	ix
Pertussis Puerorum	75
Petechiæ unde	106
— fuscæ	105
Phthisici plures mortui	84
Pleuripneumonia	66
Pleuritis valde epidemica	56
Pleuritidis & Peripneumo- niæ Differentia	65
Plinius (Caius)	xxvi. 146. 147
Plymuthi Situs	xxvii
Poma nunc Alvum solvunt, nunc astringunt	(12. 13)
Pomatii defæcatio	(23. 24)
Pomatium ad Scorbutum optimum	(24)
Procella permagna & longa	88
Prophylactica methodus in Autumno	xxiii
— per Tem- pestates humidas	22, 23
— frigidas	vii
Pueri rariùs Colica po- macea corripuntur	(9)
Pulv. testaceorum lon- gus Usus improba- tur.	(35)
Pustulæ erumpentes Colicam solvunt	(8)

R

R Espirazione (de)	paucii
Rhenani Vini & Pomatii Comparatio	(14)

	pag.
Rheumatici Dolores fere sèper accedunt	(7)
Colicæ pomaceæ. — quibus Remediis profi- gantur	140. (31)
Riolanus (Joh.)	66
Riverius (Laz)	(29)
Roris Origo	132
Rufus Ephesius	(30)
Ruris Laus	xviii

S

S AL atmosphæricus	xxiii
— nitro-aereus	xiii
Sala (Angelus)	(14. 15)
Sanctorius (Sanctorius)	xxiii
Sanguificatio fit in Pul- monibus maximè	iii
Sanguinis Adustio quid ?	xix
— Circuitus per Pul- mones	viii
— Condensatio in Pulmonibus	v
— Globuli rubri	22
— Serum viridissi- mum	(21)
Saponaceorum Medicami- num Usus	144
Schema Ventorum. vid. Ven- torum.	
Seneca (L. An.)	(xxvi. xxvii. 5)
Societas Edinburgensis	xxv
Spouts, immensæ Co- lumne seu Cataractæ	18
Aquarum	
Succus nervosus Medium est Sensationis	154
Sudores solvunt Colicam.	(7. 33)
Sudo-	

I N D E X.

Pag.

Sudores non faciunt Paralyfin. (34)
 Sydenham (Tho.) xxi. 33.
 75. 138. 140. 160. (21. 23)

T

TArtari maxima Vis. inest
 Pomaceo (14)
 ——— Terra foliata 144
 Tempestas frigidissima 54
 Tournefort (Joseph.) Pitton.) xvi
 Tullius, vid. Cicero.
 Tusses frequentissima 8
 ——— Puerorum convulsiva 75.
 Tussis laboriosa cum } 30. 55
 Febre epidemica }

V

Variolæ epidemicae 37
 ——— malignae 35. 36. 103
 Varro (M. Ter.) xxvi
 Venæ Sectio non æquè }
 {convenit in omnibus } xxii
 { Tempestatibus }
 ——— non conve- }
 nit plerumque } (25. 26.)
 in Colica po- }
 macea }

Pag.

Venæ Sectio celebrari }
 debet ante O- } (26)
 pii Usus }
 Ventorum Nomina xxvi
 ——— Schema ex Plinio xxvi

Ventriculi Collu- }
 vies Vomitione } 25. (28)
 optimè purga- }
 tur }
 Vibices 105
 Victus Ratio in variis Tem-
 pestatibus xxiii
 Virgilius, Maro (P.) xvii
 xxvii
 Vitruvius (M.) xxvi
 Vomendi methodus 23. (27)
 Vomitiō perutilis Colicis (26)
 Vomitionis utilitas plurima 24
 Vomitus viridis unde (21)
 Urinæ Difficultas à Ve- }
 teribus observata in } (6)
 Colicis }
 ——— pessimæ 105

VV

Waldschmidt (Joh. Jac.) 76

Z

ZENO 24

OBSERVATIONUM
DE AERE
ET MORBIS EPIDEMICIS

VOLUMEN ALTERUM;

Ab Anni nimirum Initio MDCCXXXVIII.
ad Exitum usque MDCCXLVIII.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

Δεῖ δὲ καταμαρτυρεῖν ἡ Κατάστασις τῶν Ὁρέων ἀκριβῶς, ἢ τῶν
Νούσων ἐκείνην. Hippocr. de Dieb. judicator. Initio, item,
Lib. 3. Epidem. Sect. 3.

EDITIO PRIMA VENETA

Juxta ultimam LONDINENSEM.

VENETIIS, MDCCCLXIV.

Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permissu, ac Privilegiis.

OBSEKVATIONUM

DE AERE

ET MORBIS EPIDEMICIS

VOLUMEN PRIMUM

Ab Aulo Aetio medicorum philosopho
et philosopho sapientissimo

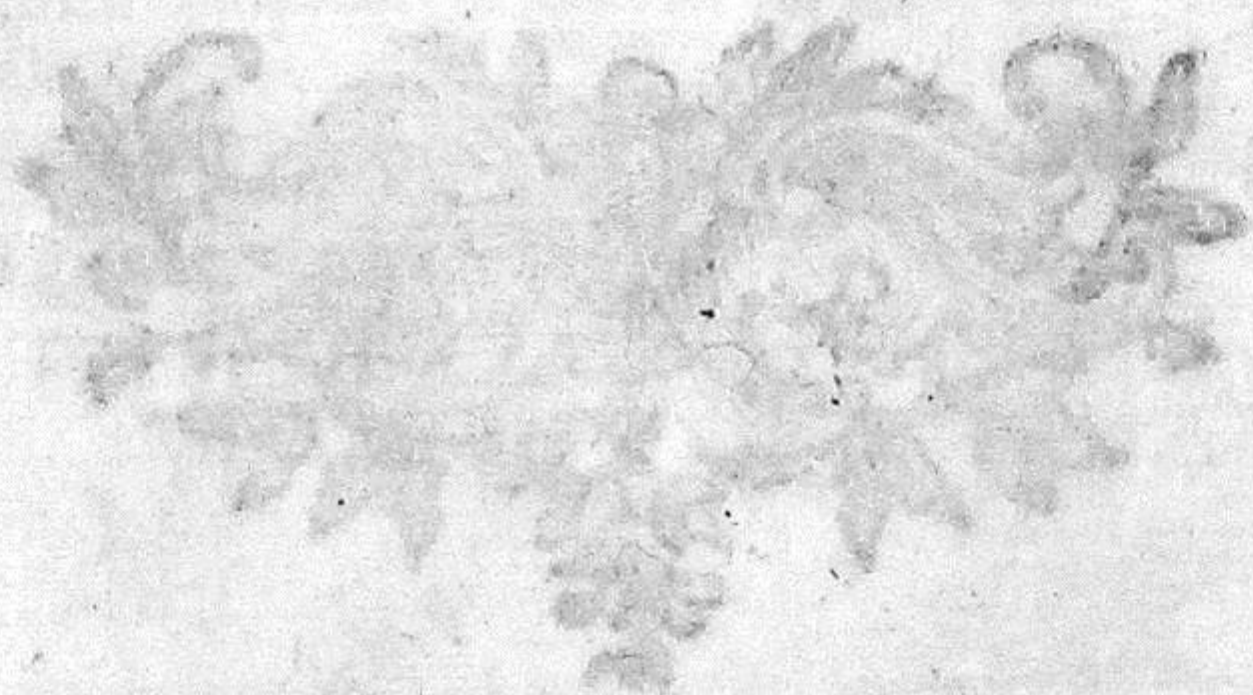
NOTA

IOHANNES WUXHAM M.D.C.C.C.

Ad Aetii philosophi de morbis epidemicis
librum primum

EDITIO PRIMA VENETA

ANNO DOMINI MDCCLXXII

VENETIS, MDCCLXXII

Apud LAURENTIUM RASINUM

Superintendentem Typographiae, et Bibliothecae

PRÆFATIO.

Perfeci tandem Observationum de *Aere* & *Morbis Epidemicis* Volumen alterum (ab Initio scilicet Anni 1738. ad Exitum usque 1748) in quo quidem eodem usus sum Ordine, atque Notis, in priorè descriptis *.

Quàm fuerunt plena Laboris hæcce Opera solus ille norit, qui talia conscripserit — Lubentiùs autem secundùm hoc Opus suscepi, quòd & prius Publico bene acceptum perceperim, & mihi porrò, id meditati, haud inutile — Dum enim Cœli atque Aeris Mutationes notarem diligenter, variosque Morbos has consequentes, eorum sanè Causam, ac Naturam, multò meliùs dignoscebam; quales enim Tempestates, tales etiam sunt Morborum Constitutiones, sicut notavit olim *Hippocrates* †, & fida dudum docuit Experientia — Multus ideò est divinus Senex in præcipiendo diligentem Aeris atque Tempestatis Observationem, optima quinetiam dedit Exemplaria, præcipuè in Libro primo & tertio *Epidemicorum*.

Hujus etiam Laboris aliud mihi fuit Incitamentum, quoniam scilicet Observationes hujus-

A 2

modi,

---

* Porro in Volumine 2. notavi, quolibet Mense, Diem novæ, necnon plenæ, Lunæ — Hic obiter monebo, quod tota Pluviæ Quantitas Anni 1737. (Vol. 1.) fuit tantum Dig. Dec.

27. 364. non, ut falsò imprimitur, 36. 706. † Lib. de Humorib. Sect. 7.

modi, quæ per longam Annorum Seriem, uno eodemque Loco factæ sunt, melius longè istius Regionis *Atmosphære* Constitutionem, Morbos vulgares, eorum Successiones, Relationes, imò & curandi Rationem, ostendunt, quàm si per unum solummodò, alterumve Annum detur Historia: monet ideò rectissimè clarissimus *Ramazzini*, “ Nil foret in Arte medica utilius, “ quàm succedentes sibi ad invicem Constitu- “ tiones conferre, ut recta medendi Methodus “ institui posset, quoties eadem Tempora, ac “ iidem Morbi, recurrerent * “ — Paulò etiam ultrà processit expertissimus *Hoffman*, hortando nimirum ardentè “ Omnes & singulos Medico- “ rum cordatiores, quibus Curæ Cordique Sa- “ lus Hominum est, ut in annotandis Morbo- “ rum Historiis, si epidemii Morbi grassantur, “ & diligentissimi & accuratissimi sint; & quic- “ que in suo Loco Temporum & Tempestatum “ præcedentium, & præsentium, Constitutio- “ nem, item in Barometro Mercurii Motum, “ ac Gradum Caloris ex Thermometro, simul “ adjiciant, integrasque & plenas Historias cum “ Methodo curandi & Eventu exhibeant †. “

Nostram profectò ad Vitam sustentandam omnium maximè necessarius est Aer, cæteris utiquè per plures Horas carere possumus, hoc ne vel Tempore quàm brevissimo — An igitur purus sit, vel impurus, summi procul Dubio est Momenti, ejus.

---

* Constitut. epidemic. urban. 1691. ipso Initio. † *Frid. Hoffman. Medicin. rational. Systemat. Edit. Francofurt. 4. 9. Vol. 1738. Patholog. general. Part. 3. Cap. 7. p. 430. Tom. 2º.*

ejusque adeò bonas, necnon pravas Qualitates * ; probe perdiscere debet Medicus. — Aeris autem Nomine hic volo Terræ *Atmospheram*, non merum, uti dicitur, Elementum; quæ cum ex variis admodum Rebus componatur, variis etiam Modis officere nobis, ac proficere, potest — Diversæ ergo hujus Constitutiones, tum ad Sanitatem tuendam, tum ad Morbos depellendos, assidue sunt observandæ.

Res erit Exemplo clarior — Sicca valdè & frigida Tempestas, perflante diu Borea, aut Aquilone, Corporis Habitum constringit, Fibras roborat, Vascula arctiora & fortiora facit, Humores etiam magis densos; porrò Globulos sanguineos accumulât, & compingit validè; *Celsi* Verbis, totum Corpus spissat, & mobilius atque expeditius reddit; ideòque, ex *Hippocratis* † Opinione, omnium Ventorum Aquilo est saluberrimus — At si diutiùs talis perstat Tempestas, solida fiunt stricta perquàm, & *elastica* nimis, Fluida verùm crassa valdè & glutinosa, imò ad Vascula minutissima permeanda multò minùs idonea; namque non tantùm Humoribus inducit Lentorem, ad Inflammationes aptum, sed & ita quoquè condensat rubros Sanguinis Globulos, ut difficillimè per ultimos Arteriarum Ramusculos promoveantur: duros nempe plus æquo, & haud facilè Formam rotundam in oblongam mutant ad Transitum scilicet faciliorem; cum & jam etiam ipsæ *Arteriolæ* à Frigore coarctantur & Distentioni resistent plurimùm. — Hinc Obstructiones;

A 3

hinc

---

* Haud pauca de his dixi in Prolegomen. ad Vol. I. de Aere, &c. † Lib. de Morbo Sacro, Sect. 15. Edit. Vander Linden Lugdun. Batav. 2. Vol. 8. 1665.

hinc Inflammationes, Pleuritides, Peripneumoniae, Anginae, Rheumatismi, Morbi denique, qui à crasso, viscido, ac inflammato Sanguine pendent, prævalida Vi Cordis & Arteriarum adacti: quò magis etenim arctantur à Frigore Vasa, quò magis *Atmosphæra* comprimuntur Pondere, eò velociùs, cæteris paribus, moventur contenti Humores, unde Frictio major, ac proinde Calor; quæ tandem Sanguinem incrassant & condensant maximè — Certa hæc sunt omnia & constantia, Sanguis enim, tali perdurante Aeris Constitutione, densus est admodum, atque glutinosus plerumque, vel si è Sanissimis emittitur, multò magis ubi Febris accedat.

Verùm enimverò nec protinùs oritur morbidus hic Lentor, nec in omnibus, fit namque gradatim, cum diu nimirum regnaverit aquilonia & sicca Tempestas, neque enim interest quales Dies sint, sed & quales etiam antè præcesserint. — Atqui laxis nimium & pituitosis Homínibus adeò non nocet hæcce Constitutio, ut vel sit apprímè utilis, firmos hos magis, ac vegetos, efficiendo; una sic Natura, Præceptore optimo notante*, ad Hyemem, alia ad Æstatem, benè aut malè se habet. — Hinc insuper esse videtur quòd una Febris *epidemica* fortibus est funesta & robustis, parcitque imbecillis; alia verò, sub humido tepidoque Cœlo nata, in hos teneros maxime sævit. — Ex magnis igitur *Atmosphæra* Mutationibus vel mutatur maximè Morbus popularis, vel supprimitur prorsùs; quòd persæpè videmus.

Ad Mala autem siccae & frigidae Tempestatis præ-

---

* Hippocrat. Aphorism. 2. Sect. 3.

præcavenda (imò & tollenda) utendum est multa, diluente, emolliente, tepida Potione, Viæque molli & relaxante, neque unquam antè progredi quis debet quàm tepidum aliquem Potum assumpserit, siue Pedibus, siue Equo, eundum est contra Ventos aquilonares; at si inhorrescat aliquis indè, ac febricitet, mittendus est actutum Sanguis, potissimum si Thoracis, aut Lateris, Dolor impetat; idque sanè mox reperi debet si Febris invalescat—Hoc utiquè perpetuum est quòd Sanguis nunquam tutius, aut felicius, in Morbis acutis mittitur, quàm frigidas inter & siccas Aeris Constitutiones, altiùs persistente *Barometro*: nec in Pleuriticis solùm & Peripneumonicis consentaneum hoc est, sed in aliis plurimis, utpotè *Variolis*, *Morbillis*, *Rheumatismo*, *Colica*, &c.—imò in ipsis Febribus intermittentibus, quotidianis putà, ac tertianis, opportuna tunc sæpe est Venæ Sectio, per Initia saltem, ex facili aliter in continuas ardentes, aut *inflammatorias*, haud rarò mutantur.

E contrario, humida tepidaque *Atmosphæra* *Κατὰστος* Fibras relaxat nimium, Vim Vasorum enervat, Sanguinem debito solutiorem, pituitosum, inertem facit, totumque Corpus hebes, humidum, languidum, Febribus lentis, putridis, intermittentibus longis, obnoxium——Hic ergo contraria prorsus Diæta, atque Medicina, est adhibenda; quæ solidas Corporis Partes firmare, quæ Fluidorum *Crasin* conservare, quæ validè compingere Globulos sanguineos possint, indicantur; Potus nempè subausterus, frigidus, generosus, Viæus valentior, desiccans, astringens, Balneum frigidum, ejusque Generis alia.—Ad hujus autem Constitutionis Febres parùm utiquè

confert Sanguinis Detractio, quinimò nocet admodum, si sit effusior, oriuntur namque ab imminuta Cordis & Arteriarum Potentia, à laxa nimium Sanguinis Textura, & lentefcente Lympha; tendit hinc ad *Stasim* atque Putredinem Liquidum Vitale, unde Febres intermittentes, lentæ, putridæ, malignæ, hujus Tempestatis semper sunt Soboles; in quibus quidem curandis, quæ Vires foveant desiderantur, quæ minuant neutiquàm — Sæpissimè etiam, dum talia permanent Tempora, quotidianæ, ac tertianæ, in longas continuas putridas Febres degenerare solent, haud levi cum Ægrotantium Periculo, quas si tandem effugiant, in Icterus, atque Hydropem, incidunt plerumque. — Nunquam profectò citius, neque felicius, restituantur Ægrotantes, quàm si duo effulgente Cœlo, alitèrque in *Baroscopio* stantè *Mercurio*; hoc ego observavi constanter, idemque olim notavit percelebris *Frid. Hoffmannus*, in Medicina faciunda diutissimè versatus, lentissimè contrà convalescunt, dum nubilus perflat ac pluviosus Auster.

Cæterum & haud parum insalubris est gelidus humidusque *Atmosphærae* Status, multis quippè Modis obest, præcipuè frigidos insinuando in Corpus Humores, atque *Perspirationem* inhibendo plurimum* — bene tunc nobis cingendum est Vestibus, luculento etiam Foco, debitoque Vitæ Regimine, ab algidis Vaporibus, quantum possibile, cavendum est; omnibus denique Modis *Perspiratio* est promovenda, inter quos frequens
totius

---

* Vel paucæ subitanæ Nubes sub fervido Cœlo *Perspirationem* impediunt plurimum. Vid. *Observat. accuratissimæ Job. Lining, M. D. Philisoph. Transact. N. 470.*

totius Corporis Frictio ad Ignem confert plurimum, necnon Exercitatio quotidiana *, eaque etiam paulò fortior.

Semper adeò pugnare debemus contra peculiarem Aeris Intemperiem.

Eluceant magis forsan, quæ dixi suprà, si Morbos *endemicos* perpendamus; horum namque Pars longè major haud Dubio nascitur à singulari cujusque Loci, ubi infestant, *Atmosphæra* Depavatione; in Locis videlicet cavis, palustribus, uliginosis, grassantur semper Febres lentæ, putridæ, intermittentes, irregulares, quæ nullis ferè cedunt Remediis, nisi mutato prorsus & Loco & Aere, ibi quoniam *Atmosphæra* humidis perpetuò & noxiis abundat Vaporibus, qui Vim Fibrarum debilitant, *Perspirationem* supprimunt, corrumpunt Humores — ideòque si quis Advena, udis in his Locis, crassoque versatur Aere, per Dies vel paucissimos, certò ferè certius ægrotabit — si retentum namque *Perspirabile* nec per Alvum, nec per Urinam, neque per ipsos Cutis Meatus, intra perbreve Tempus expellitur, Febris † mox creat plùs minùsve; eòque fit gravior, quò major fuerit retenti Quantitas, quò acrior Qualitas ejusdem ‡. — Æstate igitur, vel Autumno, magno dum Calore acriores multò facti sint Humores, intercepta *Perspiratio* maxime nocet.

A § Con-

* Quantum promovet *Perspirationem*. Vid. elegantissima Experimenta *Georgii Rye*, Armigeri, in *Medicina Statica Hybernica*; ad Calcem Libri Doctis. Doct. *Rogeri de Morbis epidemicis*.

† *Sanctorii* Aphorism. ii. Lib. i.

‡ ————— 46. ibid. — 35. Sect. 2.

Contrà qui Montes habitant aridos, Aquilonem spectantes, Febribus *inflammatoriis*, Pleuritide, Peripneumonia, Angina, affliguntur plurimùm: Has utiquè in Locis editioribus frigidis, Septentrioni expositis, crebrò notavi esse perfrequentes, cum per Valles autem rarus fuerit admodùm aliquis Pectoris Morbus—Quid quod & interdum vidi Febrem *Catarrhalem epidemicam*, *Pleuro peripneumoniæ* Naturam induisse per Loca montosa & algida, dum in humilioribus ad lentam proximè (seu *nervosam* ut dicitur) Febrem accessit—Hinc equidem haud obscura videtur Ratio, cur uno, eodemque, regnante Morbo populari, variis in Locis, diversus celebratur Modus medendi.

Sed & hìc quoque Ratio Ventorum habenda est plurimùm, *Atmosphæram* quippe maximè mutant: Boreas nimirùm siccam, frigidam, ac ponderosam, facit; Auster verò humidam, levem, atque tepidam: magnam adeò Vim habent Loca reddendi salubria vel insalubria, & diverso planè Modo afficiuntur Incolæ, hoc perflante, vel illo, Vento—Qui frigidis ergo læduntur & siccis, humectare, ac tepida subinde Potione fovere, Corpora debent, qui humidis, siccare; semperque peculiari Aeris Inclementiæ Victu, Regimine, atque Medicina, obsistendum est—Neque hoc solum, sed & noxios adversus Ventos, quantum fieri potest, muniendum est, Ædificia scilicet extruendo sic, ut quàm minimè sint objecta Flatibus perniciosis—Pestilentia quondam, Corcyra grassanti, occurrebat *M. T. Varro*, occlusis Fenis Austrum spectantibus, aliis ad Arctum apertis*
—Ma-

---

* *Varro* Lib. 1. Cap. 4. inter Scriptores de Re rustica, ex Edition. *Gesneri*, *Lipsia*, 1735. 2. Vol. 4.

—Magna sanè fuit Priscorum Diligentia in Ædibus condendis & Oppidis, ut prospera foret Incolarum Valetudo; Viscera etiam Animalium, iis in Locis pascentium, ubi Ædes ponere statuebant, sedulò perscrutabantur, an nempè sana essent, vel insana; atque ita prospiciebant futuræ Habitantium Saluti, omnibus Modis quærentes Salubritatem* — Nunc verò Dierum, in Ædificationibus, plerumque pluris æstimatur Lucrum atque Mercimonium, quàm Salubritas — de quibusdam herclè, ut de Mitylene olim *Vitruvius*†, verè dicendùm est, “Auster cum
 “ fiat Homines ægrotant, cum Corus, tussunt,
 “ cum Septentrio, restituntur in Sanitatem, sed
 “ in Angiportis & Plateis non possunt consistere
 “ propter Vehementaim Frigoris” — Haud pauca Ædificia quidem in Convallibus paludosis ità malè locata sunt, ut nunquam non Morbis infecta sint; quorum Possessoribus utiquè Consilium commendo laudati *Varronis*‡, “ea vendant quot
 “ Affibus possint, aut, si nequeant, relinquunt.”

Sed hæc obiter; qui vult plura de Situ Locorum, adeat magni *Hippocratis* Librum de *Aere, Aquis, & Locis*; porrò Librum secundum de *Dietâ*, ubi etiam de diversorum Ventorum Natura — perplurima certè in his lectu sunt dignissima.

Quanquam aliquæ Febres *epidemicæ* à Contagione ducant Originem, oriuntur attamen plures ab Intemperie Aeris manifesta, neque enim probabilis magis videtur communis Morbi Causa, quàm

---

* *Vitruv.* Edit. *Philandri*, 4. Lib. 1. Cap. 4.

† ————— id. Lib. 1. Cap. 6.

‡ *Varro* de *Re rustica*, Lib. 1. Cap. 12.

quàm ipse Aer omnibus communis—Per humidas equidem tepidasque *Atmosphæra* Constitutiones, permanentes diu, Febres lentæ, putridæ, malignæ, semper grassantur, sicuti observavit tota Medicorum Schola ab ultima Antiquitate ad hoc usque Tempus; nec profectò cessant tales nisi omninò mutata Aeris Temperatura, quod etiam persæpe supprimit brevè ipsas contagiosas:—imò ipsæ Pestilentia ut plurimùm occurrit sic cum Frigus hybernus; frequenter autem nimis, sub humido calidoque Cœlo, Vim maximam accipit.—Atque Ego quoque novi sæpiùs Febres putridas, malignas, per æstuosam ac nebulosam *Atmosphæram*, tum Vi, tum Numero, auctas maximè, mox tamen sicco flante Borea gelidoque, extinctas penitus—Imò ipsæ Procellæ sæpe juvant admodùm morbida dissipando *Miasmata*: haud minùs corrumpitur stagnans Aer, quàm Aqua stagnans, quæ citò, nisi movetur subindè, putrescit.

Quidam insuper Morbi singulis Anni Tempestatibus respondent, Pleuritides nempe, Peripneumoniæ, Anginæ, tertianæ Febres, Tempori verno, Autumno autem quartanæ, putridæ, malignæ, Cholera, *Dysenteria*; quod nimirùm solita, istis Temporibus, Aeris Dispositio his producendis Morbis, aut illis, faveat—Atqui si in tempestivè se habuerint Tempestates, Morbi proinde variabuntur maximè ita ut isti, qui Autumno sunt proprii, per calidum humidumque Vèr dominari possint, per Autumnus verò frigidum Febres Veri magis peculiare, utpotè Pleuritides, Peripneumoniæ *, &c.—Sed plerumque in Fe-

bribus

---

* Hippocrat. Lib. de Humor. Sect. 7.

bribus autumnalibus, qualescunque sint, Humores longè magis ad Putrescentiam tendunt ob prægressum Æstatis Calorem, nec adeò largum admittunt Sanguinis Dispendium. — Suppressa, ex suscepto Frigore, *Perspiratio Vere Febres inflammatorias*, Autumno putridas plerumque, aut malignas, generat* — imò si, per Autumnum instant Alvi Fluxus, multò magis acres sunt, ac biliosi, quàm Tempore verno, ut satis superque Medicis notum est — Æstatis siquidem Ardor *Perspirationem* auget maximè, Corporis humidissima diffilat, Sales Oleaque animalia exasperat, undè nascitur sensim magna Sanguinis Acrimonia; quæ ad Autumnum usque increscit, nisi diluentibus idoneis, atque demulcentibus, temperatur quotidie.

Sed audi de his Rebus Cum Oraculum †, Naturæ Interpretem: — “ Omnia Generum
 “ Morbi profectò omnibus Temporibus fiunt,
 “ quidam verò in quibusdam magis gignuntur,
 “ & exacerbantur, *Aphor. 19. Sect. 3.* — Quæ
 “ lia Tempora (ὥραι) tales Morborum Consti-
 “ tutiones — Tempora tempestitiva, & bene ordi-
 “ nata, Morbos regulares (εὐσαθείας) & iudicatu
 “ faciles faciunt. *Lib. de Humorib. Sect. 7. &*
 “ *Aphorism. 8. Sect. 3.* — Atqui, prout variaverit
 “ Tempus, similes, aut dissimiles erunt Morbi,
 “ qui

---

* *Sanctor. Aphor. 35. Sect. 2.* † Citavi plerumque *Hippocratem* ex Editione *Lindeni*, non quòd hanc valdè probo (nam *Foesianam* huic longè ante fero) sed quia *Textum Hippocraticum* in varias distribuit Sectiones; quo faciliùs inveniuntur Loca citata.

“ qui in hoc oriuntur , Lib. 1. de Humor. Sect.
 “ 7. — Conversiones Temporum * (Anni) maxi-
 “ mè pariunt Morbos , & in ipsis Temporibus
 “ magnæ Mutationes, Frigoris putà , aut Calo-
 “ ris; & sic de cæteris, *Aphorism.* 1. Sect. 3. Lib.
 “ de Humorib. Sect. 8. — Constitutiones Hominum
 “ aliæ ad Æstatem, aliæ ad Hyemem, benè aut
 “ malè se habent, Morbi porrò ad Tempora ,
 “ *Aphor.* 2. 3. Sect. 3. Lib. de Humor. Sect. 8.
 “ — In Anno autem aliquando Hyems maximè
 “ prævalet, aliquando Ver, modò Æstas, modò
 “ Autumnus, Lib. de Natur. Homin. Sect. 16.
 “ — Hyeme Pituita in Homine augetur, ibid.
 “ Sect. 12. — Vere Pituita magis dominatur, at
 “ Sanguis increfcit, ibid. Sect. 13. — Æstate San-
 “ guis adhuc viget, sed & Bilis exaltatur; per
 “ Æstatem etiam, ac Autumnum, Bile Corpus
 “ abundat; Autumno autem atra Bilis plurima
 “ est & fortiffima, Sanguis verò parciffimus,
 “ ibid. Sect. 14.

Quicunque Morbi Hyeme augescunt, Æstate
 cessant, qui per Æstatem increfcunt, desinunt
 Hyeme, Lib. 3. *Epidemic.* Sect. 3. & de Natur.
 Hominis, Sect. 17. — Sin autem diu productam
 Hyemem insequitur Ver perfrigidum, hyberni
 fiunt Morbi, Tusses, Peripneumonix, Anginx:
 — quinimò si Ver processerit More Autumni
 Morbum regium producit, licèt propriè fit Mor-
 bus autumnalis, Lib. de Humor. Sect. 7. — Siqui-
 dem verò hæc, vel illa, Anni Constitutio dura-
 verit diutiùs, Morbi huic congruentes diutiùs
 quo-

---

* ‘Αι Μεταβολαὶ τῶν Ὁρέων.

quoque permanebunt, atque eò erunt fortiores, quò magis prævaluerit & perduraverit Tempestas peculiaris; etiam & communissimi grassabuntur, & perlongo Tempore perstabunt, *Aphorif.* 7. Sect. 3. Lib. *de Humor.* Sect. 9. — Ex Anni Constitutionibus Siccitates (*Αὐχμοί*) sunt pluviosis salubriores, ac minùs lethales, *Aphor.* 15. Sect. 3. — Etsi per magnas Siccitates Febres acutæ, *ibid.* *Aphor.* 7. — Sed in valdè pluviosis Febres longæ, putridæ, Alvi Fluxiones, Anginæ, Apoplexiæ, *ibid.* *Aphor.* 16. — Austri Caput gravant, Corpus dissolvunt, & humidum, languidum, hebes faciunt* — Aquilo Tussim mover, Fauces exasperat, Ventrem astringit, Horrores excitat, item Dolores Lateris & Pectoris, attamen Corpus compactum, firmum, agile reddit, & benè coloratum, *ibid.* *Ap.* 5. 17. — & Lib. *de Humor.* Sect. 8. — Aquilo enim omnium Ventorum est maximè ficcus, atque ideò saluberrimus; Auster verò quoad omnia huic contrarius, Lib. *de Morbo Sacro* Sect. 15. — Si Hyems sit moderata, nec valdè mitis, nec valdè frigida, Vere porrò, ac Æstate, tempestiva decidat Pluvia, Annum esse saluberrimum consentaneum est Lib. *de Aere Aquis & Locis*, Sect. 25. — At si sicca sit Hyems, atque aquilonia, Ver autem pluviosum, & australe, erit Æstas Febribus abundans; nam Æstu mox accedente, non potest fieri quin acutissimæ Febres perplurimos invadant, præcipuè pituitosos,

---

* Νότος καρνεβαρινός, ideò aptissimè hunc plumbeum vocat *Horatius*, Lib. 2. Satyr. 6.

Ios, Dysenteriae verum Mulieres & Viros humidiores, ibid. — Atqui si circa Caniculæ Exortum accedunt Pluviae, frigidique Aquilones*, Spes Cessationis est, necnon Autumni salubris, ibid. Sect. 26. — Si quando Æstatem pluviosam, atque austrinam, similis sequitur Autumnus, plurimos Morbos excitat Hyems — Siccæ autem Æstati, Boreaque perflatae, pluvius, & australis, succedens Autumnus, Hyeme producit Capitis Dolores, Cerebri Corruptions†, Gravedines, Raudedines, Tusles, imò & Tabem, ibid. Sect. 28. — Quòd si aquilonius sit Autumnus & siccus, neque Pluviae sub Cane, nec vel sub Arcturo, decidunt, confert equidem pituitosis, humidis, ac Mulieribus; biliosis verò nocentissimum est, quod humidissima Corporis dissipat, crassissima autem & acerrima relinquit, ibid. Sect. 29. — Medicus idèò sic Morbis occurrere debet, ut respiciat semper cum Hominum Constitutiones, tum etiam varias Tempestatum Mutationes, contraria nempe contrariis curando; oportet igitur laxa nimis constringere, solvere stricta, Lib. de Natur. Hominis Sect. 17. 18.

Nec tantum reverà diversos diversarum Tempestatum Morbos descripsit optimè divinus Senex, sed optimum quoquè Regimen, atque Medicinam, ad hos præcavendos, ac curandos, præscripsit, præcipuè in Lib. de Salubri Victus Ratione, necnon per Initia Lib. 3. de Dieta — Sed ista
jam

---

* Καὶ χειμῶν ἄοι Ἐγίσται.

† Σφακέλους τοῦ Εγκεφάλου.

iam nunc perscribere longum est — Hæc pauca verò passim ex Scriptis *Hippocraticis* excerpti, & paulò forsan transtuli liberius, cum eo tamen (ni fallor maximè) ut Sensum semper Auctoris tradiderim fideliter — Sed propius ad Fontes accedite, Medici Tyrones, atque haurite affatim, percipietis inde quàm sagax, quàm admirabilis fuit Priscorum Diligentia — videbitis utiquè non minùs ingeniosam fuisse antiquitùs Observationem, quàm nunc Rationem; ut pulchrè de Veteribus olim dixit *Caius Plinius*, *Histor. Natural. Lib. 18. Capit. 29.*

At enim si quis fortasse his objiciat, quòd Observationes ab *Hippocrate*, suaque Schola per Græciam factæ, ad Nostrates pertinet parùm; sciat ille velim, similem esse ubiquè Hominum Naturam, sicco nempè Frigore semper & constringuntur Corporis humani Solida, & condensantur Fluida, hæc porrò utraque humidus Calor solvit semper; nusquam non minuit *Perspirationem* uda frigidaque Tempestas, hanc nusquam non promovet tepida Serenitas: adeòque magnæ Aeris Mutationes, quòd ad Calorem, aut Frigus, Siccitatem, aut Humiditatem, magnos pariter ubiquè Terrarum sortiuntur Effectus — Nec profectò multùm differre videntur; facta diligenter Comparatione, Observationes *Hippocraticæ* ab illis, quæ captæ fuerunt nuperis Annis, & in Locis à Græcia longè longèque remotis, inter etiam

et penitus toto divisos Orbe Britannos.

Sed diluit hanc Objectionem optimè clarissimus

mus *wintringhamus* in Prolegomenis ad Commentarium suum Nosologicum: — Subjiciam verò & ipse, quòd etiamsi Græciæ Regionēs Cælo magis clemente gaudeant quàm Insula nostra, haud levibus tamen Aeris Mutationibus subjæctæ sunt frequenter; imò in ipsis Constitutionibus, ab *Hippocrate* descriptis, leguntur subinde, Ὑδατὰ πολλὰ, Αὖχοι, Χεῖμῶνες μεγάλοι, Χιόνες μεγάλαι, Οὐρανὸς λαίλαπώδης, ἐπινέφελοι, &c. quin ejusdem planè Generis Febres populares apud *Hippocratem* passim occurrunt, quibus & nostra quoquè *Britannia* plectitur subindè — *Epidemica* quippe Febris Effectus tantùm est Causæ morbificæ, ista autem Causa plerumque peculiaris *Atmosphæræ* Constitutio, adeòque hanc gignit aquilonia, illam austrina, ubicunque nimirùm hæc, vel illa, diu duraverit.

In sequente (necnon in præcedente) Morborum *epidemicorum* Historia, non tantùm Febres popularitèr grassantes exposui, sed & hos etiam Morbos, qui unà cum istis sparsim intercurrerant; eo scilicet Animo, ut singulorum indè Natura clariùs innotesceret; sequens in hoc utiquè magni Præceptoris Vestigia, qui in describendis Aeris & Morborum Constitutionibus hanc tenuit Rationem. — Sæpe quippe sæpiùs accidit, dum Pleuritides & Peripneumoniæ per siccam valdè & frigidam Tempestatem sæviunt, Anginæ quoque, *Ophthalmiæ*, *Rheumatismi*, Cruciatus Intestinarum, eodem etiam Tempore, multos infestant; atque ut plurimùm haud minùs ab inflammato, ac viscido Sanguine pendent quàm ipsæ Pleuritides, nec minùs Sanguinis Missionem postulant; aliis quanquam Temporibus meliùs multò Pur-

tò Purgantibus discutiantur . — pone jam aut *Variolas* , aut *Morbillos* , tunc unà grassari , longè tum sanè liberiùs , cæteris paribus , *Venæ Sectionem* , his in *Morbis* , consulerem , quàm ubi non talis prævaluerit frigida *Atmosphæræ* *Temperies* , nec proindè tam viscida *Sanguinis Diathesis* .

Si noscimus equidem qualem *Sanguinis Crasin* hæc progignit, vel illa, *Atmosphæræ Constitutio*, satè benè conjectare possumus, quales indè *Corporis Affectiones* sint futuræ, qualiaque possint *Remedia*; *Morbi* enim, ut monet *Hippocrates*, non derepentè *Hominibus* accedunt, sed paulatim sunt collecti, licèt erumpant subitò; — * *Exempli Gratia*, robustis & exercitatis *Homini*bus insitus est naturaliter *Sanguis* densus atque tenax, adventante jam arida, & aquilonia *Tempestate*, *Fibræ* vasaque magis adhuc constringuntur, magisque densa atque crassa redduntur *Fluida*, usque eò ut *Sanguis* tandem fiat valdè glutinosus; his jam ita constitutis, mox oritur facillimè, ex *Frigore* suscepto, *Labore* nimio, *Ingluvie*, aut quolibet ferme, in *Vita*, *Errore*, *Lentor* inflammans, qui infixus nunc *Pulmoni* *Peripneumoniam*, nunc *Pleuræ* *Pleuritidem*, nunc *Intestinis* colicam *Inflammationem*, generat.

Vides adeò, *Lector amice*, quantum ad *Prophylaxin* valeant *Observationes meteorologicæ*, quantumque etiam ad *Morborum Curationes*. —

His

---

* Lib. 1. de *Diæta* Sect. 3.

His igitur frui modò , tandemque meliores ede . — Quatenùs nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid , quo nos vixisse testemur *.

DE

DE AERE

E T

ANNO MDCCXXVIII.

* Vide Mens. Januar. 1728. Vol. primi.

Nox procellosa 2. w S w 4. Procella 5. p. m. S w 4. Fulgur, Tonitru, & Turbo vehementissimus 6. Hora sexta p. m. Procella 7. p. m. S w 4. gravis Procella 9. p. m. & tota ferè Nocte S w 4. Nix & Grando 11. Gelu 14. 15. N N w 1. Magna AB. 14. H. 10. p. m.

$\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 17. 30. 5. N 1.} \\ \text{minim. 9. 29. 0. S VV 4x.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 17. 30. 5. N 1.} \\ \text{minim. 9. 29. 0. S VV 4x.} \end{array}} \right\} \text{media } 29. 9 \frac{22}{29}$
 Dies frigid. 15. 66. N N VV 1. $\left. \vphantom{\text{Dies frigid. 15. 66. N N VV 1.}} \right\} \text{media } 54 \frac{7}{29}$
 — tepida 23. 48. Malacia.

Febris *Catarrhalis* & *Rheumatismus* passim; *Pleuritides* aliquæ, *Peripneumonia* notha * verò longè frequentior est; Tussis creberrima; gravis Arthritis torquet permultos. Febris lenta, nervosa frequens, quæ nonnunquam, rubris urentibus Pustulis, Die nempe nono, undecimo, aut decimo quarto, erumpentibus, solvi videtur, maximè si crassæ, subsidentes Urinæ concurrunt. Haud multum utique Boni sperandum est ab Eruptione Pustularum dum Urinæ crudæ prorsus & tenues perstant; in ipsis etiam *Variolis* ac *Morbillis* pessimè significant: Ne vel ullus Sudor salutifer habendus est, dum aquosa fertur Urina.

Nova Luna 7°. FEBRUARIO. *Plena Luna* 23°.

Perstitit ad quintum Februarii Diem humidissimus *Atmosphææ* Status, tunc Boreas discussit Vapores rigido accedente Gelu: à decimo sexto ab Occidente plerumque Ventus, ac alia Rerum Facies.

Pluvia

---

* Vide quæ de *Peripneumonia* notha dixi, *Essay on Fevers*, p. 222.

Pluvia 8. ¹¹16. 17. ¹¹18. 20. ¹22. 24. 26. 27.

Dig. Dec.

= 0. 928.

Nix super Montes 14. nulla hic autem.

8 Altitud. maxim. 6. 30. 4. E N E 1. } media 29. $8\frac{4}{28}$
 ——— minim. 18. 29. 0. S V V V V 3. }
 Dies frigid. 13. 75. N E 1x. }
 — tepid. 1. 49. N V V b V V 1. } media $58\frac{3}{28}$

Tussis & Angina inter Equos valdè frequentes, haud pauci suffocantur. — *Pleuritis*, aut *Peripneumonia*, multos corripit Homines, spuria tamen est ut plurimum; Tusse permultæ.

Tempesta quidem haud insalubris est, at plures jam *Phthisi* tabescunt pulmonaria, cui dedit Originem malè judicata Febris *catarrhalis* * hic maximè sæviens ultimo Novembri & Decembri. Periclitantur admodum qui Asthmate olim, aut Tussicula sicca, laborabant, quorum in Pulmone nempe delituerant Tubercula; quæ, cum sint Impedimento trananti Sanguini, facilè inflammantur, ac in ulcera tandem degenerant; vel, negata, his in Locis obstructis, Sanguini Via, nimius ruit ad alias Pulmonum Partes, unde *Hæmoptoe* sequitur denique, aut Inflammatio, aut tabifica in *Bronchiorum* Cava Destillatio.

Non omnis utique Tabes pulmonaria ab Ulcere pender (rarior enim est hic Casus quàm vulgò putatur) plures enim quotidie per longum Tempus immensam Muci falsi, dulcis, vel etiam planè insipidi, Copiam per Tussim rejiciunt,

B. 2

cui

---

* Post nimias Destillationes Tabes, *Cels.* Lib. II. c. 7.

cui nec Fœtor inest, nec purulenti aliquid, Glandulis nimirum cum Ductibus Asperæ Arteriæ relaxatis nimium. Hoc tamen sæpe, licet Ægros diutiùs trahens, haud lethale minùs fit quàm si vel ipsam Saniem expuissent. Haud absimilis interdum Laticis vitalis est Profusio *Diabete* laborantibus; simile quid sæpe *Diarrhœa* tabescentibus, ubi ne vel minimum Ulcus, ut incisus Cadaveribus patuit. Nuper trimulum incidi Puerulum pertinace admodum Alvi Fluxu peremptum: hujus Intestina peralba, tenuissima, sedula quasi arte deterfa inveni, minimè autem ulcerata.

Augetur semper hoc Malum ex levissimo suscepto Frigore, occlusis scilicet Cutis Spiraculis, maximum fit in Pulmones Influvium; haud aliter sanè quàm persæpe videmus retentum *Per-spirabile* per Nares depluere. Contra sicca frequenter urget Tussis, & spirandi Difficultas, obstructis adeò & induratis Pulmonum Glandulis, ut in lapideam penè abeant Duritiem*, dum *Bronchia* præ nimia Siccitate rigescant, Muco naturali deficiente. Quis non videt quàm diversam prorsus Medicinam poscunt hæc duo Mala, utcunque in Praxi faciunda haud semper satis probè servatur Distinctio? Nec pauci sunt equidem, qui in omni ferè Tussi, sit sicca, sit humida, *Oleosa*, *Emollientia*, *Dulcia*, *Ecclegmata* porrigunt. Id quidem in priore rectè satis, modò *Incidentia* aliqua commista sint; secus longè ubi

---

* Haud ita pridem Juvenem generosum, tabidum, vidi Lapillos asperos extussientem, qui, Tracheam lacerantes, haud leve Sanguinis Sputum movebant.

ubi serosa Colluvies inundat Pulmonem; Relaxant enim nimis, Humoribus Lentorem inferunt, & Perspirationem impediunt; unde augetur vel ipse Morbus. Cibi insuper Appetentiam & Concoctionem pessundant, demumque Diarrhæam colliquantem inducunt. Rectius multo blandè moventia Sudores *, inter Scapulas Epispastica, ac lenia subinde Cathartica præcipienda sunt, interpositis crebrò Anodynis; maximè si sit tenuis admodum ac irritans Illuvies, hanc enim demulcent & incrassant, quo facilius longè per Sputa emolitur. Porro ad hoc Genus Valetudinis plurimum facit Decoctum Corticis Peruviani cum Ligno Guiacino & Styrace, quod in altero Casu foret nocentissimum: Nec inutiles hic sunt Suffitus * desiccantes idonei, qui quidem in Destillationibus haud parum valent.

Ubi verò Tracheæ & Bronchiorum Glandulæ obstruuntur, nec satis oleosi Mucoris secernunt ad lubricandas eorum Membranas; atque, uti sæpe fit, Lacerti musculosi Asperæ Arteriæ † & Bronchiorum rigidi sunt, ac nimis contracti; ibi lenis, emolliens, tepida Potio, ejusque Vapor, hausta sæpissimè proficiunt maximè, oleosis, & relaxantibus subinde assumptis.

B 3

Nova

---

* Vide Bennet. Theatr. Tabidor. Sect. 28. 30. &c.

† Andr. Laurent. Histor. Anatomic. Lib. 9. c. 14. porro Jo. Bapt. Morgagni Adversar. Anatomic. Sect. 25.

Nova Luna 9°. *MARTIO*. *Pleno Luna* 24°.

Principio *Ventus borealis* afflavit, mox irruerat *Auster madidus*, à decimo autem ad decimum sextum *Aquilo* siccam fecit *Atmosphæram* & frigidiorē: Libs inde ut plurimum, *Pluvia* sæpe cadente.

Pluvia 5. ¹¹8. 9. 11. ¹¹17. 18. 19.—22. ¹¹23. 24.
Dig. Dec.
¹¹28. ¹29. 30. *Grando* 1.—1. 730.

Levis Procella 8. p. m. S S W 4^r.—*gravis Procella* 19. Mane S 4^r.

⌘ *Altitud. maxim.* 31. 30. 1. NN VV 1. } *media* 29. ²⁴5₃₀
—— *minim.* 8. 28. 8.
Dies frigid. 16. 62. NN E 1. } *media* 54⁶₃
— *tepid.* 22. 46. S S VV 2. }

Frequens Ophthalmia; *Tusses plurimæ* & acres admodum, quæ utique *Exitio* sunt pluribus, illis maximè, qui *Asthmate* vetere laboraverant, aut quibus infelix *Exitus epidemicæ Febris hyemalis* obstructum *Pulmonem*, & *Pectoris Oppressionem* intulerat, cita nempe *Phthisi* abreptis.

Pleuritides & *Peripneumoniæ* frequentes; sæpe etiam & *Latus* vehementer affectum est & *Pulmo*; Morbum vocant *Pleuripneumoniam**, in quo, dum sævit *Lateris Dolor*, urget simul *Tussis* & *Pectoris Gravitas*: Fit evidentior si *Sputa sanguinolenta* exantlantur.

Jam

---

* Vid. Librum Nostrum de Febribus, &c. (*Essay on Fevers*) Cap. de *Peripneumon.* &c. p. 199.

Jam certè multa Sputa cocta, facilia, non multo Sanguine tincta, Morbum solvunt feliciter; sæpe tamen vel tenuis prorsus & acris Colluvies ejicitur, vel vana sunt omnino Naturæ Conamina, eludente nimirum pertenui & incocto Humore Vim Pulmonis: Pessimum certè ubi nihil excreatur, aut nil nisi crudum & spumofum*.

Nunc quoque in his Malis pulmoneis haud rarò erumpunt Pustulæ magnæ, urentes, imò etiam interdum dolentes valdè, circa Pectus, Scapulas, Cervices, quinto circiter aut septimo plerumque Die, quarum aliquæ plurimùm acerrimum fundunt *Ichorem*†: Felix hoc semper ferè & faustum fuit Ægrotis. — Diligenter utique in Morbis notandum est, quò Natura sua Sponte vergit; adeò cum Pustulas excitet, aut Furunculos in Humeris, aut Cruribus, per eas quoque Vias Arte tentandum est Morbum levare, admotis *Epispasticis*, Cucurbitulis, &c. — In omni itidem Naturæ Molimine, five sit per Cutim, five per Alvum, aut Urinæ Vias, aut libera Sputamina, invigilandum est Medico ut idonea & concurrentia adhibeat Auxilia.

Nova Luna 8°. APRILI. Plena Luna 23°.

Varius fuit Ventus variaque Tempestas hoc Mense, Imbre, ut solet, decidente frequenter: Exeunte Mense Eurus spiravit plerumque, isque frigidus valdè.

B 4

Pluvia

* Vid. Librum Nostrum de Febris, &c. (*Essay on Fevers*) Cap. de Peripneumon. &c. p. 199.

† Φύκταιναι, Hippocrat.

Pluvia 1. 4.—6. 11. 12. 14. 15. 19. 21.

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ Dig. Dec.

22. 23. 24. 25. = 1. 110.

Glacies 20. 24. E N E 1. Levis AB. 5. H. 10. p. m. 10. w N w 2.

Altitud. maxim. 17. 30. 2. E b N 1. } media 29. $6\frac{1}{3}$
 ——— minim. 23. 28. 8. VV S VV 2. }

Dies frigid. 20. 56. E N E 1. } media $47\frac{1}{3}$
 — tepid. 13. 40. S VV 2. }

Plures *Ophthalmia* vexantur; Tusses plurimæ; haud pauci jam acri Tussi & *hectica* Febre consumpti pereunt. Id utique perpetuum est, quod sæviente *epidemica* Tussi *Asthmatici* & pulmonarii pessimè se habent; novo nimirum accedente Malo veteri Morbo.

Qui *Phthisi* laborant periclitantur maximè ineunte Æstate, quoniam augescente indies Tempestatis Calore Sanguis expanditur, unde transit difficiliùs per obstructos Pulmones, hinc etiam augetur *hectica* Febris & Sudor colliquans. Tales ideò Ægrotantes hortor, ut se tunc Ruri recipiant, ubi Aura purior & frigidiuscula, lenis & accurata Diæta, forsan & missus paulatim Sanguis, si nimiùm ebullit, rapidum Morbi Cursum reprimere possunt.

Nova Luna 7°. MAIO. Plena Luna 22°.

Ventus australis, perpetuùs ferè ad Diem vicesimum Mensis, Argentum vivum in *Barometro* suppressit, Aeremque fecit densum ac humidum: inde per tres Dies Boreas, postea Zephyrus.

Pluvia

1738)

& Morbis Epidemicis.

9

Pluvia $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ 6. 9. 10. 12. $\frac{1}{13}$ $\frac{11}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{17}$
Dig. Dec.

18. 20. 22. — 24. 26. 27. 30. = 1. 544.

8 Altitud. maxim. 21. 29. 8. N E 1. } media 29. 4.
— minim. 5. 29. 0. S S VV 1. }
Dies frigid. 2. 54. S S E 2x. } media $38\frac{8}{29}$
— tepid. 21. 30. Malacia p. m. }

Tusses, Gravedines, & Ophthalmia humidæ
frequentes: Quosdam Apoplexia, quosdam Pa-
ralysis corripit; Pleuritis & Peripneumonia mul-
tos præcipuè ineunte Mense: Febres intermitten-
tes passim.

Nova Luna 6°. JUNIO. Plena Luna 20°.

Constans fuit ab Occidente Ventus per totum
Junium, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrio-
nem flectens; inde Pluviæ satis & Frigoris; Aer
interim factus est crassus valde & humidus.

Pluvia 2. 4. 7. 8. 10. $\frac{1}{11}$ $\frac{11}{12}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$
 $\frac{111}{16}$ $\frac{11}{20}$ 22. — 24. Grando vehemens 12. 13.
Dig. Dec.
= 2. 398.

Circius admodum ferox 1. p. m. Procella 14.
prima Nocte S w 4x. — 20. Mane S w b S 4. Ful-
gura 11. Nocte.

8 Altitud. maxim. 30. 29. 9. N VV 1. } media 29. $4\frac{13}{28}$
— minim. 16. 18. 9. S VV 2. }
Dies frigid. 18. 42. VV N VV 1x. } media $34\frac{15}{28}$
— calid. 30. 24. Malacia p. m. }

Tusses

Tusses acres & implacabiles ferè sunt valde frequentes, multæ quoque *Peripneumonia*, & veræ & nothæ; crebri, atque fortes interdum, *Impetus apoplectici*.

Qui Capite magno sunt & brevior Collo facti, multoque abundantes Sanguine, ex facili in *Apoplexiam* incidunt, quacunque de Causa nimium calefiant Humores. — His Curæ sit ideò præcedente Vere, ac invalescente Calore, & Sanguinem mittere, & leni, & parco Victu, præcavere Morbum; maximè si Vertigo incidit, si Capitis Dolor, aut Tinnitus Aurium, aut falsi ac subiti Splendores; hæc, si caveantur maturè, certa sunt sæpe sæpius subitanæ Mortis Prænuncia.

Nova Luna 5°. Julio. Plena Luna 19°.

Magna jam Coeli facta est Mutatio, fuit enim hic Mensis & siccus & calidus valde, flante plerumque ab Oriente, vel Septentrione, Vento, qui *Barometrum* erexit, ac discussit Vapores.

Dig. Dec.

Pluvia 11. 12. 14. 19. 20. 21. 23. 28. = 0. 590.

Fulgur & Tonitru 20. primo Mane, Dies valde fervidi 4. 17.

8	Altitud. maxim. 3. 29. 8. E 1.	} media 29. 6 $\frac{5}{28}$
—	minim. 19. 29. 2. S VV 2.	
	Dies frigid. 31. 33. N. 1.	} media 24 $\frac{4}{28}$
	— fervid. 4. 17. Malacia.	

Graves Capitis Morbi adhuc passim, & Tusses plurimæ; *Colica biliosa* frequens; Sudores maximè profusi omnes ferè debilitant valde. Perplures jam Mulieres largissima patiuntur Menstrua summo

1738) & Morbis Epidemicis: 11
 mo cum Virium Languore; an fuso Sanguine;
 an rarefacto duntaxat?

Nova Luna 4°. AUGUSTO. Plena Luna 18°.

Redit pluvia Tempestas, quæ porro pro An-
 ni Tempore est admodum frigida, unde Messis
 infelix: Corus subinde flavit, Libs sæpe, non-
 nunquam Vulturnus, interdum Aquilo.

Pluvia	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{14}$	$\frac{1}{17}$	$\frac{1}{22}$
	3.	5.	7.	8.	9.	10.	12.	14.	17.	22.
							Dig.	Dec.		
	$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{27}$	$\frac{1}{28}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{210}$			
Grando	10.									
Levis Procella & Fulgura	7.									
Nocte										
S b w	4°.									

Altitud. maxim.	29.	29.	9.	N 1.	} media 29. $6\frac{4}{30}$
minim.	8.	29.	2.	S VV b S 3.	
Dies frigid.	27.	39.	N N E 1°.	} media 32. $\frac{6}{30}$	
calid.	9.	27.	S VV b VV 2.		

Cholera, & Morbus colicus passim: Anginæ;
 & Febres putridæ hand paucæ. Variolæ jam fre-
 quentes à miseris Saltzburgensibus, Patria expul-
 sis, huc advectæ.

Jure merito inter Morbos maximè contagio-
 sos ponuntur Variolæ, adeò ut vel unus Puerulus
 hisce correptus, fortè longè latèque sæpissimè
 Luem dispergit: Atqui nisi etiam unà conspiret,
 Contagium fovens, Aeris Constitutio, sæpe vel
 intra unum, alterumve Domicilium, in ipsis
 quasi Incunabulis, extinguitur Morbus. — Hoc
 utique vel in ipsa Peste quandoque notatur,
 quam Hyems frigida coercet*.

Nova

* Hodges de Peste per Initia.

Nova Luna 2°. *SEPTEMBRI*. *Plena Luna* 16°.

Pluvia ferè perpetua ad medium usque Septem-
brem, Africo subinde fremente, Vulturno inter-
dum; à decimo octavo autem Ventus Orientem
inter & Septentrionem perflabat.

Pluvia 1. $\frac{I}{3}$. $\frac{II}{5}$. $\frac{III}{6}$. $\frac{III}{7}$. 8. 9. $\frac{II}{10}$. 11. $\frac{III}{14}$. $\frac{II}{16}$.
Dig. Dec.
 $\frac{II}{18}$. $\frac{II}{27}$. 28. = 2. 912.
Procella 10. p. m. S w b w 4.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 0. E b N 1. } media 29. $6\frac{20}{29}$
— — — minim. 10. 29. 3.
Dies frigid. 29. 48. E N E 1. } media 39 $\frac{22}{29}$
— tepid. 1. 32. S V V 3x.

Multæ *Variolæ*, *Morbilli* & *Tormina* frequen-
tia; *Febris Catarrhalis* Pueros infestat: Mensis ve-
rò fuit parum morbosus.

Nova Luna 2°. *OCTOBRI*. *Plena Luna* 16°.

Ineunte & exeunte Mense Ventus ab Oriente
prævaluit, intermedio autem Tempore fuit va-
rius admodum, sæpe turbidus Auster perfremuit,
labente *Baroscopio*, & Pluvia ruente; à vicesimo
tertio tamen nulla prorsus.

Pluvia 2. $\frac{II}{3}$. $\frac{I}{4}$. $\frac{III}{5}$. 6. 7. 10. 11. $\frac{II}{12}$. 15. $\frac{I}{18}$.
Dig. Dec.
 $\frac{III}{20}$. 22. 23. = 3. 330.
Procella 13. w S w 4^r. = 20. p. m. necnon
insequente Nocte S 4.

Maxima

1738) & Morbis Epidemicis. 13

Maxima Procella 23. Nocte S 4^r. Maximæ
Pruinæ 16. 17.

AB. 21. H. 10. N w b N 1.—24. H. 9. w
N w 1.—25. N N w 1.—27. H. 9. w b N 1.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 4. E N E 1. } media 29. $4\frac{2}{3}$
——— minim. 6. 28. 7. S V V b S 3^x. }
Dies frigid. 22. 55. N N V V 1. } media 45 $\frac{2}{3}$
— tepid. 5. 40. S V V b V V 2^x. }

Variolæ & Morbilli sparsim, *Ophthalmiæ*, *Rheu-*
matismi, & *Morbi colici* frequentes: *Febres len-*
tæ nervosæ passim.

Nova Luna 31°. *NOVEMBRI* *Plena Luna* 15°.
ultimo *Nova Luna* 30°.

Parca admodum Pluvia ante Diem decimum
septimum decidit, dum vel Subsolanus spiravit,
vel Ventus borealis, surgente Barometro; post
irruit nimbosus Auster, multaque Pluvia; quod
Atmosphæram humidavit plurimum, quæ fuit
ante sicca satis & tenuis.

Pluvia 8. $\frac{111}{17}$. 18. $\frac{1}{19}$. 20. $\frac{1}{23}$. 24. $\frac{11}{25}$. $\frac{1}{26}$. $\frac{1}{29}$.
Dig. Dec.

30. Grando gravis 27. primo Mane = 1. 874.

Procella 19. à Diluculo ad seram Vesperam
S w 4.

——— 20. p. m. w S w 4^x. — vehemens 25.
p. m. S 4^x.

Maximus Halo circa Lunam 10. 11. prima
Nocte E S E 2.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 3. E N E 1. } media 29. $7\frac{23}{30}$
——— minim. 25. 28. 8. S 4^x. }
Dies frigid. 9. 66. rigidum Gelu. } media 53 $\frac{1}{3}$
— tepid. 20. 47. S V V 3^x. }

Plen-

Pleuritides, Peripneumoniae, & Ophthalmiae frequentes, præcipue Mensis Initio: Multi *Rheumatismo* laborant, aliqui lenta Febre. Tussis, Anginæ, Coryzæ, Gravedines undique. *Variolæ* adhuc, *Morbilli epidemici*.

Plena Luna 15°. *DECEMBRI*. *Nova Luna* 29°.

Per Initia Mensis Aer tepidus & humidus, Libs ferè perpetuus & pluviosus; ab undecimo ad vicesimum quartum Boreas perflavit, qui & *Barometrum* ad Altitudinem enormem evexit, & frigidam fecit *Atmosphæram* & paulò ficiorem: Ventus erat postea varius, frigidus, & pluvius.

Pluvia $\frac{L}{I}$. 1. 2. 3. — 5. $\frac{L}{6}$. 7. — 9. 12. $\frac{III}{20}$. $\frac{III}{25}$.
 $\frac{II}{26}$. — 30. $\frac{II}{31}$. Grando cum Fulgure & Tonitru
 Dig. Dec.
 7. Nix 21. Nocte. = 2. 404.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 7. NNE 1. } media 29. $8\frac{23}{31}$
 ——— minim. 3. 29. 1. S VV 2. }
 Dies frigid. 24. 72. ENE. valdè rigidum Gelu. } media $57\frac{17}{31}$
 — tepid. 2. 47. VV S VV 2. }

Ophthalmia*, *Rheumatismi*, ac *Morbilli* plurimi adhuc, *Variolæ* passim: Multi Vertigine corripuntur. Anginæ, pleuriticæ & peripneumonice Febres valdè frequentes; haud paucæ lentæ nervosæ; longè plures tamen acutæ ab acri & inflammante Viscido; quod, dum ad varias trans-

* Per frigidas & humidus Aeris Constitutiones diu durantes *Ophthalmias* esse per frequentes observavit *Frid. Hoffman*, *Medic. ration.* Tom. 4. Part. 1. Cap. de Inflam. Oculor.

transfertur Partes, varios producit Morbos, *Pleuritidem* puta, *Peripneumoniam*, *Anginam*, *Ophthalmiam*, &c. prout nempe in hac, vel illa Parte consistat obstruens Lentor. Nec mirum ideo quod *Ophthalmiam* in *Anginam* interdum mutatam videmus, *Anginam* in *Peripneumoniam*. — Τῶν ὀδυνέων ἢ ἐν πλευρῇσι, ἢ ἐν στήθεσι, ἢ ἐν τοῖσιν ἄλλοις μέρεσιν ἢν μέγα διαφέρωσι, καταμαθῆναι.

Hippoc. Aphor. Sect. 6.

Tota Pluviae Quantitas, quæ Ann. MDCCXXXIII. Dig. Dec. decidit, fuit = 24.004.

Plena Luna 13°. JANUARIO. Nova Luna 28°.

Per Anni Initia Pluviae multum & procellæ, cadit hinc *Barometer*, paulò tamen post, elucen- te Sudo, resurgit, dum *Corus* intervenit; mox autem Libs nubilus; brevique iterum *Corus*; variante sic persæpe Vento variat quoque Cœli Facies: atqui per totum Mensem Aer fuit val- dè crassus & longè humidus, ac plerumque te- pidior solito.

Pluvia $\frac{III}{I}$. 1. 2. $\frac{III}{III}$ 3. 4. $\frac{III}{III}$ 5. 6. 10. — $\frac{I}{I}$ 13. 19. 20. 21. 23. $\frac{II}{II}$ 24. $\frac{II}{II}$ 25. 26. 28. 29. 31. Grando 1. 5. 25. Dig. Dec.

Nix. 2. = 3. 962.

Procella 3. Nocte & tota Die 4. w S. w 4. — 6. Nocte w S w 4^r.

———— 24. S w 4. — 29. Nocte S S. E. 4^r. Ful- gur & Tonitru 4. 25.

& Altitud. maxim 11. 30. 3. VV N VV 1. } media 29. 7.
 ——— minim. 4. 2. 7. VV S VV 4.
 Dies frigid. 2. 65. N VV 1x. } media 54 $\frac{16}{29}$
 — tepid. 31. 50. S VV 3x. }

Morbilli Epidemici, Variolæ sparsim & Ruri & in Oppido: Plures acerbo admodum & pertinaci *Rheumatismo* laborant, multos vehemens & diu durans *Arthritis* excruciat. *Peripneumonia* & vera & spuria passim: Tussis *convulsiva* inter Pueros frequens; acerrimè quidem sæpe post *Morbillos* sævit, vix utique compescenda nisi Missione Sanguinis tollatur *Diathesis phlogistica*, ac Colluvies acris lenibus expurgetur, miti nempe Vomitione, & blanda *Catharsi*, servata interim molli, diluente, accurata Diæta: pessimus sanè Nutricularum Mos est Carnem mox & Piscem post *Morbillos* Porrigere, hinc enim sæpissimè Febris *Peripneumonica* insequitur.

Plures gravi Angina cum acuto Aurium Dolo-
 re capti sunt, cui non rarò *Parotis* accessit sæpe
 in interiore Aure, aut Faucibus Abscessus, imò
 nonnunquam *Phrenitis* & Strangulatio subita:
 Duos, tresve brevissimè abreptos novi, attonitos
 quasi & prorsus stupidos, quibus Vox primò mirè
 admodum stridula, mox omnino interclusa fuit:
 horum tamen unus faciliùs multò quam quis cre-
 deret oblata quæcunque deglutiebat. — Dirum
 hoc Symptoma quàm maxime semper timendum
 est, quòd Inflammationem Musculi *Arytenoidis*,
 & superiora Asperæ Arteriæ denotat; unde, oc-
 clusa penitus Rima *Glottidis*, Spiritus protinus
 eliditur: estque stridulus hic Clangor hujusce
 Inflammationis Signum *diagnosticum*. — In Mor-
 bo hoc pestifero opportuna *Bronchotomia* Ægrum
 inter-

interdum vindicat ab imminente Morte : Vanâ tamen est omninò, atque irritò celebratur Auro, dum Inflammatio Pulmones etiam corripuit, uti funestum sæpe docuit Experimentum. Hujus Signa præcipua sunt Pectoris Oppressio, summa Anxietas, perpetua *Orthopnœa*, & suffocans quasi Tussicula. Ita tamen non pertimescenda est hæc Operatio, ut vix Vena faciliùs tundatur; modò idoneus sit Artifex. Quid quod memini, triginta abhinc Annis, Discipulum quendam Chirurgicum vesano Puellæ cujusdam Amore percitum, qui *Cartilaginem Thyroideam* ter, quaterve Scalpello pertudit, adeò ut Lucernam exstingueret illicò Flatus erumpens, dum officiosè consueret Vulnuscula Magister Chirurgus : quem monui, tandem advocatus, desisteret, potiùsque, Brachiis Juvenis Lectulo alligatis, prohiberet ne violenta Manu Vitam impeteret rursùs : inde Emplastro solùm adhærente, Vulnera probè contingente, ex facili sanatus est.

Si qua unquam & Cautela & Festinatione simul est Opus, in Angina quidem suffocante necessarium est. Hoc tristi olim Exemplo persensit in quodam Amico : erat hic sexagenarius ferè, agilis, rubicundus, & *Psychrolusia* gaudens ferè quotidie. — Mane, Die Saturni, frigidò usus est pro More Balneo, post Meridiem gravi Horrore correptus penè obrigit, paulòque post incaluit vehementer, mox accessit Ardor Faucium intolerabilis, ac Dolor summus : Vesperis missus est Sanguis; media Nocte vocatus detrahi iterum ℥xvi. jussi, Clysterem emollientem cum multo Sale marino injici, *Mannam*, *Cremorem Tartari*, *Nitrum* ex Decocto laxante exhiberi affatim, *Epi-*
spastica largiora & acria Cervicibus admoveri.

Mane, die Solis, omnia pejora, adeò ut vel Liquidi, vel Solidi Deglutitio frè impossibilis, multò minus *Mannæ*, &c. satis ad Alvum solvendam. Hinc Humeris Cervicibusque affixis Cucurbitulis extractus est Sanguis ad ℥x. Locisque scarificatis applicata Vesicantia, injectumque acrius *Enema*, sed ne sic quidem ullatenus levatum est Malum, imò jam Vox evasit stridula valdè, etiam & subinde intercisa prorsùs; unde de *Bronchotomia* suggesti aliquid; id verò quasi esset Hominem jugulare non servare mustabant adstantes: timidulus factus, junior tunc Medicus, destiti, ne Ægrotum occidisse viderer nisi servassem. Secta adeò rursùs est Vena, ac repetitum *Enema*: Jam paulò facilior Deglutitio, multòque minùs Doloris, ast Vox argutissima,* subinde nulla; porrò *Dyspnœa* maxima, Anxietas summa, Pulsusque vacillans admodum, sæpe intermittens prorsùs cum Sudore frigidulo. — Jam tandem mihi maximè pœnituit neglectæ *Bronchotomiæ*, satis superque percipiens Pulmones jam morbo esse obrutos penitùs, facta *Metastasi* lethali. Dum deliberavi quid ultra faciendum erat, Vir bonus, infcius, Alvum egeffit,† mox Distentione nervorum correptus occidit; vix elapsis triginta & sex Horis à prima Morbi Insultura.

Est utique funesti plerumque Eventus dum augetur Spirandi Difficultas vanescente subitò Angina, Fauciumque Tumore; idque notat ab
Hip-

* Οξυφωνία κλαυθμώδης, πονηρόν. Lib. i. Prorrhet. Sect. 6.

† Οἱσι διὰ σφοδρότητα πνιγμοῦ, Κόπριον εξαπινής διαχωρεῖται θανάσιμον. Coac. Prænot. 7. Cap. de Angina ex Edit. Duret.

Hippocrate * *Celsus*, “ Si Angina subito finita est, “ in Pulmonem id Malum transit, idque sæpe “ intra Diem septimum occidit. “ — imò multò ante Diem septimum, si ruit Morbus ad Laryngem & Tracheæ Lacinias musculosas, primo scilicet, aut secundo, aut tertio Die; id ipsum quoque monente divino Sene *Lib. Prognostic. necnon Coac. Prænot. 1. Sect. de Angina Edit. Dureti*: quinimò notante † *Aretæo* etiam eodem Die: nec mirum utiquè cum & præcludatur Spiritus, & Sanguinis per Pulmones Transitus. — Omni igitur Ope nitendum est ut ad extra Tumor vergat, admotis acribus Cataplasmatibus, imò acerrimo ad Collum antèrius applicato Vesicante; quod quidem, etsi haud usitatum, est tutum satis & valdè efficax Auxilium: Nec certè omninò spernendum est ‡ *Celsi* Consilium “ incidere satis altis Plagis sub ipsis Maxillis, supra Collum, & in Palato circa Uvam, vel eas “ Venas quæ sub Lingua sunt, ut per ea Vulnèra Morbus erumpat. “ Atque hanc *Methodum* à *Cælio Aureliano* laudatam video, utcunque moliter plerumque *Methodici* tractabant Ægrotos. Venæ quidem sub Lingua in Angina sæpe secantur feliciter, ac si vehemens urget Morbus, Febrisque itidem, non satis Sanguinis fundunt: ideo à Brachio priùs debita Quantitas emitti debet, rectèque monet Il. *Aretæus* ex largo Vulnere, & ad Animi ferè usque Deliquium, ut gravis Inflammatio nempe citiùs tollatur, ægrum aliter

C 2

brevis

---

* *Lib. 2. Cap. 7.* † Vide *Aret.* de Morb. acut. *Lib. 1. Cap. 7.* ubi accurata admodum habetur Anginæ Descriptio & Distinctio. ‡ *Lib. 4. C. 4. Il De Curatione Anginæ:*

brevi suffocatura. Porro in graviore Casu suaderem Cucurbitulas scarificatas Cervicibus apponendas atque summis Humeris (Occipitio, Palis, & Pectori etiam vult * *Celius Aurel.*) mox his ipsis Locis *Epispastica*. Nihil enim negligendum est in tanto Discrimine, ubi quàm brevissimo Tempore de Vita agitur, & ubi sæpissimè parùm valdè agendum est per Remedia Ore assumpta: Clysteres adeò laxantes, irritante quodam Sale adjecto, marino putà aut *Cathartico* communi, injiciendi sunt subinde — non quòd non Purgantia refrigerantia protinùs exhibenda sunt, si fieri potest, *Nitrosa* quoquè diluentia & *Emollientia* affatim, haulto interim Vapore tepido relaxante perpetim, Fauces etiam colluendo, ac fovendo, Liquore: Gargarisationes verò fortes & frequentes utiquè minimè laudo, quòd & Dolores augment & Inflammationem.

Est tamen quædam Anginæ Species ubi Gargarismata, imò & acriora, valent plurimùm, à Destillatione nempe salsa & pituitosa in Fauces & *Pharyngem*, quæ tument quidem plurimùm, at subalbidæ sunt & Muco plurimo obductæ; atqui Febris tantùm modica subest, Respiratio autem est satis difficilis & Deglutitio obstructa plurimùm. In tali equidem Casu non multa Sanguinis Missione Opus est, sed *Epispastisis* & *Catharticis*: Suadet etiam *Elaterium Aretæus*, habemus tamen mitiora multò, at efficacia satis: Sinapi interim ex Mulso & Aceto coctum & idoneum facit Gargarisma & perutilem Vaporem, quodque mirè elicit Colluviem. Attamen fugienda

---

* Lib. 3. C. 3.

gienda sunt omninò hæcce ubi magna subest Inflammatio, Ficus enim hic & Nitri Decoctio ex Aqua & Lacte, melius multo est Gargarisma & tutius longè, etiam & haud inutilis Potio.

Sed hæc hæctenus de Angina; cujus quidem variæ cum sint Species* variam quoquè poscunt medendi Methodum. At ea sanè, quæ longis accedit Morbis, vel lentis Febribus, ubi nec Tumor est extrà, nec in Faucibus aliquid conspici- cum, sed aridæ sunt quodammodò & pallidæ, Sanguinis Dispendium & Alvi Purgationem mi- nimè fert, nedum indicat: *Cardiaca* contra ido- nea atque Victum instaurantem postulat, his enim solis si ullis, levatur Malum: Est tamen ut Plu- rimùm certus Exitii Nuncius.

Plena Luna 12°. FEBRUARIO. *Nova Luna* 26°.

Altam plerumque Stationem tenuit *Barometer* hoc Mense, etsi Libs sæpe furebat, Pluvia quo- què haud parca cadente; immensa tamen *At- mosphæra* Denfitas Mercurium sustinuisse vide- tur; porrò Corus interfuit sæpe, Subsolanus in- terdum. Vix ullum Gelu hoc, aut elapso Mense: Aer crassissimus semper ac humidissimus.

Pluvia	$\frac{11}{1}$		$\frac{1}{3}$		$\frac{1}{5}$		$\frac{1}{6}$	—	$\frac{1}{8}$		$\frac{11}{9}$						
	1.	3.	5.	6.	—	8.	9.	10.	11.	13.	14.						
17.	18.	19.	26.	27.	28.	—	2.	876.									

Maximus Halo circa Lunam 5. H. 9. p. m.
Magna AB. 23. H. 7. p. m. E 1.

C 3

8 Altitud.

* De his Vide *Celsum*, Lib. 4. C. 4. — Necnon *Arætaum* de Morb. acut. Lib. 1. C. 7.

♂ Altitud. maxim 23. 30. 3. E 1. } media 29. $8\frac{7}{28}$
 ——— minim. 19. 29. 4. S S VV 1. }
 Dies frigid. 6. 59. N VV b 1x. }
 — tepid. 27. 47. S VV b VV 3x. } media 51 $\frac{18}{28}$

Ophthalmia, *Pleuritides* & *Peripneumonia* passim. Tumores Colli Fauciumque cum acerbo sæpe Dentium Auriumque Dolore valdè frequentes; Haud rarè nascuntur in Meatu auriculari *Apostemata*, vel in Tonsillis, subinde *Parotides* diu dolentes, tandemque aliquando suppurantes.

Rheumatismus & *Arthritis* sævit maximè: *Variolæ* plurimæ.

Morbilli pustulosi, & maximè eminentes, admodum sunt *Epidemici*; at, nescio unde, magis funestos edunt Effectus quàm vel merè maculosi; mox enim ab Initio vehemens invadit Tussis, & perpetua ferè Sternutamenta cum maxima ad Oculos Naresque Fluxione, protinùs ardens accedit Febris cum Delirio plerumque, & per magna Præcordiorum Oppressione; quæ fit etiam, Morbi Statu, multò violentior, adeò ut tunc Affectio sæpissime evadat prorsus *Peripneumonica*. Hinc Stupor accedit, vel sævissimi Dolores Colici, sæpe *Dysenteria*; Tussis autem usque ingravescit, unde haud rarè expuitur Sanguis, rupto in Pulmone Vasculo, interdum etiam ex Naribus plurimus effunditur. — Sanguinis Missio *Colicam* æquè levat ac *Peripneumoniam*; pernecessaria est utiquè, sine qua quidem vix aliquid proficit, post autem *Cathartica* lenia Morbi Reliquias expurgant feliciter, modò parcus sit Victus & idoneus. Plures equidem Pueros hic Morbus opprimit, vehementi Pulmonum Inflammatione

tionem, aut lenta Tabes & importuna admodum Tussi consumptos. — Qui Artuum Lassitudinem* ac Dolorem graviter diuque plorabant, imminente Morbo, sævum admodum perpeffi sunt: quod in *Variolis* quoque sæpius notavi. An Humorum Acrimoniam indicat hoc *Symptoma*, an Globulos sanguineos in Vasculo, Sero Sanguinis duntaxat idoneo impactos?

Plena Luna 14°. MARTIO. Nova Luna 28°.

Et ineunte & exeunte Martio sublimis fuit *Barometer*, Ventus ab Oriente, aut Septentrione, per totum ferè Mensem, unde Sudum plerumque: atqui inter 14. & 25. subsidente Mercurio, Nix multa, Pluvia frequens & Grando, atque algida Tempestas: rigidum Gelu 18. 19. N E 1.

Pluvia 6. 14. 18. 21. 22. 23. 24. Nix 11. Dig. Dec.

15. 16. 18. 20. Grando 17. 22. = 1. 5 12.

Magna AB. 1. H. 10. p. m. N E 1. — magna variata AB. 15. H. 7. N. b w. 2^x. fuit tamen majore ex Parte Coloris Ferri igniti: hujus Radii lucidi vel à S w & S E jaculati fuere: maxima rursus lucida versicolor AB. 30. H. 10. N b w 1. Centrum Coronæ (ut dicitur) certissimè ad Plagam orientalem Lineæ meridionalis divergebat per Gradus ferè quindecim, totidemque saltem ab ipso Zenith ad Austrum declinabat.

Altitud. maxim. 30. 30. 4. N b VV 1. } media 29. 7.
 ——— minim. 22. 29. 1. E S E 2. }

C 4.

Dies

* Ὁσσηνόπος. Hippocrat.

Dies frigid. 16. 66. N b VV 2. }
 — tepid. 31. 46. N b VV 1. } media 55.

Morbilli adhuc *Epidemici*: *Variolæ*, *Ophthalmia*, *Pleuritides* & *Peripneumonia* plurimæ: non hic tantum sæviunt omnes hi Morbi sed & undique *Tusses convulsivæ*, vehementes, suffocantes, *Morbillos* sæpe & *Variolas* insequuntur, quæ magnam sanè edunt Stragem. — Cum 4. ab Eruptione *Morbillorum* Die probè desquamatur Cuticula, quasi Furfure crassiore aspersa, læta Spes effulget; at parva certè, ubi Pustulæ lividæ, aut luridæ fiunt. Tunc autem *Epispastica* haud parcè admovenda sunt, & Frictiones calidæ per totum Corpus mox adhibendæ; intereà Serum Lactis vinosum, tepidum, sorbillandum est affatim, paucis *Sp. C. C. Guttis*, si languet Pulsus, instillatis.

Coryzæ, *Rauedines*, *Faucium Collique Tumores*, apud omnes ferè; haud pauci etiam *Angina* corripuntur, quæ tamen est plerumque mucosa, nec multa Febre, nec magna Spirandi Difficultate stipata: *Parasynanchen* hanc Anginæ Speciem vocabant Veteres. Pendens autem à multa Colluvie serosa rectiùs *Epispasticis*, blandis Sudoribus, & Alvum purgantibus, discutitur, quàm larga & repetita Sanguinis Missione, utcunque sit prudens, in ipso Morbi Initio, Venam secare: Hic etiam detergentia & paulò acriora Gargarismata proficiunt, quibus quoquè astringentis aliquid immiscetur utiliter. Sæpe equidem nimii sumus in *Emollientibus* ubi Fluxio serosa quasi Fauces inundat, quia plus Humoris ibidem invitant.

Longè

1739)

de Morbis Epidemicis:

28

Longè tamen alia debet esse Ratio medendi ubi urget pestifera *Cynanche*, hìc enim plerumque Febris est acutissima, rubet tumetque Vultus, usque eò ut interdum etiam liveat, torvi sunt Oculi & inflammati, pulsant dolentque admodum Tempora; mox succedit Phrenitis, aut Stupor somnolentus, difficillimè trahitur Spiritus, imò vix respirare valent nisi prorsus erecti, procinusque suffocantur nisi juvat cita, larga, & repetita Sanguinis Missio.

Plena Luna 12º. APRILI. Nova Luna 26º.

Aquilo perflavit sæpissimè hoc Mense, interveniente subinde Cauro, interdum Vulturno, unde valdè frigida Tempestas: Nix, Grando, Gelu, frequenter per Initia, sub Finem Pluvia, spirante Austro.

Pluvia 1. 2. $\frac{1}{7}$. $\frac{11}{11}$. 15. 21. 22. 24. 25. 26.
 $\frac{1}{27}$. $\frac{1}{28}$. $\frac{1}{29}$. Nix 3. 4. 8. $\frac{1}{9}$. Grando 8. 9.
 Dig. Dec.

10. Acre Gelu 5. N E 2 = 1. 698.

Magna ignea AB. 20. H. 9. E N E 3. Procella
 8. N N w 4^r.

8 Altitud. maxim. 11. 29. 8. N E 2. } media 29. $4\frac{25}{30}$
 ——— minim. 24. 29. 1. S E 2. }
 Dies frigid. 5. 64. N E 2. }
 — tepid. 30. 44. S VV b S 2. } media 50.

Ophthalmia, *Pleuripneumonia*, *Anginae*, valde frequentes, multòque magis vehementes. *Variole* grassantur plurimùm, at multò magis *Epidemici*

mici sunt *Morbilli*, magisque etiam funesti. — Tussi gravissima infestantur Pueri; febricitant sæpe haud leviter, ægrèque admodum exantlantur tenax Pituita, unde haud pauci Distentione Nervorum corripuntur: Missione Sanguinis levantur & Usu *Oxymel. Scillit. Expressione Milleped.* &c. Tempestas est valde funesta Tabidis. Longæ & difficiles *Apthæ*, ac Faucium Ulcera pertinacia haud rarò febricitantibus * accidunt: *Hæticis* & *Phthificis* utiquè sunt certa, imò & cita, Mortis Prælagia.

Febres tertianæ aliquæ; Arthritis & Rheumatismi sævissimi.

Plena Luna 12°. MAIO. Nova Luna 26°.

Mensis Initio Ventus ab Austro non parcam demisit Pluviam: à 13°. Subsolanus sæpe, mox Vultur, tunc Aquilo, Corus interdum: 15°. Fulgur, Tonitru, Pluvia, Vento omni Modo, & omni Hora, variante: 16°. Aquilo velox, nulla Pluvia; Nocte tamen Vis immensa, etiam inter Horam Noctis undecimam & Meridiem 17°. Pluviæ Digitus integer decidit, minimè intereà subsidente Baroscopio. Perstitit Aquilo ad 19^m; inde Ventus inconstans micante subinde Fulgure: sub Finem Aquilo rursus, qui, contra quod solet, fuit hoc Mense plerumque Austro tepidior.

Pluvia

---

* Φάρυγγέλκυσμειν, σὺν Πυρετῶ, δεινόν. Hippocr. Prognost.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{111}{1}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{11}{1}$ $\frac{111}{1}$ $\frac{11}{1}$ $\frac{111}{1}$
 1. 2. 3. 5. 7. 9. 10. 11. 15. 17. 18.
 " Dig. Dec.

19. 24. 30. = 3. 210.

Procella 2. Nocte S S E 4^r. Fulgur & Tonitru 18.

Altitud. maxim. 25. 30. 0. N E 1. } media 29. $5\frac{20}{29}$
 ——— minim. 10. 29. 2. S S V V 3. }

Dies frigid. 2. 47. S b E 3^r. } media 38. $\frac{7}{29}$
 — tepid. 27. 28. E N E 1. }

Ophthalmia, *Anginae*, *Pleuritides*, *Peripneumoniae*, & veræ & spuria, frequentes: *Variolæ*, *Morbilli*, ac *Febres Miliare*s passim. *Tussis convulsiva* plurimos infestat *Pueros*, aliquos protinùs suffocat. Plures solito à *Pleuripneumonia* malè judicata fiunt *empyici**, rupto interdum in Latere Abcessu, haud rarò intra Pulmonem; qui faciliùs purulenta expuunt servantur, sin aliter brevi totus absumitur Pulmo, magna accedente Raucitate, & Gutturis Asperitate. — *Raucedo* frequenter utiquè Pulmonarios vexat, eaque pertinax admodùm; quod sanè inter confirmatæ *Phthiseos* Signa rectè numeratur, nec profectò longè Mors abest si *Apthæ* accedunt, aut Gutturis Ulcera: pertimescenda est adeò in Morbis Pulmonum Raucitas, maximè si viridia sint Sputamina aut quasi cœnosa.

Plena

---

* De Signis Empyematis perlege *Hippocr. Prognostic.* & Libri, de Locis in Homine, Sect. 28.

Plena Luna 10°. JUNIO. Nova Luna 25°.

Infauſta, pluvia, frigida Tempeſtas toto ferè Junio, Ventus ab Occidente plerumque, ad Auſtrum ſubinde vergens, haud rarò etiam ad Septentrionem.

			<u>1</u>		<u>11</u>	<u>111</u>	<u>1111</u>		<u>11</u>	
Pluvia	1.	2.	5.	6.	7.	9.	10.	11.	15.	18. —
									Dig. Dec.	
	<u>111</u>		<u>11</u>	<u>11</u>						
20.	23.	24.	25.	26.	27.	30.	—	4.	218.	
Fulgur & Tonitru 5°. Noctu. Levis Procella										
26. Mane S S w 4°.										

8	Altitud. maxim.	16.	29.	8.	N	N	V	V	1.	} media 29. 4 $\frac{18}{30}$
—	—	minim.	10.	29.	0.	S	S	V	V	
	Dies frigid.	3.	38.	N	b	E	1.			} media 32 $\frac{2}{3}$
	— tepid.	29.	27.	V	V	N	V	V	1.	

Variolæ & Morbilli adhuc frequentes: Febres *Miliares* compoſitæ (ut dicuntur) haud raræ: Multos torquet *Rheumatismus*, & Laterum Dolor; nec paucos opprimit *Peripneumonia*, at plerumque notha. Tuffis ſæviſſima paſſim apud Pueros, quæ vix ſedatur niſi poſt Vomitus frequentes, & repetitas *Rhabarbari Doſes*; tunc verò *Decoct. Cortic. Peruviani* brevè fugatur.

Plena Luna 9°. JULIO. Nova Luna 24°.

Perdurat uſque frigida, ac humida Tempeſtas, Aer plerumque craſſus valdè & nebulosus, Pluviæ quidem plus ſatis; unde Fructus *ωπαίου* crudi prorsùs & inſuaves. Ventus ab Occidente prævaluit, ad Auſtrum ſæpe ſelectens, ſæpiùs tamen ad Septentrionem, interfuit Boreas interdum,

1739) & Morbis Epidemicis: 29
 dum, aliquando Malacia. — Raræ admodum Pa-
 piliones, rarissimæ Cicadæ.

Pluvia $\frac{1}{1}$. 3. — 5. 9. $\frac{11}{10}$. $\frac{11}{11}$. $\frac{11}{12}$. $\frac{11}{13}$. 14. 15.
 $\frac{11}{18}$. $\frac{11}{25}$. $\frac{11}{27}$. 28. 29. $\frac{1}{30}$. $\frac{11}{31}$. = 3. 172.
 Dig. Dec.
 Fulgur & Tonitru 12. a. m. Malacia.

Altitud. maxim. 20. 30. 1. N b VV 1x. } media 29. $6\frac{14}{22}$
 ——— minim. 11. 29. 2. VV S VV 2x. }
 Dies frigid. 13. 40. N N E 1. } media $31\frac{9}{22}$
 — calid. 23. 24. Malacia. }

Variolæ epidemicæ, haud tamen valdè lethales;
Morbilli aliqui, *Tussis convulsiva* atrox adhuc;
 Diu duravit Angina quædam *apthosa*, quæ omni-
 bus penè Morbis acutis accedit, præcipuè pustulo-
 sis; jamque etiam *peripneumonicos* vexat. — Mo-
 lestum sanè, ac sæpe periculosum, est *Symptoma*,
 ubi in Febribus Membrana Faucium inflamma-
 tur, ac Pustulis obsidetur: Paucae utiquè *Vario-
 læ*, in ipso Faucium Isthmo, multò plus nocent
 quam mille extrà.

Plena Luna 7°. AUGUSTO. Nova Luna 23°.

Prior Augusti Pars fuit læta satis, posterior
 infelix admodum Pluvia ferè perpetua cadente,
 quæ Segetes corrumpit maximè: *Atmosfera*
 porrò, quæ vigesimum usque fuit sicca satis, jam
 facta est crassissima ac humidissima, Libs intereà
 perflavit; Corus autem prævaluit Initio.

Pluvia 1. 2. 5. 6. $\frac{1}{12}$. $\frac{1}{21}$. $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{1}{24}$. 25.
 $\frac{11}{27}$. $\frac{11}{28}$. 29. $\frac{1}{30}$. Dig. Dec.
 — 27. 28. 29. 30. 31. = 2. 16.

Fulgur

Futgur & Tonitru 23. Permagnus igneus Halo circa Lunam 5. H. 10. p. m. w 1^x. Procella 21. Nocte S S w 4^x. — 24. Nocte S w 4^x. — 26. Nocte S w 4.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 0. N. 1. }
 ——— minim. 29. 29. 2. S VVh VV 3. } media 29. 6 $\frac{2}{30}$
 Dies frigid. 31. 42. 42. VV N VV 2x. }
 — calid. 15. 20. N N VV 1x. } media 31 $\frac{13}{30}$

Variola epidemica, *Tussis convulsiva* adhuc frequens, præsertim in *Cornubia* citeriore: *Angina*, & *Peripneumonia* nothæ passim, multis *Pustulis*, rubris & aquosis, Statu Morbi, erumpentibus; iisque plerumque salutiferis. *Rheumatismus* vexat Plurimos, qui multò nunc fælicius *Catharsi* cedit quàm *Venæ Sectioni*.

Magnus Languor omnes opprimit; imò vel *Aviculæ* contristantur, filet ipsa *Cicada*.

Plena Luna 6°. *SEPTEMBRI*. *Nova Luna* 21°.

Pluviosus porrò ac frigidus sequitur *Septem-ber*; *Libs* furibundus sæpe ineunte Mense, post xvi. *Vultur* plerumque, intercurrente nonnunquam *Malacia* — Nimio *Squalore* obruta tabescunt plurima *Frumenta*.

	$\frac{iii}{1}$	$\frac{i}{3}$	$\frac{ii}{5}$	$\frac{ii}{6}$	$\frac{i}{7}$	$\frac{i}{8}$	$\frac{i}{10}$	$\frac{i}{11}$	$\frac{i}{12}$	$\frac{i}{13}$
Pluvia	1.	3.	5.	6.	7.	8,	— 10.	11.	12.	13.
	$\frac{i}{17}$	$\frac{iii}{19}$	$\frac{iii}{20}$	$\frac{i}{21}$	$\frac{i}{22}$	$\frac{i}{26}$	$\frac{i}{27}$	$\frac{i}{28}$	$\frac{i}{30}$	$\frac{i}{32}$
	17.	19.	20.	21.	22.	26.	27.	28.	30.	32.

Levis Procella 3. Noctu S w. 4^x. — gravis 10. Nocte S w 4^x. — 11. a. m. w S w 4.

Fulgura & Tonitrua 7. Nocte — Fulgura perpetua sine Tonitru 10. Vesperi — 21. Vesperi — perpetua sine Tonitru quoquè 23. ab Hora 6. p. m. ad

1739) & Morbis Epidemicis:

51

m. ad mediam Noctem & ultra. AB. 12. & 13.
Hora 8. p. m. N w b N i.

Altitud. maxim. 14. 29. 8. N N E i. } media 29. $5\frac{3}{30}$
— minim. 11. 29. 0. VV S VV 4. }
Dies frigid. 14. 48. }
— fervid. 22. 32. S S E i. } media $38\frac{2}{3}$

Variolæ usque vagantur, hic autem benignæ satis sunt, aliis tamen in Locis haud rarò lethales. *Tusses convulsivæ* etiamnum frequentes: *Febres lentæ nervosæ* atque *miliares* passim, aliquæ etiam putridæ, aliquæ intermittentes.

Icterus & *Hydrops*, jam sæpe quidem unitis *Viribus*, plures opprimunt.

Tusses plurimæ, *Fauciumque Tumores*, *Colli Parotidum*, *Maxillarumque*, levi sæpe cum *Angina*, ubique permolesti sunt.

Plena Luna 5°. OCTOBRI. *Nova Luna* 21°.

Ab ultimo Septembris Diem ad usque vicesimum secundum Octobris Boreas perflavit assidue, unde sublimior *Barometri* Statio, & sicca *Tempestas*; porrò inter xiv. & xxiii. frigida valdè: sub Finem Mensis infremuit pluvius *Vultur-nus*. Gelu rigidum 18.

Pluvia $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$
2. 13. 24. 25. 26. 27. 28 — 31.
Dig. Dec.

Grando 28. = 1. 5 16.

Procella 29. — 30. S E b S. 4. AB. 19. H. 8. p.
m. E N E i.

Altitud. maxim. 8. 30. 3. E N E ix. } media 29. $7\frac{29}{31}$
— minim. 31. 29. 1. S E 3x. }

Dies

Dies frigid. 18. 65. E N E 2.
— tepid. 1. 44. N N E 1.

} media 52 $\frac{15}{31}$

Ubique ferè dominantur *Variolæ*, plerumque tamen sunt benigniores. Febres aliquæ putridæ, intermittentes aliquæ, ceu potiùs remittentes, quæ faciliter *Eccoproticis* lenibus abiguntur, epotio subinde *Haustu salino* cum *Corticis Peruviani* cantillo — *Ophthalmia*, *Anginæ*, *Coryzæ*, *Tusses* humidæ, creberrimæ; *Pleuritis*, ac *Peripneumonia*, & vera & notha, frequens.

Spuria *Pleuritis* plerumque nihil aliud est quàm *Affectio Musculorum* externorum *Pectoris*, quæ *Rheumatismi* utiquè *Species* est; at ubi ipsum *Costarum Periosteum* inflammatur, *Dolor* sæpe vehementer urget, & pertinax admodum, unde *Respiratio* haud rarò impeditur maximè* — atqui jam ex facili discutitur, molli existente *Pulsu*, *Fomentis* idoneis, & leni *Catharsi*.

Plena Luna 4°. NOVEMBRI. *Nova Luna* 19°.

Ipso *Mensis* Initio gravis decidit *Pluvia*, *Austro* fremente; à vi. ad x. *Aquilo* frigidissimus prævaluit, mox *Vultur* Diem ad usque xvii. durans; frigidus hic quoquè, ac sæpe nimbosus & pluvius. xxi. *Vesper* gravis irruit *Procella*, *Libanoto* furente vehementer, dum per plurima corruit *Pluvia*; duravit hæc per integrum ferè *Triduum*, quo maxima fuit, imò & insolita, *Baroscopii* *Depressio*, *Æstus* autem *Maris* immensus †: ad *Finem* verò *Caurus Mercurium* erexit.

Pluvia

---

* Vid. *Essay on Fevers*, Cap. de *Pleuritide*. † De his Vid. Vol. I. p. 18.

Pluvia $\frac{III}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$
 1. 3. 4. 5. 7. 8. 11. 12. 13. 14. 15.
 $\frac{I}{I}$ $\frac{III}{I}$ $\frac{III}{I}$ $\frac{II}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$ $\frac{I}{I}$
 17. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.
 $\frac{II}{I}$ Dig. Dec.

29. Grando 23. & 29. = 4. 574.

Levis Procella 12. Nocte S E b S 4^x. Procella
 21. Vesperi S S w 4. — tota Die 22. S w b
 w 4^x. — 23. Mane S w 4. Fulgur & Tonitru
 21. Nocte — 23. Nocte.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 1. S E b E 3. } media 29. $4\frac{12}{28}$
 ——— minim. 23. 28. 2. }
 Dies frigid. 10. 70. N N E 1. Gelu valdè rig. } media 58 $\frac{10}{56}$
 — tepid. 1. 48. S 3. }

Pleuritides & Peripneumoniae, & veræ & spur-
 riæ, haud infrequentes, nec Febres nervosæ, ac
 miliares; præcipuè in Cornubia: Crebra Tussis
 convulsiva inter Pueros. Anginæ & Tumores
 Faucium, Parotidum, ac Maxillarum undique,
 qui sæpe suppurantur & intus & extra.

Variolæ epidemicæ hic, & ubique, jamque mul-
 to peioris sunt Notæ, sæpe cum lividis & nigris
Petechiis, sæpe sessiles sunt prorsus & subnigræ,
 sæpe vacuæ omninò, sæpius acri admodum ac
 crudo Ichore turgidulæ: Plures sanè jugulant:
 Qui evadunt plurimis molestissimis Furunculis
 & Ulcusculis frequenter admodum infestantur —
 Haud rarò immensa fit, ipsis primis Morbi Die-
 bus, *Salivatio*, tenuis quidem ea & acris maximè,
 unde Fauces & totum Os mox exulcerantur.
 Semper mihi suspectus est utiquè præmaturus
 hic & crudus Fluxus*, Tædii quippe plurimum
 Ægrotis ac Doloris facit, arcetque protinùs Som-

* D num;

* Vid. Essay, on Fevers, C. de Variolis, p. 145.

num; unde nec faustè replentur Pustulæ, nec maturantur bene. Porro magnam hoc Sanguinis indicat Acrimoniam; quod quoquè valdè frequens Sternutamentum denotat, & enormis Narium ac Oculorum Fluxio: unde hæc rectè inter mala Signa ponuntur—Nihil huic Malo succurrit magis, imò & sæpe occurrit, quàm tempestitiva, summos inter Humeros & pone Aures, *Epispasticonum* Applicatio, quibus acris evocetur Humor.

Plena Luna 4º. DECEMBRI. Nova Luna 19º.

Tempestitas hoc Mense fuit planè mirabilis; ad Initium Boreas, rigidum Gelu, mox pluvius & turbidus Auster, paulò post Libs furens, multaque Pluvia, surgente tamen Baroscopio: xiv. ac xv. Corus, xvi. Boreas Geluque recurrunt: xix. & xx. Vulturnus velox; Libs iterum nimbosus xxi. inde Euris ad xxviii. intercurrente tamen Borea perfrigido xxv. & xxvii. Hinc sævissima Procella ab Oriente ad Finem usque cum rigidissimo Gelu & Nive perpetua minutissima; brevi omnia penetrabile Frigus adurit intus atque foras, vel generosissima Vina congelans; quicquid Aeri expositum est dicto citius congelat—ad Ignes luculentos rigentes, etiam in Lectulis algidi, adeò ob Frigus horrendum torpemus ut vix ferè simus vitales.

Vehementissima Tempestitas ad Finem Decembris perplurimas Aves & Aviculas abs Terra abripuit, illasque ad immensam à Littore Distantiam abegit; quæ defessæ prorsus perlongo Volatu ad Naves se contulere medio in Oceano, & à Nautis erant facillimè captæ: Mirum utiquè Genus Aucupii! — Ipse vidi, Januarii sequentis Initio, fortè tunc visitans nobilissimum *Comitem Delo-*

1740)

De Morbis Epidemicis.

33

Delorainę, in Navi præfidiari (*the VVeymouth*) ægro-
rantem, Artocream ex Aviculis confectam, quas
Nautę in Reditu ab Olyssipone ad Portum no-
strum captaverant, longè longèque ab ulla Terra.

	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>I</u>		<u>I</u>	<u>II</u>		<u>II</u>	<u>III</u>	
Pluvia	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
	<u>III</u>	<u>III</u>	<u>I</u>	<u>III</u>							
	14.	15.	20.	21.	22.	23.	24.	= 4.	102.		

Multa Pluvia 21. 22. 23. etsi *Barometer* erat
ad 30. 1. Libs porrò perfurebat, atqui Aer fuit
longè crassissimus ac humidissimus immensa sci-
licet Vaporum Copia per *Atmosphæram* diffusa.

Non potui Nivis Quantitatem æstimare, quip-
pe quę fuit à Vehementia Ventorum è Recipien-
te difflata.

8	Altitud. maxim.	16.	30.	2.	N E 1.	} media 29. 8.
	minim.	4.	29.	1.	SS VV 3x.	
	Dies frigidissima per Hominum Memoriam					} media 61 ²⁶ / ₂₈
		31.	90.	E N E 4x.		
	— tepida —	10.	52.	S VV b VV 3x.		

Febres *miliares* & *nervosę* aliquę, Variolę
passim, Anginę & Ophthalmię crebrę: Tusses:
Rheumatismi, *Pleuritides* ac *Peripneumonię* sunt
frequentes.

Tota Pluvię Quantitas Anno MDCCXXXIX.
Dig. Dec.
= 36. 308.

Plena Luna 2°. JANUARIO. Nova Luna 17°.

Persistit adhuc frigus enorme, quale quidem
in hac Regione haud perceptum fuit antehac un-
quam: Primo licet Mensis Die maxima fuit Ni-
vis Solutio, decidente Pluvia, mox tamen recur-
rit Boreas, ac Gelu acerrimum, ad Finem us-

que Mensis perdurans — Quamvis enim omnia Solis Ardore liquantur interdiu, constringuntur Noctu rigidissimo Gelu. *Atmosfera* fuit plerumque crassa valde & veluti offuscata Fumo, inter x. vero & xvii. tenuissima. Dies frigidissimi erant 11. 15. 16. 17. 18. 26. 27. 28. adeo sævum regnabat Frigus ut Vina omnigena, foras exposita, mox congelarentur; imò ac vel ipsum ad Littora Mare, quod utique hic accidit rarissimè. Plantæ & Arbores innumeræ pereunt, vel & ipsæ duræ Genistæ, vix vides viridem Herbam. Innumerabiles huc advolant Aves aquaticæ, perplurimæ etiam ab exteris Regionibus, vix unquam hic visæ.

Dig. Dec.

Pluvia ¹¹ 1. 2. 9. Nix & Grando 8. 9. = 0. 416.

Nullum vidi Lumen boreale toto hoc Mense, etsi Ventus ferè perpetuus è Septentrione spiravit.

8	Altitud. maxim.	14. 30. 4.	E N E 2.	} media 30. $1\frac{14}{31}$
—	— minim.	1. 29. 1.	S V V 2.	
	Dies frigidissimus	26. 84.	N N E 1.	} media 75 $\frac{18}{31}$
	— tepidus	31. 69.	S E b E 3x.	

Variolæ adhuc *epidemicæ* sæpe parvæ sunt admodum, sessiles & subnigræ, sæpe lethales; Ægroti, his correpti, parum tument, perpaululum expuunt, unde non rarò 8. aut 9. Die suffocantur. Perpetuum est ferè, quod per siccas ac frigidas Aeris Constitutiones, diu durantes, *Variolosi* paracissimè expuunt *; unde tali prævalente Tempestate suaderem Gargarisationem emollientem ac frequentem, Potus tepidos, relaxantes, continuos, Vaporem aquæ tepidæ, aut Lactis dulcis, Ore

* Vide *Essay on Fevers*, p. 145.

Ore haustum, ut per hæc, laxatis Fibris, attenuato Sanguine, reſeratis Salivæ Ductibus atque absterſis, eliciatur *Salivatio* libera, quæ in hoc Morbo maximi ſemper eſt Momenti.

Tumores Faucium, *Parotidum*, *Tonſillarum*, &c. apud omnes ferè, qui & Tuſſi quoquè vexantur & acri Deſtillatione. Anginæ, *Odontalgia*, *Pleuritides*, *Peripneumonia*, ſunt undique frequentes. Perniones innumeris moleſti ſunt, ſæpe etiam in Adultis ulcerant.

Febres lentæ, *nervosæ* aliquæ, aliquæ *miliares*; *Aſthma* grave admodùm ſævit plurimum, haud paucos Senes jugulat.

Plurimi in Vicinia, & hic quoquè, Tumore Faucium, Colli atque Capitis corripuntur, mox Inguinis & Teſticularum Doloꝛe acuto, ac Tumore: hunc Morbum tamen Sanguinis Miſſio, & lenis Alvi Purgatio, ex facili diſcutit—Sanguis ſubflavo Glutine, haud autem valdè tenaci, obducitur.

Plena Luna 10. FEBRUARIO. *Nova Luna* 16.

Siccus quoquè & frigidus valdè fuit hic Mensis, utcunque enim per Initia Vulturſus Brumam aſperrimam temperavit aliquantulùm, rediit tamen mox Aquilo cum duriffimo Gelu: Ad Finem verò Ventus australis ſpirabat, qui pluviã fecit *Atmoſpharam* ac multò tepidiorẽ. *Barometer* altam tenuit Stationem toto Mense: Aer fuit interdum pertenuis, plerumque tamen craſſus valdè & fumofus, intercurrente ſubinde Malacia: Maximæ ſæpe ſæpiùs Pruina; medio nempe Die a Solis Fervore relaxata Terra plurimos exhalavit Vapores, quos Frigus nocturnus

num mox condensavit, imò & gelavit Forma Pruinæ — Mare ad Littora sæpiùs congelatum fuit hoc Mense.

Pluvia 16. 19. 26. 27. 28. 29. Nix ali:
Dig. Dec.
qua 12. = 0. 482.

AB. 11. H. 8. p. m. N. 1^x. Enorme Frigus
14. Thermom. 84.

⌘	Altitud. maxim	23. 30. 5. E N E 1.	} media 30. $1\frac{2}{29}$
—	minim.	28. 29. 8. S V V 2.	
	Dies frigidissima	14. 84. E N E 2 ^x .	} media 68 $\frac{11}{29}$
	— tepid.	29. 56. S S E 2.	

Pleuritis, *Peripneumonia*, *Angina*, *Rheumatismus*, maximè frequens undique; missus ex his laborantibus Sanguis crassus est valdè & glutinosus, parùm habet Seri sublutei. Perplurimi *Tussi*, *Catarrho* *sthmate* sævo premuntur: Multi *Xerophthalmia* laborant. Innumeri, etiamque Seniores, *Pernionibus* dolentibus, aliquando exulceratis, cruciantur. Febris quædam *Catarrhalis* cum acuto *Capitis* *Dolore* & *Vertigine*, accedente etiam aliquando *Phrenitide*, multos detinet — *Phthisici* & *Asthmatici* jam pessimè se habent — *Variolæ* adhuc passim.

Scabies foeda jam regnat undique inter Populum.

Plena Luna 2°. MARTIO. *Nova Luna* 16°.

Perstat usque alta *Mercurii* *Statio*, Aer crassus valdè & frigidus plerumque, *Malacia* frequens, præsertim *Mensis* *Initio*. *Primo* *Die*, flante *Vulturno*, multa decidit *Pluvia*, post autem

1740)

☉ *Morbis Epidemicis.*

39

tem Ventus inter N w & N E constitit: Gela
sæpe hoc Mense & maxima Pruina.

Pluvia $\frac{111}{1}$ 3. $\frac{1}{5}$ 7. 11. $\frac{1}{14}$ 18. 23. 26. 27.
Dig. Dec.

Grando 12. = 1. 278.

Circius vehemens 8. Mane. Magna AB. 12.
H. 9. N N E 2. levis AB. Vesperi 13. N N w 1.
— 14. H. 9. N w 2. Perfrequenter sanè notavi
AB. per duas, tresve Noctes consequentes Vento
à Plagis Septentrionalibus spirante.

☿ Altitud. maxim. 30. 30. 3. N 1 $\frac{1}{2}$. } media 30. 0. $\frac{4}{31}$
— minim. 1. 29. 7. S E b E 1 $\frac{1}{2}$. }
Dies frigid. 13. 67. N N E 1. } media 55. $\frac{18}{31}$
— tepid. 18. 31. N VV. b N 1. }

Anginæ frequentes & Faucium Tumores &
Rheumatismi multi, & gravis sæpe Arthritis: Va-
riolæ adhuc. Asthma sævissimum, diuque admo-
dum durans, permultos premit; plures Phthisi-
ci moriuntur. Pleuritides & Peripneumoniæ plu-
rimæ, perrarò autem Sanguinolenta expuuntur,
ne liberè quidem & copiose aliquid, unde haud
parùm in Morbo Discriminis.

Sanguis, ex omnibus Pleuriticis & Rheumati-
cis missus, est densus valdè & tenax, & non
Sero satis imbutus.

Nescio unde, sed per plures Menses, Junio-
res, atque etiam haud pauci Adulti, Lumbricis
teretibus infestantur, qui per Morbos sæpissimè
dejiciuntur — An à corrupto Frumento*, nec-
non immaturis & crudis Fructibus, Progenies
hæc verminosa?

D 4

Plena

* Vid. Mens. August. Anni 1739.

Plena Luna 1°. *APRILI*. *Nova Luna* 15°.

Siccus fuit hic Mensis & frigidus maximè, stetit plerùmque Ventus Orientem inter & Septentrionem, Malacia interdum interveniente; Pruina sæpissimè, & nonnunquam Gelu, ad xv. Nix sæpe, & Grando pòst; permansit Nix super Montes ad xxvi. usque.

Pluvia 8. $\frac{1}{12}$. $\frac{11}{13}$. 14. 25. 26. 29. Nix 20.
Dig. Dec.
21. 22. Grando 26. 27. = 0. 802.
Levis Procella 23. p. m. N N W 4^x.

⌘ Altitud. maxim. 17. 30. 2. Malacia } media 29. $8\frac{2}{17}$
——— minim. 12. 29. 3. E 2. }
Dies frigid. 14. 62. E N E 2^x. } media 51 $\frac{3}{27}$
— tepid. 19. 45. N N V V 20. }

Perdurante adhuc eadem Aeris Constitutione, iidem prorsùs sæviunt Morbi, jamque multò sunt severiores; pereunt permulti Ruri & in Opido.

Morbis acutis jam sæpe accedunt *Petechiæ*, etiam ipsis *Peripneumonicis*, hoc tamen accidit præcipuè inter Nautas: Horum verò Sanguis parùm glutinosus est, sed magis putridus, ac lividus quasi, ejusque Serum aut viride est, aut turbidum maximè ac veluti Luto fœdatum; purulenta quoquè protinùs expuunt & persæpe foetida: à *Scorbuto* * forsan hæc, qui longè longèque, his in Oris saltem, dominatur.

Vario-

---

* Vid. *Essay on Fevers*, p. 211.

Variolæ passim, & *Pleuritis* quædam acerbissima, quæ haud paucos jugulat More *paraphrenitico*, quarto vix elapso Die: horum Sanguis extractus merum ferè *Gluten* refert.

Plena Luna 30. ult. *MAIO. Plena Luna* 30°. *Nova* 14°.

Permanet usque sicca atque frigida *Tempestas*, *Ventus* ferè perpetuus ab Oriente, flectens plerumque ad *Septentrionem*, ad *Austrum* etiam aliquando, sæpe velox, mox tamen omnino silens, maximè sub *Noctem*, insolitum & planè stupendum fuit *Frigus* pro *Anni Tempore* Die v. vi. & vii. *Mensis*; imò haud parùm *Nivis* decidit quinto. — *Atmosphæra* fuit perquam crassa, etsi tam *Pluviæ* parùm decidit.

Pluvia 4. 5. 12. 14. — 17. 20. 23. 26. *Nix*
Dig. Dec.

5. *Grando* 4. 5. 6. = 0. 538.

Procella 25. a. m. E 4. AB. 27. *Vesper* N
w b w i.

Altitud. maxim. 9. 30. 1. N E 1.	} media 29. 7 $\frac{21}{30}$
minim. 4. 29. 3. NN E 2x.	
Dies frigid. 6. 62. N b VV 2.	} media 42 $\frac{22}{30}$
— tepid. 30. 32. Malacia.	

Perfurunt usque *Febres pulmonariæ*, magisque multò jam sunt malignæ *Maculis* nigris, lividis, fuscis sæpe stipatæ; dolent vehementiùs *Caput* *Dorsumque*, *Præcordia* premuntur maximè; nunc quoquè semper ferè accedit *Phrenitis* effera, ac persæpe *Angina* quædam ulcerosa vel ab ipso *Initio*, totas *Fauces* sensim perreptans: Vel
cruda

cruda prorsus, vel saniosa expuunt: Cruda, lurida, turbida Urina, pessimè significans, Nihil unquam deponit. Faustè interdum, sub Morbi Finem, Pustulæ erumpunt & Furunculi—sæpe verò jugulat Ægros hic Morbus, dira Anxietate jactatos, perpauca intra Dies, More quasi *Paraphrenitidis*; imò etiam haud rarò *Hepatitis* correptos: nam & Situs Doloris & Color ictericus & intensa Urinæ Flavedo hoc indicare visa sunt.

Jamque etiam grassatur Febris putrida *petechialis*, quæ plurimos Nautas Orco dimittit atque inter Popellum multos. Hæ Febres sæpe complicatæ videntur & unitis Viribus sæviunt, pulmonaria nempe atque *petechialis*.

Variolæ nunc magis frequentes sunt, ut plurimum tamen mites, licet parcè admodum expuitur: At discreti sunt plerumque Generis, quod mirum utiquè videtur, quandoquidem alii Morbi acuti Monstri jam quid maligni alunt.

Tussis vehemens inter Equos cum Angina suffocante & Febre plures obruit; imò & bubulum Pecus tali etiam effectū sæpe abripitur.—Grex lanigera summa Macie & arida Tussi maximè laborat; pereunt Oves innumeræ, quarum omnium Jecur tumet multum & indurescit, Vesicula Fellis autem, subatra Bile turgida, ad enormem crescit Magnitudinem.

Nova Luna 13°. *JUNIO*. *Plena Luna* 28°.

Major fortè nunquam observata fuit Siccitas, Fontes arescunt prorsus, & Flumina desiccantur; *Pabula canescunt, cum Frondibus uritur Arbor*; Ov. Quamvis *Hygrosopia* omnigena siccissimam Aeris Tem-

Temperiem denotant, tota *Atmosphæra* tamen crassa valdè & fumosa quasi apparet — unde utiquè nescio, ni deficit forsan sufficiens in *Atmosphæram* Humor ad regularem Luminis Transmissionem — Sic Corpora quædam videmus, quæ, humectata, pellucida sunt, arida verò opaca prorsùs. — Subsolanus à i. ad v. à xix. iterum ad xxv. cæterùm Corus plerumque, haud rarò etiam Libs.

Pluvia $\frac{11}{5}$. $\frac{4}{7}$. 8. 10. 11. 13. 24. Grando
Dig. Dec.
multa 7. p. m. = 0. 742.

Altitud. maxim. 18. 30. 2. Malacia
— — minim. 7. 29. 3. S VV b VV 3. } media 29. $7\frac{24}{28}$
Dies frigid. 12. 42. S VV b VV 2. } media $33\frac{3}{28}$
— calid. 25. 25. S E b E 1.

Durat adhuc Febris *pneumonica*, quam sæpissimè comitantur *Petechiæ* — Sanguis in hoc Morbo detractus lividus valdè imò & ater conspicitur, ac plerumque nimium solutus*, haud rarò sane prorsùs saniosus.

Variolæ frequentiores, sed ut plurimum benignæ Indolis. — Febricula quædam cum Pustulis rubellis & valdè urentibus, quæ per ipsa Morbi Initia erumpunt, perfrequens; levis tamen videtur & evanescit citò magna Cuticulæ Asperitate relicta.

Febris

---

* In Febre *peticulari* epidemica, quam accuratissimè descripsit *Ramazzini*, Sanguinem semper roseum, purpureum, solutum, invenit, minimè verò glutinosum. vid. *Ramazzini* Constitut. Epidem. Ann. 1691. &c. Sect. 27. 47.

Febris nautica pestilentialis jam sævit maximè; en hujus Historiam.

Ineunte Vere ad hunc Portum appulsæ sunt Naves duæ bellicæ (*Panther & Canterbury*, quarum posterior mox à Mari Mediterraneo) ex his Ægroti plusquam ducenti ad Terram protinùs delati sunt; horumque Pars major Febre maligna, imò pestilente laboravit; hinc in Vulgum quoquè sparsa maximam edidit Stragem.—Nec vana forsan fuit Suspicio has quidem Naves Pestilentia quadam per Africas Oras tunc longè latèque grassante, attactas fuisse, quoniam has inter & illas frequens fuerat commercium.

Levis Rigor primò corripuit Ægros, mox subitus Ardor incerto prorsùs Ordine; Pulsus interea fuit admodùm inconstans, nunc incitatus valèdè, nunc mirè depressus; accessit proinde Gravædo Capitis, aut Dolor acutus, sæpe Occipitis, sæpe Sincipitis, sæpiùs autem in Temporibus, aut paulò supra Oculos, qui quidem longè vehementior—perdolebant etiam ipsi Oculorum Globi Luminæque refugiebant: Sopor interim perpetuus urgebat, at parcus admodùm aderat reverà Somnus, Tinnitu Aurium semper molestante aut Vertigine gravi. Fœdus valdè & amarus in Ore Sapor Vomitiones excitabat frequentes & biliosas admodùm; multa tamen permista Pituita. Lingua ferè subflava erat, aut fusca & sordida, rarò autem valdè arida, medio autem scabra. Jam exemplò plurimùm debilitati discumbunt, anxii tamen & quasi perterrefacti, errantibus per omnia Membra huc illuc Doloribus. Urinæ tenues, crudæ, aquosæ, aut luridæ, sæpe tamen rutilæ, ceu tantillum inesset Sanguinis intimè permixtum, aut fortissimum aliquod Lixivium referentes; par-

parcæ hæ & tenues semper; & Nihil prorsus deponabant:—Mali admodum Ominis nunquam non omnes has notavi Urinas.

Hæc quidem inter Morbi Initia, exactis autem tribus, quatorve Diebus in pejus multò ruebant omnia; jam enim vehementius ardet Febris, mox Phrenitis accedit, aut Coma Vigil, cum torvo Aspectu & fulvo oculorum Rubore; Jactatio perpetua, Anxietas summa, vix vel ipsis astantibus tolerabilis; sæpe Furor immanis, levis sæpe Desipientia aliena subinde murmurans.

Petechiæ violacæ, lividæ, fuscæ, imò & ipsæ nigræ, sextum inter Diem & undecimum sæpissime prodibant, nunc citius, nunc tardius; quò magis floridæ eò meliùs; fuscæ tamen quasi *Cutis Lenticulæ*, parvæ, innumeræ, malè semper significabant, at pessimè omnium *Vibices*, & Ungues atque summi *Digitus lividi** aut plumbei—Funestum utique semper est hoc ultimum in Morbis acutis, indicat enim stagnantem in extremis Arteriis Sanguinem—bonum verò omnino ubi vividus adest Unguibus Color:—Medici est igitur hos etiam diligenter inspicere.

Adfuit vel ab Initio permagna Præcordiorum Oppressio, quæ aucta quotidie cum stringente quodam (hoc enim semper plorabant) Cordis Angore, & Respiratione tremula & singultiente quasi (imò sæpe diro cum Singultu ac Languore summo, haud rarò ad Deliquium usque) maximum portendebat Discrimen; cum & jam quoque Tremores, Subsultus Tendinum, Capitis Vacillatio, incerti Rigores, frigidique Sudores ingruerent

---

* *Essay on Fevers.* p. 98.

erent— Pedes erant sæpe frigidissimi, dum Facies, Genæ præsertim, magno flagrabat Ardore, profusus interea & valdè foetidus Sudor manabat Talos ad usque; Pulsus interim exilissimus erat, at quàm citissimus: jam jamque instabat Mors.

Frequenter autem *Diarrhœa* foedissima Miseros colliquabat, arida prorsus facta ac dura Cute, Corii ad instar, dum Lingua, quasi fuerat indurata Fumo, rigebat, impos ferè Motus, nedum Loquelæ. Haud rarò etiam in summo Morbi Statu *Apthæ* subnigræ, ulcerosæ, totas Fauces cruciabant Gulamque, quas paulò post perpetuus insequabatur Singultus; Saniosa inde, aut *gangranosa*, *Dysenteria* Ægrotos brevè conficiens—Levis attamen obrepens Alvi Fluxus circa undecimam, ceu Arte, Spontè eveniens, Saluti fuit plurimis, modò nec lividus, nec liquidus nimium.

Jam nunc quoque (Morbi nempe Statu) interdum maximum attulit Levamen larga Pustularum Eruptio, More veluti Variolarum, quæ tamen nil nisi tenuem & acrem *Ichorem* continebant * — erumpebant etiam aliquando multò minores, at urentes admodum, quæ verò in Squamas mox abirent: salutiferæ quoquè & hæ. In quibusdam peralbas quasdam & latas Maculas notavi, paulò eminentes, quasi ex Urticæ Morfu; hæ verò difficilis Indicium.

Erant verò Ægrotantes plurimi ubi Nihil horum planè, sed aut *Parotides*, aut Tubercula, aut in Auribus *Apostemata*, eos sublevabant: omnibus erat ferè magna Surditas, diu durans.

Mul-

---

* *Φλύκταιναι* veterum Medicorum.

Multis fuit Narium *Hæmorrhagia* salutaris, ac pessimum ubi paucae, acres, subcruentæ Gutturales destillabant; nec utiquè juvabat semper copiosa; nam haud rarò longè nimium profundeabant Nares, imò ad *Synopen* usque, præsertim sub Julii Finem, cum esset sæpe prodiga valdè: tunc etiam *Dysenteria* cruenta sæpiùs accederet. — Vix ullam memini Febrem in qua *Scotomia* & falsi Oculorum Splendores erant tam frequentes.

Nihil utiquè novi æquè certum Victricis Naturæ Signum ac liberum valdè & copiosum Sputum, benigno prodeunte Sudore, aut fluente affatim fulva & crassa Urina: perrarò autem Seditimenti aliquid deposuit Lotium per totum Morbi Decursum; imò, cum interdum crassum fuisset admodum per Horas aliquot, mox tenue prorsus reddebatur. Signum hoc semper est malè judicatæ Febris: atque adeò hæc vel ex levissima Causa fuit recidiva — Si quis carnem comederet vel Piscem, nisi probè purgatus & confirmatus benè, certò certius hoc passus est magno herclè cum Vitæ Periculo; nec minùs sanè subiret Discrimen sæpe ab acriore *Cathartico*.

Mihi equidem haud levis Noxa Popello accidisse visa est à nimia Comestura Piscium, qui abundantissimè hac Tempestate undique scatebant, præcipuè Scombris; quippe qui lentos generant ac rancidos Humores. Sudor vel sanissimi Hominis, qui multo utitur Pisce, longè magis foetidus est quam si Carne solùm & Pane vesceretur — quinimò jam diu notum est, quòd nimius Piscatus *Scorbutum* infert & Morbos cutaneos.

Hæc adeò de Febris Natura, jam quoquè de Curatione pauca.

In Morbis equidem curandis Regulæ quædam generales servandæ sunt, cum eo tamen, ut propria quoquæ cujusque Ægrotantis Natura perspicienda sit : ideò ex *Hippocrate Celsus* * dixit
 “ Mederi oportere & communia & propria in-
 “ tuentem. “ Nec in ulla Re magis hoc necessarium est quàm in Sanguine mittendo, ubi & Vires & Ætas & Habitus diligenter sunt consideranda.

Ipso harum Febrium Initio rectissimè mittitur Sanguis, plùs, minùsve, pro Ratione *Symptomatum* nempe † : Si Pulsus sit validus, si Febris vehemens, si Dolor acutus, repeti id debet, maximè si Pellicula tenax Cruorem obtegit, minimè tamen si haud satis firma sit Sanguinis *Crasis* & tenuis nimium, præcipuè si Serum ejus sit luridum valdè, aut rubellum — Haud tamen fida satis à Colore & Superficie Cruoris desumitur Indicatio, nisi pleno Flumine & Impetu profiliat : cum per Brachium destillat, aut exit quasi guttatim, falsa semper & florida Specie decipit.

Secta imprimis Vena, mox Vomitus leni *Emetico* movere oportet, maximè si Nausea urget, aut Vomitus ; hoc enim Modo exantlatur optimè biliosa Colluvies, Fomes, si restaret, futurus Morbi — Hoc etiam ipsa Natura indicat, sua sæpissimè Sponte Vomitiones concitans — Nec solùm Initio, sed in quolibet Morbi Statu eluendus est Ventriculus, si urget Vomendi Conamen, aut Ructatio biliosa, olida & ingrata valdè ‡ — Vitellus Ovi putridus

---

* *Cels.* Præfat. p. 17. ex Edit. *Almeloveen.* † Perlege quæ de Sanguinis Missione dixi in Febribus putridis malignis, *Essay on Fevers*, p. 104. ‡ Ubi Ructus amari cum Gravitate Præcordiorum sunt, ad Vomitus protinus confugiendum est. *Cels.* Lib. 1. C. 3.

tridus, vel ad perpauca Grana datus, horrendam mox excitat Choleram; stagnans & putrida Bilis haud multò minùs virulenta est, quam primùm igitur est ejicienda.

Sequitur plerumque post *Emeticum* Alvi Dejectio, si verò non respondet, Clystere leniore ducenda est: sive sic parùm reddit, sive fuerat ante Febris Accessionem astrictior debito, *Pharmacis* idoneis liquanda est, Manna nimirùm, *Cremore Tartari*, *Rhabarbaro*, Sale *Glauberi*, &c. quæ scilicet in primis Viis præcipuè agunt, minimas saltèm movent in Sanguine Turbas. — *Drastica* utiquè *Cathartica* deprecor proisùs, utpotè nocentissima: mitiora verò hæcce exterminant commodè Humores, qui in Visceribus diutiùs morando majorem indiès acquirunt Acrimoniam, imò & in Sanguinem per Vasa *Mesaraica*, Venasque lacteas remigrant perpetuò. — Et post Vomitus & post *Catharsin Theriacæ Andromachi* aut *Elixiris asthmatici* paululum administrandum est.

Hisce peractis paulisper jam cunctandum est, ut qua Natura vergat scrutemur, nec officiosa Medicamentorum Farragine illam agamus deviam*; intereà tamen Diluentia quædam subacida propinanda sunt affatim, ut nova puraque Materia corrupto Sanguini admisceatur, ut acres ejus solvantur Sales, atque peccans corrigatur Acrimonia; hoc enim Modo *Crisis* promovetur optimè; præsertim si lenia aliqua attenuantia ac solventia adjuncta sunt. Nec facilè video quæ alia

* E

Medi-

---

*— Ἀκμαζουσῶν τῶν Νοσῶν Ἡσυχίῳ ἔχει βελτίον. *Hippocrat. Aph. 29. Sect. 2.* Maximi profecto est hoc Monitum in acutis, quis prudens Medicus Naturam durante Paroxysmo vel Febris intermittens interturbat?

Medicina hoc Tempore Febris tentanda sit, ni forsan Vis Vitæ langueat, & torpeat Sanguinis Motus; tunc enim Stimulis agitandum est idoneis, *Epispastica* admovendo nempe; generosa porrò exhibenda sunt *Alexipharmaca*.—Sed ne nimius sis, obsecro Medice! in Salibus *Volatilibus Alcalinis* ingerendis, ruunt enim jam omnia ad summam Putredinem, nisi Humorū Acrimonia temperare potes, & Sanguinis Dissolutionem prohibere.—Ideò ubi validiora Medicamina exiguntur, admiscere soleo plerumque Acida quædam, uti Acetum, *Limonii* Succum, vel *Elixir Vitrioli*; quod Aromatibus imbutum haud contemnendum est *Alexipharmacum*, cujusque Guttæ aliquot sæpiùs exhibendæ sunt, ex Vino aromatite, aut *Julepo* quodam *Cardiaco* cum Bolo ex *Confect. Cardiac.* Croco, Rad. *Contrayerv.* &c.—Sed Nihil necesse est tradere Formulas, cum qui, quid indicatur in Re præsentē, calleat facillimo Negotio potest adaptare Remedia*: cave tamen ne Calcaribus utaris cum Opus est Fræno; nec vehemens nimium esto in Sudoribus exprimendis præcalidam Medicinam urgendo, nam si probè diluitur Sanguis, & servatur bene mistus, suo semper Tempore, suaque Sponte, ipsa Natura Sudorem profert†—Haud ibo Inficias equidem quod absque Sudore quàm rarissimè solvitur Febris, profusus tamen mihi semper suspectus est.

Hanc

---

* Εἰ τις ἐδὲ ἢ τὴν Αἵτιν τοῦ νοσήματος, οἷός ἐστιν πρὸς φέρειν τὸ ὑμφοροῦτα. Hippocrat. de Flatib. Initio. † Πάντη δὲ ἀνοιγόμενον, τὸ ἢ ἀναπνέον, καὶ κινεῖται τὸ Σῶμα, συμφέρον ποιήσει. Hippocrat. de Locis in Homin. Sect. 39.

Hanc adeò in Morbis hujusmodi curandis *Methodum* plerumque sequor—Per Initia Febris, debitas post Exinanitiones, *Haustus salinos* præcipio, ex Sale nempe *Alcalino* fixo aut *volatili* (prout Res postulat, quorum hic Sudores, ille Urinam magis movet) *Succo Limonum*, *Aurantiorum* Hispaliensium, aut Aceto Vini acerrimo, bene saturato, cui admisceo Aquam *Alexeter* simplicem Sp. Lavend. C. aut his similia. Hoc modo conficitur Medicamentum, blandi ad instar Saponis, crassos resolvens Humores ac cum aquosa Sanguinis Parte Olea Salesque intimè commiscens—Diluentia interim subacida affatim ministranda sunt, quæ, mediante hoc Remedio salino, toti Humorum Massæ promptissimè admiscentur: Sic bene mistus & fluidus servatur Sanguis, ejusque temperatur Acrimonia; dum acres soluti Sales per Cutim, per Alvum, per Urinam effluunt perpetim; nec verò interea interturbatur Natura dum Concoctionem molitur. Atqui si tardat nimis languetque, generosa magis Medicina vacillantem refoveo; id maximè, si aut Sudor sit frigidulus, aut Urina Pallida, aut Eruptiones (Pustulæ sint sive *Petechiæ*) Coloris minùs vividi.

Per hæc efficitur plerumque ut blandi tandem Sudores erumpant, qui Febrem tenuant quotidie; si tamen inæquales sunt, & parùm constantes, aut subfrigidi, aut profusi admodum, haud ita feliciter, mox enim Rigor accedit sæpe, ac Febris *Exacerbatio*, paulòque post Phrenitis, qua quidem ingruente Alvus protinùs *Enemate* ducenda est si fuerat astricta (vellem utiquè semper teneram potius quàm constipatam per totum

Morbi Decursum) Si Furor urget ad Cucurbitulas scarificatas, Humeris Cervicibusque affixas, confugiendum est; quo peracto *Epispastica* admovenda sunt pone Aures, Occipiti, ipsis quandoque Locis scarificatis; Tibiis proinde aut Femoribus—Hæc verò maximè ex Ufu sunt, ubi Vis Naturæ torpet, languetque Pulsus Arteriarum—Jam autem Bolis *cardiacis* adjicio *Camphoram* ac *Succini Salem*, interposita quoque interdum *Uncia una*, vel altera, *Diacodii*, imò si Vigiliæ urgent uno, alterove, *Extracti Thebaici Grano*.

In hac ferè Medicina persisto Morbi usque Statum, quo aut in melius, aut pejus multò ocyùs mutantur omnia; nec Dies jam, sed & vel ipsæ Horæ æstimandæ sunt: Si modò nec propitijs adjuvat Sudor, neque *Diarrhœa* blanda, nec libera accedit Expuitio, in Malis Æger est—Tentandum est tunc utiquè quid possit lenis Alvi Purgatio, exhibendo nimirum *Rhabarbarum*, *Mannam*, *Cremorem Tartari*, *Salem Glauberi*, &c. subveniendum est intereà Virium Ruinæ *Cardiacis* idoneis: vix meliora novi utiquè quàm Vinum rubrum generosum Aromaticis incoctis, *Cinnamo* scilicet, *Maci*, *Nuce Moschata*, *Cort. Aurant. Hispaliens.* &c. cum Aquæ Dimidio, aut subaustera quædam *Alexipharmaca* cum *Elix. Vitrioli*, vel *Limonum Succo*; hæc quippe & Vim Fibrarum & Sanguinis *Crasin* confirmant, Humorum autem Putrefactioni obsistunt maximè. Quod quidem diligenter cavendum est, ubi aliter Sanguis in Saniem, Lympha verò in *Ichorem* degenerant, brevique obrepit omnium Disso-

Dissolutio putrida, ac si Sanguini immistum fuisset Viperæ * Venenum.

Purgationem per Inferiora poscunt Hypochondria tumida, Intestinorum Murmura, Abdomen tensum, Alvus adstricta, Caput grave, Somnolentia nimia, Vertigo, ingruens Delirium, Halitus foetidus valdè, & Præcordiorum Oppressio cum Ructu frequente.—Prohibent autem Sudores faciles, constantes & æquales, Pustulæ, aut *Exanthemata* jam erumpentia, Expuitio copiosa adveniens; nam vel in *Peripneumonicis* *Diarrhæa* sæpe Sputa supprimit prorsus; quod quoquè in *Variolis* haud rarò accidit infelicitè—minùsque commodè semper fert *Catharsin* magnus Virium Languor.

Sub conditionibus autem suprà expositis nullo non Tempore Morbi Alvum moveo †, maximè declinante Febre, ubi nulla alia Via molitur Natura *Crisin*.

Tentatur sæpissimè, fausto admodùm Successu, hæc purgandi Methodus in *Variolis* confluentibus, nono, vel undecimo ab Eruptione Die, cum parùm aliquid ultrà per Salivæ Ductus, aut per Cutis Meatus exterminari possit: Quidni & in hac quoquè Febre?—Procul Dubio ubi putrida Colluvies atque corrupta Bilis in Ventriculo & Intestinis abundant, quantocyùs herclè expurganda sunt, ni vis usque fovere Morbum, aucta in Horas Putredine †.—In hac Febre profectò, de qua nunc agitur, & per Vomitus & per Alvum immensam Vim biliosæ Saburræ sæpiùs rejectam vidi, magno utiquè cum Ægro-

---

* Vide *Essay on Fevers*, p. 51. † Ibid. p. 111. — 114.

tantum Levamine; suavi mox accedente Somno, ubi per plures Dies Noctesque summa antecesserat Anxietas, ac Vigilia perpetua — Dum Venter sanè acribus gravatur Sordibus, & putrida Bile, laborat semper maximè Caput, perturbantur Spiritus, & prosteruntur admodum Vires. — Nec in primis tantum Viis felices edit Effectus Vomitus, sed & per omnem undique Vasculorum Compaginem, ubi lentescientes attenuat Humores, putridosque expellit.*

Nova Luna 12°. JULIO. Plena Luna 27°.

Hic quoque Mensis fuit subfrigidus, Aer autem maximè ficcus & quasi fumosus; Libs sæpe afflavit, Corus sæpius, Eurus interdum: Fons omnis & Rivus exarescunt ferè, vix viridis inventa est Herba.

Pluvia 4. 7. 9. 10. 12. 16. 19. 20. 26.
Dig. Dec.
30. = 0. 608.

Tonitru 30. Pluvia gravissima ad Septentrionem 28.

Altitud. maxim.	15.	29.	9.	N	N	VV	1.	} media 29. $6\frac{16}{31}$
— minim.	26.	29.	3.	S	S	VV	3.	
Dies frigid.	22.	39.	N	N	VV	1.	} media 31 $\frac{3}{31}$	
— calid.	3.	26.	S	VV	b	VV.		2x.

Variolæ jam epidemicæ, mites tamen plerumque; Rubeoli passim & Morbi Pulmonis; sub Finem Mensis Dysenteria frequens.

Jam

---

* Vide Cr. Cheyne's *new Theory of Fevers*, p. 83-94. Edit. 3. Ann. 1722.

Jam maximè furit Febris pestilentialis plurimosque demittit ad Umbras; Funera certè nunc sexiès saltèm excedunt solitum Numerum: nec solùm hìc, sed & per Viciniam jam grassatur Morbus. — Anxietas horrida, Jactatio perpetua, atrox Capitis Dolor, cruciant Ægrotos, atque mox ferox accedit Infania, paulòque sæpe pòst Vternus, aut Nervorum Distentio: Alvus, Urina, Lachrymæ, Nil sentientibus effluunt, sæpe Vox Faucibus hæret prorsùs, sæpe Lingua nigra aridissima, Verba incondita, aut aliena balbutit. — Plurimis sub Morbi Finem adest Exulceratio Faucium acerbissima, etsi Initio levis tantùm erat Aspretudo; difficillima hinc Deglutitio, nec sine summo Tormento. *Parotides*, *Bubones*, Furunculi admodùm dolentes; haud rarò nonum inter Morbi Diem & decimum quartum erumpunt; Salutaria hæc plerumque, maximè si probè suppurant, pessima utiquè si mox recedunt: interdum verò per plurimos Dies indurata permanent sine vel minima Suppuratione, præcipuè in Cervicibus, ubi per Menses etiam aliquando perdurant.

Circa hoc Tempus quoquè sæpe *Diarrhæa* salutifera oritur, id potissimum si biliosa, aut subnigra, atqui non nimis liquida, dejiciuntur: Alvus autem saniosa, cruenta, aut valdè aquosa, mala semper — hujus autem Fœtor plerumque vel Aniculis ministrantibus, imò & ipsis Ægris, planè intolerabilis: interdum urget admodùm pestifer Tenesmus.

Urina vel in Convalescentibus cruda perstat, ac sæpe tenuis, sæpe autem turbida, lactea, & oleosa quasi, nihil tamen omninò Sedimenti deponit: evidens hoc magnæ Cruditatis Argu-

mentum est; adeoque, licet Ægrôtantes penè restituti viderentur, frequenter tamen promptissimè, in * Recidivas incidunt. Convalescentes sanè, qui Carnem nimis citò, aut Pisces comedunt, in Febrem certò certius relabuntur; Præcipuè haud probè priùs purgato Corpore.—Fortiora tamen *Cathartica* hos etiam in idem Periculum conjiciunt.

Quibus in Meatu auriculari, aut pone Aures, aut per Cervices Abscessus enati sunt, maximè si circa Labia Pustulæ plures urentes, certa ferè Spes Salutis effulsit: omnibus Ægrotantibus Surditas ac Tinnitus aurium accidit, diu sæpe post ruptum *Apostema* durans.

Mirum est herclè, quod Eruptio tantillæ Materiæ morbidæ tam felices sortiatur Effectus, quod tamen persæpe videmus: vix enim hoc Modo ejici posse videtur Morbi Causa. Suspicor ego quidem hoc duntaxat esse Signum, quòd validæ adhuc sint Naturæ Vires, & quòd sit usque Sanguini Motus sat expeditus per ultimas minimalque Arteriolas: quibus deficientibus, nec maturatur *Apostema*, aut Tuberculum, nec emergunt Pustulæ. Hinc vides paulò ante Mortem, succumbente nimirum prorsus Natura, Ulcuscula pallida, aut exsiccata, &, si quæ sint Pustulæ, eas pallescentes, aut luridas, hærente scilicet in extremis Vascularis Sanguine.

Inter salutifera Signa insuper fuit acidus, aut falsus in Ore Sapor, cum Sputo multo; contrà verò amarus & quasi ex Æruginè (ut dicerent) fœdus

---

* Febris, quæ sine Ratione, sine bonis Signis, finita est, ferè revertitur, *Cels. Lib. 2. C. 7. Hippocr. Aph. 12. Sect. 2.*

foedus certum fuit malè judicati Morbi Signum ; ac Febris mox recidivæ, ni per Vomitum, aut lenem *Catharsin* ocys expurgata forent putrida Bilis & colluvies morbida. Quo quidem peracto felices quotidie experiebar *Tincturæ Corticis Alexipharmacæ* * Effectus, & ad Vires reficiendas & Febris Reliquias abigendas. Hujus est utiquè Medicamenti roborare Fibras atque debitam Fluidorum Constitutionem restituere, nec tamen interea prohibet morborum Humoris Exitum per Cutis Meatus: hinc longè tutius sæpe exhibetur quam ipse Cortex *Peruvianus*, qui haud rarò vehementer nimis constringit.

Per totam hanc insaluberrimam Tempestatem *Vesicatoria* immensum ferè fundebant Humorem, sanescebant verò difficillimè; quosdam certè enormi Fluxu consumeabant prorsus.

Diu fuit undique Piscium immensa Quantitas, maximè Scombrorum, quorum Usu immodico procul Dubio plures generantur Morbi; augent enim & Humorum Putredinem ac Labem *Scorbuticam*, jam ubique grassantem, inter Nautas præcipuè, quorum Gingivæ exesæ sunt admodum & Halitus Oris valdè olidus—Rectissime ideò cum Piscibus comeditur Aceti plurimum, quod rancidum eorum Oleum corrigit, & putrescentem Indolem—Nullus utiquè dubito quin largus Aceti & *Pomacei* Usus foret Nautis utilissimus in longis Navigationibus †: imò hoc jam satis expertum est, adeò ut secum plurimi ad Indiam usque Orientalem *Vinum Pomaceum* deportant;

---

* *Essay on Fevers*, p. 122. † Vide Monitum nostrum de Sanitate Nautarum tuenda ad Calcem Lib. de Febris.

tant: Acetum verò Carnis & Aquæ Corruptionem prohibet.

Nova Luna 11°. *AUGUSTO*. *Plena Luna* 25°.

Maxima jam Cœli est & Soli Mutatio, perpetuæ ferè decidunt Pluviæ, atque omnia nimio diffluunt Humore; unde Messis infelix admodum, Frumentum penè corruptum, & Fructus prorsus fatui—Immensa scatet undique Vis Fungorum.

Ventus fuit australis sæpissimè; haud rarò sævit Libs procellosus, hinc *Atmosphæra* crassa valdè, frigida, & maximè humida, præsertim sub Mensis Finem.

Pluvia 2. 3. 4. 5. 6. 10. — 12. 15. 16. 17. 18.
 20. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 31. — 3. 5 10.
 Procella 26. a. m. S S W 4^r. — 28. a. m. S W
 4. Magna Pruina 29.

⌘ Altitud. maxim. 30. 29. 0. S E 1. } media 29. 4²/₃
 ——— minim. 3. 29. 1. S VV 2. }
 Dies frigid. 29. 42. N. 1. } media 34²⁵/₃
 — calid. 1. 27. N VV 1. }

Variolæ Epidemicæ, quæ hic quidem parùm sunt lethiferæ, longè aliter tamen aliis in Locis.

Dysenteria cruenta, ac *Cholera* frequens—multi levi Angina atque Faucium Tumore vexantur cum Doloribus vagis *rheumaticis*.

Grassatur adhuc Febris nautica maligna, Plurimosque trucidat, quosdam vel Die septimo, imò interdum citiùs; multos autem vel ad vicissimum & ultra trahit—jam sæpe aut nullæ prorsus

Nova Luna 9°. OCTOBRI. Plena Luna 23°.

Fuit hic Mensis multò frigidior solito, Gelu ipso Initio, etiam rigidum Die decimo; Boreas plerumque spiravit, Eurus haud rarò, pluvius Auster nonnunquam: Alta fuit utplurimùm Barometri Statio, Aer verò crassus.

Pluvia $\frac{11}{4}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{11}{6}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{1}{23}$
 24. 28. 29. Grando 7. Grando & Nix multa
 Dig. Dec.
 ta 23. = 1. 914.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 3. N E I. } media 29. $8\frac{22}{28}$
 ——— minim. 20. 29. 3. S V V 2x. }
 Dies frigid. 27. 69. } media $56\frac{12}{28}$
 — tepid. 20. 44. }

Febres lentæ nervosæ frequentes; permanent usque aliquæ malignæ quibus sub Finem accedit *Diarrhæa*, interdum *Dysenteria* mucosa cum Sanguinis Strigmentis.

Tussis, Angina, Faucium Tumores, Dentiumque Dolores perplurimos corripunt. Jam regnat admodum *Colica pomacea*, haud solito tamen cum Furore, ob *Diarrhæam* ferè semper comitantem: *Variolæ* adhuc epidemicæ.

Nova Luna 8°. NOVEMBRI. Plena Luna 22°.

Fuit & November perquam frigidus, Aer plerumque crassus, afflavit Aquilo sæpe, sæpe Corrus,

rus, intercurrente frequenter Africo furente & pluviOSO; maximæ subinde Pruinæ, haud rarò rigidum Gelu.

Pluvia $\frac{1111}{1}$ 1. $\frac{1}{2}$ 2. 5. 7. $\frac{1}{9}$ 9. 10. 11. 13. 14. $\frac{11}{16}$ 16.
 20. $\frac{11}{21}$ 21. 22. 23. $\frac{111}{25}$ 25. $\frac{1}{27}$ 27. 28. — 30. Grando 1.
 Dig. Dec.

5. 25. Nix multa 2. 24. 25. = 3. 844.

Procella gravissima 1. à primo Mane ad Noctem usque. N. w 4^x.

———— 21. Mane S w b w 4. — 26. Nocte S w 4^x.

Fulgur & Tonitru 25. Vesperis.

⌘ Altitud. maxim. 18. 30. 2. N N VV 1. } media 29. 5 $\frac{14}{29}$
 ——— minim. 24. 28. 8. E 2.
 Dies frigid. 25. 69. N N E 1. }
 — tepid. 15. 50. S VV b VV 1. } media 60 $\frac{20}{29}$

Variolæ usque grassantur; Febres malignæ passim, lentæ ac *miliares* sparsæ, Ruri præcipuè: Erysipelas, Angina, Tusses acres haud paucos corripunt. Plurimi Colica *pomacea* laborant cum *Diarrhæa* plerumque, adeòque citò profligatur; solutum enim Ventrem rarò torquet admodum Colicus Morbus, saltem brevi cedit Anodynis; iisque opportunus est Locus post unam alteramve Rhabarbari *Dosin*; neque inter hæc melius est aliquid *Philonio*. Cave tamen ne Alvum nimis citò strictam reddas, nam paulò post ut plurimum recrudescit Dolor, congesta scilicet iterum acri Colluvie; tenera iccirco semper per Dies aliquot servanda est; probe autem intereà munien-

dam

dum est Corpus à Frigore, aliter; constricta
Cure, mox plectuntur Viscera*.

Nova Luna 7°. DECEMBRI. Plena Luna 21°.

Per Initia Decembris dira, procellosa, pluvia
Tempestas, Libs interim quotidie perfremuit:
Die 2. & 3. Fulgura sæva cum Tonitru, Grandine,
Pluvia; hinc Aer factus est crassissimus & maxi-
mè humidus. Ab undecimo ad vicesimum, mu-
tata penitus Rerum Facie, rigidissimum Gelu,
immensæ Pruinæ; Cœlumque sudum perflante
Borea: inde verò Auster prævaluit atque *Atmo-
spheram* densam valdè ac udam maximè fecit.

	$\frac{III}{I}$	$\frac{I}{2}$	$\frac{II}{3}$		$\frac{II}{5}$	$\frac{II}{6}$	$\frac{III}{7}$	$\frac{II}{8}$	$\frac{II}{9}$		
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	19.
	$\frac{III}{21}$	$\frac{II}{22}$	$\frac{III}{23}$	$\frac{I}{26}$	$\frac{I}{27}$	$\frac{I}{29}$					
	21.	22.	23.	26.	27.	29.	30.	31.	Grando ve-		
									Dig. Dec.		

hemens 2. Nix $\frac{I}{14}$. 15. $\frac{I}{19}$. 20. = 6. 290.

Furens Procella 1. Nocte S w 4^x. — 2. p. m.
S w b w 4.

Procella 3. S w 4^x. — 5. w 4^x. Vesperi — 6.
primo Mane w S w 4.

— 20. ante Lucem N w b N 4. — 21. to-
to Die SSE 4. cum enormi Pluvia, quæ o-
nem penitus Nivem colliquabat; isto etiam Die
Fulgura & Tonitrua gravissima.

Nebu-

* Consensum Cutim inter & Intestina probè novit *Alex. Trallianus* “ αὐξεται γὰρ τὸ πνεῦμα (ad Intestina scilicet) εἰς ὅσον ἂν πρυγῶσθῃ τὸ Δέρμα. “ *Trallian.* p. 216. ex Edit. Goupyli, sed etiam *Hippocr.* Lib. 6. Epidem. Sect. 3. ipso Initio *Lutet.* Fol. 1548.

1741)

& Morbis Epidemicis.

83

Nebula foetidissima 27. w S w 1^r.

8 Altitud. maxim. 31. 30. 0. N VV 1x. } media 29. 4.
 ——— minim. 22. 28. 8. S S VV 3x. }
 Dies frigidissim. 19. 80. E N E 1. } media 61 $\frac{25}{3}$
 — tepid. 8. 49. S VV 3. }

Crebræ adhuc *Variolæ*: *Pleuritides*, *Peripneu-*
monia, *Rheumatismi* passim: *Febres petechiales*
 aliquæ adhuc, *Tussis* vehemens, & *Asthma* grave
 plurimos premit: *Morbus colicus* frequentissi-
 mus, hunc tamen *Alvus* cita admodum & bilio-
 sa brevi solvit.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXL.
 Dig. Dec.

= 24. 042.

Nova Luna 6°. *JANUARIO*. *Plena Luna* 20°.

Ab Initio Mensis ad Diem sextum spiravit Cau-
 rus, inde ad decimum quantum frigidissimus Bo-
 reas, tunc Libs pluvius irruit, a vicesimo sexto
 tamen ad Finem usque fremuit subinde Vultur-
 nus—Medio Mense acerrimum Gelu, Aerque
 valdè ficcus; dum autem *Africus* perflavit fa-
 ctus est humidissimus, liquecente prorsus Gelu.

Pluvia 2. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. 27.
 Dig. Dec.

28. 29. Nix 10. 12. 14. = 1. 936.

Procella 27. Nocte & toto Die sequente S E
 b E 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 3. N. VV 1. } media 29. 8.
 ——— minim. 16. 28. 9. SS V 3. }
 Dies frigidissima 15. 79. E N E 1x. } media 61 $\frac{22}{3}$
 — tepid. 22. 52. S VV 3x. }

Vario-

Variolæ frequentes etiamnum ; Perplurimi Colica laborant, multi sanè ex Usu *Pomacei* novelli, haud pauci verò à superabundante Bile ; omnes liquida citaque *Alvus* exercet, nunc biliosa valdè, nunc mucosa . Multi acuti *Pectoris Morbi* ; *Anginæ* & *Rheumatismi* frequentes, *Apoplexia* & *Epilepsia* passim.

Tabidi pulmonarii jam pessimè se habent, aucta nempe plurimùm *Tussi* & *Gravitate Spirandi*,

Febris petechialis jam paulò magis sævit.

Fœda admodùm *Scabies* dominatur maximè inter *Popellum*, obstructis nimirùm *Cutis Spiraculis*, à gravi longoque *Frigore*, detinetur Materia, quæ perspirare debebat, unde *Glandulæ miliares* obferantur atque roduntur tandem — In frigidis *Regionibus* & *Tempestatibus* semper grassatur *Scorbutica Lues*, dentata plurimùm *Cute*, ac retenta nimium salina *Corporis Fuligine* — annon hinc hujus *Prophylaxis*, annon hinc *Cura* ex facili elicitur? Multò facilius utique curatur per *Æstatem* quàm durante *Hyeme* asperiore.

Nova Luna 4°. FEBRUARIO. *Plena Luna* 19°.

Sublimè utplurimùm stetit *Mercurius* in *Baroscopio* hoc Mense, idque etiam *Initio*, licet *Vulturnus* nonnunquam flavit, imò & ipse *Auster*; Aer autem tunc fuit humidus valdè & crassus * ; à decimo octavo tamen ad *Finem* usque frequens *Ventus borealis Atmosphæram* tenuem fecit, perquam frigidam, & multò sicciores.

Pluvia

---

* Vid. Vol. I. p. 181.

Pluvia 1. 5. — 7. 10. ²¹14. 15. ¹16. ¹¹17. 18. 19.
Dig. Dec.

26. Grando multa 15. 16. 17. = 1.456.

Barometer fuit ad 30. 5. * septimo etfi Ven-
tus S S E 2^x.

Maxima verò tunc Nebula. — Procella 16.
Mane S 4^x.

Fulgur & Tonitru Vesperi. Quàm maximus
Halo circa Lunam 11. H. 9. p. m. S w b w 1.

8	Altitud. maxim.	27.	30.	6.	E N E 1.	} media 29. 9 $\frac{5}{28}$
	minim.	16.	29.	2.	S b VV 3 ^x .	
	Dies frigid.	24.	72.	E N E 1.	} media 59 $\frac{2}{28}$	
	tepid.	6.	53.	Malacia.		

Multæ adhuc *Variolæ* : *Rheumatismi* , *Peri-
pneumoniæ* , *Pleuritides* , & veræ & nothæ passim.
Tusses vehementes , & diri admodum *Asthmatis*
Paroxysmi frequentes : hinc Tempestas fuit ma-
ximè noxia tabidis, nam Tussis movet Boreas,
Pulmones verò constringit ac Sputa suppri-
mit. — *Colica* & *Diarrhœa* , seu Tormina sæviunt
plurimum.

Durat usque Febris maligna, inter Nautas ve-
rò præcipuè, & maximè in *Nosocomiis*.

Nova Luna 6°. *MARTIO* , *Plena Luna* 21°.

Præalta fuit *Barometri* Statio toto *Martio* ;
Ventus intereà perpetuus Orientem inter & Se-
ptentrionem ; Aer verò ficcissimus ac frigidus
valdè, Gelu frequens admodum, imo ad Finem

* F

usque

usque Mensis asperum : per totum ne vel Gut-
tula Pluviæ.

Dig. Dec.

Nix 18. 19. Grando 28. = 0.072.

Maris Æstus suppressit maximè Boreas longè frequens, paululùm etiam magna *Barometri* Altitudo *. Hoc sanè perpetuum est, quòd adventante procellosa, pluviaque Tempestate & Sonitus Maris permagni, & Æstus enormes præcedunt, quinimò portendunt, his in Oris saltem; contrà durante Apricitate, Ventoque boreali, minimi sunt semper & Fluctus & Æstus Maris.

AB. 5. H. 9. N N E 1. — levis 9. H. 8. E 1.
— 21. Vesperi E N E 2.

♂	Altitud. maxim.	7. 30. 9.	N E 1.	} media 30. 0 $\frac{2}{3}$
	minim.	31. 29. 6.	N 1.	
D	ies frigid.	30. 68.	E N E 2.	} media 56 $\frac{19}{31}$
	— tepid.	9. 50.	E b S 1x.	

Variolæ ubique *Epidemicæ*, plerumque tamen paulò mitiores, nisi inter Nautas, quorum plures equidem pereunt, una forsan conspirante Febre maligna, quæ permanet adhuc: Credo etiam quòd *Scorbutica* Lues, qua hoc Genus Hominum jam maximè afficitur, Variolas magis exitiales reddit: haud rarò Mictus adest cruentus, interdum Sputa sanguinolenta.

Plurimæ *Pleuritides* ac *Peripneumoniæ*, cæque vehementes admodùm † — sævit abundè *Rheumatismus* & *Arthritis*, nec infrequens est gravis Angina † — sævissimum *Asthma* quosdam diu ac cru-

---

* Vide Vol I. p. 17. † "Όταν χειμέριον γένηται Ηρ και οπισθο χειμών, χειμεριναι ηυ αι νοῦσοι, και βηχωδες, ηυ περιπνευμονικαι, και κυναγχικαι". Hippocr. de Humorib. Sect. 7.

1741)

& Morbis Epidemicis:

67

crudeliter premit — Tussis importuna valdè & laboriosa plurimos — Horum omnium ferè Sanguis extractus est perquàm tenax. *Phthisici* haud pauci subitò abripiuntur.

Nova Luna 4°. *APRILI*. *Plena Luna* 19°.

Manet usque *Atmosphæ* Constitutio sicca valdè & frigida; Initio Mensis Gelu & maximæ Pruinæ; Ventus Aquilonius sæpiùs hoc Mense, sub Finem verò ab Oriente spirabat, Aer interim tenuis & maximè ficcus, medio autem largissimæ Rorationes — Sub Finem multa Pluvia apud *Totness*, *Dartmouth*, *Kingsbridge*, &c. hic ne vel Guttula.

Dig. Dec.

Pluvia 1. 5. 8. 9. 10. 20. 21. = 0.452.

Altitud. maxim. 3. 30. 4. N 1. } media 29. 9 $\frac{24}{29}$
 ——— minim. 1. 29. 5. N 18. }
 Dies frigid. 2. 64. N 1. } media 47 $\frac{14}{29}$
 — tepid. 14. 41. Malacia. }

Variola quaquaversum *Epidemicæ*; *Pleuropneumonia* frequentes valdè: *Asthma*, Tussis vehemens, Verbo & acuti & *chronici* Pulmonum Morbi invalescunt maximè: haud pauci Sanguinis Sputo corripuntur; permulti *Phthisici* ad plures abeunt.

Plurimæ Febres putridæ, sæpe cum Eruptione *miliari*, sæpe cum *Petechiis* in australi *Dæmonia* — Sedulò inquirens has plerumque esse Propagines Febris nauticæ contagiosæ invenio, ea nempe Loca adeuntè uno, alterove Nauta convalescente: parùm adeò tutum est recipere ex

Febre contagiosa recuperatos: diu sanè Vestibus adhæret Morbi Seminium.

Nova Luna 4°. MAIO. Plena Luna 19°.

Ineunte & exeunte Mense Aer erat maximè ficcus, medio autem densus & paulò humidior; quippe frequens decidit Imber Diem quartum inter & undecimum, postea vix Guttula Pluviae; afflavit sæpe Vulturus, Aquilo tamen Initio, sub Finem Caurus. Ros erat subinde uberissimus, à vicesimo præcipuè.

Erucae innumeræ Hortis sunt infensissimæ.

Pluvia 5. $\frac{1}{6}$. 7. $\frac{1}{8}$. 10. 13. 15. 17. $\frac{11}{18}$ 19.
Dig. Dec.
= 0. 928.

Procella levis 19. Mane SSE 4^x. Imbres gravissimi 30. ad Septentrionem hinc nulli.

Altitud. maxim.	21.	30.	1.	E b S 1.	} media 29. $6\frac{2}{3}$
minim.	18.	29.	1.	S VV b VV 2x.	
Dies frigid.	14.	52.	N b E 1x.	} media 37. $\frac{22}{30}$	
— calid.	27.	24.	NN VV 1.		

Vix unquam memini *Variolas* magis ubique grassantes; *Rubeoli* passim, seu *Rossalia Frid. Hoffmanni*.—*Angina*, *Tussis*, *Asthma* frequens. Febres quædam tertianæ*, lentæ quædam ac nervosæ, plures petechiales; jam autem multò magis floridæ sunt Maculæ.

Nova

---

* Consule quæ dixi, *Essay on Fevers*, p. 20. 21.

Nova Luna 2°. JUNIO. Plena Luna 17°.

Ventus hoc Mense varius, Zephyrus autem prævaluit: Aer plerumque crassus; fervida admodum sub Finem Tempestas. — Vis immensa Erucarum omnium Generum omnia ferè Olera devorant: Cicadæ innumeræ, Muscæ infinitæ ac Afili Pecora maximè infestant.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 2. 3. 6. 7. $\frac{1}{2}$ 8. 9. 16. — 18. $\frac{1}{2}$ 19. 20. $\frac{1}{2}$ 21.
Dig. Dec.

24. $\frac{1}{2}$ 26. 27. — 1. 250.

Lumen insolitum 29. H. 11. p. m. Arcus nempe igneus lucidus valdè ab Horizonte propè S E ad Gradus saltem nonaginta projectus.

8	Altitud. maxim.	13.	30.	N	VV	1.	} media 29. $6\frac{15}{28}$
—	—	minim.	8.	29.	3.	VV S VV 2.	
Dies	frigid.	10.	34.	VV	b	N ix.	} media 27 $\frac{22}{28}$
—	fervid.	29.	18.	S	E	1.	

Variolæ maxime epidemicæ longè latèque, per multos occidunt: hîc tamen non sunt adeò lethales, nisi accedunt *Petechiæ*. Aura * subfrigida & Potio subacida liberalis est *variolosus* nunc maximè necessaria, brevi aliter suffocantur; terribus enim jam est Odor confluentium *Variolarum*: neque hoc inter mala Signa numerandum est, modò cætera favent. Levis Febris *rubeolosa*, seu pustulata passim. Anginæ, & Faucium Tumores crebri. Febres nauticæ sparsæ.

F 3

Nova

---

* Consule quæ dixi, *Essay on Fevers*, Cap. de Variolis, p. 162.

Nova Luna 1°. JUNIO. *Plena Luna* 17°. *Nova* 31°.

Torrida valdè & aridissima Tempeſtas omnia ferè aduſſit, vix viridem vides Herbam niſi in Pratis humidiffimis, matura tamen hinc Meſſis & opima, Frumentum optimum. — Menſis Initio venit ab Oriente Ventus, poſt ſeptimum ab Aquilone ad viceſimum uſque, inde ad Finem parum erat conſtans. Ros plurimus omni ferè Nocte. Innumerabiles garrulæ Cicadæ: Muſcæ & Afili Armenta vexant admodum.

Quamvis *Atmoſphæra* eſt ſicciffima, ut *Hygroſcopia* monſtrant, levi tamen Fumo offuſcata videtur, quod quidem haud rarò per ſiccas valdè & apricas Tempeſtates accedit*.

Dig. Dec.

Pluvia 5. 6. 16. 18. 20. 25. 28. 29. = 0.764.
Fulgura 3. Nocte E S E 3. Tonitru quoque è longinquo. Permagnus Lumen boreale & lucidum valdè, effulgente licet Luna, 12. per totam fere Noctem, N. 1.

8	Altitud. maxim.	9. 29. 9.	N N E 1x.	} media 29. 5 $\frac{8}{27}$
—	minim.	5. 29. 3.	E S E 2x.	
Dies frigid.	20. 30. 0.	N 1.	} media 22 $\frac{4}{27}$	
— fervid.	14. 14.	N 1x.		

Dies valdè fervidæ 1. 7. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 24. 28.

Variolæ undique. Febres multæ putridæ magna cum Oppreſſione Præcordiorum, arida Lingua,

ac

---

* Vide Obſervat. Menſe Junii 1740.

ac Urina valdè biliosa. Cholera & Diarrhœa valdè frequens; porracea, nigra, sæpe rejiciuntur; Tormina plerumque sæviunt multùm, Bilis subatræ plurimum dejectur. Ob Æstum enormem omnes maximè debilitantur Sudore profuso penè digesti.

Non solùm humidissima Sanguinis dissipat fervida Tempestas, sed & ejus Partem maximè actuosam, Vim porrò Fibrarum vehementer enervat. Quid inde? restat crassior atque segnior Moles Humorum, unde in Vasis *meseraicis*, Hepate, Splene, & ubicunque tardior est, ex ipsa Lege Naturæ, Sanguinis Motus, Obstructio facilis oritur & prompta nimis. Atqui cum & ipse Calor immodicûs Sales Oleaque Corporis torreat quotidie & exacuat, fit major in Dies majorque Humorum Acrimonia, inde Bilis acerri-ma: hinc Cholera, hinc Tormina sævissima, hinc putridæ Febres—Quid igitur? diluendus est affatim Sanguis, demulcenda quoquè perpetim hujus Acrimonia. “Faciám utique, aſt quò
“bibitur plus, eò ſudatur amplius.” En & hujus Mali Remedium ſine vel Medicinæ Tædio; ad-miſce modo Vini rubri generoſi aliquid Potioni dilutæ, mirabere fanè expertus tantilli tantos eſſe Effectus; conſtringit nempe Vaſcula; Cutis coarctat Meatus, & confirmat Humores: E-po-to tantum uno, alterove Vini rubri Gallici, aut Portugalli-ci Cyatho, vidi multoties profuſos, ex-templa ſedatos Sudores, etiam in iſſis Febribus colliquantibus.—Cave tamen, Cane pejus & An-gue, Infuſum Theæ, calidoſque Liqueores: nèc verùm intereà, dum Corpus æſtuat, perfrigidi Poculi Pœnas lue.

Plena Luna 15°. AUGUSTO. Nova Luna 29°.

Sicca fuit satis & calida, imò nonnumquam fervida, Tempestas hoc Mense, unde Messis lætissima ac fœcunda valdè, nec tamen defuit tempestiva Pluvia, quæ Solum, exustum prorsus, recreavit maximè, ita ut sub Finem *Augusti* renovata quasi viridisquè videretur Facies Agrorum.

Ventus fuit varius, sæpiùs è Septentrione, qui Cœlum semper sudum & plerumque calidum fecit.

Pluvia 2. 5. 6. 7. 13. 19. 20. 21. 22. 25.
 " Dig. Dec.
 26. = 2. 140.

Immensæ interdum Rorationes. Erucae & Cicadæ innumeræ.

⌘ Altitud. maxim. 16. 30. 0. N E 1. } media 29. $6\frac{6}{28}$
 ——— minim. 21. 29. 2. SS VV 1. }
 Dies frigid. 25. 36. E S E 2. } media 27 $\frac{26}{28}$
 — fervid. 10. 20. N 1. }

Variolæ adhuc maximè *epidemicæ*, jamque multò peiores, Maculis lividis scilicet haud rarò stipatæ. Febres putridæ, perlongæ (*Mesentericæ* forsan) plurimæ inter Popellum atque Nautas præcipuæ; quædam vero valdè *phreneticæ*, hæ autem multò citiùs jugulant. His tumidus est plerumque Venter & astrictus; retenta ideò in Visceribus biliosa Colluvie, lenibus Purgantibus commodissimè fugantur; parùm certè profunt Sudores, minimè verò præmaturæ, & ipso Morbi Initio erumpentes, qui certissimè ferè supprimunt Urinam & Alvum, obrepente mox *Phrenitide*. Mirum est utiquè quàm multum atræ
 Bilis

Bilis * ἀνω καὶ κάτω ejicitur sæpe. Sub Finem Mensis Angina (plerumque mucosa) frequens admodum, Dentium quoque Dolor Fauciumque Tumores multis infesti sunt. Cholera & Dysenteria grassatur plurimum; idque semper ferè accidit post Æstates præcalidas, non solum ob Bilem adustam acresque factos Corporis Succos, sed adventante subito autumnali Frigore patula Cutis nimium citò occluditur, unde quod perspirandum erat ad interiora ruit.

Plena Luna 14°. SEPTEMBRI. Nova Luna 28°.

Quanquam & calida fuit *Atmosfera* & sicca Mensis Initio, pluvius tamen & procellosus Auster, septimo adveniens Die, mutavit prorsus Aeris Temperiem; vicesimo tepida valdè & pulchra Tempestas recurrit, flante plerumque ab Oriente Vento, Ros interim perplurimus; ad Finem Auster iterum Pluviaque.

Cicadæ adhuc infinitæ inter Herbas, jam virides, lætissimè garriunt.

Pluvia 4. ^{III}7. ^{II}8. 9. 10. ^I14. 15. — 18. 28. ^{II}27.
 Dig. Dec.
 28. 30. = 2. 756.

Procella 7. prima Luce SSE 4. — 13. E 4. : maxima Procella apud Londinum & Oras Angliæ boreales 28. Die.

Fulgura 24. Vesperi. AB. magna ad multam Noctem durans 21. NE 1. — 27. H. 9. p. m.
 8 Alci-

* Η μέλαινα χολή τῆς φθινοπάρου πλείη τε καὶ ισχυροτάτη ἐστίν. Hippocrat. de Natur. Hominis, Sect. 25.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 1. N E 1. } media 29. 5 $\frac{14}{26}$
 ——— minim. 8. 28. 5. S b E 3x.
 Dies frigid. 30. 41. N V V 1. }
 — calid. 23. 26. E S E 1. } media 32 $\frac{2}{26}$

Variolæ usque grassantur. Febres Synochæ ; necnon intermittentes quædam *anomalæ*, quæ verò Typum multò magis regularem servant post leniorem Alvi Fluxum, sive Arte, sive Sponte productum : Vomitu repetito sæpe eliduntur penitus.

Perplurimi Tumore Faucium Dentiumque Dolore & Aurium vexantur ; crebrò inde in Meatu Auriculari Abscessus : Aliqui Angina gravi corripuntur.

Diarrhæa & *Colica* frequens, quibus Medela facilis ex *Rhabarbaro Catharsis* & repetita, fortior utiquè dira Tormina plerumque movebat.

Plena Luna 13°. OCTOBRI. *Nova Luna* 28°.

Haud parca cadente Pluvia per *Octobris Initia* Atmosphæra facta est longè humidior, atqui nono ortus ab Oriente Ventus ad decimum octavum duravit, Cælumque fecit apricum plerumque ac siccum ; inde Libs, mox Vulturnus, multam demisit Pluviam.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{5}$ 6. 7. 9. 13. 15. 19. 20.
 [Dig. Dec.
 $\frac{1}{21}$ $\frac{1}{22}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1111}{25}$ $\frac{1111}{26}$ $\frac{1111}{28}$ 30. = 3. 498.
 Procella 21. Nocte S w 4^x. — 25. Noctu S
 E b S 4^x.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 2. E N E 1. } media 29. 5 $\frac{3}{31}$
 ——— minim. 21. 29. 0. S V V 4x. }

Dies

Dies frigid. 18. 50. E b N 1. } media $43\frac{16}{31}$
 — tepid. 7. 36. S VV 2.

Variolæ passim: multæ Febres putridæ, ac *Catarrhales*; Fluxiones porro & Tumores Fau-
 cium levi quasi cum Angina frequentes, sæpiùs
 omninò sine Febre. Multi *Asthmate* premuntur.
Pustulata Febricula (*the Chichen and Pigs or Swine's*
Pox) plures Infantes ac Puerulos corripit; sæpe
 abeuntibus Vesiculis Stigmata relinquuntur quasi à
Variolis; quod quidem haud parvam denotat
 Humoris Acrimoniam, adeòque postulat pur-
 gantia idonea atque demulcentia. — Turpiter per-
 sæpe falluntur Anniculæ dum hujusmodi Stigmata
 pro veris *Variolarum* Vestigiis jactitant. — *Vario-*
læ quippe & Mora, & Maturationis Modo, ab
 his longè diversæ sunt — abeunt nempe *Rubeoli*
 tertio, vel quarto, *Variolæ* autem non nisi, licèt
 quam citissimè, post Diem octavum.

Plena Luna 11°. NOVEMBRI. *Nova Luna* 27°.

Eurus Initio, Aquilo sub Finem prævaluit,
 Boreas interdum, sæpiùs tamen Libs & Auster
 pluviosus; Aer fuit plerumque crassus valdè ac
 tepidus, ad Finem autem rigidum Gelu invasit.

	$\frac{1}{1}$	$\frac{111}{6}$	$\frac{111}{7}$	$\frac{1}{8}$		$\frac{1}{18}$	$\frac{111}{19}$	$\frac{11}{20}$		
Pluvia	1.	6.	7.	8.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	$\frac{111}{22}$	$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{11}{25}$		Dig. Dec.				
	22.	23.	24.	25.	26.	= 4. 024.				

Grando 23. Procella 19. p. m. S w 4°. —
 gravis 25. Nocte S w 4°.

Pulgur & Tonitru ad mediam Noctem ab H.
 8. p. m. 6°. S w 2.

8	Altitud. maxim.	14.	30.	4.	E	N	E	1.	} media 29. $8\frac{16}{39}$
—	—	minim.	23.	29.	2.	S	V	V	
						b	V	V	3.
Dies	frigid.	30.	66.	N	E	1.	} media 52. $\frac{4}{30}$		
—	tepid.	6.	41.	V	V	S			
						V	V	2.	

Variolæ sparsim—Jam ingruunt *Morbilli*, ut plurimum quidem benigni: Febre pustulosa, & *Rubeolis* Pueri perplurimi corripuntur—Videtur adeò jam inesse Sanguini *Diatthesis* quædam peculiaris ad Exanthemata gignenda, quod sæpe sanè notatur; *Variolis* nempe, *Morbillis*, Papulis, & omnium Generum Pustulis, unà grassantibus—Fortè acris & biliosa Colluvies, quæ Mense *Julio*, *Augusto*, & *Septembri* Intestina torquebat, nunc tendit ad Cutim—Anne deducenda hinc est Indicatio curandi per Sudores, Vesiccantia, &c. in Febribus per talem Constitutionem sævientibus?

Febres lentæ nervosæ sparguntur, item *Peripneumoniæ* nothæ. *Asthma*, *Angina*, *Rheumatismus* frequens.

Tusses & Destillationes permultos laceßunt cum Tumoribus Faucium, Dentiumque Doloribus, sæpe admodum acerbis.

Plena Luna 11°. *DECEMBRI*. *Nova Luna* 26°.

Ineunte Mense Aer erat crassus valdè, humidus ac subtepidus, post octavum verò multò frigidior, ad Finem frigidissimus: Boreas perflavit sæpissimè, Vulturnus frequenter, præsertim Mensis Initio, Auster interdum. Maxima fuit *Atmosphæræ* Mutatio Diè ultimo, Mane nimirum omnia rigidissimo constricta Gelu, Vesperis Pluvia

1742) & Morbis Epidemicis: 77
 via perpetua Thermometro à Gr. 80. ad 65. ascen-
 dente, irruente Vulturno.

Pluvia 1. 5. 6. $\frac{1}{8}$. 9. 10. 15. 17. — 19. $\frac{1}{20}$.
 Dig. Dec.
 21. $\frac{1}{31}$. Nix 25. $\frac{1}{29}$. Grando 9. = 1.070.
 Nivis plurimum erat difflatum.

Altitud. maxim. 1. 30. 2. E b S 1. } media 29. $7\frac{16}{30}$
 ——— minim. 9. 29. 4. V V N V V. 1^x. }
 Dies frigidissim. 31. 80. Mane E N E 1^x. } media 63
 — tepid. 7. 50. S S E 2^x. }

Etiamnum *Variolæ* ; *Morbilli* frequentes ; An-
 ginæ , *Pleuritides* , *Peripneumonia* , & veræ & spu-
 riæ , plurimæ : *Rheumatismi* atque *Asthmatis Pa-*
roxysmi vehementes multos corripunt. *Coryzæ* ,
Destillationes , *Tusses* , *Dentium Dolores Fau-*
ciumque , *Colli* , ac *Capitis Tumores* permul-
 tos affligunt undique.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLI. fuit
 Dig. Dec.

= 20. 354.

Plena Luna 9°. JANUARIO. Nova Luna 25°.

Ipso Anni Principio horrida Tempestas, Pro-
 cella, Pluvia, Grando, Fulgura, Tonitru; nec
 multò lætior fuit totus hic Mensis, quippe nim-
 bosus admodum & squalidus: à xiii. ad xx. per-
 petua ferè Procella, Aer interim humidissimus
 ac valdè nebulosus; tunc Eurus paululùm dis-
 pulit Nubes; mox autem Libs turbidus recur-
 rit; ipso *Januarii Exitu* Corus: à septimo ad
 decimum acre Gelu:

Plu.

Pluvia ^{III}1. ^{II}2. 3. 4. 6. ^{III}11. 12. ^{II}13. ^{II}14. 15.
^{II}16. 18. — 20. 24. — 27. ^{II}28. 29. 30. Grando 1.
 Dig. Dec.

2. 17. Nix 7. p. m. E N E 2^r. = 3. 520.

Procella 1. S w 4. — 2. primo Mane w S w
 4^r. — gravis tota Nocte 13. S w 4^r. — 14. a. m.
 S w 4. — 15. w b S 4^r. — 16. S w 4. — 19. S
 w 4. — 28. S w 4.

Mirror *Barometri* Altitudinem tantis furentibus
 Procellis.

Altitud. maxim. 22. 30. 2. E 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 14. 28. 8. S VV 4. }
 Dies frigid. 10. 74. N N E 1^r. } media $57\frac{2}{3}$
 — tepid. 19. 50. S VV 4. }

Variolæ frequentes, *Morbilli epidemici*: Pleuri-
 tides, Peripneumoniæ, Anginæ, permultæ; Ar-
 thritide & *Rheumatismo* plurimi plectuntur.

Sub Finem *Morbillorum* sæpiùs accedit sævis-
 sima Tussis atque Peripneumonia, quæ Morbum
 haud parùm fatalem reddit: quamprimùm hæc
 invadit Sanguis est protinùs mittendus, qui ple-
 rumque est viscidus admodùm & tenax: idque
 ferè notatur in omnibus Febre acuta, hac Tem-
 pestate, laborantibus; utiquè haud boni est O-
 minis, si fluidus sit & floridus nimium, quod
 anginosus accidit interdum & peripneumonicis,
 atque utplurimùm pessimè significat.

Plena Luna 8°. FEBRUARIO. Nova Luna 23°.

Quanquam per Initia Mensis blanda fuit satis Tempestas, advolans tamen octavo Boreas, Aerem fecit multò frigidiorē; post xiii. Ventus varius, xx^o autem Boreas recurrit cum aspero Gelu ad Finem ferè perdurans. Aer fuit perfic-
tus & valdè frigidus; Barometri Statio præalta.

Pluvia 3. 4. 6. 12. 13. 15. 17. 18. 19. Nix
Dig. Dec.
11. 18. 22. 23. 24. Grando 21. 22. = 1. 200.
AB. 20. N. 1. Procella 6. Nocte w S w 4^r.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 4. E N E 2. } media 29. 9¹²/₂₆
— minim. 19. 29. 4. S V V 2. }
Dies frigid. 28. 68. E N E 2. } media 61¹⁴/₂₆
— tepid. 1. 54. V V 1. }

Morbilli epidemici; Variolæ passim: Rheumatis-
mus, & Pleuropneumonia multos corripunt,
Tusses ac Tonsillarum Tumores plurimos: Sæva
Arthritis, & Asthma grave frequens admodum.
Diu spirante Vento à Plagis orientalibus* Asth-
matici semper pessimè se habent; imò novi plures,
qui, etsi Lectulo inclusi, talem Ventum mox ad-
ventantem præsentunt, atque prædicunt.

Tabifica Tussis, & foeda Scabies plurimos E-
quos consumit, ac jugulat.

Ple-

---

* Vid. Not. F. 1728. Vol. I. de Aere & Morbis Epidem.

Plena Luna 10°. *MARTIO*. *Nova Luna* 25°.

Siccus maximè & frigidus fuit totus hic Mensis : Aer tenuissimus , vix Imberculus aliquis , Nix nulla , perpetuus spiravit ab Oriente Ventus ad Septentrionem plerumque vergens , hinc accepsæpe Gelu maximæque Pruinæ ; minimi verò Maris Æstus , at alta semper *Mercurii* Statio — Sub Finem Martii graves ruebant Imbres ad Orientem , hic nulli.

Dig. Dec.

Pluviola 26. 27. = 0. 016.

Levis AB. 5. Vesperi N N w 1. — maxima 15.
H. 9. N b E 1. — 16. H. 10. N b E 1. — 24. H.
8. p. m. E N E 1^x.

Zona Lucida subflava , ad Modum Iridis quasi , à N E ad S w extensa , transiens porrò per ipsum Lunæ Corpus Die 6. H. 9. p. m. N b E 1.

Altitud. maxim	4.	30.	5.	N E 1.	} media 30. 0 ¹⁸ / ₂₉
minim.	21.	29.	8.	E S E 1.	
Dies frigid.	1.	68.	N E 2.	} media 57 ²⁷ / ₂₉	
— tepid.	31.	51.	N b VV 1.		

Sparsæ *Variolæ* , *Morbilli Epidemici* , haud raro lethales : jam & Pectoris & Pulmonum Morbi sæviunt admodum ; Pulsus est multum incitatus & valde durus , Spiritus difficilis , & inter tussendum acutissimus Dolor , Sputa densa , tenacia , rarò Sanguine tincta — Sanguinis Missio , & Potio diluta , subtepida , liberalis , sola ferè fuisse Remedia , Nitro plurimo adjecto.

Tusses , *Catarrhi* , Dentium Dolores ac Fau-
cium , omnes ferè infestant : Angina verò & *Rhe-*
matismi plures : Asthma pertinax & grave haud
pau-

paucos premit; Longi & sævi Arthritidis Paroxysmi.

Omnis penè Equi, nisi Stabulis bene curantur, Scabie ac purulenta Tussi vexati tabescunt; plurimi pereunt.

Plena Luna 8°. APRILI. Nova Luna 23°.

Ineunte Aprili tempestiva Pluvia sitientes Agros rigavit, paulòque pòst grata Tellus lætam Herbam & Flores innumeros protulit, quos fovebat in Dies Ros uberrimus; his tamen infensa est maximè infinita Quantitas Erucarum omnigenarum. Post undecimum Ventus, inter Orientem & Septentrionem ferè perpetuus, siccissimam & tenuissimam reddidit Atmospheram.

Pluvia $\frac{1}{5}$ $\frac{11}{6}$ 7. 8. $\frac{1}{11}$ 12. $\frac{11}{22}$ Grando 6.
Dig. Dec.

11. = 1. 152.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 4. N b VV 1. } media 29. $8\frac{11}{26}$
— minim. 7. 29. 0. N VV 2. }
Dies frigid. 7. 57. }
— tepid. 23. 38. E 1. } media $46\frac{23}{26}$

Variolæ plures usque, Morbilli epidemici; & sæpe funesti. Rheumatismus, Angina, Pleuritides * Peripneumonix frequentes; Ophthalmix crebræ — Sanguis Febricitantium emissus jam ferè semper est viscidus admodum. Tusses graves, Raucedines, Tonsillarum ac Maxillarum Tumores perplures affligunt. Tempestas est tabidis

*

G

bidis

* Vid. Essay on Fevers. P. 21.

bidis prorsus infensissima: Febres tertianæ aliquæ * & *Hemitritæ*.

Febris putrida contagiosa, ac pestifera valdè, cum ingente Virium Damno, maxima Præcordiorum Oppressione, Tremore Tendinumque Subsultu, Vigiliis, Delirio, Lingua nigra & sæpe arida valdè, Faucibus squallidis, & Halitu foetidissimo, jam apud *Launceston* ejusque Viciniam favit admodum, estque profectò funesta maximè — Pulsus vacillat plurimum mox ab Initio Morbi, idque vel in Robustis: Urina est plerumque lurida, & vapida quasi, sæpe subnigra & olida, rarissimè aliquid inest Sedimenti, interdum verò continet furfurosa quædam inæqualiter sparsa: haud rarò Statu Febris erumpunt atræ *Petechiæ*, sæpe Papulæ, aut Pustulæ livescentes cum oleoso Sudore ac valdè graveolente: Nihil fuit lætiùs quàm floridæ Pustulæ in ipsa Morbi *Ἀρχῇ*, Nihil funestum magis lividis & subnigris; meræ Maculæ nunquam non aliquid Mali denotabant. Alvus nigra, foetida maximè, & citissima, plures sub Finem abripuit: Aliqui Phrenitide post Pervigilium correpti sunt, plures quasi Vaterno, idque sæpe vel ipso Morbi Initio; si insciis his oborta est Alvi Dejectio certissima sequuta Mors est, Biduo vix exacto.

Genita hæc in Carceribus Febris, & per Comitia provincialia disseminata longè latèque, Plurimos Letho dedit, optimaque sæpe elusit Consilia — Certè qui fuere Sanguinis prodigi nimis Ægrum utique, non Morbum, jugulabant; per rarò enim secundam Sanguinis Missionem toleravit, si modò ullam.

Tres

---

* Vip. *Essay on Fevers*, p. 21.

Tres tantùm hac Febre laborantes vidi, utpotè tunc haud prospera Valetudine gaudens, brevì Domum petere cogebar: Sedulò autem Pharmacopolas atque Chirurgos de Morbo percontans didici Sanguinem ab Ægrotantibus detractum primò fuisse rutilum satis & valdè fluidum, altera tamen Vice missum lividum semper aut nigrum—Hoc ego ipse profectò notavi, imò vix concretum aliquid in Sanguine cujusdam Generosi, etsi diù antè extracto: desideratus hic & à suis, & ab omnibus, Die decimo tertio interiit stupidus, delirus, purpureis Maculis & lividis Pustulis aspersus.

Cui ignota sunt Comitia *Oxonensia* 1577. atque nupera apud *Taunton* Anno 1730. ubi pestifera Mephitis tot tantisque Viris mox fuit Exitio?—Perfrequens est utiquè Generatio Febris pestilentis in angustis immundisque Carceribus; etiam ipse Aer conclusus in Fodinis, Speluncis, Puteis, tandem evadit exitialis admodùm; idque longè citiùs si accedunt quoquè plurima Animalium *Effluvia*, quæ & ipsa porrò magis magisque in Horas virulenta fiunt, brevique pestifera maximè*. —*Atmosphæra* stagnans, Frequentia Hominum polluta, mox valdè rancet & ad Respirationem inepta est prorsus: imò Aquæ dulcis Balneum Sorde cutanea fœdatum putrescit atque putet brevissimè.—Nec mirum est hoc utiquè, quandoquidem à quolibet adulto Homine Unciæ quadraginta ferè rancidi Vaporis quotidie exhalant.

* Mirabilis sanè est Historia apud *Lancisium* (Lib. 1. Cap. 6. de repentinis Mortibus) cujusdam Juvenis, protinus extincti, dum effoderet Quercum antiquam, cujus in Caverna magna prægrandis Serpens latitabat.

Ociùs hæc eveniunt omnia accedente Calore, quò magis enim Sales Oleaque Animalia attenuantur, & exagitantur Tepore, eò magis ad Putredinem vergunt—Putrescentium autem Animalium Corpora, maximè Hominum, plùs semper minùsve noxium Contagium dispergunt; magnas ideò post Strages, putrescentibus nempe Cadaveribus, Febres pestilentes sæpiùs grassantur.—Carnis putrefactæ Fœtor nobis est planè intollerabilis, monente scilicet Natura, ut hunc quàm maxime vitemus—Profectò cum valdè putidum expurgant Odorem Ægrotantium Corpora à Contagione summoperè cavendum est, nam noxia admodùm spargunt *Miasmata*: id in *Variolarum* Maturatione præcipuè notatur, tunc enim maximè fœtent, & longè longèque magis sunt contagiosæ quàm per Initia Morbi, ut omnibus notum est.

Purgandus est ergo frequenter, atque ventilandus, corruptus Carcerum, Navigiorum, ac *Nosocomiorum* Aer, ubi plurimi congesti sunt Homines, ne longiore Mora fiat pestiferus—imò, & si sit aliquatenùs pollutus Fumis idoneis corrigendus est, quos inter utilissimus est Aceti & Camphoræ Vapor.

Commodissima porrò erit hæc Aeris Purgatio in Ædibus privatis, ubi ægroti decumbunt, * apertis scilicet subinde Fenestris, accensis Focis, &c. indè namque non tantùm illi, sed & ministrantes, puriorem respirabunt Auram.—Memini equidem haud rarò me fuisse Gravitate Capitis, Nausea, Languore valdè affectum, dum per duas, tresve Horas Febre maligna laborantes visi-

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 164.

visitallem; mox verò resectum prorsus obambulantando in Aere aprico, aut equitando. Si hoc non datur acre Acetum; Camphora imbutum, olfacito subinde, atque expue sæpissimè Salivam.

Plena Luna 8°. MAIO. Nova Luna 23°.

Per Maii Initia Eurus perflavit, isque fortis admodum, à xvi. autem ad xxiv. Libs pluviosus *Atmosphæram* humectabat plurimum, quæ fuerat antè siccissima. Non tantum Agros irrigando gratissimæ fuerunt hæ Pluviæ, sed & insuper Erucas perimendo; grassabatur enim plurimum tunc Temporis ista Pests Herbarum. Porro maximum impendebat Segeti Nocumentum à novo quodum Genere Erucarum nigrarum (erant autem robustæ & prælargæ) hæ Agmine vasto à Montibus, Torrentis ad Instar, ruente totos devastabant Agros. Amœnissimus planè ac insolitus est Telluris Ornatus, Flores infiniti!

Pluvia $\overline{6}$. $\overline{7}$. 15. 16. $\overline{17}$. 18. $\overline{19}$. $\overline{20}$. 21. —

Dig. Dec.

24. 30. = 2. 364.

Procella 4. E b S 4. — 5. E S E 4. — 6. Mane E S E 4^r. Halo quam maximus circa Lunam 5. H. 9. p. m. E S E 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. E b S 2. } media 29. $8\frac{26}{30}$
 — minim. 21. 29. 4. S VV 3. }

Dies frigid. 5. 48.

— tepid. 24. 32. S S VV. 2x. } media $38\frac{17}{30}$

Morbilli valdè epidemici; Variolæ, & Peripneumonix frequentes: Tussis & Asthma perplurimos infestant, multi tabidi moriuntur; multi

Hydrope laborant. Febris quædam Catarrhalis & Rheumatica passim proserpit, in qua Lingua subatra est aut fusca & valdè squalida, Ora apthosa, Halitus teter, Urina lurida, Pulsus celer, mollis, submissus, crebrò etiam Petechiæ lividæ, Tussis parva est, at magna Præcordiorum Oppressio — Mihi quidem videtur Species quædam Peripneumoniæ nuper malignè grassantis.

Plena Luna 7°. JUNIO. Nova Luna 21°.

Ne vel Guttula Pluviæ decidit Diem ad usque vicesimum Junii, Aer interim fuit maximè siccus & calidus, Ventus Orientem inter & Arctum; post autem Auster haud parùm Pluviæ demittebat.

	<u>11</u>		<u>1</u>	<u>111</u>	<u>11</u>		<u>11</u>	<u>11</u>
Pluvia	20.	21.	22.	23.	25.	26.	27.	28.
Dig. Dec.								

30. = 2.020.

Permagnus Halo circa Lunam 3. H. 10. p. m. N N E 2. Fulgur & Tonitru 25. Vesperi.

8	Altitud. maxim.	4.	30.	1.	N E 2x.	} media 29. 6 ¹⁶ / ₃ .
	minim.	26.	29.	3.	S VV b S 1.	
	Dies frigid.	3.	32.	N N E 2.	} media 25.	
	fervid.	13.	17.	N 1x.		

Morbilli sunt valdè epidemici, & sæpe funesti, Tussi admodùm violenta consequente, ac Febre quasi peripneumonica, quæ plurimos jugulat Infantes. Ubi Cuticula aspera fit valdè & Furfure velut aspersa quarto, vel quinto ab Eruptione Die, fausti est Ominis; è contrà ubi Maculæ & Papulæ lividæ sunt, aut lividæ, malum omninò. — Febris putrida passim sæpe cum Pustulis rubris ardentibus, sæpe cum permagnis Petechiis.

Angi-

Anginæ, Pleuritides, Peripneumoniæ, magis jam quàm solent frequentes hoc Anni Tempore — *Ophthalmiæ* plures porrò, & Tumores Capitis *erysipelatosi*. — Tussis vehemens *convulsiva*, non solum Pueros sed & Adultos etiam sæpe invadit, præcipuè ad Mensis Finem — Multi Canes rabidi discurrunt.

Plena Luna 6°. JULIO. Nova Luna 20°.

Ad Diem vicesimum quintum *Julii* Tempestas rigida, atque plerumque pluviosa, Vento ferè quotidie variante, Cauro nunc flante, nunc Africo; Aer fuit interim crassus ac multò humidior.

Pluvia ^{II} 1. 2. 3. ^{II} 5. 7. 9. 10. — 13. ^I 17. ^I 18. 19.
Dig. Dec.
^{III} — 21. 23. 24. 25. = 2. 106.

⌘ Altitud. maxlm. 27. 30. 1. E N E 1. } media 29. $5\frac{17}{30}$
— minim. 19. 29. 2. S V V b S 2. }
Dies frigid. 26. 38. N V V 2. } media 31 $\frac{16}{30}$
— calid. 31. 22. E 1x.

Iidem ferè grassantur Morbi, Tusses tamen sunt vehementiores, haud rarò Sanguinem exantlant. Haud pauci jam Ictero & Hydrope laborant: per siccas valdè & calidas Tempestates biliosum Sanguinis Principium augetur, mobilissima dissipantur, restant crassiora; hinc Obstructio & Icterus, hinc Hydrops, ruptis nimirum Valis *Lymphaticis*; adeòque *Ascites* sæpe consequitur Morbos arquatos.

Sub Finem hujus Mensis Conjux mea dilectissima occidit hydropica, lugentibus Amicis

Vicinis, Bonis omnibus: Mulier sanè pia, prudens, venusta! — Erat illa quadragenaria, gracilis, agilis, temperans maximè; atqui paulò infirma, heu & hydropica Stirpe nata! nunquam verò antehac vel levissima habuit Signa Hydro-
 pis; nisi quòd, undecim circiter abhinc Menses, dum Curru agitata velociùs per octo, decemve Milliaria Domum peteret, intumescere Crura Pedesque plurimùm — Hujus autem brevissima Mora, nam posttridiè evanuit omninò Tumor — Vere tamen elapso, post acerbum Colicum Dolorem, icterico Colore fœdata elanguit, emacuit, perparcam reddidit Urinam, eamque crassam ac fulvam maximè, imò vel subatram — Tandem Tumor aquosus Pedes, Crura, etiamque Abdomen invasit. Mox Ruri se recipiebat, equitabat quotidie, *Emeticis*, *Catharticis*, *Diureticis*, *Saponaceis*, *Deobstruentibus*, *Chalybeatis*, breviter optima & idonea Medicina (quippe duos, tresve Medicos perdoctos consultabam) utebatur diligentissimè — Multò hinc melius quod ad omnia ferè se habebat, ni quòd Urinam parcam valdè, turbidam & subnigram redderet usque. At per breves hæ Induciæ! paulò enim post recrudescabant Mala, adeò ut sub Finem *Maii* redirent & Icterus & Ventris Crurumque Tumor: augebatur porrò *Ascites* indiès, in tantum utiquè ut Medio *Junio* decumbentem penè suffocaret Molestia Aquarum, sursùm nempè compulso Septo transverso — Protinùs ideò ad *Paracenthesim* confugimus, quam firmo admodùm Animo perfert: detractus est Seri subviridis, ad Ignem concretis Congius quasi cum Dimidio — Post duos, tresve Dies se mirè resectam percipit, imò redit brevè & Stomachi & Corporis Vigor. Rus pe-

tit iterum, equitat alacriter, evanescit Cutis Flavido, vividi sunt oculi, Spiritus facilis. — Lætissima jam mihi Spes Salutis effulsit; sed enim quàm vana, nam vix tribus exactis Hebdomadis increvit rursus Abdominis Tumor ad Molem enormem: iterum ergo emissæ sunt Aquæ ad eandem ferè Quantitatem, sed ichorosæ, sed foetidæ, sed sanguinolentæ minimèque ad Flammam coagulantes — Perstabat ex Foramine Trochære factò, Fluxus prælargus Humoris subalbidi, purulenti, olidi, quo consumpta peribat optima Matrona Die Julii 27°. — Sed quò me rapit dulcissimæ Uxoris Amor? — Ast! Quis Desiderio sit Pudor aut Modus tam cari Capitis?

Ὀνύμπια Δώματα ναίει — persequar ad Astra.

Nova Luna 5°. AUGUSTO. Plena Luna 19°.

Per totum hunc Mensem lætissima Tempestas, prospera Messis, optimum Frumentum; Aer fuit siccus admodum ac purissimus: Ventus plerumque ab Oriente venit, sæpe haud parum calidus: maxima subinde Roratio.

Innumerabiles Vespæ, Cicadæ, Erucae: Multi Canes rabiosi.

Dig. Dec.

Pluvia 16. 17. 26. 27. = 0. 434.

8	Altitud. maxim.	9.	30.	1.	E b N 1.	} media 29. $7\frac{25}{32}$
	minim.	16.	29.	5.	S 2x.	
	Dies frigid.	19.	34.	E 2x.	} media 26 $\frac{22}{32}$	
	fervid.	3.	18.	E 1.		

Morbilli adhuc Epidemici, Variolæ passim, Cholera frequens: Febres quædam intermittentes,

tēs , quotidianæ ut plurimum : perpauci aliter Morbi.

Plena Luna 30. *SEPTEMBRI.* *Nova Luna* 17.

Hic quoque Mensis fuit plerumque siccus, sed pro Anni Tempore valdè frigidus, imò duodecimo Mane Glacies super plurima Stagna, atque Pruina maxima per Agros, Ventus ab Occidente sæpe vergens ad Austrum, sæpius tamen ad Septentrionem; à xvi. ad Finem Orientem inter & Septentrionem perflavit. Ob magnam Siccitatem omnes ferè Fontes arescunt: maximæ Rorationes sæpe ac Pruinæ.

Pluvia 2. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 14. 27. 28.
Dig. Dec.

29. = 1. 402.

⌘ Altitud. maxim. 18. 30. 0. E N E 1. } media 29. $6\frac{24}{30}$
— minim. 29. 29. 1. N 2x.
Dies frigid. 12. 55. N b E 1x. } media $41\frac{1}{3}$
— tepid. 1. 29. S VV 2.

Cholera, *Ophthalmia*, *Variolæ*, necnon Febres putridæ passim; Juniores Vermibus infestantur maximè.

Febriculæ quædam levi cum Angina quasi, Tussi, Dolore Dentium Fauciumque Tumore frequentes valdè; ex facili leni Sudore discutitur, aut breviter mitiore *Cathartico* fugatur. Haud Dubio repentinum Autumnii Frigus fuit in Causa hujus Febriculæ, imminuta scilicet plurimum *Perspiratione Sanctoriana*.

Morbilli epidemici, ac sæpe lethales, vehementissima Tussis ut plurimum comitatur, unde
haud

haud rarò Peripneumonia suffocans sub Finem, interdum spumofum atque fincerum Sanguinem expuunt; hinc frequenter nimis cita Mors aut certa *Phthisis*.—*Diarrhœa* mucosa, perliquida, enormis *Morbillos* sæpe subsequitur; inde Abdomen durum & maximè tensum, at reliqui Corporis summa Macies, tandemque Tabes funesta; idque semper ferè si atra dejiciuntur & valdè foetida.

Optimum & Tussis & Peripneumoniæ Remedium est opportuna Sanguinis Missio, ducta mox leni Clystere Alvo, imò blandè purgata; *Diacodio* intereà licet compescere Tussis Sævitiā, acremque avertere Distillationem admoto inter Scapulas *Epispastico*; *Dietam* verò diluentem, mollem, omni Carne vacuum instituere oportet. Sive derepentè recedunt pustulosæ Maculæ, sive lividæ aut plumbeæ quasi evadunt, mox oritur summa Præcordiorum Oppressio, Anxietas, Delirium, &c.; tali in Casu Linteis, aut Pannis calidis protinùs, confricandum est totum Corpus, porrò ad *Cardiaca* idonea confugiendum est, qualia sunt *Lap. de Goa*, *Crocus Anglicus*, *Moschus*, *Camphora*, ex *Jalapio* temperato, aut *Vino tepido*; nec utiquè novi meliora, nedum tutiora ubi *Morbilli* evanescunt, aut minùs vividi spectantur. Erumpentibus *Morbillis* ab Aere frigido madidæque Sudore Indufis summoperè cavendum est, his enim creberrimè reperiuntur *Exanthemata*; neque intereà æstuoso in Aere continendus est Æger, nec Stragulis nimiùm onerandus, nam & Spirandi Difficultatem adaugent, & Sudores immodicos eliciunt, præcipuè in Adultis, quo nihil pejus—Faceffentibus porrò *Morbillis* *Diarrhœa* ingruit sæpissimè: hic summa opus est

Cau-

Cautela, nec sanè præproperè sistenda est; por-
rige subinde modicam *Rhabarbari Dosis* cum
Nuce Moschata tosta, Decoct. C. C. C. C. — *Oryzæ*
— *Fracastorii*; & *Misturam* absorbentem aliquam
ex *Corall. rubr. lævig. Bolo Armena* & *Aq.*
Cinnam. tenui confectam exhiberi jubeo.

Plena Luna 3°. *OCTOBRI. Nova Luna* 17°.

Magna jam incipit *Cœli Mutatio*, plurima
nempe ruente *Pluvia*, furente quoquè *Procella*,
& per *Initia*, atque *Mensis Exitum*: medio ta-
men *Apricitas*, *Borea* plerumque flante à xv. ad
xxii. *Atmosphæra* multò fit crassior ac humidior.

Pluvia	$\frac{11}{2}$	$\frac{1}{3}$	4.	$\frac{11}{5}$	6.	$\frac{11}{7}$	$\frac{11}{8}$	9.	10.	$\frac{11}{13}$	14.
16.	17.	25.	$\frac{11}{26}$	27.	— 29.	$\frac{111}{30}$	$\frac{111}{31}$	Grando 3.			
Dig. Dec.											
27.	31.	= 4. 960.									

Maximus *Maris Æstus* & *Procella Vesper* 28
w S w 4. *Procella* 3. primo *Mane* & a. m. N w
4. *Nox procellosa* 5. w S w 4^r. item 7. S S w 4^r.
— porrò 26. w N w 4. *Procella cum Fulgure*
27. primo *Mane* — 29. *Nocte* S w b w 4. — 30. S
w b w 4. — 31. p. m. S S w 4. *Glacies* 20. 21. 29.

8	Altitud. maxim.	22.	30.	2.	E N E 1 ^r .	} media 29. $6\frac{4}{31}$
	minim.	3.	28.	8.	N V V 4.	
Dies	frigid.	28.	59.	N N V V 2.	} media 47 $\frac{12}{31}$	
	— tepid.	10.	40.	S V V 3.		

Rheumatismus & *Diarrhœa* frequens; *Dysente-*
riæ quædam; *Raucedines*, *Faucium Asperitates*
ac *Tumores* plurimos vexant. *Variolæ* passim
multæ adhuc, æque sæpe malæ admodum *In-*
dolis,

dolis, *Petechiis* scilicet lividis haud rarò comitantibus: imò ipsi *Morbilli* livescentes, jam multò plures jugulant quam *Variolæ*, præsertim Adultos qui universa quasi *Necrosi* pereunt anhelii, suffocati, stupidi prorsus. — Nil lætius evenit abeuntibus *Morbillis*, quam rupta & aspera valdè *Cuticula*.

Plena Luna 1°. NOVEMBRI. *Plena Luna* 30°.
Nova 16°.

Pluviosus fuit admodum & frigidus hic Mensis, crebrò etiam nimbosus: incipiente *Novembri* Ventus ab Occidente venit, à decimo autem ad Finem usque ab Oriente, flectens plerumque ad Septentrionem, aliquando tamen interfluit *Vulturnus* — Aer per totum gelidus, caliginosus, humidus — *Barometri* Statio humilis.

Pluvia $\frac{111}{1}$ 1. $\frac{1}{2}$ 2. $\frac{1}{4}$ 4. $\frac{1}{5}$ 5. $\frac{1}{6}$ 6. $\frac{1}{7}$ 7. $\frac{11}{8}$ 8. $\frac{1}{9}$ 9. 11. $\frac{111}{13}$ 13. $\frac{111}{20}$ 20.

$\frac{1}{21}$ 21. $\frac{111}{22}$ 22. $\frac{111}{23}$ 23. $\frac{111}{25}$ 25. $\frac{111}{26}$ 26. $\frac{111}{29}$ 29. 30. Grando vehemens
 Dig. Dec.

1. Nix 16. = 5. 267.

Procella 1. p. m. & insequente Nocte S w 4^r.
 ————— 10. Nocte E 4^r. — 25. Nocte S E 4^r.
 — vehemens 30. primo Mane E S E 4^r.

Rigidum Gelu 15. 16. 29.

Altitud. maxim. 28. 30. 0. N E 1. } media 29. $3\frac{14}{30}$
 ———— minim. 23. 28. 7. E S E 3. }
 Dies frigid. 29. 68. N N E 1. } media 52 $\frac{1}{2}$
 — tepid. 1. 53. S V V 4^r. }

Iidem usque dominantur Morbi, atqui Distillationes, *Coryzæ*, *Tusses*, *Rheumatismi* multò sunt severiores.

D E C E M B R I :

Sæpe Boreas, sæpe hoc Mense perflavit Vulturnus, unde *Baroscopii* Statio fuit præalta, à xviii. ad xxii. intervenit Libs decedente Pluvia—nec tamen hoc detrudit *Mercurium*, altior quini—mò surrexit, adeò ut xxii. Gradum 30. 4. attigerit; quod quidem haud parùm mirabar, sed *Atmosphæra* erat crassissima, & Eurus mox prævalebat per Dies aliquot—Sub Finem tamen Libs recurrit. Acre sæpe Gelu incipiente Mense, à xii. ad xvii. asperrimum.

Pluvia 18. ¹¹19. 20. 23. 27. ¹¹28. 29. ¹31.
Dig. Dec.

Nix 3. 7. = 1. 342.

Ventus vehemens 14. 16. E N E 4^x. Procella
28. Mane S w 4^x. Circius furens 30. p. m.

⌘ Altitud. maxim. 22. 30. 4. S S V V 1^x. } media 30. 0⁹/₃₁
—— minim. 29. 29. 6. S V V 3^x.
Dies frigid. 15. 76. E N E 2^x. } media 63¹²/₃₁
— tepid. 31. 51. S V V 3^x. }

Cita ac torminosa Alvus multos adhuc exercet, imò interdum etiam cruenta: *Asthma* grave plures premit—Tusses, Raucedines, Colli Tumores & levis Angina plurimos. *Variolæ* passim, *Rheumatismi* multi. *Peripneumonix* aliquæ; & Febres lentæ putridæ.

Tota Pluvix Quantitas Anno MDCCXLII.
Dig. Dec.
= 23. 783.

Nova Luna 14°. *JANUARIO*. *Plena Luna* 28°.

Densa fuit admodum ac humida, toto ferè Mense, *Atmosfera*, plerumque etiam frigida, *Barometri* Statio interdum præalta, a magna partim Aeris densitate. Ventus Initio ab Occidente spiravit, a nono autem ad decimum octavum ab Oriente, declinans ad Septentrionem, isque frigidus & glacialis; inde Libs multò tepidior.

Pluvia $\frac{11}{1}$. 2. — 4. $\frac{11}{5}$. 7. 8. 10. 19. 24. $\frac{11}{25}$.
Dig. Dec.

26. 28. 31. Grando 6. = 1. 5 12.

Magna AB. 12. H. 8. p. m. Nebula valdè foetida 22. Malacia. Procella 5. tota ferè Die
w S w 4. — 26. p. m. & per Noctem S w 4^r.

8 Altitud. maxim. 11. 30. 7. E N E 1. } media 29. $9\frac{26}{29}$
— — minim. 26. 29. 3. S V V 4^x. }
Dies frigid. 21. 69. N N E 1. } media 59 $\frac{22}{29}$
— tepid. 7. 52. S V V 3. }

Variolæ adhuc passim: *Rheumatismi*, *Pleuritides*, *Tusses plurimæ*; *Angina mucosa*, *Tumores Faucium Dentiumque Dolores frequentes*; *Febres aliquæ lentæ* — *Cervi perplurimi pereunt undique*.

Nova Luna 13°. *FEBRUARIO*. *Plena Luna* 27°.

Crassa perstat & humida *Atmosphæræ* Constitutio, est autem paulò tepidior, Ventus incertus valdè, variat ferè quotidie; Corus tamen prævaluit!

Pluvia

Pluvia 1. 2. $\frac{11}{3}$ $\frac{1}{4}$ 6. 9. $\frac{11}{11}$ 13. 14. $\frac{1}{15}$ 22.
Dig. Dec.

23. $\frac{1}{25}$ 27. = 1. 584.

Procella & Fulgura 3. p. m. S w b w 4.

Altitud. maxim. 8. 30. 2. N VV b VV 1. } media 29. $8\frac{1}{2}$
— — — — — minim. 3. 29. 3.
Dies frigid. 20. 64. N E 1. } media $54\frac{20}{28}$
— tepid. 9. 51. VV 1.

Febris *Catarrhalis* & *Variolæ* passim ; Tussis innumeros infestat cum Tumore Faucium, Tonsillarum, & lævi sæpe Angina; Febres aliquæ tertianæ. Tempestas sanè est parùm morbosa; atqui plurimi etiam Seniores Lumbricis rotundis vexantur.

Fœtidissima Scabies adhuc inter Equos, quæ diu jam duravit.

Nova Luna 14°. MARTIO. *Plena Luna* 28°.

Frigidus succedit *Martius* Aerisque Temperies multò siccior; ineunte Mense Malacia crebra, exeunte verò nimbosa Tempestas *Barometrum* deprimens plurimùm; à vii, ad xxi. Ventus aquilonius & Gelu subinde.

Pluvia 1. 3. 6. $\frac{11}{11}$ 13. 22. $\frac{11}{25}$ 26. $\frac{11}{27}$ 28.
 $\frac{1}{29}$ 30. Nix & Grando 7. $\frac{1}{10}$ 11. 23. 25. 30.
Dig. Dec.

= 2. 946.

Maxima AB. 8. Vesperi N N E 1. Nubeculæ lucidissimæ sequi videntur Venti Cursum.

Procella 25. S w 4. — 26. à primo Mane per totam

1743.)

& Morbis Epidemicis.

97.

totam Diem S w b S 4. at Velperi & durante
Nocte Circius vehementissimus — Turbo gravissi-
mus 28. ab Hora 5. p. m. ad 9. w N w 4^x.

Altitud. maxim. 15. 30. 2. N b E 1. } media 29. 6²/₃
minim. 26. 28. 8.

Dies frigid. 8. 66. N N E 1x. } media 55²²/₃₀
— tepid. 5. 51. Malacia.

Variolæ frequentes, Febres intermittentes plu-
res & quotidianæ & tertianæ. *Rheumatismus*,
necnon Tormina passim; Tusles ubiquè. Gra-
vedines, Dolor Dentium, Capitis & Tonsilla-
rum Tumores cum Asperitate Faucium multos
molestant.

Scabies foedat Equos maximè, extrema Ma-
cie confecti plures pereunt, aliqui Angina atque
Tussi suffocantur.

Nova Luna 13°. *APRILIS*. *Plena Luna* 27°.

Pars prior *Aprilis* fuit valdè frigida, posterior
tepida satis; Ventus ab Septentrione undecimum
Diem adusque, sæpe cum Nive, Grandine, Ge-
lu: à xiii. ad xvii. orientalis, post varius; ple-
rumque tamen è Plagis australibus.

Pluvia 1. 4. 5. 8. 11. 13. 14. 18. — 21. 23.

25. 26. 27. 28. Grando 1. 4. 5. Nix 2. 5. 6.

Dig. Dec.

= 1. 662.

Levis AB. 1. H. 8. p. m. N b E 2. Fulgur &
Tonitru 21. Nocte, Circius vehemens 22.

* H

8 Alti-

☿ Altitud. maxim. 6. 30. 1. N 1. } media 29. $7\frac{5}{29}$
 ——— minim. 26. 29. 3. S S V V 3.
 Dies frigid. 2. 64. N 2x. } media 49 $\frac{21}{29}$
 ——— tepid. 30. 35. S S V V 2x.

Variolæ adhuc; multæ Febres intermittentes*, tertianæ potissimum; Pleuritides & Peripneumoniæ plurimæ: Febris putrida passim cum Eruptione *miliari* rubra plerumque; omnes ferè levi Angina per Initia corripuntur, sub Finem Cuticula multum desquamatur. — Plures tabidi moriuntur.

Dysenteria cruenta multos, inter Popellum præcipuè, perimit, Vermes teretes ferè semper ejciuntur, etiam ab Adultis, imò & à Senioribus — Nescio pol unde, sed per plures jam Menses juniores, necnon Ætate provectos, longè magis infestaverunt Vermes quàm memini unquam. An ab immensa Copia Fructuum omnigenorum, quæ undique per Æstatem & Autumnum Anni 1742. maximè scatebat? his certè utitur nimium Vulgus semper cum abundant, imò & abutitur: quippe Cerasa, Pruna, Poma perpetuò devorat.

Maximè sæviit hæc *Dysenteria* in Oppido *Plimton*, ejusque Vicinia, Solo scilicet pingui & uliginoso, Morbisque plus satis obnoxio, Febribus lentis præsertim & intermittentibus: duravit autem ab Initio *prilis* ad *Maii* Finem. Huic plerumque accessit Febris, rectiùs fortasse dicerem hæc fuit ipsius Febris *Symptoma*; nam ab ipso sæpe Principio, atque ante ulla Tormina, haud levis urgebat febriculosus Ardor cum Pulsu incitatore,

---

* Vid. *Essay on Fevers*, p. 20.

tatiore, ac Lingua scabra; quid quod & sæpissimè cum manifesto satès Horrore ingruerat Morbus, & non rarò utique More *Hemitritæ* Cursum tenebat — Haud certè scio an fuerit Febris *epidémica*, mox describenda, ad Intestina translata: hoc sanè mihi compertum est, *Dysenteriam epidemicam* non esse frequentem Veris Sobolem*.

Ut ut fuerit, aderat semper Febris plùs minùsve, Sanguinem ideò plerumque incipiente Morbo detrahi curabam, ne gravior foret Intestinatorum Inflammatio, indeque acerbiora Tormina, certiorque demùm Gangræna — Urgebant semper per Morbi Initia Nausea & Vomitus; Monitis adeò Naturæ obsecundans nunquam non Ventriculum elui jubebam, dato *Ipecacuanhæ* Decocto aut Infusione, epoto mox affatim *Oryzæ* aut Pulli Jusculo. Hoc peracto porrigendum est *Rhabarbarum* subinde cum liberali, diluente & demulcente Potione, qua lenitur Acrimonia Humorum & in Sanguine & in Visceribus, dum *Rheum* acrem expellit Colluviem. Ita sanè necessaria est lenis Alvi Purgatio Initio omnis *Dysenteriae*, ut si hæc omittatur, Astringentia verò & *Opiata* præproperè dantur, mox gravissima accedunt Tormina, Stomachi Ægritudo, Singultus, *Apthæ*, tandemque Intestinatorum *Sphacelus*, quem cita Mors excipit — Hoc equidem Monitum in *Dysenteriis* curandis perpetuò observari debet; in hac autem, de qua nunc agitur, pernecessarium est utiquè, quia procedente Mor-

* (Δυσεντερία γίνεται Θέρους ὥρη, δεύτερον φθινοπώρου, ἥσσοι Ἡρος, ἢ καὶ χειμῶνος. *Aret. Cappad. Cap. de Dysenteria ad Finem.*

bo Lumbrici ferè semper ejiciuntur. Quid sperandum Hoste in imis Visceribus hærente? Quid si hostem Calomelano expugnes? Hoc feci hercle sæpius, nec pœnitendo certè Eventu, quinimò læta sæpe reportata Victoria.

Non ita tamen Purgantibus insistendum est, quasi Nil ultra desiderat Morbus; Tormina namque *Anodynis* subinde sopienda sunt, nimiusque porrò Fluxus Humorum est cohibendus; intereà corroboranda sunt etiam Intestina — facit ad hæc omnia commodè satès *Confectio*, ut dicitur *Fracastorii* (præcipuè Nuce *Myristica* tosta, aut Cinnamomo adjecto) si debita exhibeatur *Dosi*, & si sit necesse, *Extracto Thebaico* adjuncta. Decoct. C. C. aut Lac dulce cum Aquæ fontanæ Duplo & Cinnamomi paululo coctum, aut Serum Lactis tenuissimum, in quo Ferrum ignitum sit extinctum, sorbenda sunt subinde. Si Bilis acris abundet, si *Dysenteria* sit valdè cruenta, & sinceri Sanguinis plurimum dejiciatur *Tinctura Rosar. rubr.* probè acidula juvat, aut Vinum rubrum austerrum dilutius — Plerumque, sub Morbi Finem, excruciat maximè gravissimus quasi Intestinorum Descensus, & perpetuus desidendi Conatus; hoc nihil æquè levat ac *Diascordium*, aut *Theriaca Andromachi*, ex Lacte dulci, aut Decocto albo, Clystere data. Sed de Morbo *dysenterico* mox plura.

Sub Finem *Aprilis* per omnem hanc Regionem grassata est Febris quædam levis plerumque, interdum verò haud parùm truculenta, Senibus & Pueris pulmonariis. — Simul & semel innumeros corripuit Horrore quodam vagante, & Gravitate Capitis, mox quoquè Dolor ejus accessit, Artuumque porrò & Dorfi, plurimos tamen universa quasi Lassitudo molestavit. Protinus maxi-
ma

ima fuit Distillatio acris per Oculos ; Nares , Fauces , sæpissimè etiam in Pulmonem , unde Sternutamenta ferè perpetua , ac vehemens plerumque Tussis : Omnibus adfuit Pectoris quædam Strictura , & Gravitas permolesta . Secundo adeò Die invaluit Febris , Pulsusque multò citatior factus est , aucta quoque spirandi Difficultate , præcipuè si Sanguinis Missio fuerat neglecta . Sitis utiquè non admodùm urgebat , at Lingua erat peralba , veluti Cremore Lactis suffusa : Oculi leviter inflammati , atque in ima Orbita dolentes , Lumina refugiebant .

Non uno Tenore processit Febricula , sed nunc Algor , mox Ardor incessit , nullo prorsùs servato Ordine ; cum eo tamen ut haud rarò tandem in Tertianam aut Semitertianam * facesserit . Erat autem ominis multò peioris *Peripneumonia* * seu *Pleuropneumonia* quæ quidem ob Sanguinis Abundantiam , atque Tussis Vehementiam accedebant interdum , his præsertim , qui calidioris Regimine & Medicina usi fuerant ; nec infrequens , eandem ob Causam , erat *Rleuritis* * aut *Rheumatismus* acutus , præcipuè neglecti Sanguinis Missione , ineunte Morbo .

Sanguis extractus fuit nonnumquam valdè glutinosus , plerumque tamen floridus , at non multo Sero scatens ; varius autem fuit in variis , quo magis ardebat Febris utiquè eo tenacior : qualiscunque verò visus est Sanguinis Status , haud magnum ejus Dispendium ferebat hic Morbus ; imò , si vel *Peripneumoniæ* aliquid subesset minimè largam sine maxima Virium Ruina , rarò

---

* Vid. *Essay on Fevers* , P. 20.

plus Vice simplici Venæ Sectionem tolerabat : nec in hac solùm, sed in omni Febre *Catarrhali epidemica*, hoc ferè perpetuum notavi ; namque minuendo Naturæ Vires nimiùm *Perspirationem* inhibet, indèque acrem auget *Colluviem*. — Aliqua tamen Sanguinis Missio, ipso Morbi Initio, in robustis adultis, lautè viventibus, *plethoricis* juvat semper.

Per totum Febriculæ Decursum sputabant largissimè, quod Pectori Levamen erat maximum ; Tussis autem Importunitas haud leviter *Tracheam* atque Pulmones exasperabat ; Oleum ideò *Amigdalinum*, *Sperma Ceti*, imò & *Papaveris* aliquid, *Diacodium* putà, *Tinctur. Thebaic.* aut *Elixir Fargoricum* desiderabat : Ultimum hoc porro utiles blandosque Sudores movebat, nec intereà gravabat Pectus. Frequenter equidem Pulmonum Gravitas & Præcordiorum Oppressio *Oximel Scillitic.* *Lac Ammoniac. Syrup. Croci*, aut tale quid, deposcebat — atqui, hoc in Casu fuit instar omnium ferè lene *Emeticum* ; quod quidem, mox post Venæ Sectionem, totum hoc sæpissimè discussit, & non uno solùm Nomine Opem tulit.

Pars Ægrotantium longè major faciles, æquales, benignos habuere Sudores secundo, vel tertio Die, qui una comitante Expuitione larga, Febrem quinto profligarunt, sæpe etiam citiùs, manente tamen ut plurimùm haud parvo Virium Langore — Hæcce autem Nihil promovit feliciùs quàm diluens, demulcens, tepidus Potus ; Serum nempe Lactis dilutissimum, Hordei, aut Avenæ, aut conditi Eryngii Decoctum ; *Hederæ terrestris*, *Tussilaginis*, *Glycyrrhizæ*, Infusio ; imò per plurimis *Coffee* Potus profuit maximè cum Lactis dulcis pauxillo — Apage verò *Sales Spiritusque*,
ut

ut vocant, *volatiles*, calida *Alexipharmaca*, & id Genus alia, quæ turbant certè plurimùm, parùm verò utiliter expurgant Morbum. — Cæterùm Febrē, acriùs atque diutiùs inhærentem, *Haustu Salino communi** moderabar.

Crebrò autem sub Febriculæ Finem multæ rubræ, urentes Pustulæ erumpebant, sæpe repentina, imò & profusa Diarrhœa accedebat sævis interdum cum Torminibus, facta nimirùm morbosæ Materiei ad Intestina *Metastasi*. — Hinc fortè & *Dysenteria* plurimæ, quæ & hic quoquè tunc Temporis passim grassabantur; mucosæ fateor, rarè cruentæ — Adeò tamen parùm cohibendus erat hic sese levandi Naturæ Conatus, ut per Alvim sæpius Sponte facefferet Morbus; atque ideò Manna, *Rhabarbaro*, *Tartaro solubili*, *Tamarindis*, &c. promovendus: fortiora tamen Purgantia horrenda plerumque excitabant Tormina Viresque penitùs disjiciebant.

Febris hæc, utcunque longè latèque maxime vulgaris, paucis fuit Exitio; quandoquidem tertio ut plurimùm quartove Die evanuit, modò se reciperent maturè ea correpti — Res fuit herclè *Dietæ* potiùs accuratæ, ac debiti Regiminis, plerumque quàm Medicinæ elaboratæ; non quòd non interdum multò plus Curæ atque Diligentia poposcit. Sudores æquales, at moderati, Sputa multa, facilia, Urinæ largæ, lutulentæ facile sublevabant Morbum: mirabar sæpissimè immensam Urinæ subsidentiam; qua tamen Nil auspiciatius.

H. 4.

Eadem

---

* Vid. supra Mense Junio 1740.

Eadem prorsus videtur hæc Febris, quæ per totam Europam, hoc Vere, sub Nomine *Influenza* grassata est: apud Gentes tamen Australes longè magis quàm hic fuit pestifera; quinetiam & apud Londinenses ipsos Funera auxit maximè, imò una duntaxat Hebdomade ad Mille saltem.

Nova Luna 12°. *MAIO.* *Plena Luna* 27°.

Sicca fuit admodum, perpulchra & calida *Atmosphæra* Diem adusque vicesimum secundum, Boreas perpetuus ad xvii. indè Vulturnus, post xx. Libs pluviosus.

Pluvia 16. 20. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 29.

— Dig. Dec.

30. = 0. 866.

Fulgur & Tonitru è Longinquo 20. p. m. levis Procella 27. Nocte S w b S 4^r. Grando 30. — & h conjunctissimi sexto Die H. 11. p. m. adeò ut unum tantum Planetam quasi exhibeant.

8	Altitud. maxim.	8.	30.	1.	N E 1.	} media 29. 6 $\frac{24}{27}$
—	—	minim.	21.	29.	2. S S V V 2.	
Dies	frigid.	1.	36.	Malacia.	} media 30 $\frac{13}{27}$	
—	fervid.	7.	22.	N N E 1.		

Plurimi *Apoplexia* correpti sunt, & plures erepti, nec hic tantum sed & aliis in Locis: an ab enormi, ac intempestivo *Æstu* Sanguinem subito nimis expandente? Febres quotidianæ & tertianæ creberrimæ longè latèque; *Variolæ* & *Morbilli* passim. — Tussis ferina * frequens & pertinax maximè,

---

* Consule quæ dixi de Pertussi Puerorum, Vol. 10.

maximè , sæpe post Morbillos funesta — Fugât hanc optimè modica Sanguinis Detractio , & lenis Alvi Purgatio , confert Rusticatio , frequens Equitatio , atque accurata & lenis *Diæta* : ubi parùm hæc proficiunt Medicamenta ex Argento vivo præparata & *Cortice Peruviano* rarò fallunt , quoniam Lentorem attenuant Sanguinis , & Vermes pellunt , qui jam diu perplurimis maximè sunt infesti , nec cedit plerumque Tussis nisi his ejectis : — Haud rarò prodest Balneum frigidum , ubi omnia incassum exhibita fuere : cave tamen ne adfit Febricula , vel *Hæmoptoe* .

Dysenteria cruenta , aut mucosa , sævit maximè apud *Plimton* & Vicinitatem : Perplures Lumbricos dejiciunt , nec tamen indè multum levantur ; imò sæpe haud multò post frigido Sudore correpti mox Animam agunt : credo quòd *gangrænosa* Sanies fœdos hos Inquilinos expellit : unaque cum his exeunt interdum Carunculæ lividæ , fœtidissimæ , haud dubia utiquè Signa *Sphaceli* Intestinorum * .

Venæ Sectionem , quam superiore Mense ad *Dysenteriam* consului , jam etiam magis necessariam invenio ipso protinùs Morbi Initio , ob magnum sanè & insolitum Tempestatis Calorem : turgescit enim indè quamplurimum rarefactus Sanguis , atquè majorem excitat Inflammationem . — Vix unquam utiquè datur *Dysenteria epidemica* ubi Intestina non sunt , aliquo saltem Gradu , inflammata — Ubi autem viget Inflammatio , ibi rectè semper mittitur Sanguis quamprimùm ;
Vires ,

---

* ἢν ὑπὸ Δυσεντερίης ἐχομένω οἷον Σάρκες ὑποχωρήσωσι , θανάσιμον . Hippocr. Aph. 26. Sect. 4.

Vires, Ætas, Pulsus, Constitutio & Anni & ipsius Ægrotantis Modum statuunt. — Movenda dein est leniter Alvus (detergo prius Ventriculo si Nausea & Vomitus urgent) blandis tamen semper Purgantibus utendum est, quæ namque ex Aloe, Scammonio, aut Colocynthide confecta sunt, in hoc Morbo Toxica sunt prorsus, non Remedia — Omnium sanè optimum est Rhabarbarum, quod exhibendum est sæpius (tostum id semper si ab Indiis venit Orientalibus) cum Nucis moschatæ aut Cinnamomi pauxillo — Tinctura hujus ex Vini Spiritu, utpotè resinosa nimis, parùm proficit; longè melior est quæ Vino rubro extrahitur.

“ Adeonè verò purgandum est si cruenta sit
 “ Alvus & perliquida? ” etiam; acris etenim Intestinorum Colluvies fit longiore Mora acrior longè, vellicatque multò magis, unde majorem excitat Inflammationem, ipsumque adeò auget Morbum. — “ At Sanguine tincta est Alvi Pro-
 “ luvies — sit ita; ” nocetne modica Sanguinis Expuitio in Pulmonum Inflammatione; nonne hæc sæpissimè, sub certis Conditionibus, Morbum expedit? — Si alterutrius *Mesentericæ*, aut *Cæliacæ*, Arteriæ Ramusculi, Intestinorum Tunicas perreptantes, obstruuntur, facta Resolutione, facta Coctione, obstruens Materia sæpissimè in Cavo Intestinorum funditur; solvitur adeò Obstructio, solvitur Inflammatio, solvitur Morbus — Dolentes, inflammatae *Hæmmoroides* internæ Sanguinem frequentissimè emittunt: an Periculo est hoc Ægrotanti an Levamento? — Si sit igitur Alvus moderatè tantùm cruenta Nihil horresco; leni eluo Potione irritantem Acrimoniam, imo & corruptam blandè expurgo Colluviem, quæ citò

aliter exulcerata facit Intestina, tandemque *sphacelata*, cujus Signa sunt certissima Ventris Proluvies atra, oleosa, foetidissima cum lividis Carunculis, Sudores frigidi, Singultus, Delirium. Porro singulare quoddam in hoc Casu nonnumquam observavi, *Symptoma*, semper lethale, Urinam nempe limpidam, at parcam valdè; id præcipuè in perbono quodam hujus Oppidi Sacerdote, cui primò Nausea, Vomitus, Alvus torminosa atquè cruenta valdè levi cum Febre, Lingua perarida, Urina ferè nigra: Die quinto omnia magis pacata, sexto tamen recrudescebant Tormina, Dejectio atra, saniosa cum Grumis quasi carnosus horrendi Foetoris, Urina perparca, frequens autem, at prorsus limpida, etsi *Rhabarbarum* assumpserat quotidie: mox adeò Singultus, leve Delirium, Sopor nimius, tandemque nono, Finis omnium Malorum, Mors. Hic utiquè Intestina ita *sphacelata* videbantur ut Nil omninò ad Sanguinem transmitterent.

In nullo sanè Morbo magis necessaria est diluens & demulcens Potio quàm in *Dysenteria*—in hac utiquè pura puta Aqua fontana haud parùm Pauperculos juvabat, qui ad Fontem quandam sacrum, si Diis placet, & *antidysentericum*, confugere—innoxius saltem erat & purissimus, multòque magis Nomen *Aquæ Vitæ* meruit quàm *Spiritus Vini ardens*, hoc Titulo celebratus, quo se nimium sæpe in hoc Morbo Popellus abutebatur. Aquæ bene frigidæ Potionem commendat vel ipse *Celsus**, si vetus Vitium est; atqui inter Initia egelidam suadeo; quippe quæ & Intestina

---

* *Cels.* Lib. 4. C. 15.

tina eluit meliùs, & per *Meseraica* Vasa & *Lactea* ad Sanguinem diluendum transit faciliùs: cum verò elota sit acris Viscerum Colluvies, ea sanè firmanda sunt, adeòque, tunc haud perperràm exhibetur frigida — hac sola utiquè, *Opii* pauxillo adjecto, nonnumquam *Dysenteriae* Curationem consummavi, probè purgatis priùs Intestinis — Non multùm equidem probo oleosa & glutinosa; si horum aliquid, derasis ac Mucò naturali privatis Intestinis, desideratur *Decoct. alb. Emulsio Amygdalina* cum *Gum. Arabic. Mucilago Semin. Cydonior.* exhibeantur; in Victu porrò *Gelatina C.C.* cum *Icthyocolla, Salop, Panatella*, aut id Genus alia.

Sed hæc de *Dysenteria* obiter. — Nunc quid *Febris epidemica* facit videndum est — Sanè grassatur usque plurimùm, jamque frequenter plus habet *Peripneumonicae* Indolis, interdum magis ad putridæ Naturam accedit; in alterutro Casu Sanguis emissus parùm videtur viscosus, etiam licèt Pectus haud parùm opprimitur — hanc porrò *Febrem* nunc comitantur magna *Faucium Asperitas*, quandoque ipsa *Angina* — Statu Morbi frequentes *Pustulae* urentes erumpunt, faustæ semper, sequiturque permagna *Cuticulæ Desquamatio*: rarior autem jam adest *Diarrhoea*, multòque si accedit, levior est; calida namque *Tempesta* magis nunc ad extra evocat Humores, adeòque Pars longè major *Ægrotantium* blando, at universali, oborto Sudore mox facilè liberatur, atqui plures *Febre* quadam intermittente corripiuntur* — *Quotidianæ* certè & *tertianæ* *Febres* jam

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 20.

jam ubique regnant; exeunte attamen Mense Catarrhalis epidemica ferè penitus faceffit.

Nova Luna 11°. JUNIO. Plena Luna 25°.

Siccus quoque, & calidus ut plurimum, fuit hic Mensis, medio tamen inter fuere duo, tresve Dies perfrigidi; spiravit Aquilo frequenter, Subsolanus interdum, Auster rarò, aliquando Ventus siluit prorsus: exeunte Mense Rorationes maximæ — Stupenda Pruina, imò ipsa Glacies xiii. primo Manè, idque per totam ferè Angliam.

Pluvia 3. 5. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 26.
Grando 13. Meridie cum Fulgure & Tonitru.
Dig. Dec.

= 0. 838.

Procella, Fulgur, & Tonitru 14. Nocte — Fulgur & Tonitru primo Mane 26. — Levis AB. 28. Nocte N 1.

8	Altitud. maxim. 6. 29. 8. Nb E 1.	} media 29. 6 ⁶ / ₂₆
	minim. 3. 29. 3. S 1.	
	Dies frigid. 13. 46. Nb E 1.	} media 28.
	— fervid. 7. 20. E 2.	

Variolæ adhuc & Morbilli, Tusses convulsivæ plurimæ: Febres putridæ & Peripneumonica passim, intermittentes verò, tertianæ potissimum epidemica*; Tussis, Tumor, ac Faucium Asperitas permultos molestat.

Nova

* *Essay on Fevers*. P. 21.

Nova Luna 10°. *JULIO*. *Plena Luna* 25°.

Frigidus insequitur *Julius*, atque ideò, quod solet plerumque, pluviosus; sæpe Libs turbidus fremuit, haud rarò Vulturnus, *Atmosphæra* hinc valde spissata est ac humidata.

	$\frac{II}{I}$			$\frac{II}{I}$	$\frac{II}{I}$		$\frac{I}{I}$	$\frac{III}{I}$		$\frac{I}{I}$	
Pluvia	1.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	15.	17.
									Dig.	Dec.	
18.—20.	$\frac{I}{I}$	$\frac{I}{I}$			$\frac{II}{I}$						
21.											
22.											
23.											
25.											
30.											
31.											
											= 2. 866.

8	Altitud. maxim.	29.	29.	8.	N	V	V	b	V	V	1.	} media 29. $4\frac{16}{28}$
	minim.	7.	29.	0.	S	V	V			3 ^x .		
	Dies frigid.	10.	38.	S	E	b	E	2.				} media 32. $\frac{5}{28}$
	— fervid.	21.	25.	S	V	V		1 ^x .				

Variolæ passim adhucdum. Febres intermittentes plurimæ, præcipuè tertianæ *; perpauci cæteroquin Morbi.

Frigida fortassè crassaque *Atmosphære* Intemperies Hyemis, ac Veris elapsi, plurimum congesterat serosi Lentoris, qui pro variis Hominum Temperamentis, nunc Febrem intermittentem, nunc *catarrhalem*, nunc putridam induxit.

Nova Luna 8°. *AUGUSTO*. *Plena Luna* 24°.

Favente Deo longè felicior eluxit *Augustus*, lætamque produxit Messem: Tempestas fuit sæpe fervida valdè, atqui dum Agros torret Canicula, Herbæ uberrimò Rore foventur. Ventus ab Oriente plerumque spiravit, sæpe verò deflexit ad Arctum, Libs rarus, Malacia frequens.

Pluvia

* *Essay on Fevers*, P. 21.

Pluvia $\frac{1}{1}$ 2. $\frac{11}{5}$ 6. 15. 19. 20. 29. 30.
Dig. Dec.

= 0. 700.

Fulgur, Tonitru, & gravissima Pluvia apud
Launceston 17. p. m. — hinc etiam Fulgur, Toni-
tru, & Pluvia 29. Nocte.

Altitud. maxim. 23. 29. 9. N N E 1. } media 29. $6\frac{17}{28}$
——— minim. 5. 29. 3. S V V 2x. }
Dies frigid. 29. 34. E S E 2x. } media 27 $\frac{6}{28}$
— fervid. 9. 19. E 1. }

Variolæ ac *Morbilli* passim, multæ adhuc Fe-
bres intermittentes Ruri: *Apoplexiæ* aliquæ, &
Choleræ: Pauci admodum ægrotant.

Nova Luna 7°. *SEPTEMBRI*. *Plena Luna* 22°.

Durat usque perpulchra & maximè sicca Tem-
pestas, quin & saluberrima*: Fontes & Rivuli
penè exarescunt penitus, at immensa Vis Roris
decidit quotidie. Ventus ferè perpetuus ex Orien-
te, intercurrente tamen nonnunquam Aquilone,
Austro rarissimè.

Dig. Dec.

Pluvia 2. 5. 6. 8. 16. 17. = 0. 250.

Altitud. maxim. 24. 30. 0. E N E 1. } media 29. 8.
——— minim. 5. 29. 6. S 1. }
Dies frigid. 30. 48. N E 1. } media 36.
— calid. 19. 30. E b N 1. }

Incunte Mense haud pauci Febre quadam an-
ginosa correpti sunt, quæ paulò post More peri-
pneumo.

* — οἱ Αὐχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν εἰσὶν ὑγιεινότεροι. Aph.
15. Sect. 3.

pneumonia Pulmones invadebat, magno interdum cum *Ægrotantium* Periculo. *Asthma* frequens, *Scabies* undiquè, paucissimi aliter Morbi.

Nova Luna 6°. OCTOBRI. *Plena Luna* 22°.

Pluviosa Tempestas ingruit, citoque Pede irruit Hyems, crassus hinc fit Aer & humidus. Initio Mensis Corus prævaluit, à x. ad xiv. frigidus Boreas, tunc Vulturnus, paulòque post nimbosus Auster.

Pluvia $\frac{1}{3}$. 3. 4. $\frac{1111}{6}$. 7. — 9. 15. — 17. $\frac{1}{18}$. 20. $\frac{1}{21}$.
 $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{1}{24}$. $\frac{11}{25}$. 26. $\frac{111}{27}$. 29. $\frac{11}{31}$. — 3. 6 38. Dig. Dec.

Levis Procella 16. S E b S 4^r. — 23. Vesperi S S w 4^r. — Vehemens 23. media Nocte S E b S 4^r. — gravis tota Die 25. S 4 Amplissimus & subluteus Halo circa Lunam 19 H. 8. p. m.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 0. N 1. } media 29. $5\frac{16}{28}$
 ——— minim. 25. 29. 0. S 4. }
 Dies frigid. 14. 55. N E 1. } media 44 $\frac{15}{28}$
 — tepid. 27. 39. Malacia. }

Febris quædam *Sporadica*, quæ & Fauces ac Pulmones graviter afficit. Tusses, Dolores & Tumores Faucium frequentes; *Rheumatismi* graves passim.

Nova Luna 5°. NOVEMBRI. *Plena Luna* 20°.

Ineunte Novembri Corus plerumque spiravit, Medio Boreas, à xix. autem nunc Libs, nunc Auster, nihilominus altam satis Stationem retinuit
Baro.

1743) & Morbis Epidemicis. 113
 Barometer ; Atmosphæra verò crassa fuit valdè ac
 tepida.

Pluvia	$\frac{111}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{11}$	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{17}$	$\frac{1}{18}$
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	11.	16.	17.	18.
	$\frac{111}{19}$	$\frac{11}{20}$	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{28}$	$\frac{1}{29}$	$\frac{1}{=2}$	$\frac{1}{512}$			
	19.	20.	25.	28.	29.	=2.	512.			
Fulgur & Tonitru	2.	H.	4.	a.	m.	Pruina &				
Gelu	9.	14.	N E	1 ^x .						

Altitud. maxim.	24.	30.	2.	S b E	1.	} media 29. 9.
minim.	18.	29.	4.	S VV b VV	3.	
Dies frigid.	14.	62.	N E	1 ^x .	} media 49 $\frac{25}{18}$	
tepid.	6.	42.	VV S VV	2.		

Blanda admodum Tempestas ; pauci Morbi ;
 Febres tamen quædam anginosæ , scarlatina &
 pustulosæ ; Tusses crebræ.

Nova Luna 5°. DECEMBRI. Plena Luna 20°.

A primo ad Diem septimum Decembris perfla-
 vit Eurus, pòst Corus , aut Libs, interdum A-
 quilo : à xxiv. ad Finem usque Ventus perpetuus
 ex Oriente , isque sæpe perfrigidus : præalta fuit
 ut plurimùm Baroscopii Statio.

Pluvia	$\frac{111}{1}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{14}$	$\frac{1}{15}$	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{17}$	$\frac{1}{18}$	$\frac{1}{19}$
	1.	8.	9.	14.	15.	16.	17.	18.	19.

Grando 14. = L. 514.

Maximæ Pruinæ sæpissimè hoc Mense, Gelu
 rigidum frequens.

Altitud. maxim.	21.	30.	6.	N E	1.	} media 30. 0 $\frac{11}{19}$
minim.	17.	29.	1.	S VV	2.	
Dies frigid.	31.	73.	E N E	2 ^x .	} media 59 $\frac{22}{19}$	
tepid.	8.	46.	S VV	3 ^x .		

Tempeſtas eſt adhuc maximè ſalubris, Morbi multò rariores ſolito: Tuſſes frequentes, etiam *convulſivæ* plurimæ inter Pueros, Pleuritides, & Anginæ aliquæ, *Rheumatismus* paſſim.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXLIII.

Dig. Dec.

= 20. 908.

Nova Luna 3°. JANUARIO. Plena Luna 18°.

Conſtans ab Oriente Ventus, toto ferè Menſe; *Mercurium barometricum* in alto ſuſtinuit Loco, ſectens verò plerumque ad Septentrionem Aerem fecit ſiccum & frigidum valdè, hinc Gelu ſæpe aſperrimum; imò 28°. 29°. vel ipſum Mare ad Littora congelatum erat.

Dig. Dec.

Pluvia $\frac{III}{7}$ $\frac{I}{11}$ $\frac{2}{15}$ 30. Nix 27. = 1. 068.

8	Altitud. maxim.	18.	30.	6.	E	N	E	1.	} media 30. $0\frac{12}{30}$
	minim.	7.	29.	6.	S			2.	
	Dies frigidiffim.	29.	76.		N	E	1.	} media $64\frac{1}{3}$	
	tepid.	11.	56.		S	b	E		2.

Tuſſis inter omnes ferè vehemens & laborioſa; ſæviſſimi *Aſthmatis Paroxyſmi*: Dolores Dentium, Raucedo, Fauciumque Aſperitas plures moleſtant; Pleuritis, vel Peripneumonia, corripit multos, *Ophthalmia* aliquos — Tuſſis *convulſiva* inter Pueros *epidemica*, ad quam proſtigandam magis fuit neceſſaria Sanguinis Miſſio quàm memini unquam, etiam in Puerulis tenerrimis, quorum Sanguis haud rarò non levi obductus erat Glutine: porrò non ita feliciter ſucceſſit Corticis *Peruviani* Decoct. quod ſanè perpetuum eſt ubi Sanguis eſt denſus admodùm ac tenax, atque In-

flam-

1744) *De Morbis Epidemicis.* 115
 inflammationibus aptus; unde pessimè Pleuriticis
 & Peripneumonicis exhibetur.

| *Nova Luna* 2°. FEBRUARIO. *Plena Luna* 16°.

Varia fuit Tempestas variusque Ventus hoc
 Mense, frequens autem ab Oriente *Barometrum*
 tenuit ad altum satis Gradum, Malacia subinde
 per Initia; per totum *Atmosphæra* densa, ac sæpe
 frigida, haud multum tamen Gelu.

Pluvia $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$. 9. 11. 17. $\frac{11}{19}$. $\frac{11}{20}$. 21. — 23.
 $\frac{1}{24}$. 26. 28. 29. Grando 9. N b w 1^r. — 24. N
 w 3. — 1. 722.

Circius vehemens 24. p. m. — vehementissimus
 28. Noctū.

—— 29. a. m. Maximus & lucidus Halo
 circa Lunam 18.

8	Altitud. maxim.	13.	30.	3.	E S E 2.	} media 29. 86
——	minim.	29.	29.	2.	N VV b VV 4.	
Dies	frigid.	6.	67.	E 2.	} media 56 $\frac{15}{27}$	
—	tepid.	23.	49.	VV S VV 2 ^r .		

Variolæ aliquæ, rubra miliaris Eruptio cum
 Febricula passim & Febres *rheumaticæ*. — Tussis
 violenta inter omnes ferè, pluribus *catarrhalis*
 est prorsus, multis tamen *asthmatica*; hinc Pe-
 ripneumonia frequenter oritur, haud rarò Spu-
 tum Sanguinis, quod quidem aliquos in Tabem
 pulmonariam præcipitat. — Tussis *convulsiva* et-
 iam Adultos quosdam corripit, qui solummodò
 repetita Sanguinis Missione levantur, & Vomi-
 tu leni.

Nova Luna 3°. *MARTIO*. *Plena Luna* 17°.

Incipiente *Martio* perplurima Grando, Cauro sæpe perflante: à xii. ad xxiii. Ventus Orientem inter & Septentrionem constitit, inde Libs; ad ipsum Finem Aquilo: Aer fuit siccus plerumque & frigidus.

Pluvia $\frac{111}{1}$. 2. $\frac{1}{3}$. 4. $\frac{11}{5}$. 6. $\frac{1}{7}$. $\frac{11}{9}$. 11. 23. 25.
 $\frac{1}{26}$. $\frac{11}{27}$. 28. 30. Grando 2. 3. 6. 7. 8. $\frac{1}{10}$.
 Dig. Dec.

Nix. 8. $\frac{1}{31}$. = 2. 632.

Procella 2. N w b w 4^r. — 5. S w b w 4. —
 11. N w b N 4^r. Lumen boreale fulgidum valdè
 22. H. 9. p. m. E N E 2^r.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 2. } media 29. $5\frac{2}{3}$:
 ——— minim. 5. 29. 2.
 Dies frigid. 14. 62. N N E 2. } media 55 $\frac{26}{30}$
 — tepid. 28. 46. V V S V V 2. }

Febres aliquæ tertianæ, & semitertianæ: Tussis molestissima & pertinax admodum undique, quæ ex Naribus sæpe; sæpe de Pulmone, Sanguinem erumpere facit, accedit interdum Peripneumonia — hinc *Phthisici* plures, præsertim qui antea fuerant *Asthmatici*. Pleuritis & Rheumatismus passim, sub Mensis Finem Pleuroperipneumonia frequens valdè — Cruor extractus est perquam crassus atque maximè tenaci & flavo obductus Glutine.

Nova Luna 1°. APRILI. Plena Luna 15°.

Ineunte Mense Nix & Grando multa flante Aquilone, mox turbidus Auster; à xii. ad xvi. Eurus, indè Aquilo rursùm; Corus sub Finem. Aer fuit sæpe gelidus valdè; maximæ Pruinae sæpissimè per medium Mensē, imò & interdum Gelu.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{III}{4}$ 6. $\frac{III}{7}$ 8. $\frac{1}{9}$ $\frac{II}{10}$ $\frac{III}{12}$ $\frac{II}{15}$ 22.
 $\frac{II}{28}$ 30. Nix & Grando 1. $\frac{1}{2}$ 3. 4. 9. 26.
 Dig. Dec.

= 3. 390.

Procella 7. p. m. S 4^r. Gelu 14. 15.

8	Altitud. maxim.	19.	30.	1.	N	N	E	1.	} media 29. $6\frac{7}{29}$
—	— minim.	5.	29.	0.	SS	VV	3 ^r .		
Dies frigid.	3.	65.	N	N	E	3.	} media 50 $\frac{6}{29}$		
— tepid.	24.	41.	N	VV	b	VV		1.	

Pleuritides & Peripneumoniæ valdè frequentes, sæpe conjunctæ sæviunt: Multi *Asthmate*, multi *Rheumatismo*, multi Pleuritide spuria, laborant, plurimi Tussi gravissima. *Morbilli* passim, *Variolæ* quamplurimæ per Viciniam, necnon in citeriore *Cornubia*; haud paucæ Febres tertianæ* — *Paraphrenitis* solito frequentior.

Vix sanè observavi unquam Cruorem, ab Ægrotantibus detractum, magis densum atque glutinosum quàm hoc Tempore, idque sæpe post quartam, imò & sextam Sanguinis Missionem — hoc profectò notavi præcipuè in primario Noso-

* *Essay on Fevers*, P. 20.

comii nautici Chirurgo, qui ineunte Mense Paraphrenitide fuit peremptus.

Bonus hic & ingeniosus certè Vir Mane, tertio Aprilis, inhorruit, mox Rigore maximo correptus, inter visitandum Ægrotos, se recepit, protinùs sævissimo Dolori Dorsi ac imi Pectoris dextri percitus succubuit, febricitavit vehementer — Missus est extemplò Sanguis ad ℥xvi. me dein arcessiri voluit — Fotum emollientem, & laxans Enema, præcipio, Nitrique plurimum & Spermatidis Ceti, Potum diluentem, porrò & subtepidum, liberalem; furente tamen usque Dolori, sub Noctem alteram Sanguinis Missionem ad ℥xvi. Fotumque iterùm, & Enema è Lacte dulci cum Sale marino plurimo, quo bis, terve deiecit Alvus; mox Diacodii ℥ss. sumpsit ac Tinct. Thebaic. gut. xxiv. — Tota Nocte ejulavit, difficillimè spiravit, Tussicula arida vexatus Nil expuit — bene Mane adeo, Die quarto, ℥xiv. Sanguinis detractæ sunt, Fomenta etiam & Cataplasmata demulcentia admota, paulòque post injectum est emolliens Enema, quo rejecto epotus est Haustus Anodynus: pacata hinc omnia per oras aliquot, accessit Vesperi Somnus — Infidæ autem hæ Induciæ! Nox maximis in Molestiis acta; Febris vehementis, Spiritus brevis, interruptus, difficillimus, Dolor acerrimus, Sitis ingens, Lingua arida — Ergo V^o. Aprilis H. 9. a. m. repetitur V.S. ad ℥xii. saltem, Mannæ porrò ℥x. cum Sale Mirabil. Glauber. ℥ss. ex Jusculo avenaceo assumptæ sunt; ter hinc, quaterve, respondit Venter, sævissimus tamen usque urget Dolor, Pulsusque celerimè vibrat, exilis quidem, sed durus admodum: bis Noctu repetita sunt Anodyna, unde Sopor aliquis, at perturbatus valdè — Cum pa-
rùm

rùm hæc omnia proficere viderim *Camphoram* cum *Nitro*, &c. exhibui, *Hauftusque Salinos* ex *Sal. C. C. Succo Limonum*, &c. ut nimirum per *Sudores* forsan *Morbum* elicerem; *Femoribus* porrò atque *Dorso Vesicatoria* applicari jussi — *Sudavit* paululùm inæqualiter, mox autem *Rigor* invasit, *Dolorque Dorfi & Lateris* immanis re-
 cruduit, adeò ut jam non modò exclamaret, sed & fureret planè — quinta adeò *Vice*, *Die 6.* nempe, post *Meridiem*, *Sanguis* emittitur ad $\text{℥}xv.$ circiter: ad *Fomentum* dein & *Clyfma*, necnon *Anodyna* confugimus, hinc *Quies* aliqua, sed *Languor* magnus, obrepfit denique *Somnus*. Post sex vel octo *Horas* inalgescens horruit, ejulavit, deliravit, se *Flammis* atque *Ferro* excruciatum intùs, dextro è *Latere*, exclamavit; (durum valdè, sed retractum, persensit *Hypochondrium* dolens*) anhelavit quasi ex citissimo *Cursu* interim maximo *Nifu*, at summo *Angore*, quasi *Gladio* perfossus, *Suspirium* edere anxie desideravit — *Dubius* omninò quid facerem ultra sextam *Sanguinis* *Missionem* suadeo ad $\text{℥}xii.$ circiter, *Fomenta* iterùm *Cataplasmata* & *Anodyna* — *Super-*
venit *Sopor*, *Tremor*, *Tendinum Subsultus*, *Singultus*: atqui se relevatum prædicat; quievit utiquè plurimùm, sed aliena murmurans & incondita — *Frigidulus* occupat *Sudor* *Frontem*, dum *Genæ* intenso *Rubore* flagrant, nigrescunt *Ungues*, frigescunt *Manus*; faciliùs verò movet, imò & se *Sponte* in *Lectò* erigit, meliùs se multò autumans, si modò *Gravitas Spiritus* immen-

* Si *Septum transversum* percussum est, *Præcordia* fursùm contrahuntur. *Cels. Lib. 5. C. 26.*

sa, & aliquantus usque Lateris Dolor ac Pondus abessent — At ego Hominem planè moribundum video, Septo transverso nempe *sphacelato*: tamen Sopores inter, Singultus & Deliria, atterit Noctem, Die 7. Mensis, paulè ante Meridiem, obiit Vir si quis alius, Vita dignus longiore. — Mox post Mortem lividum quasi à Contusione apparuit totum Latus Dextrum, Os *Ilium* adusque: Hic Casus fuit verè *paraphreniticus**, cujus per-paucæ extant apud Scriptores Medicos Historiæ: credo equidem longè sæpiùs occurrit quàm vulgò putatur.

Ab hoc Ægroto intra Quatriduum detractæ sunt Sanguinis Unciæ ferè centum, cujus singula Portio erat quàm maximè viscida, etiam ultima, licet Sero permulto tenuissimo limpido innatabat Crassamentum (parvula velut Insula globosa, penè tamen prorsùs submersa) quod firmissimo quasi Corio erat obductum, vix utiquè Scalpello penetrandum†.

Nova Luna 1°. —

Plena 15°.

M A I O. *Nova Luna* 30°.

Ventus Orientalis hoc Mense prævaluit, à xix. ad xxiv. Zephyrus: Aer fuit siccissimus, sub Finem valdè calidus — blandissima plerumque Tempestas.

Pluvia $\frac{11}{3}$. 8. $\frac{1}{10}$. 11. 12. $\frac{11}{13}$. 18. 21. $\frac{1}{22}$.

Dig. Dec.

Grando 13. = 1. 236.

Ful-

* *Essay on Eevers*, P. 240. † *Ibid*. P. 188.

Fulgur & Tonitru 3. Nocte.

♂ Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 1. } media 29. $6\frac{26}{28}$
 ——— minim. 22. 29. 2. S VV 3. }
 Dies frigid. 14. 47. E N E 2. } media 36 $\frac{6}{28}$
 — fervid. 30. 20. E N E 1. }

Febres intermittentes *epidemicæ*; Pleuritis & Peripneumonia frequens, Morbilli passim: *Variole* plurimæ, quarum haud paucæ mali admodum Moris: forsan à profusis Sudoribus; quibus Adulti, præcipuè ineunte Morbo, sæpe corripuntur — Sed & Puerulis non multò minùs sunt exitiales, qui nimirum Confluentibus, nigris, cruentis non rarò obruuntur.

Plena Luna 13°. JUNIO. Nova Luna 29°.

Sicca duravit & calida Tempestas ad Diem Mensis vicesimum, Eurus intereà spiravit frequenter, postea verò Ventus ab Oris australibus multam invexit Pluviam, Aeremque fecit multò frigidior.

Pluvia 4. 5. 8. 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

Dig. Dec.

27. 28. 29. 30. = 2. 786.

Fulgur & Tonitru 5. Vesperi — 22. Hora 9. p. m. — 23. p. m. Nebula valdè fœtida 26. p. m. Malacia.

♂ Altitud. maxim. 14. 29. 8. E b N i. } media 29. $5\frac{5}{29}$
 ——— minim. 28. 29. 0. S S E 2. }
 Dies frigid. 24. 36. S b VV 2. } media 27 $\frac{25}{29}$
 — fervid. 17. 16. N N VV 1. }

Febres intermittentes sparsim, tertianæ ac *Hæmitritæ* potissimum; Pleuritides, Peripneumoniæ; & Anginæ aliquæ. *Variolæ epidemica*, interdum valdè malignæ, utpotè *Petechiis* & *Hæmorrhagia* aliquando stipatæ.

Plena Luna 13°. *JULIO*. *Nova Luna* 28°.

Per Initia Mensis Pluvia frequens, parca post; Aer plerumque crassus, Ventusque varius, Malacia interdum; à xvi. ad xxii. spirabat Eurus.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ 4. 6. $\frac{2}{8}$ 9. $\frac{1}{10}$ $\frac{2}{22}$ 24. 30.
Dig. Dec.

= 1. 3 24.

Levis Procella 3. p. m. S. w b. w 4^x.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 0. NN VV 1. } media 29. $\frac{0}{29}$
— minim. 3. 29. 2.
Dies frigid. 4. 36. VV N VV 1. } media 29. $\frac{4}{29}$
— calid. 20. 22. E 1x.

Variolæ epidemica, sanè sunt haud parùm funestæ; sæpe parvæ, atræ, sessiles cum Foveola in Pustularum medio livida aut nigra — interdum crudo diffuunt *Ichore*, qui subjectam Carnem erodit, imò & nonnunquam ipsa Gangræna afficit — Linguae, Faucesque sub Morbi Declinationem sunt valdè squallidæ, ac frequenter scabræ admodùm & atræ; accedit porrò sæpissimè *Diarrhœa* profusa; aliquando Tragedia clauditur More peripneumonico: — largissimè tamen plerumque expuunt Ægri, præsertim per Initia. Si quid in his *Variolis* malignis possit Medicina, id utiquè faciunt *Alexipharmaca* subaustera cum aci-

acido plurimo *: *Tinctura* utor sæpissimè *Corticis Peruviani Alexipharmaca* cum multo *Elixire* aut *Spiritu Vitrioli*, sæpe *Vino rubro Gallico* his acidis adjectis, præsertim sub *Febris Decessu*, intereà *Potionem liberalem*, acidulam, demulcentem suadeo atque *Victum idoneum* — Proficiunt hæc interdum maximè, sed utplurimùm atra *Variolas* atra *Mors* sequitur.

Ubi ingruente Morbo *Variolæ* luridæ, lividæ, aut parùm acuminatæ visuntur, *Febrisque* adest lentior, generosa quædam *Cardiaca* exhibenda sunt, *Epispastica* porrò applicari debent, quicquid contrà reclamationat *Sydenhamius*, ejusque Sequaces (quos inter, in plurimis, etiam & ego sum) — *Crocus* hic & *Pulv. Contrayeri. C. Moschus* & *Theriaca Androm.* imò & dulce *Vinum* Locum habent — Miram sanè *Vim* habet *Moschus* per Cutim expellendi, nec tamen intereà calefacit nimium: Si crudæ sunt *Pustulæ*, si prorsùs aquosæ, *Myrram* adjicio, cui inest *Coctioni* fovendæ plurimum — Atqui quando turgent *Sanguis*, furit *Febris*, ardent omnia, porrigere talia bacchantis est *Medici*, non *prudentis*, qui *Diis Manibus* devovet *Ægrotos* — utinam non talia vidissem! — Adeo *Nihil* in hoc Morbo perpetuum est, nedùm utiquè in ullo.

Plena Luna 12°. AUGUSTO. Nova Luna 26°.

Incipiente *Augusto* benigna satis fuit *Tempestas*, ab xi. autem ad Finem usque pluviosa plerumque & frigida *Vento* mutante subindè; *Initio Mensis Ros* perplurimus.

Pluvia

* *Essay on Fevers* (Cap. de Variolis) P. 151.

Pluvia 1. 3. 11. — 14. ^I15. 16. ^{III}17. 19. 22.

Dig. Dec.

23. 25. 26. 27. 29. 31. = 2.074.

Procella 17. Nocte S w 4. — 28. w S w 4^x. —

31. primo Mane S w 4.

Fulgur & Tonitru 13. Vesperī.

∪ Altitud. maxim. 4. 30. 0. N VV b VV 1. } media 29. 6 ⁶/₂₉

—— minim. 18. 29. 1. S VV 3^x.

Dies frigid. 30. 41. N VV 2.

— calid. 5. 25. N VV b VV 1.

} media 31 ²⁸/₂₉

Plurimæ *Variolæ*, Febres intermittentes passim,
Tusses frequentes, sub Finem Mensis Anginæ
aliquæ: Nisi à *Variolis* paucissima Funera.

Plena Luna 10. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 25.

Et frigidus fuit & valdè humidus hic Mensis;
Libs sæpe perfremuit; à xvii. ad xxiv. Vulturnus
furens, hinc humilis *Baroscopii* Statio, at Maris
Æstus tumidi, ac inordinati admodum — xxvi.
vehemens Procella Mane ESE 4^x. Meridie S S
E 4. Vesperī S S w 4^x. vastissimos concitavit
Fluctus atque Maris Æstum immensum, qui
longè latèque inundavit Littora; multò sanè
magis quàm fuit visum antehàc unquam*.

Pluvia 1. ^I3. 4. 5. ^{III}6. ^I7. ^{III}9. ^{II}10. 11. ^{II}12. ^I13.

Dig. Dec.

^I15. ^I17. 18. ^{II}20. ^{II}21. ^{III}24. ^{II}26. ^I27. 30. = 4.470.

Halo amplissimus circa Lunam 8. H. 8 p. m.

∪ Alti-

* Vid. Vol. I. P. 18.

8 Altitud. maxim. 2. 29. 9. VV NVV 2. } media 29. $3\frac{4}{29}$
 ——— minim. 26. 28. 9.
 Dies frigid. 30. 48. N V 1. }
 — tepid. 9. 34. S S VV 3. } media $39\frac{12}{29}$

Variolæ multæ ; jam verò paulò mitiores ;
Morbilli passim : perpauci certè hîc Morbi ; *Celice* tamen , *Rheumatismus* , ac *Tussis* quosdam
 vexant ; *Alvi Fluxus* plurimos.

Plena Luna 9°. *Octobri*. *Nova Luna* 23°.

Nimbosa Tempestas hoc Mense & valdè squalida , *Pluvia* ferè perpetua , immensa undique *Diluvia* ; infremuit *Libs* sæpissimè , intervenit autem *Caurus* frequenter , haud rarò *Vulturnus* , xii. ac xiii. *Boreas* frigidus

	$\frac{I}{I}$	$\frac{I}{2}$	$\frac{III}{3}$	$\frac{I}{4}$	$\frac{I}{5}$	$\frac{II}{6}$	$\frac{II}{8}$			$\frac{III}{14}$	
Pluvia	I.	2.	3.	4.	5.	6.	8.	10.	11.	14.	15.
	$\frac{II}{19}$	$\frac{I}{20}$	$\frac{III}{21}$	$\frac{I}{22}$	$\frac{I}{23}$		$\frac{III}{25}$	$\frac{I}{28}$			
	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	28.	30.	31.	

Dig. Dec.

= 5. 608.

Procella levis 2. S w 4^r. — vehemens admodum 3. Nocte w S w 4^r.

——— 4. a. m. w b. N 4. — 8. Vesperi S w 4^r. — 9. S w 4. — 22. primo Mane w S w 4^r.

Fulgur & *Tonitru* 3. Nocte — perpetua *Fulgura* & *Tonitrua* Nocte 22. S w 4. — *Maximus Maris Æstus* 9°.

8 Altitud. maxim. 13. 30. 2. N E 1. } media 29. $4\frac{2}{3}$
 ——— minim. 4. 28. 6.
 Dies frigid. 13. 60. Gelu. }
 — tepid. 19. 42. S VV b VV 3. } media 48.

Variolæ passim; *Tormina* & *Alvi Fluxus* per plurimos exercent: oriuntur hæc credo majore ex Parte à *Pomaceo* novello — *Poma* namque ob nimium *Madorem* citissime putrescunt, hinc fortè magis ad *Diarrhæam* disponunt quàm si firmiora fuerant & generosiore *Succo* prædita. — *Tusses sævæ* & creberrimæ, hinc aliquando *Peripneumonia*, aut *Pleuritis* — *Peripneumoniæ* nothæ quoque hæc sunt raræ. *Febres putridæ* nonnullæ. In *Genere* tamen multò pauciores sunt *Morbi acuti* quàm quis crederet, habita scilicet *Ratione Tempestatis* infaustræ — frequentes forsan *Procellæ* dirimunt pravas ac morbosas *Atmosphæræ Congestiones*, vehemens veluti *Motus Oceani* *Aquarum Putrescentiæ* obstat.

Plena Luna 9°. *NOVEMBRI*. *Nova Luna* 23°.

Per *Initia Novembris* pluvia *Tempestas* & interdum *nimbosa*, *Corus* sæpe, haud rarò *Africus*: à x. ad xxi. *Aquilo*, subinde *Malacia*, *Libs* dein *furens* ad xxv. *Boreas* post & *Apricitas* pulchra.

	$\frac{iii}{2}$	$\frac{ii}{3}$	$\frac{i}{4}$			$\frac{iii}{7}$	$\frac{i}{8}$	$\frac{ii}{9}$		
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	11.
	$\frac{i}{16}$	$\frac{iii}{22}$	$\frac{i}{23}$	$\frac{i}{24}$						
	16.	22.	23.	24.	25.	Nix & Grando		9.	17.	
						Dig. Dec.				

Pluvia nivosa 20. Nocte = 3. 740.

Procella 2. Meridie S w 4°. — 6. Nocte S w 4°. — 22. Nocte S b w 4. *Circius vehemens* 17. — *Acre Gelu* a 17. ad 21.

8	Altitud. maxim.	29.	30.	5.	E N E t.	} media 29. 7 $\frac{6}{28}$
	minim.	23.	28.	7.	S b VV 3x.	

Dies

Dies frigid. 20. 69. E b N 1. }
 — tepid. 7. 44. S VV 1x. } media $56\frac{11}{28}$

Pleuriticæ & Peripneumonicæ Febres intermittentes porrò ac *Variolæ* passim; *Rheumatismi* plurimi: Tusses, Dentium Dolores, Faucium, Auriumque, cum Tumore Glandularum, valdè frequentes — Colica quamplurimos infestat, partim à *Pomaceo* novello, partim etiam ab abundante & acriore Bile; Tormina sæpe sunt admodum sæva magno cum Ardore Urinæ.

Plena Luna 8°. DECEMBRI. Nova Luna 22°.

Altam tenuit Stationem *Barometer* hoc Mense; Aer autem fuit plerumque craffus valdè, sæpe perfrigidus, sub Finem multò lenior — ineunte *Decembri* Aquilo persæpe flabat, exeunte Corus atque Libs, Vento interdum omninò silente.

Pluvia $\frac{1}{8}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{1}{10}$ 11. 17. $\frac{1}{10}$ $\frac{11}{16}$ 23.
 Dig. Dec.

25. 28. Grando 12. Nix 13. = 1. 394.

Procella 11. p. m. ad mediam Noctem durans
 N w b N 4.

AB. 14. H. 9. p. m. N E b N 1. — 24. Vesperi N w 2x.

Altitud. maxim. 14. 30. 6. N E 1. }
 ——— minim. 11. 29. 3. } media 30. 0 $\frac{2}{3}$
 Dies frigid. 14. 70. valdè rigidum Gelu }
 — tepid. 23. 50. S VV b S 3. } media $57\frac{25}{30}$

Morbi colici plurimi, ab Acrimonia Bilis aliqui, plures longè tamen à *Pomaceo* impuro, nec bene defæcato — in his Alvus est plerumque cita,

Tussis innumeræ cum Tumore Faucium ;
Maxillarum, *Parotidum* — Peripneumonia passim
— Febris *catarrhalis* valdè frequens ; solvitur sæpe
multa effluente crassa ac ardente Urina.

Gallos inter & Hispanos Captivos sævit admodum Febris quædam *catarrhalis* maligna, jugulatque per plurimos: accedunt sæpe *Petechiæ*, hæud rarò *Parotides*, sæpe *Pustulæ* urentes aquosæ: Dolet Initio maximè Caput, Dorsum, ac Regio Præcordiorum, protinùs supervenit Phrenitis, anhelosa Respiratio, Tremor, Subsultus, brevè Mors.

Tota Pluviae Quantitas Anno MDCCXLIV.
Dig. Dec.

31.444.

Plena Luna 7°. JANUARIO. Nova Luna 21°.

Incipiente Anno altum fuit *Baroscopium*, sæpe Boreas, sæpe perflavit frigidus admodum Vultur-
turnus, hinc Gelu acre frequenter: post vice-
simum Mensis Diem nunc Libs, nunc Caurus:
Aer erat plerumque maximè humidus præsertim
Gelu liquante atque Nive.

			<u>III</u>	<u>II</u>	<u>I</u>			<u>II</u>	
Pluvia	3.	4.	10.	11.	12.	13.	20.	21.	22.
	<u>II</u>	<u>I</u>							
23.	25.	27.	28.	30.	Nix	9.	17.	Grando	27.
	Dig.	Dec.							

$$31. \equiv 2.910.$$

Gravis procella cum Nive perpetua 9°. S E 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 4. N 2. } media 29. 6 ²³/₃
 ——— minim. 26. 28. 7. S VV 3. } Dies

Dies frigid. 9. 69. S E 4. } media $61\frac{2}{3}$
 — tepid. 25. 54. S. VV 3. }

Morbi colici adhuc passim; Rheumatismi, Pleuritides ac Peripneumoniæ, & veræ & nothæ, sparsim. Plurimi Faucium, Maxillarum, Parotidum, imò & Capitis sæpe Tumore laborant, accedente Tussi plerumque & Coryza: Ophthalmiæ frequentes.

Febris catarrhalis maligna jam grassatur maximè, & perplurimos Captivorum mittit ad Inferos; etiam nunc haud rarò Nostrates, qui cum his multum versantur—Plures sæpe diutissimè trahit, sæpius autem magis est acuta & More Peripneumoniæ, aut Anginæ suffocantis, jugulat—accedunt sæpe Petechiæ, sæpe Dysenteria cruenta—hæc tamen nec certo Ordine, nec Tempore—Horum multi Gangræna Pedum corripuntur à Frigore forsan & Sordibus.

Plena Luna 5°. FEBRUARIO. Nova Luna 20°.

Frigidus admodum fuit hic Mensis, Eoreas persæpè flavit, interdum Vulturus, Libs rarissimè: Aer siccus semper & tenuis, Gelu subindè asperrimum: præalta erat Medio Februario Barometri Statio.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 5. 9. $\frac{1}{2}$ 14. 19. 22. Grando 2. 6. 23.
 Dig. Dec.

Nix $\frac{1}{2}$ 26. 28. = 0. 838.

Nix plurima 26. etsi Ventus erat w S w 3.
 Therm. 70.

Magna AB. 9. H. 10. Noctis N N E 1. — Levis H. 7. p. m. E N E 2^x.

K

8 Alti-

8 Altitud. maxim. 18. 30. 6. E N E 2x. } media 29. $8\frac{23}{28}$
 ——— minim. 5. 29. 2. S E 1x.
 Dies frigid. 25. 75. N E b N 1x. } media 65 $\frac{13}{28}$
 ——— tepid. 15. 58. E S E 2.

Asthma sævissimum plures premit; Tusses, Pleuritides & Peripneumoniæ valdè sunt frequentes; imò & sæpe graves admodum, quippe difficulter & parcè expuitur—Sanguis extractus est perquàm tenax, & crassissimo Glutine obductus, Serum autem viride, aut subflavum, at perliquidum—hoc quoquè in *Rheumatismo* notatur, qui jam haud paucos graviter & diu torquet.

Inter Captivos sævit usque Febris maligna *cattarrhalis*, immensamque Stragem edit; ministrantes Aniculas, imò & quosdam Chirurgos nunc invadit, etiam & occidit.—Sæpe in summo Febris Incremento, sæpe sub Finem, erumpunt Pustulæ aquosæ, urentes, crebrò Papulæ livescentes, interdum luridæ, aut subatræ Maculæ, *Apthæ* frequenter—Nihil horum autem multum juvare videtur, longè magis enim est ex Re Ægrotantium Sputum abundans (modò non sit lividum, saniosum, foetidum, quòd frequenter nimis evenit) blandusque & equaliter diffusus Sudor—profusum verò extimesco semper, qui sæpe oleosus, mox frigidus, tandem fit lethalis; idque certò certiùs obrepente Horrore—Nil in tali Casu magis est ex Usu quàm Vinum rubrum cum Aromaticis coctum—præcipuè si urget *Diarrhæa*, five mucosa, five cruenta: quod frequenter accidit.

Plena Luna 6°. MARTIO. Nova Luna 22°.

Per Initia Martii pluviosa fuit valdè & squallida Tempestas; Aer inde crassus admodum & humidus; spiravit sæpissime Libanotus, Corus, crebrò, Vulturnus interdum.

Pluvia $\frac{iii}{4}$ $\frac{i}{5}$ $\frac{i}{6}$ $\frac{i}{7}$ $\frac{iii}{8}$ $\frac{iii}{9}$ 10. $\frac{iii}{11}$ $\frac{ii}{13}$ 15. —
17. $\frac{ii}{24}$ 25. $\frac{i}{27}$ $\frac{i}{28}$ $\frac{i}{29}$ Grando & Nix 1. 2.
Dig. Dec.

3. = 4. 694.

Procella primo Mane 1. w S w 4. — 9. Nocte S w b S 4^r. — 29. Nocte N w permagnæ Nebulæ à 24. ad 27.

Altitud. maxim. 25. 30. 0. N VV 1. } media 29. $5\frac{2}{3}$
— — — minim. 10. 29. 1. VV 3.
Dies frigid. 2. 64. S VV b VV 2. Nix. } media 51 $\frac{4}{3}$
— tepid. 21. 42. N 1.

Tusses valdè frequentes, Tumores Colli, Maxillarum, Capitis undiquè; plurimæ Febriculæ catarrhales — maligna sævit adhuc maximè inter Captivos, necnon inter Nautas nostros. — Pleuritides ac Peripneumoniæ haud paucæ & veræ & spuræ.

Plena Luna 5°. APRILI. Nova Luna 20°.

Pluvius quoquè erat hìc Mensis & algidus Corus Initio spirabat, à xiv. ad xxviii. Boreas ferè perpetuus, Pluvia tamen decedente frequenter ea verò valdè frigida.

Pluvia 1. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
 17. 20. 21. 22. 23. 25. 26. 28. 29. Grando
 Dig. Dec.

gravis 7. 11. = 3. 9 12.

Circius vehemens tota Nocte 3. — prælargus
 Halo circa Lunam 2. H. 10. Noctis — foetidissi-
 ma Nebula per totam Diem 13. S 1^x. — Glacies
 ubique 27. Mane E N E 2.

Altitud. maxim. 16. 30. 1. E N E 2^x. } media 29. 5.
 minim. 21. 28. 8. N 2^x.

Dies frigid. 27. 55. } media 48 $\frac{10}{30}$
 — tepid. 14. 40. E 1. }

Rheumatismus passim, *Ischias* solito frequentior,
 eaque certe acerbissima: *Pleuritides* & *Peripneu-*
monia, tam veræ quàm nothæ, haud paucos
 corripunt: *Tusses*, *Tumores Faucium*, atque
Dentium Dolores cum *Gutturis Asperitate* plu-
 rimos: quædam *Febres intermittentes*, inter ju-
 niores *Morbillose* & *Scarlatina* aliquæ.

Catarrhalis Febris usque grassatur, diu inter-
 dum trahit *Ægrotos*, citò sæpiùs *Cursum* absol-
 vit, sub *Finem* plerumque expuunt largissimè
 lentam falsamque *Pituitam*, crebrò sine ulla
Tussi, cum importuna sæpe *Tussicula*, id porrò
 multo cum *Levamine*; *Urina* est tenuis utpluri-
 mùm, rarò valdè rubra, *Lingua* subalbida, vix
 unquam nigra aut scabra, leve tamen *Delirium*,
 seu *Desipientia* ferè semper adest *Morbi Statu*. —
Plures etiamnum jugulat catarrhalis maligna.

Plena Luna 4°. MAIO. Nova Luna 20°.

Blanda satis Tempestas ineunte Mense, Euro afflante; post Diem autem decimum uda, frigidaque, Libs ferè perpetuus.

Pluvia 2. 11. — 15. ¹16. 17. ¹18. ¹¹19. 20. — —
Dig. Dec.

31. Grando 16. — 19. a. m. = 1. 732.

Procella 16. primo Mane S w 4°. Fulgur & Tonitru 19. a. m.

Altitud. maxim. 5. 30. 0. E N E 2. } media 29. $4\frac{26}{31}$
— minim. 16. 28. 9.
Dies frigid. 20. 48. VV b N 2x. } media 40 $\frac{8}{31}$
— tepid. 6. 33. E 2.

Morbilli, ac Febres Scarlatinae hìc & per Viciniam epidemicae, gravis saepissimè accedit Tussis & Affectio peripneumonica: quæ Nil magis occurrit quàm opportuna Sanguinis Missio.

Multæ Febres Catarrhales adhuc, quædam pravæ admodùm & diu durantes: Urina plerumque cruda est valdè, subindè quasi lactea, Nihil prorsùs deponens per totum Morbum; Lingua est humida utplurimùm, at squallida & sublutea; atque expuunt affatim, idque fausto semper Omine — contrà ubi Lingua fit nigra & arida, parcèque prodeunt Sputamina, rarò evadunt; mox enim anhelii, delirantes, trementes; palpantes facti Fato tandem succumbunt, nisi obstant Vesicatoria, ac Sudor liberalis, qui fanè (nescio unde) jam haud ita facilis erumpit: Alvus etiam fusa largiter Ægrotantibus frequenter succurrit maximè. — Capitis Gravitas & Vertigo

per Initia Febris ferè semper adsunt, leve Delirium verò & Surditas procedente Morbo; toto Decursu Screatus maximus, etsi Tussis interdum abest omninò. — Usque adeò per Salivæ Ductus molitur Natura Crisin.

Variolæ, Febres *miliæres* & pustulosæ passim; Scabies frequens, *Ophthalmia*, necnon Anginæ aliquæ.

Haud infrequens est Peripneumonia quædam notha, quæ diutissimè sæpe perdurat, demùmque instar Febris lentæ *nervosæ* opprimit Ægrotos, etsi Initio haud parùm exarserat. — Horum Sanguis extractus tenuis utplurimùm & floridus spectatur, quod mala inter Signa semper est, nec largam hujus Effusionem patiuntur tales sine summo Vitæ Discrimine, quamvis valdè difficilis videatur Spiritus ac magna Pectoris Oppressio: Mirum est utiquè quantum detractò Cruore mox debilitantur* — Sæviit hæc præcipuè per Australes Provinciæ Oras; nec fuit alia forsan quàm *Catarrhalis epidemica* in Pulmones maximè conversa — *Camphora*, *Crocus*, *Lap. Contrayerv.* *Gum. Ammoniac.* *Oximel.* *Scillitic.* cum Sero Sinapino tenuissimo aptissima fuere Remedia; *Vesicatoria* porrò perquàm utilia. — Pustulis sub Finem erumpentibus, ac Sudore, rarò pereunt.

Plena Luna 30. JUNIO. Nova Luna 18.

Fuit & hic Mensis frigidus admodùm & pluvius, Africo sæpissimè perflante, Coro sæpe, interfuit autem Vulturnus à xxi. ad xxiv. — Aer fuit maxi-

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 225.

maximè crassus ac humidus, tristisque Tempestas; hyemalem potiùs quàm æstivam putares, adeò omnia sunt uda & squalida: rarò vides Papilionem, imò vix Muscam; torpent omnia.

	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{11}{7}$		$\frac{11}{14}$	$\frac{11}{15}$	
Pluvia	1.	5.	6.	7.	8.	9.	— 13.
							14.
							15.
							19.
							Dig. Dec.
							22.
							23.
							24.
							25.
							27.
							28.
							= 2. 760.

Tonitru & Fulgura gravissima 22. Nocte inter Horam x. & xii. longè latèque perfremuit hæc Procella.

Altitud. maxim.	18.	29.	8.	VV	N	VV	1.	} media 29. $5\frac{5}{30}$
— minim.	25.	29.	2.	S	VV	3x.		
Dies frigid.	12.	48.	VV	N	VV	2.	} media 37 $\frac{11}{30}$	
— calid.	22.	24.	S	E	2x.			

Crebri adhuc valdè sunt *Morbilli*, quibus sæpe etiam Adulti corripuntur: *Rheumatismus*, Tumor Faucium, Angina, Tussis frequens: Febres intermittentes paucissimæ.

Febris putrida maligna jam grassatur multum, sæpe cum Pustulis rubellis, sæpe cum *Petechiis* — enormes interdum *Hæmorrhagiæ* ex Ore, Naribus, Utero accedunt; præcipuè ubi Maculæ prælargæ sunt ac lividæ, aut nigræ, aut violaceæ* — Levis adest Horror Initio, mox Dolor Capitis & Gravedo cum Vertigine, in plurimis Nausea & Vomitus; protinùs in omnibus magna Præcordiorum Oppressio & Anxietas permolesta, adeò ut perpetuè urgeant Vigiliæ, unde certò certius obrepit Delirium, tandemque aliquando Veternus. Urina plerumque est maximè cruda ac tenuis, rarò aliquid deponens, sub Morbi Finem verò

interdum livida quædam aut fursurosa quasi, nonnunquam etiam nigra prorsus. Lingua, Dentes, Faucesque nigræ, aridæ, squalidæ sunt, ex Ore foedus admodum exspirat Halitus. Pluribus accidit *Diarrhæa* mucosa, aut subnigra, cum Strigmentis interdum sanguinolentis. — Multi diu conflictant Morbo, haud pauci intra Dies octo succumbunt; nec desunt plures, qui prorsus evadunt.

Maxime sæviit hic Morbus inter Captivos, Nautas atque nostros, multos etiam jam per Viciniam attigit — An ex Contagione, an ab ipsa *Atmosphæra* Constitutione haud certè scio; parùm namque contagiosus videtur nisi in ipsis *Nosocomiis*: magna utiquè est undique Virium ac Animi Dejectio apud omnes, etiamque sanos.

Plena Luna 20. JULIO. *Nova Luna* 18.

Jam tandem *Æstas* affulget, *Pluviæ* parùm nisi ipso Initio & sub Finem Mensis, afflavit plerumque Ventus septentrionalis, australis rarissimè. Sol fuit fervidus sæpe, multò hinc tenuior facta est *Atmosphæra*, & siccior longè, maximæ subindè Rorationes, interdum *Nebulæ* lenissimè spirante Vento.

Pluvia $\overset{II}{I}$. 2. $\overset{I}{3}$. 18. 19. $\overset{III}{27}$. 28. = 1. 208. Dig. Dec.

$\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 30. 30. 0. N b VV 2.} \\ \text{minim. 1. 29. 2. S VV b S 2.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 30. 30. 0. N b VV 2.} \\ \text{minim. 1. 29. 2. S VV b S 2.} \end{array}} \right\} \text{media } 29: 7 \frac{6}{30}$
 Dies frigid. 30. 36. $\left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Dies frigid. 30. 36.} \\ \text{fervid. 13. 22. N 1.} \end{array}} \right\} \text{media } 28 \frac{12}{30}$
 — fervid. 13. 22. N 1.

Febres quædam intermittentes, quædam *Pelripneumoniæ*, *Ophthalmiæ* plurimæ — *Morbilli* epide.

epidemicæ, iique sæpe funesti; Tussis vehemens, ac *hectica* Febris, plerumque accedunt, durante diu; sæpe Alvi Fluxus colliquans evanescentibus *Morbillis*, haud rarò *Ophthalmia*, Angina, & Ulcera Faucium succedunt, aliquandò *Parotis* cum *Erysipelate* Capitis; plus semel hoc Mense notavi Faucium & Oris Gangrænam, Maxillæ porrò & Vomeris Ossis Cariem, unde Mortem miserrimam; post *Morbillos* scilicet.

Febris putrida maligna quæ dudum sæviit, dominatur usque, maximè inter Nautas atque Captivos; sæpe cum Maculis parvis, obscuris vel subatris, cum luridis interdum Papulis per totum Corporis habitum; sæpe Pustulæ largæ, erodentes erumpunt: Jam insuper magis urget Vomitus quàm antehàc, quem *Diarrhœa* gravis mox excipit: porrò haud rarò multò magis diffuunt Sudoribus: adeò tamen parùm hæc juvare videntur, ut potiùs Vires pessundent plurimum — Atqui si Fluxus Alvi citò nimis sistitur, Delirium obrepit certissimè, aut Sopor profundus, cum duro Abdominis Tumore, ac Singultu; quo non aliud magis pestiferum *Symptoma*. Omnes ferè Morbi Statu plus minùsve delirant, ac surdescunt semper — Quicquid fuit emissum Sanguinis vel rutilantem & speciosam habuit Faciem, aut lividam, aut atram, & Muco viridi vel livescente obductum, semperque solutum nimis*. — Proximè mihi accedere videtur hæc Febris ad Naturam istius malignæ quam Anno 1740. descripsi, adeoque Medicina utor eadem ferè, Deo dante, satis feliciter.

Plena

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 108.

Plena Luna 1°—Nova 16°.

AUGUSTO.

Plena Luna 30°.

A tertio Die Mensis ad decimum septimum Pluvia multa, & triste Cœlum: flavit Initio Vulturnus, postea Libs— hinc vero ad Finem usque Apricitas pulchra, longè grata Messoribus; maximæ nunc Rorationes; jamque tandem lætè garriunt Cicadæ innumeræ, porrò Muscæ, modò quasi reviviscentes, volitant ubiquè, valdèque sunt molestæ.

Pluvia ^{III}4. ^{II}5. ^{III}6. ^{II}8. ^{III}9. ^{II}10. ^I11. ^I12. ^I13. ^{III}14. ^{III}15.

Dig. Dec.

16. 20. 21. 23. = 3. 5 16.

Multa Fulgura & Procella 8. Nocte S S w 4^r.
— 9. Mane Procella S w b w 4. — 15. Nocte S S w 4^r. Nebulæ magnæ 24. 27. 28.

8 Altitud. maxim. 28. 30 0. N N V V 1. } media 29. 5 ⁶/₃₄
— minim. 9. 29. 0. S V V b V V 4. }
Dies frigid. 17. 40. V V b S 3. } media 32 ²³/₃₄
— calid. 3. 25. E S E 1. }

Morbilli frequentes, Variolæ sparæ, at mitiores: Ophthalmiæ plurimæ, Dysenteria passim. — Sævit adhuc Febris maligna inter Nautas, atque Captivos, rarior tamen multò est alibi, nec ita frequenter Petechiis foedata.

Nova Luna 14°. SEPTEMBRI. Plena Luna 29°.

Ineunte Septembri Pluvia frequens, ab octavo autem Die ad vicesimum octavum, nisi decimo sexto, nulla prorsus, Nebulæ interim sæpissimè, & Ro.

& Rorationes maximæ: Sol fervidus medio Mense, at maxima Pruina xx. Ventus ab Oriente spiravit toto ferè Mense, à xxº. ad xxviii. velox admodùm.

Pluvia $\frac{11}{2}$. 3. 4. $\frac{1}{5}$. 7. 8. $\frac{1}{16}$. 28. 29. $\frac{1}{30}$.
 Dig. Dec.
 — 1. 078.

Fulgur & Tonitru Mane 2º. Procella 22. E S E 4º.

Maximus Halo circa Lunam 26. Nocte.

8 Altitud. maxim. 11. 30. 1. E 1. } media 29. $6\frac{24}{30}$
 ——— minim. 2. 29. 2. S E b E 2. }
 Dies frigid. 24. 46. E 3. } media $35\frac{8}{3}$
 — calid. 15. 26. E S E 1. }

Variolæ frequentes, *Diarrhææ* & Morbi colici passim; aliquæ *Dysenteriae* cruentæ. — Plures adhuc Febre putrida, maligna laborant cum *etechiis*, Delirio, Singultu, &c. — *Asthma* sævissimum multos opprimit; plurimique Tumore Faucium, Maxillarum, *Parotidum* vexantur; *Ophthalmiæ* multæ.

Morbilli epidemici etiam inter Adultos, ac plures jugulant, sæpe More peripneumonico, sæpe lenta *hectica* Tabe; haud rarò *Dysenteria* cruenta accedit, sæpiùs verò enormis mucosa *Diarrhæa*, nonnumquam accidunt dirissima Oris Ulcera, atquè indè Maxillarum Caries.

Nova Luna 14º. OCTOBRI. Plena Luna 29º.

Tristis fuit admodùm & maximè pluvius hic Mensis, vix Dies unus & alter apricus, Aer valdè crassus & humidus; Corus perflavit Initio, post Libs, furens sæpissimè, Auster subindè, non rarò sub Finem Vulturnus.

Pluvia

	$\frac{11}{1}$	$\frac{11}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{111}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{11}{6}$	$\frac{11}{7}$	$\frac{11}{8}$	$\frac{11}{9}$	$\frac{11}{10}$	$\frac{11}{11}$	$\frac{11}{12}$	$\frac{11}{13}$
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	8.	9.	10.	12.	15.		
	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{17}$	$\frac{1}{18}$	$\frac{1}{19}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{21}$	$\frac{1}{22}$	$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{11}{26}$	$\frac{11}{28}$		
	$\frac{11}{29}$	$\frac{11}{30}$	$\frac{11}{31}$										

Dig. Dec.

Grando 3. 22. = 5. 896.

Circius vehemens 1°. Mane. Procella 5°. Mane
S 4. — 8. S w 4^r. p. m. Iris vivida lunaris 1. H. 7.
p. m.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 2. E 1. } media 29. 3 $\frac{25}{29}$
 ——— minim. 5. 28. 7. S 4. }
 Dies frigid. 30. 54. S S E 2x. } media 46 $\frac{11}{29}$
 — tepid. 11. 38. S S VV 2. }

Morbilli adhuc plurimi : Variolæ epidemicæ ;
Morbi colici & Rheumatismi passim Ophthalmiæ
multæ : quidam Peripneumonia notha laborant,
aliqui Apoplexiæ perculsi sunt. Tusses, Coryzæ,
Gravedines, ac Febriculæ catarrhales permultæ ;
Febres lentæ & nervosæ haud raræ.

Nova Luna 12°. NOVEMBRI. Plena Luna 28°.

Venit ab Oriente Ventus ad Diem xiv. ad Sep-
tentrionem vergens plerumque, tunc Aquilo, mox
Auster furens Pluviam demisit plurimam, paulò
tamen post rursùm frigidus Aquilo ; ad ipsum
Finem Libs. Atmosphæra fuit ut plurimùm geli-
da, crassa admodùm ac humida.

	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{13}$	$\frac{11}{14}$	$\frac{111}{18}$	$\frac{1}{19}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{21}$
Pluvia	1.	2.	12.	13.	14.	18.	19.	20	21.
	$\frac{111}{22}$	$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{26}$	$\frac{1}{30}$					

Dig. Dec.

Nix 15. 16. = 3. 522.

Fulgura multa sine Tonitru 1. Nocte S E 1^x
Procella 18. S b w 4. — 19. p. m. S w 4^x. Cir-
cuis

cius vehemens 19. Nocte. Subitus admodum & maximus *Baroscopii* Descensus 18. a 29. 7. scilicet ad 28. 8. intra sex vel octo Horas. Gelu rigidum 16. 17. 21. 25. Densissima & valde foetida Nebula 23. p. m.

$\begin{array}{l} \text{8 Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1x.} \\ \text{——— minim. 19. 28. 7. N V V 4x.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{8 Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1x.} \\ \text{——— minim. 19. 28. 7. N V V 4x.} \end{array}} \right\} \text{media } 29. 7\frac{2}{3}$
 Dies frigida. 16. 71. N b V V 1. } media $57\frac{16}{30}$
 — tepid. 1. 46. S E 1x. }

Variolæ undiquè *epidemicæ*, jamque quædam malæ admodum sunt Indolis; utcunque per totum Autumnum fuerant benignæ. *Ophthalmiæ* plurimæ, ac *Epiphoræ* pertinaces admodum. *Pleuritides* aliquæ & *Peripneumonix*.

Ineunte Mense Febris quædam *catarrhalis* recurrit, seu potius ingruit; vehemens Dolor Capitis atque Pectoris Oppressio urgent, Nausea perpetua ac Vomitio pituitosa, Pulsus valde velox, at mollis, rarò tensus; Lingua sordida, sublutea, vix unquam *arida*; Urina turbida admodum pallidam, at flavescensem, prælargam, per totum Morbi Decursum, deponens Subsidentiam. Expuunt omnes largissimè. — Sanguis rarissimè valde tenax est, interdum verò nonnihil glutinosus, omnes Vertigine & Somnolentia nimia laborant. Quosdam *Diarrhæa* lenis liberat, quosdam Sudor blandus æqualis, plures liberissima Sputamina maximè secta prius Vena & proritata Vomitione; ubi nimirum Artis est Subsidium adhibere Naturæ.

Nova Luna 12°. *DECEMBRI*. *Plena Luna* 27°.

Incipiente *Decembri* flavit Boreas, conſequentē frigida & ſicca Tempeſtate: ab xi. ad xv. pluvius Vulturſus, paulòque poſt turbidus Auſter; ſub Finem Menſis Eurus: Aer fuit craſſus valdè, & medio Menſe humidus maximè.

Pluvia 1. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 19.
 20. 21. 22. 23. — 25. 26. 30. = 3. 4 10.
 Dig. Dec.

Procella 13. p. m. S E b S 4^x. — 19. tota No-
 cte S 4. — 20. Mane S w 4.

———— 23. Nocte S w 4. — 24. tota ferè Die
 S w b w 4.

⌘ Altitud. maxim. 2. 30. 4. E N E 1^x. } media 29. 5 ²/₃
 ——— minim. 14. 29. 0. S S E 3^x. }
 Dies frigid. 7. 70. N E 2^x. } media 59 ²³/₃₀
 — tepid. 19. 50. S 4. }

Tuffis vehemens, *Aſthmatica*, frequens; *Vario-
 la* maximè *epidemicæ* longè latèque; quædam
 confluentes ſunt, parvæ, ſeſſiles, nigræ, quædam
 tamen valdè benignæ. — Febriculæ puſtuloſæ
 (*the Chicken and Swines Pox*) plurimæ inter Pue-
 ros: Puſtulas has ſubrubras & aquoſas pro Va-
 riolis ſæpe agnoſcunt Mulierculæ (nam & Vesti-
 gia crebrò diù relinquunt) haud rarò tamen pau-
 lò poſt triſti Eventu vident Errorem, dum Va-
 riolæ, æque malignæ, reverà invadunt.

Jam increbeſcunt valdè Febres peripneumoni-
 cæ, periculoſæ quidem & haud rarò lethales.
 Aliqui parùm aut nil expuunt plures bilioſa ad-
 modùm ſincera & perliquida aut ſpumofa &
 mini-

minimè cocta, nonnulli Saniem ferè subatram : anhelant maximè & summa Pectoris Gravitate premuntur — Majus mihi videtur impendere Periculum Peripneumonicis ubi permagna urget Pectoris Oppressio, & grave quoddam Præcordiorum Pondus, etsi levis tantùm & obtusus adfit Dolor, quàm si Pectore, aut Latere magis acutè torquentur: hìc enim Sanguinis Missio certum plerumque adfert Levamen: in priore Casu, ita sæpe non juvat ut etiam haud parùm sit noxia. Jam utiquè plures occurrunt Peripneumoniæ, ubi immensa est Pectoris Gravitas, & Spirandi Difficultas magna, & Tussis haud levis, & multus in Pulmone Strepitus, quæ vix tamen admittunt Venæ Sectionem* — Sperares forsan magnum à repetita Sanguinis Missione Auxilium, accidit è contra Debilitas maxima, Sputi Suppressio, Anxietas gravissima, Vigiliæ perpetuæ, mox Delirium, Tremores, frigidi Sudores, tandemque nimis frequenter Mors inopinata; sæpe etiam inter Gemitus & Colloquia. — Atqui hunc Sanguinem inspicere diligenter; nimiùm semper apparet solutus, quamvis floridus plerumque, & speciosus, & diu Seri tenax: aspice altera Vîce detractum Cruorem, Crassamentum lividum vides, & laxum maximè, plurimo fulvo, turbido aut subviridi, aut subrubicundo innatans Sero: tertia, nigrum ferè & saniosum, vix ullo Modo cohærens — Pessimi hoc semper Ominis notavi in Peripneumonia, & plerumque lethale*.

Sunt autem & nunc multi *Pleuroperipneumonia* laborantes, præsertim Ruricolæ, quibus Dolor
est

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 108. 211.

est Pectoris aut Lateris vehemens, Tussis violenta, Spiritus ex Ore fervens, interruptus, difficilissimus, Pulsus plenus, durus, atque velox, rubicunda ac turgida Facies — Postulant hæc citam & largam Sanguinis Missionem, imò & repetitam, unde mox relevantur plurimum — Horum autem Sanguis densus admodum & viscosus est, ac dum frigescit Pellicula obductus albida, & coriacea quasi — Porro Sanguine misso, Diluentia iubacida, nitrosa, & quæ Sputo movendo sunt, Morbum utplurimum brevi solvunt.

At prior Peripneumonix Species, hoc Mense, hic magis sæviebat, in qua Urina plerumque Initio erat cruda prorsus, sæpe tenuis, subindè autem quasi lactea, sub Finem verò parca, turbida, subnigra. Lingua atro veluti Mucos oblita, vel ficca admodum & prærubra, Colore Corticis Granati æmula, sæpe tamen glabra valdè, livescens, & splendida quasi, at aridissima, cum Bulla nigra interdum ad Lingux Apicem — Pestifera hæc & funesta sunt; potissimum si saniosa, nigra, & valdè foetida Sputamina ejiciuntur.

Res est herclè non levis Momenti duas has Peripneumonix Species probè distinguere; maxime per Initia Morbi; cum & ingens Pectoris Oppressio & Spirandi Difficultas, Febris Ardor, & Sævitia Tussis, utramque comitentur, & æquè postulare videantur Sanguinis Missionem. Prior attamen, & jam frequentior, Peripneumonia, vix quartam Sanguinis Partem adimi patitur sine summa Virium Ruina, quam posterior & fert facilè, imò & sæpissimè poscit. — Unde igitur petenda Distinctio est?

Si Pulsus celer valdè, exilis & contractus est, aut mollis, inæqualis & vacillans, si Anima du-

citur

citur laboriosè & cum frèquente Suspirio, potiùs quàm cum Anhelatione æstuante, si urget magis Pectoris Gravitas quàm Dolor, si Urina cruda est, tenuis, & vapida, si profusi aut inæquales, frigiduli Sudores erumpunt, si Languor magnus & Manus tremulæ, cautissimè profectò mittendus est Sanguis & perparcè; si modò liceat omninò secare Venam. At si frigefactus Cruor nimis apparet solutus, & parùm firmè cohærens, utcunque floridus sit, protinùs siste Manum, ni jugulare vis ægrotantem. Si de mittendo Sanguine dubitas, an scilicet conveniat necne, hoc certè cognosces. Signo; nunquam igitur dubio in Casu, prima Vice, esto Laticis vitalis prodigus; qui sæpe corrigendus est utiquè, non profundendus: — At si plenus, velox,ensus, aut durus Pulsus validè vibrat, ardetque Febris, si fervidus expirat Spiritus atque densus, si Pectus dolet admodùm, rubetque Vultus & turget, mittendus semper est Sanguis pleno & Flumine & Modo: etiam bis, terve, repetenda est Venæ Sectio si urget usque spirandi Difficultas atque Dolor, maximè si extracto Cruori inhæret Crusta subflava & glutinosa valdè.

Nunc grassatur plurimùm Febris quædam putrida, diu admodùm sæpe detinens Ægrotos, multisque certè lethalis: haud rarò ad vicesimum Diem, imò aliquando ad tricesimum usque protenditur.

Levis Rigor Initio totum pererrat Corpus, subito mox Calore incertoque exceptus; sic Vicibus alternis: Lassitudo insuper & vagus Dolor omnia fatigat Membra; nunquam non protinùs accedit Capitis Dolor, sæpe acutus admodùm in Fronte, in Temporibus, in Sincipite,

interdum in imis Oculis : Pulsus intereà celer , tremulus, inæqualis est, etiam & haud rarò intermittens planè , ac fortiore Digiti Pressu interruptus prorsùs. — Urina verò tenuis est ac mera quasi Vappa, aut Jumentorum instar turbida*, sed nihil omninò deponens* — haud multum inarescit Lingua, nec sitiunt valdè, sordescunt tamen semper Fauces — Vomitus interim biliosus, viridis, aut fuscus urget vehementer, sæpe haud Parùm foetidus; Anxietas enormis, Jactatio perpetua, ac Pervigilium contumax, semper, accedente Morbi Statu, Delirium inferunt & Tremores, Tendinumque Subsultus : Sub Finem Lingua Labiaque tremula fiunt, nigra & aridissima, Dentes atrii & sordidissimi. Singultus, Oculi vitrei, Sudores frigidi, Ungues lividi, Pulsusque deficiens, instantem denunciant Mortem; licèt interdum stupidi sine Sensu, Motu, aut Loquela jacent per Dies aliquot integros priusquam extremam agunt Animam, Coxis intereà Natibusque Necrosi affectis.

Hoc modo huic Febri succumbunt multi; at sæpiùs multò magis effera sævit — Premitt ipso Morbi *Insultu* Anxietas, & Præcordiorum Pondus immane, acerbissimus Capitis atque Dorso Dolor, Vomitus perpetua, viridis, atra, horrenda, Singultus continuus, nigrescit Lingua, Dentesque protinùs, furit mox Phrenitis, toto Corpore tremunt, tandemque frequenter *Caro* premuntur, nec evigilant unquam — Sextum inter Diem ut plurimùm & nonum erumpunt *Petachiae*, sæpe lividæ, sæpe etiam aterrimæ, quæ interdum repen-

---

* Οὐρον ἀνατεταραλμένον, οἷον ὑποζυγίου. Aph. 70. Sect. 4. Vide *Holler*. in Aphorismum.

repentè evanescunt, profuso fluente Sudore, vel *Diarrhœa*; quibus *Ægri* sæpissimè laborant. Crebrò Sanguinem stillant Nares, aliquando profundunt, unde Delirium sæpe mitescit; sed indè Vi-res deprimuntur maximè — quod idem de Fluxu Alvi dicendum est, qui multò sæpius accidit — Citiùs equidem tardiùsve semper ferè, durante Febre, per Alvum molita est Natura *Crisin*, at frequenter nimis Morbus tantùm Morti cessit; haud rarò autem successit Victrix Natura — Si Dejectiones nigræ, perliquidæ, aut saniosæ sunt, & maximæ foetidæ, utiquè nihil spero; præcipuè si absque Voluntate descendunt: nec multò sanè melioris est Ominis inflatum atque durum Abdomen, perdurante Ventris Cursu, præsertim si Singultus advenit, & perpauca redditur Urina: quam subatram penè notavi, imò & nonnunquam planè nigram.

Hanc habes hujus Febris Historiam, Lector; quam sive *scorbuticam*, sive malignam, sive pestilentem dices, nihil moror; est sanè valdè funesta, atque haud pauca prodit magnæ Putrescentiæ, etiam & Contagii, Signa. Quicquid est, perparcam, si modò ullam, admittit Sanguinis Detractionem, ex majore Vena saltem, sine stupenda Virium Jactura — Vomitus autem plerumque moveo, seu promoveo potiùs: quia Sponte ferè urget semper; Alvumque *Clysmate* duco, si sit astricta. Mitioribus postea utor *Alexipharmacis*, iisque subausteris, & Acido imbutis, inter quæ vix meliora, nedum tutiora, probo quàm Vinum ipsum rubrum cum Aquæ fermè Dimidio, in quo porrò Macis & Cinnamomi paululum sit incoctum, adjecto Malo *Aurantio* Hispalensi tosto, ac deinde contuso & infuso: jucundus admo-

dum est hic Potus & Morbo percommodus. Si vis alia, *Tinct. Rosar. Decoct. Lusitan.* cum *Aq. Cinnam. & Sp. Lavend. C.* paululo, Serum & Lactis vinosum tenuissimum, Locum habent: nec ficientibus, atque avidè desiderantibus, nego subindè Vinum *Pomaceum* subtepidum: Sales *Alcalinos volatiles & Spiritus*, ut dicuntur, respuo prorsus*, nisi cum *Salinis* utor *Haustibus*. Hæc, vel similia, præcipio ad Febris usque Statum; intereà verò si vehemens sit Insania, Cucurbitulas scarificatas Humeris Cervicibusque applicari jubeo, sæpe dein *Epispastica*, maximè si Languor opprimit. Blanda porrò *Eccoprotica* exhibeo tertiis quartisque Diebus, si Alvus est dura nimis — in ipsa Febris *Ἀκμή* parùm certè moveo, perspicuens diligenter quid Natura faciat, aut ferat.

Si perficca Cutis est & aspera, *Camphoram* cum *Theriac.* aut *Mithridat.* necnon *Haust. salinos volatiles*, aut *Julap. Camphorat.* cum *Aceto*, *Sp. Lavend. C. & Syrup. Crocino* præscribo; idque ut plurimum bonis Avibus si blandi Sudores erumpunt, & floridæ Pustulæ urentes — Si parùm hæc proficiunt alia tentanda est Via, per Alvum nempe ac Urinam; adeoque *Rhabarbari* paululùm cum *Sale Succino & Nuce Myristica* alternis saltem Diebus ministro, aut *Mannam Calabrinam*, *Cre-morem Tartari & Tartar. solubil.* — Si liquidus nimium sit Venter, compesco Fluxum paulatim *Tinct. Rosar. Decoct. alb. Confect. Fracastor.* fortiora *Opiata* suadeo rarissimè; si *Theriacam* excipias — Jam summa mihi Cura est sustentandæ Naturæ molli restaurante Victu, & Medicina idonea; *Panatellam*, Juscula leniora, Panem biscoctum

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 118.

ctum ex Vino, Gelatinam C. C. Sago, Salap. alia-
que hujusmodi præcipio — pro Medicamento au-
tem maximè *Tinct. Cortic. Alexipharmac.* quæ
mihi longo jam Tempore, Febre putrida decli-
nante, explorata atque probata est; atqui huic
semper fermè adjicio *Elixir. Vitrioli* — Hac Metho-
do herclè, ac Medicina, perplurimos ex ipsis Ora-
ci Faucibus ereptos novi, — surdaistros tamen sem-
per, atque stupidos diu; Lingua indelebili penè
Nigròre fucata.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXLV.

Dig. Dec.

fuit = 35. 476.

Nova Luna 10°. *JANUARIO.* *Plena Luna* 26°.

Ventus fuit parùm constans hoc Mense, sæ-
pe frigidus, sæpe nimbosus: ab Oriente spiravit
Initio, septimo & octavo Libs irruit; à x. ad xvi.
Eurus aut Boreas, indè ad vicesimum nonum
Corus, aut Libs, hic plerumque furens, ad
ipsum Finem Boreas.

		<u>11</u>	<u>11</u>		<u>11</u>		<u>11</u>	<u>11</u>	<u>11</u>
Pluvia	1.	7.	8.	16.	18.	19.	20.	21.	23. 24.
									Dig. Dec.
<u>1</u>	<u>111</u>								
25.	26.	27.	28.	Grando	29.	Nix	30.	= 3.	496.

Procella 23. Nocte S w b w 4^x. — 25. tota
Die S w b w 4.

———— 27. p. m. S w b w 4^x. Circius vehe-
mentissimus Nocte inter 27. & 28. Rigidum Ge-
lu & maxima Pruina 5. 6. 13. 14. 15. 29. 31.
maximus Halo circa Lunam 20. Vesperi.

⌘ Altitud. maxim. 5. 30. 4. N E 1. } media 29. 8⁷/₂₈
———— minim. 27. 28. 8.

L 3

Dies

Dies frigid. 31. 70. N E 1. } = $59\frac{8}{28}$
 — tepid. 25. 50.

Variolæ adhuc *epidemicæ*, plerumque autem satis benignæ; inter Nautas tamen & Milites haud paucos occidunt: An quòd à pravo Victu & pessima *Spirituum Ardentium* Ingluvie horum Sanguis fit magis acris & putridus? an quòd à *Scorbutica* Lue, imò &c. læpissimè *venerea*, polluetur? — Hoc sanè perpetuum est, quòd omnis *Febris epidemica* magis est inter hos pestifera quàm vel Oppidanos inter aut Ruricolos. *Faucium Tumores*, & *Tusses* undiquè, *Morbilli* plures & *Rheumatismi*.

Febri putrida, nervosa, maligna usque grassatur, pluresque opprimit, atque multos diu admodum trahit.

Peripneumoniæ multæ mali admodum Moris cum *Spirandi Difficultate* & *Anxietate* maxima, *Dolore* in imo *Pectoris*, atque *Tussicula* perpetua, perpauca sæpe exantlante, sæpe saniosa prorsus. Hæ post tres, quatuorve Dies in malignam *nervosam*, aut *petechialem* degenerant, Viresque summoperè deprimunt — Vix Sanguinis Missionem adeò admittunt, multò minus repetitam aut largam*.

Nova Luna 9°. FEBRUARIO. *Plena Luna* 24°.

Boreas perflavit sæpissimè durante *Februario*, Aeremque fecit siccum & valdè rigidum, acri admodum sæviente *Gelu*: altam intereà tenuit *Stationem Barometer* — interdum verò *Libs* procello.

---

* Vid. *Essay on Fevers*, P. 184. — 186.

cellosus. *Mercurium* depresso maximè, multamque demisit Pluviam.

Pluvia $\frac{1}{7}$. $\frac{11}{8}$. 15. $\frac{11}{17}$. $\frac{11}{18}$. $\frac{11}{19}$. $\frac{11}{20}$. 21. $\frac{1}{24}$.

26. 27. Nix multa $\frac{1}{14}$. — 28. Grando gravis 18.

Dig. Dec.

Nocte = 2. 680.

Procella 18. Nocte S w b w 4^r. AB. 9. H. 8. N E 1. — 27. N E 2^r.

8	Altitud. maxim.	2.	30.	6.	E	N	E	1.	} media 29. $7\frac{27}{28}$
	minim.	20.	28.	4.	S	V	V	b V V 3 ^r .	
Dies frigid.	13.	76.	N	N	E	2.	} media 64.		
repid.	26.	52.	N	V	V	1.			

Plurimæ adhuc *Variolæ*, ut plurimum mitiores, Nautis tamen, Militibus, atque Captivis adhuc valdè funestæ, qui quidem evadunt, Furunculis & Ulceribus maximè vexantur, sæpe *hectica* Febre.

Tussis sævissima, *Asthma* pertinax, Anginæ, Fauciumque Tumores permultos cruciant. — *Rheumatismi*, Pleuritides, ac *Pleuroperipneumoniæ* sunt valdè frequentes.

Dominatur usque Febris quædam peripneumonica, pestilens admodum, pluresque opprimit: magna semper adest Pectoris Oppressio & Præcordiorum, vehemens plerumque accedit Capitis Dolor, vel ipso Initio cum gravi Vertigine, cui mox Delirium: tenuia, cruda, spumosa sæpe expuunt, interdum biliosa valdè, satis liberaliter, at parum aut Nil plerumque juvantia, aliquando foeda, subnigra, & saniosa — interea haud multum urgere Febris videtur, aut Sitis, nec est Lingua admodum sicca, Muco attamen subatro

frequentè perfusa. Si, adveniente Morbi Statu, Urina (fulva priùs & turbida) derepentè tenuis mingitur & aquosa, sequitur mox semper Delirium, brevique pòst crebrò Singultus, atque lethalis Nervorum Distentio — Haud rarò hanc Febrem solvit *Diarrhœa critica*, utcunque in aliis Pulmonariis sit pertimescendus (nimis saltem) Alvi Fluxus. Læti plerumque etiam est Ominis Pustularum & Ulcusculorum Eruptio circa Labia, licèt molesta est admodum — Papulae porrò rubræ, urentes per totum ferè Corpus, olido succedentes Sudori, Morbum, præcipuè sub Declinationem, prorsùs judicant tota ferè pòst desquamante Cuticula* — Hoc adeò notans Judicium, quibusdam *Vesicatoria* a Capite penè ad Calcem usque applicari jussi; verùm enim verò Opinione minus jam successit Experimentum.

Nova Luna 11°. *MARTIO*. *Plena Luna* 26°.

Prior *Martii* pars fuit sicca valdè & frigida; Borea flante cum rigido sæpe Gelu; a xii. ad xxi. Vulturnus plerumque, Pluvia frequenter cadente, Libs interdum; ad Finem recurrit Boreas.

		$\frac{II}{7}$	$\frac{I}{14}$	$\frac{III}{16}$			$\frac{II}{20}$	$\frac{II}{21}$	
Pluvia	6.	7.	14.	16.	17.	19.	20.	21.	22.
$\frac{II}{23}$	24.	25.	$\frac{I}{26}$	29.	$\frac{I}{30}$	31.	Nix	$\frac{II}{8}$	10. 11.
Dig. Dec.									

= 3. 072.

AB. 14. Vesperi & Nocte w N w 1. Peramplus Halo circa Lunam 15. Vesperi w S w 1^x. maxima Nebula Mane, Vento silente.

8 Alti-

8 Altitud. maxim. 3. 30. 5. N E 1. } media 29. 5 $\frac{27}{30}$
 ——— minim. 23. 28. 8. S S VV 3. }
 Dies frigid. 1. 69. N E b E 1. } media 56 $\frac{2}{3}$
 — tepid. 18. 48. S E b E 2. }

Variola Sporadica; *Morbilli* jam iterum sunt valde frequentes, sæpe etiam malæ prorsus Naturæ; quippe qui, haud facile erumpentes, luridi sunt, aut lividi, quibus semper accedit Tussis sævissima, interdum Peripneumonia gravis, aliquando Tormina dira — Tusses, laboriosæ admodum, creberrimæ; Angina & *Asthma* frequens valde. Plures Sanguinis Sputo corripiuntur: Tabidi & Pulmonarii jam pessimè se habent.

Ubiquè nunc sæviunt Peripneumoniæ & *Pleuroperipneumoniæ*, æque sæpe valde periculosæ: sunt qui nihil omninò expuunt aut difficillimè, sunt qui cruda & tenuia, parùm aut nil juvantia, sunt etiam qui saniosa prorsus ac valde olida: Qui verò cocta, liberalia Sputa, pauxillo Sanguine tincta extussiunt facilè, intra perpaucos Dies Morbo liberantur — atqui priora mali semper sunt Ominis, nec Pectus, nec Præcordiorum Oppressionem, nec Anxietatem levant, nedùm Febrem — Sed mox ab Initio ferè delirant tales, aut enormi debilitante Alvi Fluxu corripiuntur; qui mox omninò Sputa supprimit, pessimo semper Eventu — at longè melioris Tessera Fati est Urina copiosa, turbida, plurimùm subflavi Sedimenti deponens; cruda verò & aquosa est admodum perniciofa, prærubra autem & parca Nihil Boni denunciat* — Quibus, ingruente Morbo, Sanguis extractus est, eique supersternitur Pel-

* *Essay on Fevers*, P. 217.

Angina frequens valdè, necnon Pleuritis, Peripneumoniæ veræ; & Pleuropneumoniæ permul-
tæ, æque sanæ haud rarò lethales, maximè cum
Angina subito in *Pulmoniam* mutatur — est etiam
& jam passim insolita quædam Pleuritis (si sit ita
nominanda) ubi inter Scutula operta acerrimus
sævit Dolor, qui ad Sternum* usque protendi-
tur, maxima cum Gravitate Pectoris & Spirandi
Labore, interdum & per totam Dorsi Spinam &
Hypochondrium immaniter cruciat, adeò ut vix
respirare aut tussire valeant, imò omni Molimine
Tussim aliquando suppressere nituntur ob Dolo-
ris Vehementiam; volunt se subindè in Lecto esse
erectos, mox vero ejulantes, impatientes, atque
prorsus impotentes recumbunt; urget adeò Ja-
ctatio perpetua, Anxietas horrenda, Tormentum
intollerabile, Verbo *Hippocratico*, *Δυσφορία* gra-
vissima; continua vexantur Tussicula, at parùm
aut Nil expuunt, vel spumosa & cruda penitus;
accedit interdum Singultus, quem paulò pòst se-
quitur inæqualis, frigidus, oleosus Sudor, brevì-
que Mors. Est profectò acutissima Febris, &
intra perpaucos Dies jugulat: robustum quen-
dam Juvenem quarto Die inter tussendum vio-
lenta Nervorum Distentione correptum atque
abreptum novi. — Estne Morbus, quem *Hippo-
crates* πλευρίτιν ἐν ῥῶτῳ, seu πωτιαῖδα † vocat, Inflam-
mationem nempe vel *Diaphragmatis*, vel *Media-*
stinæ

---

* Vid. *Essay on Fevers*, p. 239. † Sic describitur, Lib. 2.
de Morb. Sect. 54. Edit. Linden. Πῦρος ἢ πυρετός ἢ βῆξις ἢ
δυσπνοία λαμβάνει — πόνει μάλιστα τὸ μετὰ φρένον ἢ τοὺς
βουβῶνας — rursum Lib. 3. Sect. 21. τὸν ῥῶτον ὀδυνᾷται ὡς
πληγῆς ἢ εἶναι ἢ ἀναπνεῖ ἄθρόον — Ὀδύναι δὲ ὀξείαι διὰ τῆς
ράχιος ἐς τὸ στῆθος ἢ εἰς τὸν βουβῶνα τείνουσι.

lini — Vox *Paraphrenitis*, qua denotatur inter Recentiores Inflammatio *Diaphragmatis*, nusquam apud *Hippocratem* legitur.

Summum hinc Præsidium est in opportuna Sanguinis Missione, Nitrum mox & Sperma Ceti cum *Camphoræ* paululo opitulantur; porro Oleum *Lini recens*, five *Amygdalinum* cum Elixire *Asthmatico* & *Diacodio*, post Venæ Sectionem admodum juvare videtur, ad relaxanda nimirum Vascula nimis constricta, & ad Dolorem sedandum — Quibus autem *Pleuriticis*, aut *Peripneumonics*, Sputa copiosa, subflava, & modico Sanguine tincta ejiciuntur facilè, in Vado brevi sunt, idque sæpe intra perpaucos Dies — Horum sanè vix aliquis perit — Non ita tamen si cruda, tenuia, spumosa, aut merè sanguinea, aut saniosa, aut atra, extussiuntur: Hi namque Perpetua vexati Tussi parum, aut Nil levantur, tandemque vix undecim elapsis Diebus Morbo succumbunt, vel purulenti fiunt & tabidi Pedum Tumores aquosi, Febricula sub Noctem, Tussicula sicca & Spiritus difficilis, hoc denunciant, quæ profectò jam post Febres pulmonarias, multò sunt frequentiora solito.

Alia igitur atque alia in Morbis, nunc Vulgaribus, tractandis, datur Erroris Ansa; plures enim ab ipso Febrium Initio profusis Sudoribus corripuntur, alii *Diarrhæa* serosa prælonga — crederes hæc forsan Morbi Solutionem — minimè verò; quid quòd, exhausta liquidiore Sanguinis Parte, restant Humores magis crassi, confusi, acres — Fateor me nuperrimè vidisse duas, tresve Febres *Mesentericas* (ut cum *Baglivio* loquar) per Alvi Fluxum judicatas, sed erat sub *Diaphragmate* Tensio, Dolor, Gravitas; perperam verò pro Peri-

Peripneumonicis epidemicis habitæ fuerunt; atque in harum una curanda mirabatur maximè *Chirurgus Pharmacopæus* me Potionem Catharticam imperasse, omissa Venæ Sectione; at id ego satis feliciter.

Summa porrò Opus est Cautela in *Pulmonaria* quadam notha medenda, quæ jam etiam subindè occurrit; ita lento incedit Pede, ita parùm Doloris urget, dum maxima interim adest Oppressio, ut vix de Ægritudine querantur priusquàm de Ægrotis actum est penitus, quos servassent ex facili matura Auxilia, scilicet *Epispastica* frequentia, lenis Alvi Ductio, & *Emetica* blanda, Diluentia insuper idonea, ac Detergentia modica; hæc inter Serum Lactis *Sinapium* primum fortasse obtinet Locum — Adjiciam verò & hoc obiter, quod perrarò Sanguis in hoc Morbo, nisi Cucurbitulis scarificatis, atque ipso Initio, detrahatur commodè.

Nova Luna 9°. MAIO. Plena Luna 23°.

Incipiente Mense perpulchra & valdè calida Tempestas, post autem frigidior, aliqua cadente Pluvia: ab undecimo ad decimum octavum sudum rursus & fervidum Cælum, aspirante Subsolano, maximæ interim Rorationes — inde verò Pluvia frequens ad Finem usque, Africo flante à xxvi. ad xxxi.

					<u>11</u>	<u>11</u>	<u>11</u>		
Pluvia	4.	5.	7.	12.	17.	19.	20.	21.	25. 27.
<u>1</u>	<u>1</u>								
									Dig. Dec.

29. 30. 31. = 1. 760.

Fulgur sine Tonitru 16. 17. Nocte — Fulgur & To-

& Tonitru 19. p. m. Fulgura ac Tonitrua sæva
25. p. m.

8 Altitud. maxim. 5. 29. 9. N VV b N 1. } media 29. $4\frac{25}{29}$
 ——— minim. 31. 29. 0. S VV 2. }
 Dies frigid. 6. 43. S E b E 2. } media 30 $\frac{24}{29}$
 — fervid. 15. 19. N N E 1. }

Variolæ epidemicæ, Morbilli plurimi—Febres aliquæ biliosæ, valdè periculosæ; foedatur interdum Facies etiam in Peripneumonicis — *Dysenteria* frequens, imò & aliquando cruenta, Pleuritides & Peripneumoniæ multæ adhuc, at jam bene instituta Sanguinis Missio, Sputaque subcruenta aut subflava brevè Morbum solvunt. Arthritides sævæ, & pertinaces admodum etiam hac Tempestate — Plures à *Phthisi* pulmonaria pereunt.

Nova Luna 8°. JUNIO. *Plena Luna* 22°.

Per Initia Mensis pluviosa valdè & frigida Tempestas, ab octavo autem ad decimum quintum Apricitas, Cauro spirante aut Aquilone; indè ad Finem usque horrida, squalida, frigida Tempestas, algido Libanoto ferè semper furente, qui *Atmosphæram* fecit crassam valdè & maximè humidam.

	$\frac{9}{1}$	$\frac{11}{2}$	$\frac{11}{3}$	$\frac{11}{4}$	$\frac{11}{5}$			$\frac{11}{16}$	$\frac{11}{18}$	
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	16.	18.	19.
									Dig. Dec.	
	$\frac{11}{20}$	$\frac{11}{21}$		$\frac{9}{24}$						
	20.	21.	24.	25.	26.	27.	28.	30.	3.	070.
Procella	4.	5.	S w	4 ^x .	—	25.	Nocte	S S w	4.	

8 Altitud. maxim. 11. 29. 8. N 1. } media 29. 5.
 ——— minim. 4. 28. 8. S VV 4^x. }

Dies

Dies frigid. 7. 42. S VV b VV 2. }
 — calid. 15. 26. Malacia. } $34\frac{8}{25}$

Morbilli usque valdè frequentes, sed jam multò magis eminentes ac pustulosi sunt quàm ineunte Vere, nihilominùs tamen sævissima Tussis, interdum Peripneumonia vehemens, hos etiam comitatur.

Variolæ quoquè plurimæ, eæ autem benignæ sunt utplurimùm, utcunque exitiales sunt pustulosi *Morbilli* — *Pleuritides* & *Peripneumoniæ* passim; *Dysenteria* aliquæ. *Ophthalmia* & *Lippitudines* jam sunt frequentes admodùm.

Nova Luna 7°. *JULIO*. *Plena Luna* 21°.

Pluvius, algidus & tristis fuit hic Mensis, *Decembrem* potiùs quàm *Julium* adesse crederes; venit plerumque ab Occidente Ventus, vergens ad Austrum, & sæpe nimbosus; Aer interim nebulosus & maximè humidus — omnes Fructus crudi sunt prorsùs & planè fatui — Myriades Limacum perreptant undiquè, vix autem volitat Papilio — Omnium Arborum Frondes Foliaque, Mare Spectantia, nigra sunt & veluti combusta.

Pluvia $\frac{III}{I}$. 2. $\frac{III}{5}$. 6. 9. $\frac{II}{10}$. 14. — 16. $\frac{II}{18}$. 19.
 $\frac{II}{20}$. $\frac{I}{21}$. 22. 23. — $\frac{I}{24}$. 25. $\frac{I}{26}$. 28. 29. 30.

Dig. Dec.

= 3. 604.

Fulgur & Tonitru 5. p. m. plurima Fulgura 18. Nocte, levis Procella 18. Nocte SS E 4^r. Dies æstuofo 15. 16. 17. 18.

Altitud. maxim. 8. 29. 9. VV 1. }
 — minim. 19. 29. 2. S VV 3. } media 29. $5\frac{12}{9}$
 Dies

Dies frigid. 24. 38. VV b S 3. } media 31 ¹⁸/₂₈
 — fervid. 17. 18. S 1.

Variolæ Modò valdè *epidemicæ*, magisque etiam funestæ; utpotè sæpe confluentes, sessiles & atræ, sæpe crudæ, aquosæ, diffuentes; dira interdum excitant in Faucibus Ulcera, & enormem Salivæ acris Fluxum.—Morbilli adhuc grassantur.

Ophthalmiæ perplurimæ cum *Epiphora* maxima atque acerrima, Dolor Dentium porrò plurimos torquet: in utrisque crebra *Catharsis* juvat magis quàm Missio Sanguinis—Gravis in Pulmones Distillatio plures infestat, unde haud pauci in *Phthisin* pulmonariam incidunt.—Multi *Rheumatismi* & *Pleuritides* incipiente Mense, necnon *Peripneumoniæ* aliquando cum *Petechiis*.

Non solùm *Variolæ*, sed & omnes penè Morbi, jam peioris sunt Indolis quàm regnante Vere—An ab algida udaeque Tempestate Cutis Meatus occludente, ac perspirantes Humores reprimente; unde serosa genita est Colluvies, eoque forsan acrior, quò magis Bilem Sanguinemque adusserat Fervor Solis immodicus durante *Mai*o; qui porrò è Terra immensam Vaporum Copiam excitavit, quam & *Junio* & *Julio* Mense, sub Forma Pluviæ, ruentem vidimus?

Terribilis jam sævit *Scorbutus* inter Nautas, præcipuè quos secum reduxit *Martin*, Classis occidentalis Præfectus; excruciantur perplurimi Ulceribus fœdis, lividis, fordidis ac valdè fungosis: mirum est profectò, & insolitum, quàm brevi Tempore spongiosa Caro, Fungi ad instar, his Ulceribus succrescit, etsi paulò ante Scalpello derasa, eaque interdum ad Magnitudinem enormem.—Non solùm miseris his, at verè uti-

libus

libus Hominibus, per se infensa est maximè *Scorbutica* Lues, sed & illos etiam omni penè Morbo, qui ab Humorum Corruptione pender, obnoxios admodum reddit; Febribus nempe putridis, malignis, *petechialibus*, pessimo *Variolarum* Generi, *Dysenteriae* cruentæ, *Hæmorrhagiis*, &c. — multò magis adeò bonis his fuit Exitio quàm bellicum Fulmen.

Nova Luna 5°. *AUGUSTO*. *Plena Luna* 19°.

Favente tandem ter optimo Numine effulget Apricitas, exoptata diu; læta hinc Messis, optimæ Segetes. Ventus per Initia Septentrionalis, post undecimum deflexit ad Occidentem, ac à vicesimo tertio spiravit rursus ab Arcto ad Finem usque ferè: intervenit sæpe Malacia, Libs rarò, Aer verò frequenter nebulosus & humidus: maximæ sæpissimè Rorationes.

Pluvia 8. 14. 15. 16. 18. 24. 25. 26. 30.
Dig. Dec.
31. = 0. 846.

Fulgur & Tonitru 24. primo Mane.

Altitud. maxim. 28. 30. 0. N N E 1. } media 29. 7 $\frac{1}{2}$
minim. 16. 29. 1. S V V 3x. }
Dies frigid. 27. 36. N 1. }
— calid. 3. 24. N 1. } media 30 $\frac{13}{30}$

Variolæ adhuc *epidemicæ*, quædam parvæ, atræ, malignæ, jam sæpe cum enormi Alvi Fluxu subastro. *Ophthalmiæ* & Dentium Dolores acerbi usque frequentes. Perpauci aliter Morbi.

Lætè jam tandem canunt *Cicadæ*, reviviscunt demùm *Papiliones*. *Nuces avellanæ* copiosissimæ.

Nova Luna 4°. *SEPTEMBRI.* *Plena Luna* 18°.

Atmosphæra fuit admodum humida; imò & interdum algida hoc Mense; Libs sæpe Initio, sæpe Corus, medio Mense Aquilo, qui paulò ficciorem & rigidiorẽ fecit Aerem, adeò ut xiv. & xxi. gelaret.

	^{II} 2.	^{II} 4.	^{II} 5.	7.	^I 9.	10.	^I 12.	15.	16.	18.	
Pluvia											Dig. Dec.
19.	22.	— 23.	24.	^{III} 26.	^I 27.	^{III} 29.	30.	— 3.	178.		
Procella	5.	p.	m.	S	w	4 ^r .	— 29.	p.	m.	S	w
S	4.										

8	Altitud. maxim.	14.	30.	i.	N	b	E	i.	} media 29. 6 ⁶ / ₃₀
	minim.	29.	29.	o.	S	VV	b	S	
	Dies frigid.	21.	54.	N	b	E	2.	} media 39 ²⁸ / ₃₀	
	— tepid.	9.	33.	VV	2.				

Variolæ usque grassantur: *Ophthalmiæ* frequentes, ut plurimum humida. — Tumores Fau-
cium, Capitis, Colli cum sævo Dentium Dolo-
re innumeros vexant; Destillationes ac Tussis
plurimæ — Febres miliares compositæ, (nempe
ubi cum Papulis subalbidis commisceantur Pu-
stulæ rubræ) crebræ sunt valdè apud *Totness*, &
in australi *Devonia*.

Nova Luna 3°. *OCTOBRI.* *Plena Luna* 18°.

Frigidus insequitur *October* oriens nimirum
Boreas Die quarto, ad vicesimum tertium usque
duravit, si decimum nonum excipias; siccus hinc
Aer, at frigidus ut plurimum, imò interdum Ge-
lu haud leve; sub Finem prævalebat Vulturnus.
Pluvia

1746)

De Morbis Epidemicis:

163

Pluvia $\frac{1}{1}$ 1. $\frac{1}{2}$ 2. $\frac{11}{19}$ 19. $\frac{111}{21}$ 21. $\frac{11}{23}$ 23. $\frac{11}{24}$ 24. $\frac{1}{25}$ 25. $\frac{1}{26}$ 26. 28.

Dig. Dec.

Nix & Grando 22. = 2. 238.

Procella 1. p. m. S w 4. — 23. ab Hora 11. a. m. ad 4. p. m. S w 4. etsi Mane acre Gelu Ventusque N E 1. — 26. a. m. S w 4. Circius vehemens 25. p. m. Fulgura 23. Nocte. AB. 7. N N E 1.

Altitud. maxim. 6. 30. 4. N E 1. } media 29. $8\frac{10}{28}$
 ——— minim. 24. 28. 8. S S V V 3. }

Dies frigid. 23. 64. N E 1. } media $51\frac{12}{28}$
 — tepid. 1. 42. S V V 4x. }

Variolæ adhuc *epidemicæ*, sed paulò mitiores; Plures etiamnum *Ophthalmia* vexantur; per multi acutissimo Dolore Dentium atque Aurium, cum Faucium ac Glandularum Colli Tumore: Tusse vehementissimæ passim, imò haud pauci jam Morbis peripneumonici & rheumaticis laborant.

Nova Luna 2°. NOVEMBRI. *Plena Luna* 17°.

Ab ipso Mensis Initio ad xviii. aut Boreas flavit, aut Eurus, isque sæpe perfrigidus, Cælum fuit intereà frequenter caliginosum, decedente subindè Pluvia; post xix. interdum turbidus Austro, Septentrio interdum.

Pluvia $\frac{1}{1}$ 1. $\frac{1}{2}$ 2. $\frac{11}{8}$ 8. $\frac{111}{10}$ 10. $\frac{11}{11}$ 11. $\frac{11}{12}$ 12. $\frac{1}{13}$ 13. 14. $\frac{1}{18}$ 18.

$\frac{11}{20}$ 20. $\frac{111}{21}$ 21. 23. 24. $\frac{11}{25}$ 25. 26. $\frac{1}{27}$ 27. 29. $\frac{1}{30}$ 30. Nix &

Dig. Dec.

Grando 19. 22. = 3. 306.

M 2

Pro

Procella 20. Nocte S 4. — 21. Mane S 4^r. — 22.
 Vesperi N W 4.
 ——— 30 p. m. S S E 4. Nebula densissima
 8. Malacia.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 2. E N E 2^x. } media 29. $5\frac{26}{28}$
 ——— minim. 21. 28. 6. S S V V 3^x. }
 Dies frigid. 7. 68. E N E 2^x. } media 58 $\frac{4}{28}$
 — tepid. 21. 50. }

Variolæ nunc sunt Moris plerumque benigni ;
Tusses convulsivæ sævissimæ inter Pueros undi-
 què, plurimæ admodum & vehementes etiam
 inter Adultos cum Tumore Capitis, Colli, Fau-
 cium, sæpe & cum acerbo Dentium Dolore .
Ophthalmiæ passim, necnon Anginæ mucosæ :
 Multi *Rheumatismo* pertinace atque *Arthritide*
 laborant.

Gignit plerumque gelidum humidumque Au-
 tumni Cælum Colluviem serosam, quæ nunc ad
 Caput Pectusque ruit, nuuc ad Artus, frequenter
 ad Intestina defluit, unde *Catarrhi*, *Tusses*, *Rheu-
 matismi*, *Arthritis*, *Diarrhœa*, *Dysenteria* tunc
 Temporis ita sunt communes — Quòd si *Æstas*
 fuerit calidior solito, subitoque excipitur Frigore,
 gravissima sæpe Mala incautis accidunt.

Nova Luna 1°. — DECEMBRI. *Nova Luna* 31°.
Plena 16°.

Pluit, quod solet, frequenter hoc Mense, Aer
 verò fuit crassissimus ac humidus maximè : Libs
 ferè perpetuus ad vicesimum secundum, postea
 Vulturnus, aut Boreas frigidissimus ad Finem
 usque. *Densitas Atmosphæræ Barometrum* susti-
 nuit ad altam satis *Stationem*.

$\frac{1}{1}$ $\frac{11}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{11}{4}$ $\frac{1}{5}$
 Pluvia 1. 2. 3. — 5. 7. — 9. 11. 12. 13. 14.
 $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{11}{26}$ $\frac{1}{27}$ — 2. 780.
 Dig. Dec.
 Gravis Procella 12. Vesperi S w b w 4^r. AB.
 28. H. 7. p. m. E N E 2.
 Altitud. maxim. 22. 30. 3. N N VV 1. } media 29. $7\frac{25}{38}$
 ——— minim. 12. 29. 0. }
 Dies frigidiss. 31. 76. N E b E 2. } media $56\frac{13}{31}$
 — tepid. 5. 50. S VV 2. }

Peripneumonix passim, Ophthalmix plurimæ;
 Tusses undiquè, exque sævissimæ, quibus tamen
 vexantur maximè Pueri, quos non rarò Disten-
 tio etiam Nervorum corripit. Arthritis pertinax
 ac Rheumatismus multos cruciant.

Variolæ adhuc sæviunt plurimùm, multòque
 magis jam funestæ sunt, confluentes quippe, eru-
 dæ, luridæ, aquosæ; quædam diffluunt valdè ac
 nigrescunt. — Per Salivæ Ductus & Alvi quærit
 plerumque Natura Morbi Exitum — Urina copio-
 sa hypostatica nunquam non juvat — Lenia aded
 Eccoprotica cum Diureticis semper ferè exhibeo
 declinante Febre: Morbo autem increcente, seu
 potiùs ad Statum procedente, quæ Concoctio-
 nem Humorù promovent; qualia sunt Lap.
 Contrayerv. Myrrh. Mosch. Mithridat. Theriac. An-
 dromach. &c. — Nec verum tacere debeo exi-
 mias Ficuum & Cicerum Dotes ad Variolas matu-
 randas, quas tanti fecerunt Arabes; apud quos
 sanè prima Variolarum Historia — Imò & ipsa
 Potione Coffee hunc ad Finem utor sæpissimè
 feliciter.

Totius Pluviae Quantitas, Anno MDCCXLVI.
Dig. Dec.
fuit = 31.990.

Plena Luna 15°. JANUARIO. Nova Luna 29°.

Incipiente Anno asperrimum Gelu Ventusque borealis, post Diem quintum Vulturus Pluviaque aliqua, mox Libs perpetuus, atque tristis ac uda Tempestas: Aer maximè humidus, Sol ferè nullus, Pluviae plùs satìs.

Pluvia	5.	6.	8.	9.	10.	11.	13.	14.	15.	16.
18.	19.	20.	—	21.	22.	23.	25.	26.	27.	28.
30.										

Dig. Dec.

31. Nix 5. Grando 20. = 4. 616.

Procella 15. Nocte S 4. Levis AB. 2. H. 10.
p. m. E N E 2.

8	Altitud. maxim.	1.	30.	2.	E N E	3x.	} media 29. 4.
	minim.	16.	28.	8.	S S V V	3x.	
	Dies frigidissim.	1.	78.				} media 57.
	tepid.	30.	50.	S b E	3.		

Multi *Variolis*, plures Febre *catarrhali* laborant; Tussis innumeræ, sæpe vehementes; *Rheumatismi* valdè frequentes, necnon Dentium sævi Dolores cum Tumore Capitis, Colli, Fauciumque. — Tussis *convulsiva* pessima inter Pueros grassatur pluresque strangulat; Sanguinem persæpè expuunt, & haud levis interdum accedit Febris: His Sanguinem mittere necesse est prorsùs, imò aliquando bis, terve, etiam bimulis trimulifve; accurata dein instituenda est *Dieta*, blanda porrò Ventriculi & Intestinorum Purgatio; quibus peractis

actis Corticis Peruviani Decoctum cum Tussilagine & Balsamo Tolutano, uno alterove appposito Vesicatorio, Morbum fugat; sed commodum est omninò Respirationem expedire & Anacatharsin Solutione Gum. Ammoniac. in Expressione Miliped. ex Aq. Hyssopi. Atqui profectò haud pauci exindè in *Rachitidem* incidunt — Scabies per multos inter Popellum atque Nautas infestat.

Plena Luna 14°. FEBRUARIO. Nova Luna 28°.

Per Initia Mensis perflavit Notus, intercurrente subinde Coro; Pluvia autem quotidie ad decimum quintum usque, Aerque humidissimus: tunc Boreas ficcus & gelidus valdè, sub Finem Vulturnus velox, ac pluviosus.

Pluvia	$\frac{11}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{11}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{11}$
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	$\frac{1}{13}$	$\frac{11}{14}$	$\frac{1}{15}$	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{26}$	$\frac{1}{27}$	$\frac{11}{28}$	Nix	$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{17}$	

Dig. Dec.

= 2.888.

Procella 5. p. m. w S. w 4. — 8. a. m. S S w 4. — 13. Nocte S w 4^r.

Altitud. maxim.	23.	30.	2.	E N E 1x.	} media 19. 6.
minim.	14.	29.	0.	S V V 3.	
Dies frigid.	18.	73.	E N E 2.	} media 58 $\frac{8}{28}$	
— tepid.	4.	50.	S V V b V V 2x.		

Variolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ putridæ, nervosæ, lentæ: Gravissimi passim Asthmatis Paroxysmi, Tussis admodum sævit. Pleuritide plures aut Pleuroperipneumonia corripuntur, plurimi Rheumatismo cruciante: Scabies est per frequens undique.

Colica quædam biliosa jam plurimos torquet; acerbissimus Stomachi Dolor, ac perpetuæ Vomitiones urgent, nunc Alvus est citissima, nunc astricta maximè; ne vel *Catharticis* fortissimis cedens priusquam Missione Sanguinis, Fotuque emolliente, solvitur nimia Intestinorum Strictura: — hæret sæpissimè in ima Parte dextri Hypochondrii acutissimus Dolor & pertinax admodum, cujus Causa plerumque est à Stercoribus induratis ad Finem *Ilei* atque *Coli* Principium compactis — vix utiquè lenitur nisi laxante Fomento, & *Clysmate* frequente, quæ Fæces emolliunt: cave verò ne Fomenta sint calida nimium.

Plena Luna 15°. MARTIO. *Nova Luna* 29°.

Venit ab Oriente Ventus ab ipso Martii Initio ad Diem vigesimum tertium ferè, ad Septentrionem autem vergens plerumque: siccam hoc fecit *Atmospheram* & frigidam, imò & pulcherrimam sæpe, Libs post, ad Finem Aquilo.

Pluvia 1. $\frac{1}{2}$ 9. 10. $\frac{11}{16}$ 19. $\frac{1}{2}$ 23. 24. $\frac{1}{2}$ 25. $\frac{11}{16}$ 26. 27.
Dig. Dec.

Nix 8. 9. Grando 10. 20. = 1. 700.

Procella 26. Noctu S w 4^x. AB. 22. H. 9.
p. m. N b E 1.

à 12°. ad 18. ad Solis occasum Nubes pulcherrimæ puniceæ quotidie.

Altitud. maxim. 14. 30. 4. E N E 1. } media 29. $7\frac{8}{25}$
— minim. 10. 28. 9. N b E 1x. }
Dies frigid. 8. 66. N N E 1x. } media $58\frac{10}{28}$
— tepid. 30. 46. N 1. }

Variolæ passim ; *foeda Scabies* est undiquè : *Asthma grave* multos vehementer premit, *Tussis* sævissima plures.

Haud pauci *Apoplexia* * ; vel *Hemiplegia*, correpti occidunt—Hoc sæpe, notante *Cole de Apoplexia*, post diu durans *Frigus* accidit, cui suffragatur *Experientia* : An à densato nimium *Sanguine* ? an ab imminuta *Perspiratione*, retentis crassioribus ? an à magno *Atmosphæræ* Pondere totum *Corporis Habitum* validè premente, unde plus satis *Sanguinis* ad *Cerebrum* ruit, *Calvaria* sustinente *Aeris Pressuram* ? Tali *Tempestate* utiquè cavendum est *Hominibus*, *Capite* largo, *Corpore* quadrato, *Collo* breviorè : parcè vivendum est, leniter purgandum : venienti occurrite *Morbo*.

Pleuritides & *Peripneumoniæ* admodum vulgares ; *Sanguis* jam ferè semper densus est valdè, ac tenace obductus *Glutine* ; *Tussis* effera, *Sputa* tamen libera satis & plerumque modico *Sanguine* tincta : ubi verò parum aut nihil exantlatur, pessimum ; nec melius multò si parva, rotunda, vel spumosa tantum. Quæ ex *Ficu*, *Melle*, *Oleo*, *Nitro*, *Spermate Ceti* experior perquam commoda, *Potionem* porrò emollientem, liberalem, qualem præbet *Decoctum pectorale* dictum, aut *Serum Lactis Herba Taraxaco* imbutum, cui inest dissolvendi *Lentorem Sanguinis* *Vis* maxima ; præsertim si incoquitur simul *Radicis Grami-*

---

* *Ramazzini* *Apoplexias* recenset inter *Morbos grassantes* per valdè frigidam & siccam *Atmosphæram*. Vid. *Constitut. Epidem.* 169. Sect. 3,

Plena Luna 11°. JUNIO. Nova Luna 26°.

Humilis fuit *Barometri* Statio toto *Junio*, Pluvia multa, Aer humidus, Ventus prorsus inconstans, austrinus tamen prævaluit; interfuit *Be-reas* à xvii. ad xxii.

	^b			ⁱⁱⁱⁱ	^l				ⁱⁱⁱⁱ
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	9.	11.	14.
									16.
									24.
									Dig. Dec.
	^l	^l	ⁱⁱ				^l		
25.	26	27.	28.	29.	Grando	9.	= 3.	372.	
					Fulgur & Tonitru	è longinquo	11.	Noctu.	

8	Altitud. maxim.	21.	29.	9.	NN	E	1x.	} media 29. 4 ²⁸ / ₃₀
	minim.	25.	29.	1.	S	VV	b VV 2.	
	Dies frigid.	1.	42.	N	1.			} media 32 ²⁸ / ₃₀
	— calid.	12.	24.	S	1.			

Febris pulmonaria jam non ita frequens est; Tussi autem & Rheumatismo plures vexantur; pluviosa hæc & infausta Tempestas nocet plurimum Tabidis.

Febris putrida lenta * huc usque multum sævit, atque haud paucis funesta est — Dolet Initio Sinciput, Occiput, Dorsum, mox Præcordia; adestque foedus & amarus in Ore Sapor, Nausea, Vomitus, Lingua valdè squallida, tandemque nigra est prorsus, accedit porrò sæpe Singultus; Statu Morbi, Die sexno, vel septimo putà, ferè semper delirant, paulòque post interdum venenosi succumbunt: rarò absunt Tremores & Tendinum Subfultus — Urina nunc crassa, parca, rubra,

* Rectius hanc Febrem dixerim biliosam, seu mesentericam, nam etsi diu admodum plerumque trahit Ægrota-ntes, Bilis acris & abundantis valdè prodit Indicia.

bra, vel subnigra est, nunc cruda valdè & aquosa: sæpe flavescit Cutis, læpius Oculi Album — tumet admodum aliquando & indurescit Abdomen, hoc in casu, five Arte, five Sponte fluit Alvus Ægrotantibus Levamento est; biliosa namque multa & interdum atra prorsus deiciuntur — hoc verò his præcipuè accessit, quibus per Initia nullum exhibitum fuit *Emeticum*, quod certissimè hæc Febris desiderat — quid quòd post Vomitus plerumque erumpit Sudor largus, æqualis, ingens cum Pustulis Prurigo, recedente ut plurimum Morbo; idque maximè si liberè descendit Venter, paulòque post turbida, multa, fulva, subsidens Urina. Profectò hanc Febrem abigit interdum Sudor, interdum Alvi Fluxus: utrum poscit, his Notis utor; si Pruritus urget & in Cute quasi Morsus, potissimum si Papulæ apparent, moderatis *Diaphoreticis* pugno; si Ructus, si Flatus, si Abdominis Tumor, leni *Cathartico*. — *Pulv. Contrayerv. C. Julep. Camphorat. cum Aceto, Theriacæ Andromach. pauxillum ad Sudores eliciendos conferunt; ad Alvum movendam Rhabarbar. Mann. Sal. Mirab. Glauber. Crem. Tart.* — Omnia ex *Aloe* nocent — intereà verò five per Alvum, five per Cutim, moveo, multam diluentem demulcentem Potionem præcipio, cui admisceo insuper ad Urinam ciendam aliquid, *Sp. Nitri* dulc. scilicet, *Sal. succin. Nitrum*, &c. — vix sanè certius Signum Salutis occurrit quàm plurima, lutea, *hypostatica* Urina, Die nempe undecimo, aut decimo quarto.

Plena Luna 10°. *JULIO*. *Nova Luna* 26°.

Die *Julii* quinto cessere *Pluvia*, multòque lætior successit *Tempestas*, & *Sol* fervidus valdè, flante *Coro* primùm, dein *Euro*, mox *Borea* intercurrente, etiam subindè *Malacia*: Sub *Finem* *Ventus* aquilonius dominabat.

Pluvia 1. 2. 3. 5. 16. 28. 29. = 1. 142. Dig. Dec.

Altitud. maxim. 21. 29. 9. E N E 2x. } media 29. 6 $\frac{22}{31}$
 ——— minim. 3. 29. 2. S VV 3.
Dies frigid. 4. 34. VV N VV 2x. } media 24.
 — fervidiss. 18. 13. E N E 1.

Febres aliquæ putridæ lentæque adhuc: quædam *Peripneumoniæ*, præcipue nothæ; *Rheumatismi* passim, & *Ophthalmiæ* humidæ plurimæ — Ex quo autem pulchra calidaque *Tempestas* eluxit, paucissimi ut solet, apparent *Morbi* hoc *Anni Tempore*, modò nempè *Cælum* sit apertum*.

Plena Luna 9°. *AUGUSTO*. *Nova Luna* 24°.

Parùm elata fuit *Barometri* *Statio* hoc *Mense*; *Atmosphæra* autem persicca & fervida maximè; afflavit *Eurus* sæpissimè, *Boreas* frequenter, *Corus* sæpe, *Libs* rarissimè.

Pluvia 2. 3. 15. 16. 17. 25. 28. = 0. 564. Dig. Dec.
 Maximæ *Rorationes* creberrimè: *Fulgur* & *Tonitru* è longinquo 25.

Inf-

* *Hippocr.* *Aphorism.* 15. *Sect.* 3.

Infinitæ Muscæ, Vespæ, & Papiliones omni-
geni, Erucarum Vis immensa, Cicadæ undiquè
lætissimè garriunt, Omnes Rivuli & omnes ferè
Putei arescunt ob Æstum enormem.

8 Altitud. maxim. 30. 29. 9. N N E 1. } media 29. 6.
 ——— minim. 15. 29. 2. VV b S 2. }
 Dies frigid. 16. 30. N VV 2. }
 — fervidiss. 23. 12. N N E 1. } media 21 $\frac{15}{31}$

Pauci jam Morbi, plures attamen *Diarrhœ*
corripiuntur, imò & sæpe valdè profusa: per-
plurimos *Ophthalmia* aut Lippitudo vexat. Ex
Ore aliqui, quidam ex Naribus, plures ab *Hæ-*
morrhoidalibus Venis fundunt Sanguinem: Mu-
lieres largissimè Menstrua profundunt: totum
hoc à rarefacto admodum Sanguine.

Plena Luna 7°. SEPTEMBRI. Nova Luna 23°.

Per hunc Mensem Ventus fuit plerumque ab
Occidente, nunc ad Austrum, nunc ad Septen-
trionem tendens; Aquilo etiam aliquando inter-
venit: Aer sæpe siccus & tenuis, sæpe autem ne-
bulosus; Initio quidem calidus.

Pluvia $\frac{11}{5}$ $\frac{2}{6}$ 7. 10. 12. $\frac{1}{14}$ $\frac{111}{15}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{17}$ 20.
 Dig. Dec.
 $\frac{11}{21}$ $\frac{11}{25}$ $\frac{11}{27}$ 28. 30. = 2. 5 16.

Immensæ sæpe Rorationes, imò interdum
Pruinæ.

8 Altitud. maxim. 24. 30. 1. N b E 1. } media 29. 5 $\frac{6}{18}$
 ——— minim. 16. 29. 0. VV 1x. }
 Dies frigid. 19. 46. N N VV 1x. }
 — calid. 4. 24. Malacia. } media 38 $\frac{2}{18}$

Febris putrida lenta passim ; cui jam accedit frequenter Icterus , & magnus Virium Langor , interdum Tumor Abdominis atque Pedum . Alvus torminosa perplurimos ubiquè infestat , Cholera sævissima multos , plures autem *Dysenteria* mucosa ac biliosa , imò & aliquando cruenta , Febre haud rarò comitante ; sub Finem crebrò erumpunt Pustulæ mordentes per universum ferè Corpus. — Adeò penè in omnibus dominari videtur acris & biliosa Colluvies , quæ plerumque per Alvum felicissimè dejicitur : perpaucis nunc profectò Alvi Fluxus Exitio est , quam sæpe diu admodùm durat , modò diluitur probè & temperatur Acrimonia , atque blandè dein expurgatur Saburra Intestinorum . Atqui alibi , præcipuè apud *Bristolienfes* & *Bathonienfes* multò magis fuit funesta *Dysenteria*.

Post fervidam Æstatem constanter ferè sequuntur Cholerae , *Dysenteriae* , Alvi Fluxus ; perdurante enim longo ac intenso Solis Ardore torretur Sanguis , exaltatur Bilis* , magis acres fiunt indies Animalium Sales (ipsum Viperæ Virus longè longèque magis veneficum est per Calores æstivos , quàm dum omnia torpent Hyeme frigida .) Quandoquidem verò huic succedit frigidus humidusque Autumnus , constipata Cûte , ad interiora ruunt acres Humores , multos ideò gignit atque varios Morbos , quos inter suprà descriptos — cave igitur ne præposterè sistas eorum Exitum per Vias Cuti vicarias ; maximus nempe Consensus Cutim inter & Intestina datur certissimè .

Mon-

---

* Ideò *Hippocrat.* τὸ Θέρος χολοποιὸν vocat , Lib. de Humorib. Sect. 8. Edit. *Liden.*

Monstrat aliquatenus ideò, quod dixi supra;
 Viam, qua in Morbis autumnalibus curandis
 incedendum est: vernæ quippe Febres plus San-
 guinis Missionem poscunt, autumnales verò ma-
 gis leni Catharsi levantur — Magnus profectò æ
 diuturnus Æstatis Calor non tantum Vim Fibra-
 rum enervat, sed & Sanguinis Compagem laxat
 nimis, Sales autem reddit acriores atque Olea
 animalia rancida; Verbo, Vasa facit debilia, Hu-
 mores acres, Bilem abundantem & corruptam —
 adeòque magnus Medicinæ Parens dixit τοῦ δὲ
 Θέρεος — ἡ χολὴ αἰρεται ἐν τῷ Σώματι, subjungit ἡ δὲ
 χολὴ τὴν Θερμὴν κατέχει τὸ Σῶμα καὶ τὸ Φθινόπωρον, &
 paulò infra, ἡ δὲ μέλαινα χολὴ τοῦ φθινοπώρου πλείστη
 τῆ καὶ ἰσχυροτάτη ἐστίν. Lib. de Natur. Homin. Sect.
 14. Edit. Lindenii. Ubi verò acris & biliosa Col-
 luvies exundat, aut per Vomitum, aut per Al-
 vum, rectissimè expurganda est; nam hujus præ-
 cipua Sedes est in primis Viis, Visceribus Abdo-
 minis, ac Vasis *meseraicis*. Fateor equidem quòd &
 rota Sanguinis Massa hac quoquè scaret sæpissimè,
 sed ne sic quidem indicatur Venæ Sectio, quæ ni-
 miam Sanguinis Quantitatem utiquè minuere po-
 test, Acrimoniam ejus corrigere non potest:
 Quod cum ita sit, detrahendo cum Sanguine Vi-
 res, non Acrimoniam, officit. Ideòque *Hippo-
 crates* * Veteresque Medici, ubi Bilis abundat,
 Acrimonia scilicet biliosa, Sanguinis Missionem
 prohibent: nec video Ego utiquè cui Bono, hoc
 in Casu mittitur, nisi adsit *Plethora* aut Inflam-
 matio vehemens: turpissimos sanè Errores at-
 que immedicabiles hac in Re vidi; imò & plus
 Vice simplice perdoctui.

* N

Plena

* Lib. de Humoribus, ad Finem.

Plena Luna 7°. OCTOBRI. Nova Luna 22°.

Altam tenuit Stationem Barometer toto fere Octobri, flante sæpissimè Borea, vel Coro; Libs. tamen interdum, nonnunquam Euro-notus spiravit; Atmosphæra fuit multò humidior, at plerumque satis tepida.

Pluvia 1.—3. ¹¹4. 10. 14. 16. 26. ¹¹27. 28.
 " Dig. Dec.
 29. 31. = 1.596.

Levis Procella 4. S w 4^r. — 31. p. m. S. w. 4^r.
 Maximæ Pruinæ medio Mense.

Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1. } media 29. 9¹⁹/₃₀
 ——— minim. 29. 29. 5. S V V b V V 3. }
 Dies frigid. 20. 54. E N E 1. } media 46⁴/₃₀
 — tepid. 16. 38. V V S V V 1. }

Rheumatismus passim; Febres putridæ frequentes, quibus haud rarò, sub Finem, accedit Icterus—Coryzæ atque Dentium Dolores multos vexant, Tussis sævæ plures—Alvi Fluxus creber adhuc, Dysenteria tamen rarior—Variolæ jam de repente factæ sunt epidemicæ, eæque quidem malè moratæ & sæpe lethales; quippè quæ parvæ & nigrae, aut crudo prorsus diffuentes Ichore ad Finem usque; sæpe cum ipsis Variolis erumpunt Petechiæ, quod pessimum: Interdum Cutis sub Vesiculis aquosis Necrosi afficitur.

Plena Luna 6°. NOVEMBRI. Nova Luna 21°.

Densa fuit admodum ac humida Atmosphæra hoc Mense, quæ Mercurium baroscopicum in alto susti-

sustinuit Loco, etsi multò rarior erat ab Oriente Ventus quam Octobri elapso: Corus quidem aderat sæpe, sed & Libs haud rarò — Ad ipsum Finem, gravis ab Austro Procella Barometrum turbat maximè.

Pluvia $\overset{1}{1}$. $\overset{1}{9}$. = $\overset{1}{11}$. $\overset{1}{15}$. $\overset{11}{16}$. $\overset{1}{17}$. $\overset{1}{18}$. $\overset{1}{20}$. $\overset{1}{22}$.
Dig. Dec.

23. 24. 27. $\overset{111}{29}$. $\overset{1}{30}$. Grando 16. = 2. 078.

Procella 16. Nocte — 20. p. m. S w 4. — 29. p. m. S S w 4^r.

Magna AB. 21. H. 9. p. m. N w 1^r.

Altitud. maxim.	4.	30.	3.	N 1.	} media 29. 9.
minim.	30.	28.	6.	S V V 3.	
Dies frigid.	25.	62.	N b E 1.	} media 50 $\frac{6}{28}$	
— tepid.	10.	42.	S V V b V V 2 ^r .		

Variolæ adhuc *epidemicæ*, sed jam majore ex Parte paulò mitiores, sæpissimè tamen Fluxus Salivæ prælargus profluit, etiam in Distinctis.

Diarrhœa serosa plures adhuc exercet — *Catarrhi* & *Rheumatismi* plurimi, necnon Tusles acerbæ — Morbi Pulmonum acuti haud pauci.

Plena Luna 50. DECEMBRI. Nova Luna 20.

En tandem corruunt Vapores, per *Atmosphæram* congesti diu, delabente plurimùm *Baroscopio*: per Initia Mensis Vultur nus perflavit, dein Libs furens, intercurrente subindè Cauro. — Duravit pluviosa hæc & misera Tempestas ad xxi. usque; tunc venit ab Oriente Ventus, qui ad Septentrionem vergens rigidam valdè Brumam intulit, & *Barometrum* erexit maximè.

$\frac{iii}{1.}$ $\frac{ii}{3.}$ $\frac{i}{4.}$ $\frac{iii}{5.}$ $\frac{ii}{7.}$ $\frac{i}{8.}$ $\frac{iii}{9.}$ $\frac{ii}{10.}$ $\frac{i}{11.}$ $\frac{iii}{12.}$ $\frac{ii}{13.}$
 Pluvia 1. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
 Dig. Dec.
 $\frac{i}{14.}$ $\frac{i}{15.}$ $\frac{iii}{17.}$ $\frac{i}{18.}$ $\frac{i}{19.}$ 20. 24. Nix 2. = 6. 566.

Maxima Diluvia medio Mense. *Atmosfera*
 fuit densissima & longè humidissima ante xxiv.
Crassissimæ & valdè foetidæ Nebulæ à xx. ad xxii.

Procella 2. E S E 4^x. — 9. Nocte S w 4. — 10. S
 w 4. — 11. Vesperi & Nocte S w 4^x. — 14. w S
 w 4. Amplissimus Halo circa Lunam 3. Maxi-
 ma lucida, ignea, punicea AB. 6. H. 8. N
 E 1^x.

Altitud. maxim. 31. 30. 5. N E 2^x. } media 29. 4²/₃.
 ——— minim. 11. 28. 4. S V V 4^x. }
 Dies frigid. 31. 73. N E 2^x. } media 56²/₃.
 — tepid. 5. 46. Malacia. }

Variolæ jam sunt magis benignæ, licèt adhuc
epidemicæ; atquæ etiam in *Distinctis* profusus est
 admodum *Salivæ Cursus*: porrò frequenter etiam
Maculæ quædam rubræ sed *Coloris* vividi,
 erumpentibus *Variolis* intersunt, quæ brevi ple-
 rumque vanescunt.

Pleuritides & *Peripneumoniæ* haud raræ, sæpe
 nothæ; *Tusses* & *Catarrhi* plurimi: *Alvi Fluxus*
 usque creberrimus — Vides sanè, in omnibus ferè
 Morbis, Colluviem serosam adhuc dominantem.

Dig. Dec.
 Tota Pluvia Anno MDCCXLVII. = 32. 246.

Plena Luna 4°. JANUARIO. Nova Luna 19°.

Præalta fuit hoc Mense *Barometri* Statio, Ven-
 tus utplurimum ab Oriente, multum per Initia
 flectens ad *Septentrionem*; à xix. autem plerum-
 que

que ad Austrum, Aer sæpe crassus erat, interdum nebulosus, semper frigidus. — Gelu valdè rigidum ineunte Anno.

Pluvia ¹5. ¹¹8. ¹9. 11. 14. 15. 17. 21. 23.

Dig. Dec.

¹26. ¹¹27. ¹28. ¹30. Nix 7. = 1. 718.

Levis AB. 22. H. 9. p. m. N N W 1. Procella 27. Nocte S E b S 4^r.

Nebula densissima, ac foetida admodum, diu durans 31.

Altitud. maxim. 1. 30. 5. E N E 2. } media 29. 9²/₃
 ——— minim. 28. 29. 3. S E b S 3^r. }
 Dies frigid. 2. 74. E N E 2. } media 62.
 — tepid. 30. 53. S S E 2. }

Ut solet ferè semper, sic quoque nunc, Tusces movet Boreas & Laterum Dolores; * idque sane jam vehementer, Pleuritides nempe, Peripneumonix atque Tusces gravissimæ, modò sunt valdè frequentes: multos porrò premit Asthma sævissimum & contumax; parcè nimis plerumque in his Morbis expuitur, quanquam Distillationes profusæ, Coryzæ †, Anginæ mucosæ, Raucedines atque Faucium Tumores perplurimos vexant; crasso nimirum ac perfrigido Aere Cutis Meatus occludente, unde serosa Colluvies accumulatur. Rheumatismi plurimi. — Variolæ undique jam epidemicæ, nec profectò ita clementes.

N 3

Plena

* Vid. Essay on Fevers, P. 171. † — Cels. Lib. 4. C. 4

Plena Luna 3°. FEBRUARIO. Nova Luna 17°.

Perfrigida jam regnat Tempestas & sicca val-
dè, Borea sæpissimè perflante, hinc Gelu asper-
rimum, & tenuis admodùm Aer, at Pluviæ pa-
rùm; Nix autem & Grando nonnunquam: Ba-
roscopium plerumque sublime.

Pluvia 21. ¹⁸23. ¹28. Nix 16. 24. Grando
Dig. Dec.

21. 29. = 0. 598.

Acre Gelu 12. 15. 16. 19. 25. 26. Densissi-
mæ foetidæ Nebulæ 9. 10. 12.

Altitud. maxim. 9. 30. 3. N E 1.	} media 29. $8\frac{17}{28}$
— minim. 23. 29. 2. S VV 2x.	
Dies frigidissim. 16. 77. N E b E 2x.	} media 64 $\frac{12}{28}$
— tepid. 29. 58. VV N VV 2.	

Variolæ longè latèque sunt *epidemicæ*, passim
funestæ, parvæ, atræ; jam nunc *Salivatio* est
parcior debito, ut ut nuperis Mensibus perfusa
nimis. — *Febriculæ Catarrhales* valdè frequentes,
necnon *Tusses sævissimæ*; gravissimi *Asthmatis*
Paroxysmi & diu gravantes — Tempestas est exi-
tialis admodùm *Pulmonariis*, moriuntur plurimi.
Pleuritides & *Peripneumonix* perplurimæ, cras-
sa perquam ac glutinosa sunt *Sputamina* sæpe,
interdum tenuia valdè, horum neutra facilè eji-
ciuntur, licèt *Tussis* plus satìs urget; imò rupto
nonnunquam *Pulmone* purus putus *Sanguis* ex-
puitur. Utcunque viscida nunc sunt in *Peri-
pneumonicis Sputa*, *Cruorem extractum* multò
minùs tenacem sæpe sæpiùs notavi. — Post *Pleu-
ritides aliquando maximè pertinaces Laterum*
Dolo.

Dolores cruciant, qui multò meliùs Emplastris Anodynis aut Epispasticis cedunt quàm Sanguinis Missioni, quantumcunque fuerat necessaria Morbi Initio. Odontalgia acerbissimæ & Rheumatismi per multos lacessunt.

Plena Luna 4°. MARTIO. Nova Luna 18°.

Algida Tempestas, toto ferè Martio, Pluviæ abundantes, Procellæ interdum: Medio Mense autem Gelu, Nix, Grando, Ventus aquilonius, Aer siccus valdè & frigidus; sub Finem verò erat multò tepidior, ac humidior longè.

Pluvia	$\frac{III}{2}$	3.	$\frac{II}{4}$	6.	$\frac{I}{7}$	$\frac{II}{8}$	$\frac{II}{10}$	11.	$\frac{II}{21}$	$\frac{III}{24}$
	25.	$\frac{II}{26}$	27.	28.	29.	31.	Grando	8.	12.	15.
							Dig. Dec.			

Nix 12. 13. 14. 18. = 4. 280.

Procella 2. Nocte w S w. 4. — 25. a. m. S w 4. — 27. à primo Mane ad H. 10. a. m. S w b. w 4.

Altitud. maxim.	29.	30.	1.	NE 1.	} media 29. 7.
minim.	27.	29.	0.	S VV b VV 4.	
Dies frigid.	15.	73.	E NE 27.	} media 58 $\frac{22}{29}$	
— tepid.	29.	50.	VV S VV 2.		

Variolæ adhuc, sed multò pauciores, & minùs periculosæ: Pleuritides & Peripneumonix frequentes; jam faciliùs expuitur, sæpe coctum, & aliquo Sanguine tinctum, sæpe tamen perliquidum & acre. Tusles innumeræ & plerumque vehementes; Labe ideò Pulmonum affectis Tempestas est infensa maximè, & haud rarò funesta: gravissimi Asthmatis Paroxysmi — Rhe-

Perpaucæ jam *Variolæ*, at Morbi adhuc *Pectoris* acuti frequentes, Sputa tamen largissima nunc ex facili prodeunt maximo cum Levamine. Tussés humidæ, innumeræ, ac sæpe vehementes: Tabidi plurimi occidunt, Sævitia Tussis, Alvî Fluxu, aut Sudoribus, penitus confecti. — Febres aliquæ putridæ, necnon intermittentes, sed Rurè potissimum. Multi *Rheumatismo* cruciante diutissime torquentur; vix utique sine magno Sanguinis Dispendio levantur, qui profectò haud parùm est viscidus. — Haud rarò etiam ipsa *Venæ Sectio* ter, quaterve, repetita incassum tentatur, nec cedunt Dolores acerbi nisi *Deobstruentibus*, *Diaphoreticis*, *Purgantibus*, & *Anodynis*, tandemque aliquando fugantur solum Balneo frigido.

Cæterùm hic annotabo obiter, quòd, dum ab acri & serosa Colluvie pendeat *Rheumatismus*, multò magis obest, quàm prodest, larga Sanguinis Detractio; id ipsum notante *Sydenhamo*:* in hoc etenim Casu certè, quæ blandè Sudores movent, quæ acres edulcorant Humores, eosque expurgant commodè, interposito subindè papaverè Doloris Lenimine, longè feliciores edunt Effectus. — Usus sum profectò sequentibus, multos per Annos satès feliciter.

Tertia, vel quarta, quaque Nocte *Calomelan*. Grana aliquot cum *Pilul. Mathæi*, seu *Saponaceis* exhibeo, Mane autem proximo *Cathartica* leniora, omnia dein sub Noctem compesco *Anodynis* — est & etiam ubi per Initia Morbi Vomitus excito.
Die-

---

* Epistol. I. responsoria ad Drem. Brady.

Diebus attamen intermediis suadeo sequentia, aut his similia R Pulp. Prunor. dulc. Æthiop. miner. ana ℥vi. Gum. Guiac. ℥ii. Cremor. Tartari. Nuc. Myristic. Pulv. à ℥iii. Syrup. Croci. q. s. m. f. Elect. cujus cap. Q. N. Moschat. seu Juglandis, bis saltem de Die cum Haustu largiore Aq. Calcis, in qua rasum Lignum Guaiacum & Sassafras sint infusæ; cui adjicio insuper Aq. Absinth. C. aliquid cum Elix. paregoric. & Essent. Antimon. ana ℥is. vel ℥i. — (Aquam Calcis verò præparatam esse vellem Testis Ostrear. aut Cochlear. probè calcinat.) nam & magis dulcem hanc & magis efficacem judico — Victu interim ex media Materia utendum est, pro Potu autem Sero Lactis tenuissimo Sinapi imbuto, infuso Lign. Sassafr. ex Aq. bulliente, Aquis demùm Pyrmontanis, Spadanis, aut Scarburiens. — Locis atqui pertinaciter dolentibus idonea admoveo Fomenta, mox deïn Vesicatoria.

Sed quid ego hæc tanto Molimine cum quilibet Medicaſter triobolaris verbosis Populo Strophis * Antirheumatica venditet fallere nescia?

Plena Luna 2°.

Nova Luna 16°.

MAIO

Plena Luna 31°.

Inenunte & exeunte hoc Mense Pluvia haud parca, Ventus australis, Aerque crassus, medio autem tenuis valdè; per totum equidem blanda fuit satis Tempeſtas: maximæ interdum Rorationes.

Pluvia

---

* Quorum Stultitia Quæſtus Impudentiæ est. Phadr. L. 1. Fab. 14.

Pluvia $\frac{1}{2}$. $\frac{111}{4}$. $\frac{1}{5}$. 6. 7. $\frac{11}{10}$. 11. 22. 25. $\frac{1}{26}$.
 Dig. Dec.
 $\frac{11}{28}$. $\frac{11}{29}$. 31. = 2. 250.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 2. N 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 2. 29. 1. S S VV 2. }
 Dies frigid. 8. 44. VV N VV 2. } media 35 $\frac{26}{30}$
 ——— calid. 20. 28. N 1x.

Variolæ passim ; *Pleuritis* & *Peripneumonia* frequens , *Rheumatismi* levi cum Febre , at sævo admodum Dolore plures discruciant : non solum ipso Initio Venæ Sectionem poscunt largiorem , sed & multa porro post *Diluentia* , *Cathartica antiphlogistica* , necnon *Anodyna* liberalia , inter quæ commodissimum est *Elixir paregoricum* ; quod & salubres movet Sudores , lenitque Dolorem , ex Sero Lactis tenuissimo datum : inservit hoc Serum insuper utilissimè pro Potu communi ; diu que haustum , ac copiosè , ipsum tandem solvit Morbum , præcipuè si *Nitri* aliquid sit adjectum — Opportuna sanè , & repetita , Sanguinis Missio æquè *Rheumatismo* calido , in junioribus & robustis , medetur , ac ipsi *Pleuritidi* .

Febres putridæ passim , vix jam video Intermittentem . Tussis plurimæ , & *Coryzæ* acres admodum cum Tumore Faucium , Labiorum , Oculorum , &c. adeò salsus destillat Humor , qui non tantum vellicat , sed etiam , sit Venia Verbo , vesicat Nares , atque in Pulmonem irruens sævissimam excitat Tussim , ipsamque *Tracheæ* Membranam erodit : multi hinc *Phthisici* certè ad Plures abeunt .

Nova Luna 14°. *JUNIO*. *Plena Luna* 29°.

Incipiente *Junio* Aer valdè crassus, frigidus, & humidus; post Diem decimum septimum verò fervida admodum & fuda Tempestas.

Pluvia 1. ¹/₂. 2. 4. — 6. ¹/₂. 8. 10. 12. 14. ¹/₂. 15. ¹⁵/₂. 29.
Dig. Dec.

— 1. 102.

Dies fervidissim. 20. 21. 22. 24. 26. 27.

⌘ Altitud. maxim. 17. 29. 9. N N V V 1. } media 29. 6 ²⁶/₂₉
— minim. 29. 29. 3. S b E 2. }

Dies frigid. 4. 40. V V N V V 2. } media 28 ²⁶/₂₉
— fervidiss. 27. 15. S b E 2x. }

Variolæ sparsæ; aliquæ putridæ & lentæ Fe-
bres. Tabes pulmonaria ubiquè frequens est,
haud pauci pereunt — Vox rauca, Tussis clangosa,
Sputa viridia, cœnosa, purulenta, graveolentia,
Dorsi Dolor, ac Debilitas, Sudores profusi, atque
Alvi Fluxus, subindè se excipientes, accedente
Crurum Pedumque Tumore, cum ingrato quo-
dam in Pectore Sibilo, & Spiritu difficili, haud
dubia fuere imminentis Lethi Præsagia; rupta
interdum in Pulmone Vomica.

Salubris Aura Ruris, Equitatio quotidiana,
bene curata è Lacte Diæta, & Potio lenis demul-
cens, *Emulsio* scilicet *Amygdalina* ex *Decocto Rad.*
Eryng. condit. & id Genus alia, multò magis ta-
bidis his proficere videntur, quam operosa Me-
dicamentorum Farrago, quæ semper imbecillo
Stomacho nocet; *Opiatis* autem idoneis compe-
scenda est subindè Tussis Vehementia, sistenda
porrò est Alvus, si cita nimis, reprimendi etiam
sunt

funt profusi Sudores: cave autem semper, ex divini Senis Consilio, ne noceas si non possis opitulari*.

Nova Luna 14. JULIO. Plena Luna 28.

Julii Initio sicca fuit & calida Tempestas, varia post, & multò frigidior, Pluviæ frequentes, Ventus inconstans, ab Austro sæpiùs; factus hinc Aer est humidus atque crassus: sub Finem Apricitas, Æstusque haud levis, Corus mollis.

Pluvia 1. 4. 8. 9. 10. 11. 12. 13. — 15. 19.
 IIII IIII I IIII Dig. Dec.
 23. 24. 25. 31. = 4. 134.

Fulgur, cum Tonitru, gravissimum, ac im-
 mensis Pluviis 23. 24. 31. Procella 24. p. m.
 S w 4.

Altitud. maxim. 28. 29. 9. N VV 1. } media 29. $4\frac{28}{31}$
 ——— minim. 24. 29. 0. }
 Dies frigida. 25. 38. VV S VV 3x. } media 29. $\frac{16}{31}$
 — fervid. 30. 16. N VV 1. }

Variolæ passim; ut plurimum blandæ satis; quædam tamen Furunculis, Carbunculis, & di-
 ris Ulceribus stipatæ. Febres aliquæ putridæ;
Colica biliosa frequens.

Nova Luna 13. AUGUSTO. Plena Luna 27.

Haud parùm torruit Messes hoc Mense Cani-
 cula, maximæ tamen subindè Rorationes, medio
 autem *Augusto* Pluviæ satis; Aer indè crassus
 tum

* Hippocr. Epidem. Lib. 1. Constitut. 2. sub Finem.

tum valdè & humidus: à quarto ad decimum
 Quartum Ventus subsolanus, ad Finem dein us-
 que varius.

Pluvia ¹2. ¹¹4. ¹¹14. ¹¹15. ¹¹16. ¹¹17. ¹¹18. — 20. ¹31.
 Dig. Dec.

= 1. 256.

Fulgura perplurima 12. gravis Procella 15. E
 S E 4. sævum Fulgur cum Tonitru 31. ad Oc-
 cidentem. Maxima AB. 28. H. 8. p. m. E N
 E 2. Trabes rutilæ, vividæ, plurimæ, ab ipso
 Horizonte, ad Angulos penè rectos, per luci-
 dissimam quasi Iridem jaculatæ sunt, More ve-
 lut ex Arcu Sagittæ.

⌘ Altitud. maxim. 7. 30. 6. E 2. ——— minim. 15. 29. 2.	} media 29. $6\frac{20}{27}$
Dies frigid. 19. 36. VV N VV 1X. — fervid. 5. 20. E b S 2.	} media 28 $\frac{2}{27}$

Variolæ sparsæ, sed parùm funestæ; his tamen
 exarescentibus Furunculi plurimi, valdè dolentes,
 tandemque suppurantes, sæpe sæpiùs erumpunt:
Choleræ, ac *Dysenteria*, haud raræ, *Ophthalmia*
 aliquæ, & Faucium Tumores.

Pleuroperipneumonia passim inter Agricolas sæ-
 viunt, à frigida frequenter Potione, ac Aura,
 dum Sudoribus inter Opera diffluunt: grata sa-
 nè utraque, sed periculosa valdè: Ratione adeò
 semper obsecundandum est Naturæ Incitamentis.

Nova Luna 11°. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 25°.

Perficcus atque tepidus fuit hic Mensis, *Atmos-*
phæra tamen plerumque valdè crassa, *Ventus* in-
 con-

constans, at lenis; Boreas per Initia, ac Sol fervidus, sub Finem Libs: plurimus sæpissimè Ros.

Pluvia $\frac{11}{7}$ $\frac{2}{11}$ 11. 12. 13. 16. 19. 20. 21. 24.
Dig. Dec.

27. — 29. = 0. 914.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 1. E N E 1. } media 29. $7\frac{28}{29}$
— minim. 8. 29. 2. E S E 2x. }
Dies frigid. 31. 44. S VV 3. }
— calid. 1. 28. VV N VV 1. } media 34.

Variolæ adhuc, utplurimum benignæ, Pustulis tamen ulcerosis, & Furunculis, usque stipatæ; sub Morbi Finem nempe; accedunt sæpe sævæ *Ophthalmiæ*, ac cruciantes Artuum Dolores, nisi maturè & probè purgantur. — *Diarrhææ*, & *Dysenteriæ*, perplurimos exercent; rarè tamen cruentus est Alvi Fluxus, nihilominùs autem aliquando lethalis, obrepente Singultu, & perpetua desidendi Cupiditate; quod nihil levat æquè ac Clyster noster *anodynus**, qui, & *Diarrhæam* quoquè profusam, irritis aliis omnibus, sæpe felicissimè sistit.

Nova Luna 11°. OCTOBRI. *Plena Luna* 23°.

Sicca duravit Tempestas, cum alta Barometri Statione, ad Diem usque decimum *Octobris*, addè ut, per Initia Mensis, Putei atque Rivuli plures defecerint prorsùs; post autem imbrica valdè & multò gelidior: Aquilo prævaluit ad decimum octavum, indè verò Libs.

Plu-

* Vid. supra Mens. April, 1743.

Pluvia $\frac{1}{10}$. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{12}$. 13. — 16. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{19}$. 20.
 $\frac{1}{21}$. $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{24}$. $\frac{1}{25}$. — 26. $\frac{1}{27}$. $\frac{1}{28}$. $\frac{1}{29}$. $\frac{1}{30}$. Gran.
 Dig. Dec.

do 10. Nix 11. = 3. 696.

Gelu 3. 12. 13. Fulgur & Tonitru 29. No-
 cte. Procella 30. Nocte, ac Mane 31. S w b w
 4. — Maximæ Pruinæ Mensis Initio.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 3. N E 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 22. 28. 7. S E b S 3. }
 Dies frigid. 12. 61. N 18. } media 48. $\frac{6}{30}$
 — tepid. 5. 34. N b V V 1. }

Multæ hîc *Variolæ*, aliquibus in Locis sunt e-
pidemicæ: Morbus colicus creberrimus, plures
 jam à *Pomaceo* novello. *Pleuriperipneumoniæ* pas-
 sîm, medio presertim Mense; Sanguis extra-
 ctus autem haud valdè densus est. — Dentium Do-
 lores, Destillationes, Tusles sævissimæ, perplu-
 rime; inter Pueros ferina Tussis grassatur — *Ca-*
tarrhalis quædam *Febricula* porrò frequens est
 admodùm, cum magna Pectoris Oppressione,
 Tussi humida permolesta, Ventriculi Dolore, ac
 Cruciatribus *rheumaticis*; brevî tamen evanescit,
 accedente Alvo cita, atque torminosa paululum.

Non tantum ab impedita *Perspiratione* oriri
 videntur Febres *Catarrhales*, sed etiam ab ipso
 gelido *Atmosphææ* Vapore per varios Corporis
 Meatus irruente; humidis igitur, frigidisque
 Temporibus, invadunt maximè; huic inesse por-
 rò Salem quendam aereum *, & acrem judico,
 qui

* Vid. Prolegomen. Vol. I. de Aere & Morbis epidemicis.

qui fundit quodammodò-Sanguinem ; vellicat Nervorum Propagines , totamque Humorū Massam conturbat . Neque enim aliter est facile dictu , undè tam subita sæpe subit Commotio Hominibus , algido udoque Aeri expositis , tam immensa Distillatio Humoris per Nares , Oculos , Fauces ; adeò acris sæpe ut vel ipsam Cutim erodat , ac Tusses vehementes moveat & Sternutamenta perpetua : Neque hæc in paucis duntaxat , sed & per innumeros undiquè simul , & semel , dispergitur Morbus . Mihi igitur probabile videtur , quod , quò major sit acrei hujus Salis Copia per *Atmosphæram* diffusa , eò acrior sæviat *Catarrhus* ; in quibusdam enim Febriculis *Catarrhalibus* longè magis blanda est Distillatio quàm in aliis ; plerumque verò pluviis , nivosis , & frigidis , Tempestatibus acerrima .

Sin autem his generatur acris , & serosa , in Sanguine Colluxies , multò meliùs discutitur Sudoribus , & blandis *Catharticis* , quàm prodiga Sanguinis Missione , quàm vix sanè approbo unquam , nisi forsan ipso Initio , & ubi Febris haud leviter ardet .

Nova Luna 9°. *NOVEMBRI* . *Plena Luna* 23°.

Pluviæ perpaululùm hoc Mense , *Baroscopii* Statio præalta , medio præsertim ; Ventus sæpissimè ab Oriente , ad Septentrionem deflectens plerumque ; Aer fuit majore ex Parte valdè crassus ; interdum verò tenuis admodùm , ac frigidus , maximæ Pruinæ frequenter , Gelu haud rarè .

Pluvia ^I1. ^{II}15. 17. ^I18. 19. ^{II}20. 22. 24. 25.
 Dig. Dec.
 29. 30. Nix 21. — 0. 906.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 6. N E b E 1. } media 30. 0 ²/₃₀
 ——— minim. 2. 29. 3. S V V 2.
 Dies frigid. 21. 68. N E 1x. rigidum Geln. } media 54.
 — tepid. 2. 42.

Variolæ undiquè ferè, fatis tamen clementes;
 scilicet distinctæ ut plurimum: Peripneumoniæ
 & Pleuritides passim. Tussis? Κορύζαι & leves
 Anginæ frequentes; Febres aliquæ lentæ, & pu-
 tridæ; Morbi Colici, & Rheumatismi, plurimi.

Nova Luna 9°. *DECEMBRI*. *Plena Luna* 23°.

Tristissima jam ingruit Tempestas, Pluvia
 constans, Libs perpetuus ferè,isque subindè pro-
 cellosus admodum; hinc facta est *Atmosphæra*
 longè humidissima: sub Finem Mensis Diluvia
 maxima ubiquè: ne vel minimum Gelu toto
Decembri, Sol rarissimè. *

Pluvia ^{III}1. 2. — 4. 6. ^I8. ^I9. 10. — 14. ^{II}15. ^{III}16.
^{II}17. ^I18. ^I19. 20. — 21. ^I23. ^{III}24. ^{II}25. ^{III}26. 27. ^{III}28.
^{III}30. ^{II}31. — 6. 746.
 Dig. Dec.

Procella 1. Nocte w S w 4^x. — 14. Nocte
 w S w 4. — gravissima 15. tota Nocte S w 4^x.
 quæ porrò duravit ad Horam quartam pomeri-
 dianam Diei 16. atque Mercurium barometri-
 cum quàm maximè depreffit, ad 28. i. nempe,
 16. H. 10. a. m. S w b S 4^x. — 23. Nocte S S w
 4. — 24.

4. — 24. Mane S w 4^x. — 25. S w 4. Ventus nim-
bosus omni Nocte ab 8. ad 13. haud magnus
tamen indè Barometri Lapsus. — Iris Lunaris per-
illustris 15. H. 10. p. m. w S w 3^x. Fulgur &
Tonitru 16. Mane. Magna AB 4. H. 8. p. m.
N w 2^x.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 2. VV N VV 1. } media 29. 4.
— — minim. 16. 28. 1.
Dies frigid. 17. 60. VV N VV 2. } media 52 $\frac{4}{30}$
— tepid. 3. 44. S VV 3.

Variolæ adhuc passim, mites autem plerum-
que; in distinctis tamen, si paulò sint confer-
tiores, & largissima profluunt Sputamina, & co-
piose admodum & crassæ Urinæ; quod fau-
stum semper. Morbi colici perplurimi, ex *Po-
macei* novelli Potu permulti: haud pauci & Co-
lica vehemente, & acerbissimo Artuum Dolore,
anguntur, undè sæpe Brachiorum *Paresis*, &
generalis Membrorum Debilitas, Miseros* diu
admodum trahit.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLVIII.
Dig. Dec.
= 30. 680.

---

* De his, eorumque Medicina, Vid. Opuscul. nostr.
de Morbo Colico, ad Calcem Vol. I. de Aere & Morbis
Epidemic.

I N D E X.

A	A	
A	Bdومن tumidum per Febres, fluente Alvo, exitiosum —————	Pag. 147
	Acetum cum Piscibus recte estur —	57
	Abscessus in Meatu auriculari in Febribus, bonum —	56
Aer densus admodum Baroscopium erigit —		1
Acetum & Pomaceum Nautis utilia —		57
Acidorum in Febre pestilentiali Utilitas. —		50
Aceti Vapor ad Auram malignam —		84
Aer Carcerum & Nosocomiorum, &c. sæpe purgari & corrigi debet ———		<i>ibid.</i>
Æstas fervida Bilem auget & Sanguinis Acrimoniam —		71
Æstatis calidæ Nocumenta, & quid tunc faciendum —		<i>ibid.</i>
Æstatis frigidæ & humidæ Incommoda —		160
Æstus Maris minimi flante Borea ———		66
Alvi Purgatio lenis in Febre maligna laudatur. —		53
Quæ poscunt Alvi Purgationem, quæ prohibent —		53
Alvi Fluxus in Febribus liquidi, saniosi, aut nigri, cū magno Foetore involuntarie dejecti, infausti sunt Ominis —		147
Angina gravis ———		16
De Angina Observationes quædam ———		16. 21
De Angina mucosa ejusque Medela ———		20
Anginæ Metastasis in Pulmonem lethalis —		155
Anginæ Curatio ———		19
Qui sunt Apoplexiæ obnoxii ———		10
Ad Apoplexiam præcavendam Cautio —		<i>ibid.</i>
Apoplexia post diuturna Frigora frequens —		169. 184
Multi apoplexia perculsi ———		104
Quæ ad Prophylaxin idonea ———		169
Aphthæ & Ulcera Faucium in Phthisi mala —		27
Aphthosa Angina Febribus, præcipuæ pustulosis, accedens —		29
Aphthæ nigrae, malæ ———		46
Aprilis persiccus & frigidus ———		67
Aqua fontana, imo & frigida, in Dysenteria —		107
Arcus in Cælo lucidus, igneus, insolitus —		69

Brachiorum Paresis à Colica	—	Pag. 198
Bulla nigra ad Linguae Apicem in Peripneumonicis	—	144

C

C alomel in Dysenteria epidemica	—	100
Camphora in Febribus	—	148
Carunculæ lividæ per Alvum ejectæ, pessimæ	105.	107
Cathartica fortiora faciunt Febres recidivas	—	56
Catarrhales Morbi undiquè frequentes	—	77
Cathartici lenis in Febre pestilente Utilitas	— 49.	53
— quando prohibetur	—	53
Chirurgus Guttur Scalpello pertundens	—	17
Cholera valde frequens & valde biliosa	—	71
Colicus Morbus frequentissimus	—	61
— facile solvitur accedente Diarrhoea	—	ibid.
Cicer & Ficus ad Variolas	—	165
Coffee Potus laudatur	—	102
Calor enormis plures Morbos generat	—	71
Caries Maxillæ & Ossis Vomeris post Morbillos	137.	139
Colica biliosa plurimos torquens	—	168
Colluvies acris & biliosa dominatur maximè	164.	176
— serosa pro variis Hominum Temperamentis va-	—	110
rios producit Morbos	—	110
— biliosa post fervidam Æstatem	—	176
— per vomitum & Alvum purganda	—	177
Cortex Peruvianus noxius ubi Sanguis est viscidus &	—	114
inflammatus	—	114
Comitia funesta Oxoniensia	—	83
— Tauntoni	—	ibid.
— Launcestoni	—	82
Contagium diu adhæret Vestibus Ægrotantium	—	68
Ideoque ex Febre contagiosa recuperatos Domi recipe-	—	67
re parum tutum est.	—	67
Consensus Cutim inter & Intestina bene notus	Alex. Trall.	62
Clyster anodynus	—	100
— & restringens	—	191
Coryzæ acerrimæ	—	187
Historia Cynanches lethalis	—	17. 18
Cuticulæ Desquamatio larga post Morbillos, bonum	—	24
Cynanchæ	—	17. 25
Cucurbitulæ scarificatæ in Febribus	—	148

D

D ecembris 1739 Tempestas mirabilis	—	34
— frigidus & pluvius admodum	—	62
— maxime pluviosus	—	179
— & procellosus	—	194

Diarrhoea

Diarrhoea sæpe salutifera in Peripneumonia maligna		
Anni 1746	— — — — —	Pag. 152
Quæ Diarrhoea in Febre pestilentiali bona, quæ mala		55
Observata in Cadavere Pueri Diarrhoea perempti		4
Diarrhoea & Dysenteria frequens post fervidas Ætates		176
Destillationes, Tusses, & Dentium Dolores acerbissimi		
innumeros torquent	— — — — —	162
Diluvia maxima	— — — — —	180
Dysenteria epidemica	— — — — —	98
— — — — — ejus Curatio	— — — — —	100
— — — — — Venæ Sectio in hac necessaria	105.	106
Lumbrici in Dysenteria epidemica multi dejiciuntur		105
Calomel in Dysenteria	— — — — —	100
Aqua fontana imo frigida in Dysenteria	— — — — —	107
Drastica purgantia nocentissima in Dysenteria	49.	106
Lenia Cathartica utilia in Dysenteria	— — — — —	106
In Dysenteriiis curandis lenia purgantia antecedere de-		
bent Usus astringentium	— — — — —	99
— — — — — Urina limpida malum	— — — — —	107
E		
ECcoprotica in Febribus putridis	— — — — —	148
Eclegmata oleosa & dulcia in Phthisi pulmonaria		
sæpe nocent	— — — — —	4
Elixir Paregoricum	— — — — —	186
Emetici Utilitas in Febre maligna	— — — — —	48
Empyema frequens post Pleuropneumoniam	27.	156
— — — — — ejus Signa	— — — — —	155
Emetica in Febribus catarrhalibus	— — — — —	102
Emplastra Anodyna & Epispastica in pertinaces Laterum		
Dolores post Pleuritides	— — — — —	183
Epispasticum ad Collum antierius in gravi Angina		19
— — — — — quando utile in Febre maligna	52.	148
Epiphoræ acerbæ	— — — — —	160
Erucae innumerae	— — — — —	171. 175
Exanthemata varia in Febre putrida maligna		137
Expuitio largissima solvit Febres catarrhales	133.	134
Endemici Morbi unde	— — — — —	viii

F

FEBRIS putrida petechialis	— — — — —	42
— — — — — anginosa inter Equos & Boves		ibid.
— — — — — nauticæ pestilentialis Descriptio	44. 47. 55	
— — — — — Curatio	— — — — —	48. 55
— — — — — ex facili recidiva		47
— — — — — in hac diluentia subacida		
necessaria	— — — — —	50

Febris nauticæ historia cui acida profunt	—	Pag. 50
— cui Salia alcalina nocent	—	<i>ibid.</i>
Febris pestilentialis valde funesta	—	55
— mesenterica biliosa	—	72
— intermittens anomala post Catharsin fit regularis	—	74
Febris maligna contagiosa apud Launceston, &c.	—	82
— in qua Sanguis erat valde solutus & V. S. perniciofa	—	83
— sæpe in Carceribus generatur	—	<i>ibid.</i>
Putrefactio Cadaverum sæpe gignit Febres malignas	—	<i>ibid.</i>
Febris catarrhalis maligna	—	130
Febriculæ catarrhales frequentes ob subitum Autumni Frigus	—	90
Febris dysentericæ Signa & Curatio	98. 99. 105.	108
Febres intermittentes plurimæ	—	97
— Dysentericæ creberrimæ undique	—	103
— epidemicæ	—	108. 121
Febris catarrhalis maxime epidemicæ Historia	—	99
— <i>Influenza</i> dicta	—	104
— Curatio	—	102
— aliquando in Peripneumoniam, aliquando in Intermittentem transit	—	101
— minime fert magnam Sanguinis Dispendium	—	<i>ibid.</i>
— Sputa copiosa & Sudores modici juvant	—	102
— Urina multa hypostatica prodest	—	103
— Diarrhœa sæpe	—	103
— accedente calida Tempestate Sudoribus solvitur	—	108
Febris catarrhalis quibus Temporibus frequens & unde	—	192
— ab acri Sale Aereo	—	<i>ibid.</i>
— quibus profligatur	—	193
Febres scarlatinæ valde frequentes	—	133
Febris putridæ malignæ Historia	—	135
— Carcerum Historia	—	82
— catarrhalis Sputo levata—ejus Descriptio	—	141
— putrida lenta frequens	—	145
— in hac V. S. perniciofa	—	147
— Medicina idonea	—	148
Febres biliosæ	—	158
— miliares compositæ	—	162
Febris putridæ lentæ Descriptio ac Curatio	172.	173
— quædam anginosa quæ frequenter ad Pulmones ruit	—	111
— peripneumonica maligna, admodum funesta	—	151
— cujusdam catarrhalis Descriptio ac Curatio	—	133

Februm Catarrhalium Causa	—	Pag. 192.	193
Curatio	—	—	193
Frigora stupenda	—	—	34
— Mare ad Littora, Vina, &c. congelantur	—	—	36
Februarius persiccus & perfrigidus	—	—	182
Fomenta emollientia ad Colicam	—	—	168
— non debent esse nimis calida	—	—	168
Furunculi & Carbunculi plurimi post Variolas	—	—	189
Febris epidemicæ diversa Facies in Locis diversis	—	—	ix
— diversus curandi Modus	—	—	ibid.
— a manifesta Aeris Intemperie	—	—	xi
Febribus putridis favet nebulosa ac nubila Atmosphæra	—	—	ibid.

G

GRAMEN est Remedium detergens	—	—	170
Gangræna Faucium post Morbillos	—	137.	139
Gargarisationes fortiores in Angina inflammatoria malæ	—	—	20
— in aliis autem sunt utiles	—	—	ibid.
Gelu 13 Junii 1743	—	—	109
— acre 18 Aprilis	—	—	184
Glacies ubique 27 Aprilis 1745	—	—	132

H

HALO maximus luteus circa Lunam	112.	149.	180.
			184
Hæmorrhagia Narium in Febre pestilentiali nunc bona,	—	—	—
nunc mala admodum	—	—	47
— frequens per Tempestates valde æstuosas	—	—	175
Hepatitis	—	—	48
Hauftus salinus, quid, ejusque Usus	—	—	51
Frid. Hoffmanni Hortatio	—	—	ii
Hippocrates suadet diligentem Tempestatum Observationem i	—	—	—
Hippocratis Observationes de Morborum & Tempestatum	—	—	—
Constitutionibus	—	—	xiii. xvi
— parum differunt a nostris	—	—	xvii
Hortamen ad legendum Hippocratem	—	—	xvi
Hydropis a Lymphaticorum Ruptura Descriptio	87.	88	—

I

JANUARIUS valde procellosus	—	—	77
— perfrigidus & siccus	—	—	114
Intestinorum Sphaceli Signa	—	—	107
Icterus & Hydrops frequens	—	—	87
Iris Lunaris illustris	—	—	195
— vivida	—	—	140
Ischias solito frequentior	—	—	132
Julius Mensis siccus & subfrigidus	—	—	54
— aridissimus ac torridus	—	—	10. 70

<i>Julius</i> pluviosus & frigidus	— — —	Pag. 152
<i>Junius</i> frigidus & pluviosus	— — —	134
— siccus	— — —	42. 109
Jovis cum Marte intima maxime Conjunctio	— — —	104

L

L Apilli per Tussim rejeſti, unde Sputum Sanguinis	4
Lentor inflammans prout huc vel illuc transfertur	—
hunc vel illum Morbum facit	13
Immenſa Quantitas Limacum	159
Lingua in Peripneumonia maligna	144
Libs perfrigidus	129
Lumen boreale inſolitum	190

M

M ARIS Æſtus longe maximus	124
Mira Tempeſtas Menſe Maio 1739	26
Maris Æſtus minimi flante Borea	66
Martius Menſis ſicciffimus	65. 80
Melliſ infelix & corruptum Frumentum	58
Menſtrua admodum profuſa	175
Medicus in Morbis curandis tam propria quam commu- nia debet intueri	48
Maii 50. 1740 Nix plurima ac Frigus inſolitum	41
Matura & optima Melliſ	70
Materia Medica ad Peripneumonias	169. 170
Mefentericæ Febres per Catharſin diſcutiendæ	156
Morbi verni Sanguinis Miſſionem, autumnales Catharſin poſcunt	177
Morbilli epidemici	12. 24. 78. 79
— puſtuloſi mali Moris	28. 159
— valde epidemici	78. 85. 86
— Hiſtoria & Curatio	90
Longus Artuum Dolor ac Laſſitudo ante Morbilloſ & Variolas, malum	23
Si Cuticula multum atque bene deſquamatur poſt Mor- billoſ, bonum	24. 86. 93
Induſia in Morbilis Sudore madida ſumopere ſunt cavenda	91
Quid faciendum eſt ſi Morbilli præmature recedant, aut luridi ſiant	24
Morbilli maligni epidemici	137. 139. 154
— — — ſub Finem Tuſſis & Peripneumonia quibus medetur Venæ Sectio	78. 133
— — — poſt hoſ Gangræna Faucium	137. 139
Mofchi Vires per Cutim expellendi Humores miræ	123
Muſcarum omnigenarum Viſ immenſa	175
Morbi quidam Tempeſtatibus Anni reſpondent	xiii
	Iidem

Iidem Morbi in Græcia qui in Britannia — Pag. xvii
 Morbos intercurrentes descriptos æque ac Epidemicos, &
 quare xviii

N

N IX plurima 5 ^o . Maii 1740	41
Nautæ & Milites magis plectuntur Febribus epidemi-	
cis quam Oppidani aut Ruricolæ	150
Naturæ obsequendum est in Medicina faciunda	7
Nebulæ densissimæ & valdè foetidæ	141. 170 181
Nervorum Distentio in Tussi ferina Puerorum	165
Nitrum	156
November valdè siccus	193
Nuces avellanæ copiosissimæ	161

O

O ctober perfrigidus	60
— procellosus valdè & pluviosus	92. 125. 139
Oleum Lini ad Peripneumon. &c.	156
Lues inter Oves in qua Vesicula Fellis fuit Magnitudi-	
nis enormis.	42
Ophthalmia per frigidas & humidas Aeris Cōstitutiones	41
— cum aliis Morbis inflammatoriis frequens	15. 22.
	24. 25.
— humida Catharticis curatur	160
Operis Ratio	i

P

P Aralysis Brachiorum à Colica	195
Parasynanche, quid, ejusque Curatio	195
Parotides in Febre pestilentiali bonæ dum suppurantur	55
— aliquando diu indurata permanent	ibid.
In Peripneumonia maligna Lingua qualis	144
— qualis Urina	ibid.
— scorbutica	40
Paraphrenitis frequens	117. 156
Historia Chirurghi ingeniosi Paraphrenitide perempti	117. 118
Peripneumonia notha ejusque Curatio	134. 157
Febres Peripneumonicae malignæ valde frequentes	142
— perparcam admittunt San-	
guinis Missionem	ibid.
Alia Peripneumonia maligna ejusque Descriptio	151. 153
— Papulæ & Pustulæ urentes plurimæ in	
hac boni Ominis	152
Distinctio inter Peripneumoniam a viscido & inflammante	
Sanguine & Peripneum. maligna	144
Perniones (etiam inter adultos) frequentissimi	38
Perechiæ lividæ, violacæ, nigræ, fusæ	45

Phthisis pulmonar. sæpe Febré catarrhalem sequitur	Pag. 3
Species diversæ diversam postulant medendi Methodum	4
Pulmonum frequens sine Ulcere	ibid.
Quid Pulmonariis Phthisicis faciendū est ineunte Æstate	8
Nigras aut lividas Petechias prælargas Hæmorrhagiæ plerumque comitantur	135
Phlyctænæ seu Pustulæ ichorosæ in Peripneumonicis, &c. indicant Usus Epispasticorum	7
Piscium Esus immodicus putridos humores facit ac Scorbutum	57
Piscatus seu nimius Piscium Esus insalubris	47
Pleuritis spuria, quid	32
ac Peripneumonia valdè frequens	117
Pleuroperipneumonia in qua erumpunt Pustulæ magnæ, urentes circa pectus & Scapulas 7. ^{mo} circiter Die semper fausti est Ominis Ægrotis	7
multæ cum idonea Medicina	169
Pleuritis dorsalis, ubi Doloris Sedes est inter Scutula operta, Venæ Sectione opportuna & lenibus Opiatis maxima ex Parte curatur	155. 156
Pluvia immensa nil subsidente Baroscopio	26
Pomaceum & Acetum Nautis utilia	57
in Febre putrida maligna	148
Colicen, Tormina & Alvi Fluxus producit	116. 127
Poma citò putrescentia Alvi Fluxum inducunt	127
Procellosa Tempestas frequenter salubris	126
Pulmonis Morbi perplurimi ac vehementes	66
Purgatio Alvi declinantibus Variolis utilis, quidni declinante putrida Febre?	53
Pustulæ aquosæ urentes, Phlyctænæ Hippocrat.	46
boni Ominis in Febre pestilente	ibid.
circa Labia in Febribus bonum & quare	56
Plympton oppidum	98
Perspirabile retentum Morbos creat	viii
Procellæ aliquando salubres	xi

R

Raucedo pertinax in Pulmonariis malum	27
Rheumatismi contumaces	185. 186
in his sæpe V. S. non juvat	185
Methodus curandi	ibid.
Aqua Calcis confert	186
Fomenta	ibid.
Rheumatismo calido æqu medetur V. S. ac Pleuritidi	185
Serum Lactis in Rheumatismo	186

Vesicatoria	Pag. 186
Rhabarbarum optimum ad Dyenteriam	106
— ejus Tinctura non æquè confert	ibid.
Rivuli omnes penè arescunt ob Calores enormes	175. 198
Rubeoli seu Rosalia <i>Frid. Hoffmanni</i>	68
— aliquando Stigmata relinquunt sicut Variolæ	75
	142
Ramazzini Consilium	ii

S

SALES volatiles alcalinos in Febre putrida non probo	148
Salivatio parcior debito in Variolis	182
De Sanguine mittendo in Febribus malignis	48
Sanguis sæpè florida ac falsa specie decipit	ibid.
— maximè viscidus Vere 1744	117. 118
— crassissimo Glutine obductus in Pleuroperipneumoniciis & Rheumaticis	139
— subflavo & tenaci Glutine obductus indicat Venæ Sectionem	145
— admodum densus & glutinosus in omnibus fere Morbis acutis <i>Januario & Februario 1742</i>	78
— admodum densus & Corio obductus post Uncias detractas	100
— in Asthmate & Serum subflavum aut viride at perliquidum	129
Sanguinis missio necessaria in Dyntericis	130
— Facies in Febribus putridis malignis	105
— Peripneumonia maligna	137
— longe diversa in Pleuropneumonia	143
Sanguinis puri Sputum in Peripneumonicis	ibid.
Inest sæpe Sanguini Diathesis ad pustulosas Febres	183
Salivatio præmatura profusa in Variolis, malum	76
Salia volatilia alcalina in Febribus petechialibus	33
— malignis nocent plerumque	ac
Salinus Haustus, quid, ejusque Ufus	50
Scabies frequens, & unde	51
— foeditissima inter Equos	64. 112. 167
— undique post acerrimum Frigus	96
Scotomia in Febre pestilentiali frequens	38
Scombri copiosissimi	47
Sal Aereus	ibid.
Scorbutus perfrequens	192
— terribilis inter Nautas	40
Serum Sinapium	160
— Lactis ad Rheumatismum	157
	186

Salfus aut acidus in Ore Sapor per Febres putridas, bonum	Pag. 56
Sanguinis largior Emissio non confert in Febribus cathar- rhalibus	101
<i>September</i> maximè ficcus atque adeò saluberrimus	111
Siccitas maxima	<i>ibid.</i>
Singultus in Febribus pessimum	137
<i>September</i> ficcus & pulcherrimus	190
Sputa copiosa in Febribus putridis bona	47
_____ falsa & acida	56
Spontanei Sudores optimi	50
_____ qui mali	51
Sudor foetidus ab Esu Piscium	47
Sudores in Febribus haud Morbum solvunt, etiam erum- pentibus Pustulis, si Urinæ prorsus tenues, crudæ, & aquosæ perstant	2
Situs humilioris Mala	viii
_____ aridi & montani	ix
Sanguinis Acrimonia magna Autumno	xiii

T

T ABES Pulmonum non omnis ab Ulcere pendet sed à Muci & tenuioris Laticis Profluvio per Glandu- las asperæ Arteriæ	4
_____ in qua aliquando duros ex- tussunt Lapillos	<i>ibid.</i>
_____ cum Aphthis citam Mortem promittit	27
Tabes pulmonaria frequens admodum	187
_____ lethalis Signa	188
_____ quæ in hac facienda	<i>ibid.</i>
Tempestas Tabidis maxime noxia	65
Tonitru gravissimum <i>Decembr. 1740</i>	62
Subita Thermometri Mutatio	77
Tincturæ Corticis Alexipharmacæ Vires	56
Tuberculorum in Pulmonibus Noxæ	13
Tussis anginosa inter Equos perfrequens	<i>ibid.</i>
Tussis convulsiva vehemens creberrima	30. 166
_____ non nisi per Sanguinis Missionem compes- cenda	16
_____ in qua V. S. maximè necessaria Anno 1744	114
_____ Vomitu levatur	115
_____ post Morbillos Curatio	105. 109
Tusses vehementes epidemicæ	116
Balneum frigidum ad Tussim convulsivam	105
Tussis	

Tussis convulsiva pessima	Pag. 166
ad hanc Medicina idonea	ibid.
Tusses variæ variam postulant Methodum medendi	4. 5
Perfrigidas & siccas Tempestates Sanguis densus & viscidus	v. vi
tutius tunc mittitur Sanguis.	ibid.
quid faciendum	v
In sicca sudaque Tempestate citò & feliciter restituntur ægri	vii
V	
Variolæ ab omni Febricula pustulata distinguuntur, quod nempe Vesiculæ in Variolis non nisi post diem Octavum decedunt, abeunt vero Rubeoli, &c. tertio vel quarto	75
Pro Variolis Febriculas pustulatas (Anglice <i>the Chicken and Swine Pox</i>) agnoscunt Mulierculæ	142
Variolarum mali Moris per Alexipharmaca Curatio	122. 123
Variolæ epidemicæ	30. 41. 42. 60. 66. 67. 68. 140. 158. 180
mali Moris	33. 72. 122
Variolosi parum expuunt frigida durante & sicca Tempestate — quid tunc faciendum	36
Prima Notitia Variolarum apud Arabes	165
Variolæ derepentè factæ epidemicæ	178
epidemicæ benignæ nisi Nautas inter & milites, cur his malæ	151
malæ Scorbutis infectis	66
In distinctis Variolis profusa Salivatio	179
Variolæ confluentes epidemicæ, cum valde profusa Salivatione ac Faucium Ulceribus	160. 165
medendi Methodus in his commoda	165
Venæ Sectio in Dysentericis utilis	105
Febre putrida Carcerum nimia, Ægrum jugulabat	82
Catarrhali non esse larga debet	101
Vermibus per plurimi infestantur	98. 105
Venæ Sectio in Tussi & Peripneumonia optimum	91
ferina	105
Vesicatoria diutissimè manent ulcerata	56
Vinum rubrum optimum Alexipharmacum	52
ad cohibendos Sudores	71. 130
Ulcera Faucium in Febris mala	26
in Phthisi breviter lethalia	ibid.
Vinum Alexipharmacum jucundum	147

Ventus orientalis Asthmaticis noxius	— — —	Pag. 79
Vesicatoria in Rheumatismo	— — —	186
Vibices in Febris lethales	— — —	45
Urina lutea hypostatica copiosa, in Febre catarrhali critica	— — —	103
— cruda & tenuis in Peripneumonicis, pessimum	— — —	152
— multa crassa subsidens in Peripneumonicis, bonum	— — —	153
Vomitionis Effectus in Febris	— — —	54
Ungues lividi	— — —	45
Medicus debet Ungues inspicere	— — —	ibid.
Vinum pomaceum in Febris putridis	— — —	148
Ulcerata scorbutica fungosa	— — —	160
Vomica Pulmonis unde	— — —	171
Urina tenuis aquosa in Febris pustulosis malum	— — —	2
— limpida in Dysentericis malum	— — —	107
Urina in Febre Pestilentiali cruda Finem ad usque	— — —	55
Uxoris meæ dilectissimæ Historia	— — —	87
Venti magnam Vim habent ad Salubritatem vel Insalubritatem Locorum	— — —	ix
— contra perniciosos bene muniendum est	— — —	ibid.
Varro	— — —	ibid.
Vitruvius	— — —	ibid.

F I N I S.

